

Begroting 2025

Inhoudsopgave

Begroting 2025.....	1
Inhoudsopgave.....	3
Inleidende samenvatting.....	3
Kerntaak 1: Ruimtelijke ordening en waterbeheer	10
Kerntaak 2: Milieu en energie	21
Kerntaak 3: Vitaal platteland	27
Kerntaak 4: Mobiliteit	39
Kerntaak 5: Regionale economie	54
Kerntaak 6: Cultuur en sociale kwaliteit	62
Kerntaak 7: Kwaliteit openbaar bestuur	71
Paragrafen	81
Provinciale heffingen	81
Weerstandsvermogen	85
Kapitaalgoederen	92
Investeringen	97
Financiering.....	101
Bedrijfsvoering.....	105
Verbonden Partijen	108
Grondbeleid.....	133
Openbaarheidsparagraaf	137
Financiën	138
Budgettair perspectief.....	138
Meerjarig overzicht van baten en lasten	141
Structurele en incidentele baten en lasten	159
Balans	173
Reserves, voorzieningen en doeluitkeringen	179
Personeelsgebonden lasten.....	188
Overhead, financiering en dekkingsmiddelen	189
Organisatie.....	190
Organisatie.....	190

Inleidende samenvatting

De schouders eronder

Voor u ligt de Begroting 2025.

Wij geven met deze Begroting invulling aan onze thema's uit ons coalitieakkoord "Schouder aan schouder" en maken inzichtelijk welke prestaties wij in 2025 gaan leveren.

Wij zijn trots op onze inwoners, organisaties en bedrijven. Er zit veel kennis in de samenleving die wij kunnen benutten. Daarom geven wij samen invulling aan onze opgaven: samen met hen werken wij aan een toekomstbestendig Overijssel waar het goed wonen, werken en leven is, in onze stedelijke regio's en op het platteland. Met elkaar hebben we veel te doen in maatschappelijke opgaven die ons platteland, land, bouw en natuur, ons water- en energiesysteem, onze woningen, bereikbaarheid en ruimte, de economie en onze sociale samenleving raken. En dat in een wereld die ook complex is en uitdagingen kent op veel gebieden. Dat vraagt erom dat we mensen meenemen in wat er te doen is. En daarnaast ook om flexibiliteit en goede samenwerking met andere overheden. We wachten de verdere besluitvorming vanuit het nieuwe regeerprogramma af en rekenen op duidelijke afspraken en een goede samenwerking om onze provinciale doelen te behalen.

Een greep uit onze opgaven

Overijssel is uniek met haar prachtige landschappen en afwisselende natuur, zowel in de buitengebieden als in de stad. Veel mensen brengen fietsend, wandelend, sportend of varend hun vrije tijd door en genieten van natuur, landschap, rust en ruimte. Of zoeken juist de levendigheid van onze mooie steden op: drie stedelijke regio's met een uitstekende voorzieningen voor de regio, altijd dichtbij.

De vele opgaven zorgen voor druk op de ruimte en daarom is er behoefte aan creatieve en integrale oplossingen om de nodige transitie te kunnen realiseren.

Met het beschikbare geld voor de koploperprojecten maken wij samen met de gebieden een start met de opgaven in het landelijk gebied. Perspectief voor de landbouw en de vitaliteit van het landelijk gebied zijn daarbij belangrijke doelen. Verder intensiveren wij via het programma Agro & Food de samenwerking en kennisdeling tussen ondernemers in het landelijk gebied op het gebied van onder andere kringlooplandbouw, voedselbossen, eiwittransitie en technische- en bedrijfsinnovaties.

We zetten in op economische groei die bijdraagt aan een hoger welvaartsniveau van onze inwoners in brede zin. Economische ontwikkeling is van vitaal belang bij maatschappelijke opgaven en transitie, bestaanszekerheid van mensen, een hoogwaardig voorzieningenniveau en cultureel klimaat en draagt daarmee bij aan het welbevinden van mensen.

Het gaat ons niet alleen om voldoende woningen maar we willen ook zorgen voor woningen die aansluiten bij de (toekomstige) woonbehoefte. We stimuleren het gebruik van de fiets, het OV, deelmobiliteit en de ontwikkeling van 'hubs'. Tegelijkertijd werken wij door aan betaalbaar, sterk en betrouwbaar regionaal OV dat dorpen en steden goed verbindt. Daarbij blijven we ons hard inzetten voor een betere uitvoering van onze OV-concessies zodat de vervoerders voldoen aan de afspraken met ons en de reizigers zich soepel kunnen verplaatsen.

De uitdagingen op het gebied van water worden groter. We werken samen met partners via het Actieplan Water aan een Overijssels Waterakkoord en de herziening van het Regionaal Waterprogramma om onze opgaven integraal aan te pakken. Onze kapstok is de herziening van de Omgevingsvisie.

We werken samen met partijen verder aan de overgang naar schone en betaalbare energie. Met elkaar zorgen we voor meer zonne-energie, windenergie en duurzame warmte. We voeren het windbeleid uit en we werken, samen met u, toe naar de afronding van de nieuwe Omgevingsvisie Overijssel.

Bij alle opgaven staat een sterke, sociale samenleving centraal. Ons cultureel erfgoed heeft daarin een verbindende kracht.

Hieronder beschrijven wij hoe we in 2025 invulling gaan geven aan onze prestaties.

Onze visie en bestuursstijl

Het veranderende politieke landschap vraagt om flexibiliteit en de ruimte om te kunnen meebewegen met de ontwikkelingen. Met het hoofdlijnenakkoord van de kabinetspartijen is er een eerste richting gegeven die in het regeerakkoord verder vorm krijgt. Wij volgen de ontwikkelingen binnen onze opgaven en kunnen schakelen op de ontwikkelingen en richtingen die vanuit het Rijk worden gegeven.

Het komend jaar betrekken we u, de inwoners en partners bij de totstandkoming van ons beleid en de uitvoering daarvan. Binnen onze provinciale organisatie sturen we op aanpassing van de werkwijze en zien erop toe dat dit ook daadwerkelijk gebeurt. De participatievisie helpt ons daarbij. U zult bij besluitvorming terugzien of er ruimte is voor participatie en hoe wij dat planmatig invullen.

Ons platteland, landbouw en natuur

Instandhouding en ontwikkeling van natuur is een belangrijke opgave. Met de inwerkingtreding van de Natuurherstelwet gaan we de komende twee jaar aan een

Natuurherstelplan werken. Daarnaast maken wij via het programma Natuur voor Elkaar de leefomgeving van onze inwoners steeds iets groener. Ook werken we samen met de Faunabeheereenheid het vastgestelde faunabeheerplan verder uit.

De onduidelijkheid over het Nationaal Programma Landelijk Gebied leidt tot onzekerheid bij vergunningverlening en bijbehorende procedures. Wij houden vast aan de '3x3-aanpak' die gericht is op het benutten van economische kansen voor boeren en bewoners, het behouden van leefbaarheid van het platteland en het versterken van de natuur. Ons platteland, onze boeren en de natuur staan centraal en we willen zelf de regie hebben en houden over onze toekomst.

In het landelijk gebied houden wij drie doelen voor ogen: een toekomstbestendige landbouwsector, een goed sociaaleconomisch perspectief en instandhouding van natuur, watersysteem en klimaat. Sociaaleconomische problemen creëren onzekerheid over het toekomstperspectief. Met de uitkomsten van de Sociaal Economische Impact Analyse gaan wij op kleinere schaal in gebieden het gesprek aan om gebruik te maken van kennis, ervaring uit het gebied zelf. Daarbij bouwen we aan gezamenlijk feitenonderzoek waarin we de kennis van het gebied combineren met onze provinciale monitoringinformatie.

In Overijssel staat de gezondheid van onze inwoners centraal. Wij werken continu aan de kwaliteit van bodem, lucht, geluid en milieu. In 2025 ontwikkelen wij hiervoor samen met gemeenten, GGD en andere partners ons provinciaal milieubeleid op basis van onze milieunota uit 2024. Ook werken we samen met de Faunabeheereenheid het vastgestelde faunabeheerplan verder uit.

Leefbaar Platteland

De uitvoering van het investeringsprogramma Leefbaar Platteland gaat komend jaar in volle gang. De opgedane kennis en ervaring vanuit de dorpen worden gedeeld tijdens Dorpsschool bijeenkomsten. Ook werken we aan de tussentijdse evaluatie en het voorbereiden van de Plattelandsagenda met structureel beleid voor leefbaar platteland.

Vanuit het programma Toekomstgerichte erven zijn de erfcoaches weer beschikbaar. Dit zijn zelfstandige en onafhankelijke gesprekspartners voor erfeigenaren op het platteland. Zij dragen bij aan de leefbaarheid en het sociaaleconomisch perspectief voor het landelijk gebied.

Ons water- en energiesysteem

De effecten van hitte, droogte en wateroverlast leiden vaker tot grote schade voor natuur, landbouw, industrie, infrastructuur, stedelijk gebied en scheepvaart. We werken via het Actieplan Water aan een Overijssels Waterakkoord. Daarin werken we samen met een brede groep partners aan de uitdagingen op het gebied van hitte, droogte en wateroverlast en voldoende en schoon drinkwater. Daarnaast vertellen we in de herziening van het Regionaal Waterprogramma hoe we onze opgaven integraal aanpakken.

Drinkwater

De urgentie voor de voldoende en schoon drinkwater in Overijssel blijft in 2025 onverminderd hoog. In het investeringsvoorstel Drinkwater heeft u hiervoor in 2024 de kaders gesteld, waarbij parallel wordt ingezet op drie sporen: drinkwaterbesparing, de zoektocht naar nieuwe wincapaciteit en het behouden van bestaande bronnen. Voor 2025 betekent dit dat het Nationale Plan van Aanpak Drinkwaterbesparing vertaald wordt naar een provinciaal plan van aanpak, waarin we forse stappen willen zetten. Zowel overheden, bedrijfsleven als maatschappelijke partijen hebben daarin een rol.

In lijn met de brede waterkwaliteitsaanpak om de KRW-doelen in 2027 te behalen, is ook inzet nodig voor het waarborgen van de kwaliteit van onze drinkwaterbronnen. Het komende jaar ligt de nadruk op het gezamenlijk uitvoeren van de acties uit het Maatregelprogramma Gebiedsdossiers voor drinkwaterwinnings. Daarnaast start de Proeftuin Drinkwater, gericht op het verbeteren van de waterkwaliteit en -kwantiteit in de BO Nitraat gebieden.

Kaderrichtlijn Water

Nadat het behalen van doelen van de Kaderrichtlijn vanaf 2015 tweemaal is uitgesteld, is dit

na 2027 niet meer mogelijk. Er is vooruitgang geboekt maar uit de Tussenevaluatie KRW blijkt dat dit niet genoeg is om de doelen op tijd te halen. In 2025 maken we voor Overijssel een plan om daar voor onze provincie stappen in te zetten. Landelijk is een impuls uit de Kaderrichtlijn water (KRW) gestart om zoveel mogelijk doelen nog wel op tijd te halen. In Overijssel maken we een plan om daar voor onze provincie concrete invulling aan te geven. Daarbij hebben we bijvoorbeeld aandacht voor riooloverstorten, rioolwaterzuiveringsinstallaties en vergunningen voor onttrekkingen en lozingen, vooral of ze actueel en 'KRW-proof' zijn. Ook zorgen we voor extra monitoring.

Regionaal Waterprogramma

Ons huidige Regionaal Waterprogramma loopt nog tot 2027, maar de ontwikkelingen gaan zo snel dat we het tussentijds gaan bijwerken. We gaan het waterbeleid beter integreren met het bodembeleid en klimaatadaptatiebeleid en lopen daarbij samen op met de Nieuwe Omgevingsvisie. Daarbij houden we rekening met bijvoorbeeld de landelijke Tussenevaluatie KRW, Kamerbrief 'Water en Bodem Sturend', en de landelijke KRW-impuls. Daarbij nemen we onder andere ook de landelijke Tussenevaluatie KRW, Kamerbrief 'Water en Bodem Sturend', en de landelijke KRW-impuls mee. Ook ons beleid t.a.v. PFAS-verontreiniging in de bodem wordt verwerkt en ook onze bestaande aanpak klimaatadaptatie vindt zijn plek in het RWP.

Ruimte voor water (waterveiligheid/ wateroverlast)

Onze inzet is om ook bij laag water een goed gevulde IJssel te behouden voor de zoetwateraanvoer en scheepvaartcapaciteit. Ook willen we zo snel mogelijk duidelijkheid over mogelijke binnendijkse ruimteclaims (terugleggen dijken) gerelateerd aan extreem hoogwater.

In 2025 stellen we overstromingsgevaar- en risicokaarten op ten behoeve van de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's (EU-ROR) en voeren we een bovenregionale stresstest uit rond wateroverlast, waarbij we inzoomen op gevolgen voor vitale en kwetsbare functies. Gekoppeld aan het omgevingsbeleid gaan we verder met het slaan van bruggen tussen water en ruimte; waar en hoe willen we (stedelijke) functies ontwikkelen, met het oog op water en bodem sturend.

Ons energiesysteem

Het is nodig dat het energienetwerk wordt aangepast. We leveren in 2025 een energievisie op waarin een beeld geschetst is van het Overijsselse energiesysteem in 2050. Hierin is de opwek, opslag en transport van duurzame energiebronnen opgenomen, net als gebruik en besparing en het stimuleren en toepassen van innovaties. Ook maken we een provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK). Daarin staat welke energie infrastructuurprojecten snel gerealiseerd moeten worden. Wij blijven ondersteuning bieden voor de ontwikkeling van Smart Energy Hubs waar opwek en gebruik van energie slim wordt gecombineerd aan de hand van concrete pilots.

In 2025 voeren we een evaluatie uit van het programma Nieuwe Energie en doen we een investeringsvoorstel voor de resterende coalitieperiode.

Onze woningen, bereikbaarheid en ruimte

Woningbouw en Verstedelijking

De afspraken voor de woningbouw tot 2030 zijn vastgelegd in de woondeals. Het realiseren van de nieuwe woningen is een belangrijke sleutel om de krapte op de markt te herstellen. We weten echter dat ondanks de vele plannen realisatie van de woningbouw geen vanzelfsprekendheid is. Dit vraagt om veel inzet, expertise en uitvoeringskracht van alle betrokken partijen. Vanuit ons Investeringsvoorstel en de aanvullende gelden uit de Perspectiefnota 2025 bieden we onze partners ondersteuning in de vorm van kennis, capaciteit, expertise, subsidies en een woonfaciliteit.

Prognoses laten zien dat er ook na 2030 een grote behoefte is aan woningen en soms ook andere woningen dan die we nu hebben. Dit betekent een schaa sprong in onze stedelijke regio's die niet los gezien kan worden van economische opgaven, zoals werkgelegenheid,

bereikbaarheid, klimaatadaptatie en de beschikbaarheid van energie en andere nutsvoorzieningen.

In het NOVEX-gebied regio Zwolle hebben we samen met Rijk en regio de Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle gemaakt. Vanuit deze strategie werken we nu samen aan het realiseren van een klimaatadaptatieve groeiregio. Voor de andere twee regio's, Twente en de Stedendriehoek, staan we nog aan het begin van het proces. In het voorontwerp Nota Ruimte heeft het rijk benoemd dat er in deze regio's kansen zijn voor verdere verstedelijking. Om de gewenste schaa sprong daadwerkelijk vorm te geven maken we in het najaar afspraken met rijk en regio over een gezamenlijke verstedelijkingsstrategie voor de regio's Stedendriehoek en Twente in 2025.

Omgevingsvisie

Voor de Omgevingsvisie staat in 2025 de inspraakprocedure gepland en vervolgens kunt u de Omgevingsvisie en uitvoeringsinstrumenten zoals de Omgevingsverordening en Catalogus Gebiedskenmerken vaststellen. In een intensief traject hebben we, in nauw overleg met u, partners en met input van inwoners hier naartoe gewerkt. In de Omgevingsvisie beschrijven we waar we in Overijssel naar toe willen en hoe we daar in overleg met onze gebiedspartners ondernemers en inwoners willen komen. In de Omgevingsvisie staan de doelen, kaders en houvast voor uitdagingen van en in onze provincie. Zoals de mobiliteitstransitie, de vraag naar nieuwe woningen en ruimte voor bedrijven, klimaatverandering, de overstap naar duurzame energie, de toekomst en leefbaarheid van ons landelijk gebied en het stoppen van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Bereikbaarheid

Vanuit onze verstedelijkingsopgaves zetten we in op een brede mobiliteitsaanpak om de mobiliteitstransitie te faciliteren. Alle mobiliteitssystemen zijn daarvoor noodzakelijk. Samen met onze inwoners en partners ontwikkelen we een streefnorm voor bereikbaarheid die kan helpen bij het maken van keuzes voor ons mobiliteitsbeleid, prioritering en investeringskeuzes. Wij werken met onze partners aan het opstellen van het Regionaal Mobiliteitsprogramma, onze brede beleidslijn op het gebied van mobiliteit waarin de bestaande beleidskaders (koersdocumenten) worden gecombineerd en vervangen. Dit als uitwerking van de doelen, kaders en houvast uit de Omgevingsvisie.

De regionale en (inter)nationale spoorverbindingen hebben een enorme waarde voor Overijssel. Voor onze regionale spoorlijnen zetten wij verdere stappen richting de realisatie van elektrificatie (bovenleiding) op de spoorlijnen Almelo-Hardenberg, Zutphen-Oldenzaal en Enschede-Gronau. Ook voeren we samen met ProRail optimalisaties uit op het traject Zwolle-Wierden, waar we de stations van Heino en Raalte verbeteren. We blijven met de partners in de spoorsector mogelijkheden zoeken om onze spoorverbindingen verder te versterken en te benutten. Om die reden steunen wij ook de plannen voor de realisatie van de Nedersaksenlijn. Onze bijdrage in deze verbinding is de elektrificatie van de het spoortraject Almelo-Mariënberg.

Aansluitend bij het landelijk Strategisch Plan Verkeersveiligheid werken we aan een risico gestuurde aanpak voor een veiliger weginrichting en stimuleren we veilig (rij)gedrag bij verkeersdeelnemers door voorlichting en educatie.

Om in te kunnen spelen op de actuele ontwikkelingen wordt het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen (BIK) 2023-2027 herijkt. Daarbij benutten we kansen om, daar waar mogelijk, andere maatschappelijke beleidsdoelen mee te nemen. Hierbij kunt u denken aan de provinciale opgaves voor mobiliteit, duurzaamheid, circulariteit, biodiversiteit en natuur-inclusief.

Kanaal Almelo – De Haandrik

De afhandeling van de schades rondom Kanaal Almelo-De Haandrik blijft voortdurend onze aandacht vragen. Arie Slob is hierin als onafhankelijk bestuurlijk kopstuk voortvarend

gestart om dossiers die in een impasse zijn geraakt vlot te trekken. Daarnaast zijn in de afgelopen periode de oeverconstructies van dit deel van Kanaal Almelo – de Haandrik onderzocht op het voldoen aan de wettelijke normen. Dit heeft geleid tot een actueel inzicht in de opgave voor de komende 10 jaar. Naast de geprogrammeerde 11 km voldoen op korte termijn nog 32,2 km niet aan de wettelijke normen en moeten vervangen worden. Deze opgave vraagt een dusdanig grote investering dat de toekomstige functie van het kanaal opnieuw wordt beschouwd.

Onze economie

In 2025 komen de verschillende investeringsvoorstellen die in 2024 door PS zijn vastgesteld vol in uitvoering. Waar mogelijk versterken wij deze uitvoering door deze te koppelen aan bijvoorbeeld Regiodeals, het Nationale Groeifonds en Europese middelen. Hierbij wel opgemerkt dat er geen nieuwe tranches komen voor het Nationale Groeifonds.

Zo krijgen (startende) ondernemers, en specifiek familiebedrijven, in Overijssel ruimte om te groeien en ondersteuning bij ondernemerschap, innovatie, digitalisering, verduurzaming en internationalisering. Zo trekken we internationale bedrijven aan en met het programma GO4EXPORT helpen we ondernemers die internationaal door willen groeien.

We blijven werken aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ons midden- en kleinbedrijf (mkb) en voor investeerders van buiten onze provincie die onze economie en samenleving versterken. Daarmee wordt economische ontwikkeling in kwantitatieve en vooral in kwalitatieve zin bevorderd. We willen in Overijssel voldoende kwalitatieve ruimte voor economie op de bedrijventerreinen, topwerklocaties, kantorenlocaties, campussen, stationsomgevingen en innovatiedistricten. We zetten stappen naar een economie die toekomstgericht, circulair en rechtvaardig is en bestaanszekerheid biedt. Zodat onze economie ook op lange termijn vitaal en concurrerend is, waar waarde wordt gecreëerd en geld wordt verdiend. We werken met onze partners eraan dat Overijssel beschikt over voldoende deskundige vakmensen voor de grote transitieopgaven en in de vitale sectoren techniek, zorg en onderwijs.

Met onze inspanningen voor de recreatie en vrijetijdssector willen wij een bijdrage leveren aan het 'bestemmingsmanagement' in Overijssel. Hierbij is het doel enerzijds onze bedrijven te ondersteunen in het vergroten van hun kwaliteit en aantrekkelijkheid en anderzijds de balans tussen de lusten en lasten van recreatie en toerisme voor onze bewoners, bezoekers en bedrijven te bevorderen.

Onze sociale samenleving

Het komende jaar geven we uitvoering aan onze Sociale Agenda 2025-2026, ons beleid Sociale Kwaliteit. We stimuleren hierin sport en positieve gezondheid en zetten ons in voor maatschappelijke ontmoetingsplekken, inzet van vrijwilligers en we ondersteunen initiatieven van inwoners van Overijssel die onze provincie beweegvriendelijker, gezonder, inclusiever maken of ontmoeting stimuleren.

Ook geven we invulling aan Sociale Kwaliteit als rode draad in de Omgevingsvisie, door het ontwikkelen van een inspiratieboek waarin zichtbaar wordt hoe Sociale Kwaliteit geïntegreerd kan worden bij omgevingsopgaven. Daarnaast koppelen we academische kennis aan beleid Sociale Kwaliteit via de Academie Sociale Kwaliteit.

2025 staat volop in het teken van de uitvoering van de beleidsnota ondermijning 2024-2027. We werken samen met gemeenten, politie, openbaar ministerie aan het tegengaan van ondermijning bij vakantiepark en het hele buitengebied. Eén van de prioriteiten in dit jaar is de preventieve aanpak voor jongeren in Overijssel.

Ook blijven we ons inzetten om te coördineren bij en ondersteunen van gemeenten in het realiseren van voldoende opvangplekken voor asielzoekers. Aan de Provinciale Regietafel (PRT) Overijssel overleggen we met gemeenten, het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers

en het Rijk over de invulling en realisatie van asielopvang onder voorzitterschap van de commissaris van de Koning als rijksorgaan. Daarnaast vindt er in de PRT afstemming plaats over de invulling en realisatie van opvang van Oekraïense ontheemden en de huisvesting van statushouders. Wij wachten hiervoor de uitwerking van het hoofdlijnenakkoord af. Verder starten we met de uitvoering van ons nieuwe Cultuur- en erfgoedbeleid 2025-2028 'Morgen wacht niet'. We ontwikkelen en voeren verschillende instrumenten uit waarmee we onze doelen op gebied van erfgoed, cultureel aanbod en talentontwikkeling, cultuureducatie- en participatie, en bibliotheken realiseren. De culturele sector blijft voor grote uitdagingen staan, zoals de voorgenomen btw-verhoging, krapte op de arbeidsmarkt en stijgende kosten. Hoewel deze ontwikkelingen buiten onze invloedssfeer liggen, hebben we hier wel oog voor.

Onze financiën

Ten slotte zorgen we voor gezonde provinciale financiën. Daarbij horen verstandige en doelgerichte investeringen. Deze coalitieperiode investeren we in totaal € 307 miljoen extra, boven op de structurele begroting (investeringsimpuls):

Ons platteland, landbouw en natuur	€ 45 miljoen
Ons water- en energiesysteem	€ 40 miljoen
Onze woningen, bereikbaarheid en ruimte	€ 138 miljoen
Onze economie	€ 48 miljoen
Onze sociale samenleving	€ 36 miljoen

Via investeringsvoorstellen worden deze middelen de komende jaren toegevoegd aan de begroting.

Exploitiemiddelen

Voor 2025 bedragen de exploitatielasten € 555,9 miljoen en de baten € 525,4 miljoen. Per saldo wordt € 30,5 miljoen onttrokken aan de reserves om alle uitgaven te dekken. Het cirkeldiagram op de hoofdpagina van de begroting laat in één oogopslag zien hoeveel geld er aan welke kerntaak wordt besteed. De belangrijkste inkomsten bronnen zijn de algemene uitkering uit het Provinciefonds (€ 265,8 miljoen) en de opcenten op de Motorrijtuigenbelasting (€ 124,8 miljoen).

Investeringskredieten

Naast de exploitatiebudgetten, zijn er ook investeringskredieten opgenomen in de begroting. Dit betreft vervangings- en uitbreidingsinvesteringen in activa waarop wordt afgeschreven. Dit betreft voornamelijk investeringen in provinciale infrastructuur. De omvang hiervan voor 2025 bedraagt € 34,4 miljoen. Een specificatie van deze uitgaven treft u aan in een aparte sectie in deze begroting, de paragraaf 'investeringen'.

Budgettair perspectief

Bij de begroting actualiseren wij tevens het budgettair perspectief. Dit geeft inzicht in de verwachte inkomsten en uitgaven voor de jaren na 2025. De tabel hieronder geeft dit weer. Een nadere toelichting treft u aan in een aparte sectie van deze begroting. Wij verwijzen naar de rubriek: "Financiën" uit de menubalk bovenaan de startpagina, en vervolgens de subrubriek 'Budgettair perspectief'.

Schouder aan schouder werken we samen met Provinciale Staten, onze medeoverheden, samenwerkingspartners, maatschappelijke organisaties en inwoners. Met deze begroting zetten we de schouders eronder!

Financiën

(x € 1.000)					
Budgettair perspectief	Alg. Reserve	2025	2026	2027	2028
Saldi conform Perspectiefnota 2025	16.872	-	3.435	1.172	11.760
Actualisering begroting	1.480	4.697	2.637	1.061	-1.666
Beïnvloedbare mutaties	-	-3.000	-	-	-
Niet-beïnvloedbare mutaties	1.480	7.697	2.637	1.061	-1.666
Beschikbare budgettaire ruimte	18.352	4.697	6.072	2.233	10.094
Mutatie vrije ruimte Algemene Reserve	4.697	-4.697	-	-	-
Nieuw budgettair perspectief (beschikbare ruimte)	23.049	-	6.072	2.233	10.094
Waarvan:					
Nieuw structureel saldo		36.448	12.777	8.529	4.721
Nieuw incidenteel saldo	23.049	-36.448	-6.705	-6.296	5.373

Statenvoorstel

Het Statenvoorstel is het besluitvormend stuk bij deze begroting. Daarin staan de (financiële) voorstellen nader beschreven. Het Statenvoorstel vindt u onder de knop 'Bijlagen' rechtsboven in het scherm.

Kerntaak 1: Ruimtelijke ordening en waterbeheer

Dit is hoe wij denken

Deze kerntaak richt zich op de ruimtelijke inrichting en het waterbeheer in Overijssel. We willen dat het in Overijssel voor iedereen goed wonen, werken en ontspannen is, zowel nu als in de toekomst.

De ruimte in onze steden en ons landelijk gebied wordt steeds schaarser door de druk op de woningmarkt, de overgang naar duurzame energie, klimaatbestendigheid en kringlooeconomie. We werken samen met gemeenten, inwoners en andere partners om lokaal gebiedsgerichte keuzes te maken. De komende tijd moeten we lastige ruimtelijke keuzes maken in onze Omgevingsvisie.

We zetten in op betaalbare, klimaatbestendige en toekomstgerichte woningbouw. We zien erop toe dat de juiste woningen voor verschillende doelgroepen worden (her)ontwikkeld. Dit vraagt maatwerk, omdat de woningmarkt in elke regio anders is.

Bij een aantrekkelijke leefomgeving horen schoon en voldoende (drink)water en bescherming tegen overstromingen. Hierbij vervullen we als provincie een regierol vanuit onze kaderstellende en toezichhoudende taken. De effecten van hitte, droogte en wateroverlast leiden vaker tot grote schade voor natuur, landbouw, industrie, infrastructuur, bebouwing en scheepvaart. Ook nemen de risico's voor de gezondheid van mensen en onze drinkwatervoorziening toe. Daarom willen we onze provincie klimaatbestendig inrichten op korte, lange en middellange termijn. Daarvoor maken we vanuit onze wettelijke taak keuzes zowel voor het waterbeheer als voor de ruimtelijke inrichting, waarbij water en bodem sturend zijn.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

1.1 Een goede ruimtelijke ordening op en onder de grond

Wij zijn als provincie verantwoordelijk voor een goede ruimtelijke ordening op en onder de grond. De grote opgaven in het ruimtelijk domein vragen om herziening van de Omgevingsvisie en -verordening (1.1.1). Om het beleid uit onze Omgevingsvisie uit te voeren, werken we via voorkantsamenwerking en netwerksamenwerking samen met partners. Waar nodig zetten we wettelijke instrumenten en geven invulling aan ons bevoegd gezag rol wat betreft ruimtelijke procedures voor opgaven met een provinciaal belang (1.1.2). Wij werken integraal met onze partners in het NOVEX gebied Regio Zwolle aan de realisatie van de Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle en werken afspraken met het rijk en de regio's over verstedelijking in Twente en Stedendriehoek verder uit (1.1.3). Wij werken samen met het Rijk aan de verbetering van het Digitaal Stelsel Omgevingswet en verbeteren daarmee onze dienstverlening (1.1.5).

Prestaties

1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid

Acties 2025

1. Wij werken het concept nieuwe Omgevingsvisie uit tot een Omgevingsvisie en uitvoeringsinstrumenten (zoals de Omgevingsverordening en Catalogus Gebiedskenmerken).

Statenvoorstellen en -besluiten

Huidige Omgevingsvisie Overijssel

- Statenvoorstel - Vaststelling Revisie Omgevingsvisie PS/2017/119 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Vaststelling Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2017-2018 PS/2018/494 (bijbehorend besluit)
- Amendement Kerkhoff c.s. - Giethoorn toeristische trekpleister
- Statenvoorstel - Wijziging Omgevingsverordening Geitenstop PS/2019/69 (bijbehorend besluit)
- Amendement Folkerts c.s. - Uitzondering afmesten biologische geitenbokjes deel 1 ; deel 2
- Amendement Wertheim c.s. - Overgangsrecht deel 1 ; deel 2 ; deel 3
- Amendement Brommer c.s. - Uitzondering afmesten geitenbokjes
- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsvisie en -verordening 2018-2019 2019/1100997 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Regionaal Waterprogramma Overijssel 2019/1101815 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsvisie en -verordening 2019/2020 2020/1105210 (bijbehorend besluit)
- Motie Jansen c.s. – Niet meewerken aan olie-afvalwaterinjecties
- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsverordening 2020/2021, PS/2021/1104496 (behorend besluit)
- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2021, PS/2021/1104495 (behorend besluit)
- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2022, PS/2022/1108459 (behorend besluit)
- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2023, PS23-001103 (behorend besluit)

Nieuwe Omgevingsvisie Overijssel

- Statenvoorstel - Startnotitie focus en bandbreedte 'Omgevingsvisie Overijssel; Herziening' 2020/1100931 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Omgevingsvisie: Opmaat naar beleid 2021/1101151 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Fundament voor de nieuwe Omgevingsvisie PS/2022/1106153

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Liesbeth Grijsen

1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid

Acties 2025

1. Wij werken samen met gemeenten en waterschappen aan de ruimtelijke en waterstaatkundige inrichting van Overijssel.
2. Wij borgen de uitvoering van de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening in voorkantsamenwerking met onze partners en zetten indien nodig of wenselijk ons wettelijk ruimtelijk instrumentarium in. Wij geven invulling aan onze bevoegd gezag rol voor wat betreft (ruimtelijke) procedures vanuit een wettelijke verplichting (wind, hoogwaterbeschermingsprogramma e.d) en/of voor opgaven met een provinciaal belang.
3. Wij werken met onze partners aan de ruimtelijke ontwikkeling van Overijssel in de onderstaande netwerksamenwerkingen. We doen dit met een integrale blik op onder andere water (prestatie 1.2.1 en 1.2.2), wonen (prestatie 1.3.1), regionale economie (kerntaak 5) en mobiliteit (kerntaak 4).
 - Perspectief IJssel-Vechtdelta.
 - Samenwerking IJsselmeergebied.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Liesbeth Grijsen, Martijn Dadema

1.1.3 Verstedelijkingstrategieën en Regiostructuur

Acties 2025

1. Wij werken met onze partners in het NOVEX gebied Regio Zwolle aan de realisatie van de Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle inclusief onder andere de Sponsstrategie en Mobiliteitstransitie.
2. Wij werken de in het najaar 2024 te maken afspraken met het rijk en de regio's over verstedelijking in Twente en Stedendriehoek verder uit met een integrale blik op onder andere klimaatadaptatie (prestatie 1.2.1 en 1.4.1), wonen (prestatie 1.3.1) , regionale economie (kerntaak 5) en mobiliteit (kerntaak 4).

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Perspectiefnota 2025 PS24-000319 (bijbehorend besluit)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema, Liesbeth Grijsen, Erwin Hoogland

1.1.5 Implementatie Omgevingswet

Acties 2025

1. Wij maken de resterende interne werkprocessen Omgevingswet-proof en sluiten deze aan op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het DSO moet verbeterd en aangevuld worden. Wij zorgen dat wij hier goed bij

betrokken zijn zodat wij ook op de juiste momenten daar op kunnen aanpassen. Dat zal ook onze dienstverlening ten goede komen.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Liesbeth Grijsen

Dit is wat wij doen

1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen

Om te zorgen voor schoon en voldoende (drink)water en bescherming tegen overstromingen en wateroverlast werken we aan een klimaatrobuust en veilig water- en bodemsysteem. We stellen daarbij samen met onze partners een Overijssels Waterakkoord op. Wij werken aan de actualisatie van het Regionaal Water Programma waarbij klimaatadaptatie en de agenda bodem en ondergrond worden toegevoegd. Dit doen we op basis van ons eigen beleid maar ook ter realisatie van Europese wetgeving zoals de Kaderrichtlijn water en Richtlijn Overstromingsrisico's. We besteden veel aandacht aan het Hoog Water Bescherming Programma (HWBP) (1.2.1) Ook werken we samen met ons netwerk aan klimaatadaptatie en waterbeheer (1.2.2) vanuit het deelstroomgebied Rijn-Oost. Hier werken we onder andere aan het programma Zoetwatervoorziening Oost-Nederland. Vanuit onze wettelijke taak zorgen we voor voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst en maken een Overijssels plan van aanpak voor waterbesparing (1.2.3). Wij verlenen vergunningen, houden toezicht en handhaven op grond van de Waterwet, Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden en onze Omgevingsverordening (1.2.5).

Prestaties

1.2.1 Werken aan een klimaatrobuust en veilig water- en bodemsysteem

Acties 2025

1. Wij werken op de thema's waterkwaliteit, waterkwantiteit, waterveiligheid, wateroverlast, klimaatadaptatie en bodem en ondergrond in programma's en projecten in samenwerking met onze medeoverheden en partners.
2. Wij stellen een actieplan Water op zoals opgenomen in het coalitieakkoord. Dit doen wij in samenwerking met onze medeoverheden en partners. Daarbij stellen we een investeringsvoorstel 'Actieplan Water' op en gaan over tot het uitvoeren van de acties.
3. Wij werken aan de actualisatie van het Regionaal Water Programma waarbij klimaatadaptatie en de agenda bodem en ondergrond worden toegevoegd.
4. Wij geven uitvoering aan de provinciale maatregelen uit de planperiode 2022-2027 van de Kaderrichtlijn Water en het provinciale deel van het impulsprogramma Kaderrichtlijn Water van het Rijk.
5. Om de waterkwaliteit te verbeteren hebben we een subsidieregeling opengesteld op basis van het Europese gemeenschappelijk landbouwbeleid.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Motie Kaderrichtlijn Water (KRW)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

1.2.2 Samen werken aan klimaatadaptatie en waterbeheer

Acties 2025

1. Wij voeren met partners het maatregelenprogramma Zoetwatervoorziening Oost-Nederland 2022-2027 (onderdeel van het landelijke Deltaprogramma Zoetwater) uit. Wij vervullen hierbij de kassiersfunctie richting het Rijk.
2. Wij vertalen de actualisatie van het waterakkoord Twentekanalen-Overijsselse Vecht naar onze Omgevingsvisie en Omgevingsverordening.
3. Wij werken samen met de andere partners van het deelstroomgebied Rijn-Oost aan de uitvoering van de bestuurlijke grondwateragenda.
4. Wij werken aan voldoende grondwater voor de Overijsselse drinkwaterwinningen, landbouw, industrie en natuur gericht op doelbereik voor de Europese Kaderrichtlijn Water.
5. Wij stemmen onze werkzaamheden in het kader van Kaderrichtlijn Water (zie 1.2.1) af met onze partners in het deelstroomgebied Rijn-Oost en waar nodig voeren we gezamenlijk onderzoeken uit. Wij vervullen hierbij de kassiersfunctie.
6. Wij maken afspraken met onze partners in het deelstroomgebied Rijn-Oost over de tussentijdse evaluatie van de planperiode 2022-2027 van de Kaderrichtlijn Water om het doelbereik zo hoog mogelijk te maken.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Hitte, Droogte en Wateroverlast 2021/0016746 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Provinciale cofinanciering Europese programma's 2021-2027 2021/1103304 (bijbehorend besluit)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst

Acties 2025

1. Wij werken samen met onze partners aan de drinkwatervoorziening in Overijssel. Binnen de adaptieve strategie drinkwater zoeken we naar aanvullende productiecapaciteit door uitbreiden van bestaande winningen en het ontwikkelen van nieuwe bronnen voor winningen.
2. Wij ontwikkelen een gezamenlijke regionale aanpak voor waterbesparing om het groeiende drinkwatergebruik af te vlakken. Deze aanpak sluit aan op de nationale aanpak is gericht op zowel huishoudens als bedrijven.
3. Wij werken samen met onze partners aan de acties uit het in 2024 opgestelde Maatregelenprogramma Gebiedsdossiers Drinkwaterwinning, gericht op het veiligstellen van de bestaande drinkwaterwinningen en voorkomen van verontreinigingen in onze drinkwaterbronnen.
4. Wij werken aan de doelen uit de landelijke bestuursovereenkomst nitraat, gericht op het terugdringen van de uitspoeling van nitraat uit landbouwgronden in grondwaterbeschermingsgebieden.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel van Presidium bij rapport Rekenkamer Oost-Nederland 'Follow-up grondwaterbescherming voor de publieke drinkwatervoorziening' Statenvoorstel - Opnemen nieuwe drinkwaterwinlocatie Vriezenveen-Daarle in Omgevingsvisie en -verordening PS/2017/674 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Actualisatie Belastingverordening Overijssel en tarieventabel voor het jaar 2019 PS/2018/647 (bijbehorend besluit)

- Statenvoorstel - Rapport Rekenkameronderzoek Oost-Nederland: Drinkwaterbronnen grondig beschermd? 2019/1100893 (bijbehorend besluit)
- Amendement Van Toorn c.s. - Statenvoorstel Rapport Rekenkameronderzoek Oost-Nederland: Drinkwaterbronnen grondig beschermd?
- Motie Brinkhuis c.s. - Drinkwater voor de toekomst
- Statenvoorstel - Regionaal Waterprogramma Overijssel 2019/1101815 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Robuuste Drinkwatervoorziening 2020/1102873 (bijbehorend besluit)
- Amendement Van Moorsel - Benut mogelijkheden van winning drinkwater uit oppervlaktewater als volwaardig alternatief voor de middellange termijn
- Motie Brinkhuis c.s. - Drinkwater voor en door Overijssel
- Statenvoorstel bij rapport Rekenkamer Oost-Nederland 'Follow-up grondwaterbescherming voor de publieke drinkwatervoorziening' 2022/1102259
- Statenvoorstel verklaring van geen bedenkingen bouw reinwaterkelder Hammerfliet 2022/0104705
- Motie Kerkhof Bouw reinwaterkelder Hammerfliet niet ten koste van omwonenden
- Motie Brinkhuis Actieve rol rond drinkwaterwinning
- Motie waterbewust bouwen
- Motie water voor Oekraïne
- Statenvoorstel bij rapport Rekenkamer 'Als elke druppel telt' PS/1109453 (behorend besluit)
- Brief voorstel Afdoening moties en toezeggingen
- Brief voortgang veiligstellen drinkwatervoorziening
- Brief uitbreiding drinkwaterwinning Hammerfliet
- Brief aan PS Herijking Adaptieve strategie drinkwater
- Brief aan PS Terugkoppeling implementatie aanbevelingen RON rapport Als elke druppel telt
- Investeringsvoorstel drinkwater Overijssel 2024 - 2027, PS24-000171 (bijbehorend besluit)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water

Acties 2025

1. Wij verlenen vergunningen en ontheffingen en handelen meldingen af, binnen de wettelijke termijn. In overleg met de aanvrager kunnen wij van de wettelijke termijn afwijken.
2. Wij voeren het toezicht op de naleving uit overeenkomstig het jaarprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving. We rapporteren hierover in het VTH jaarverslag.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema, Tijs de Bree

Dit is wat wij doen

1.3 Woningbouwontwikkelingen die aansluiten bij de regionale vraag

De druk op de woningmarkt is ongekend hoog. Om voldoende woningen te realiseren die aansluiten bij de vraag werken wij met onze partners aan een evenwichtige woningmarkt.

Vanuit de rijksoverheid krijgen we nieuwe taken vanuit de volkshuisvestingswet en spreidingswet met name waar het gaat om huisvesting van aandachtsgroepen. Belangrijke instrumenten zijn de regionale woonagenda's, landsdekkende woondeals en flexpools (1.3.1). Het financiële beheer van startersleningen van vóór 2016 loopt nog door (1.3.2). Prognoses laten zien dat er ook na 2030 een grote behoefte is aan woningen en soms ook andere woningen dan die we nu hebben. Daarom werken we aan regelingen die de woningbouw versnellen en de woningmarkt toekomstbestendiger maken. Wij ontwikkelen een bouwbrigade die partijen ondersteunt met kennis en of capaciteit bij het realiseren van de opgaven op de woningmarkt. Wij ondersteunen de gemeenten bij het uitvoeren van de regionale woonzorgvisies waaronder het aanstellen van doorstroomcoaches en maken subsidieregelingen voor zowel versnelling als woon-zorg (1.3.3).

Prestaties

1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's

Acties 2025

1. Wij voeren samen met ons netwerk en de rijksoverheid de woonagenda's en de landsdekkende woondeals uit.
2. Wij voeren onze wettelijke taken uit als toezichthouder huisvesten statushouders. Wij stimuleren gemeenten om hierbij regionaal samen te werken.
3. Wij bereiden ons voor op de eventueel aanvullende taak van de provincie op opvang van asielzoekers afhankelijk van besluitvorming bij de rijksoverheid over de spreidingswet.
4. Wij ondersteunen gemeenten bij het versnellen van de procedures voor woningbouwplannen via de regeling flexpools.
5. Wij voeren het initiatiefvoorstel arbeidsmigranten uit.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Rekenkamerrapport inzake wonen PS/2018/813 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Ruimte, Wonen, (Binnen)steden en Retail Fase 1 2019/1101901 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Ruimte Wonen en Retail fase 2 2020/1103074 (bijbehorend besluit).
- Motie Tattersall c.s. Versnelling bouwaanvragen 2022/1106660

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Liesbeth Grijsen

1.3.2 Financiële beheer startersleningen

Acties 2025

1. Startersleningen (voor 2016)

Onder deze prestatie wordt het financiële verloop verantwoord van de startersleningen die de provincie tot en met 2015 heeft verstrekt. Het betreft hypotheekleningen met een looptijd van 30 jaar. Het verloop bestaat uit de beheervergoeding aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) en de rentebaten op verstrekte leningen. De baten en lasten op deze kostenpost zijn door ons niet te beïnvloeden.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Liesbeth Grijsen

1.3.3 Investeren in de woningmarkt

Acties 2025

1. Wij ondersteunen het netwerk Wonen, zoals de Woonkeuken, met bijeenkomsten, onderzoek, monitoring en evaluatie.
2. Wij ontwikkelen een bouwbrigade die partijen ondersteunt met kennis en of capaciteit bij het realiseren van de opgaven op de woningmarkt.
3. Wij ondersteunen de gemeenten bij het uitvoeren van de regionale woonzorgvisies waaronder het aanstellen van doorstroomcoaches.
4. Wij analyseren welke projecten in aanmerking komen voor de woonfaciliteit en werken indien nodig en gewenst maatwerkafspraken uit.
5. Wij maken een subsidieregeling voor Versnelling Woningbouw en voeren deze uit.
6. Wij maken een subsidieregeling Zorggeschikte, geclusterde en nul-trede woningen en voeren deze uit.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Wonen PS24-000241 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel Aanvullend investeringsvoorstel Wonen PS24-000552 .

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Liesbeth Grijsen

Dit is wat wij doen

1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving

Vanuit het coalitieakkoord 'Schouder aan Schouder' werken we aan ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving. Wij voeren stresstesten uit ten bate van bescherming tegen hoog water en werken aan een gezamenlijke subsidieregeling met het programma natuur voor elkaar om vergroeningsmaatregelen bij te laten dragen aan het verminderen van hitte, droogte en wateroverlast (1.4.1). We continueren onze financiële verplichtingen uit de vorige coalitieperiode voor ruimte, wonen en retail (1.4.2). Ook ondersteunen wij (het onderzoek naar) het ondergronds brengen van hoogspanningsleidingen in 's Heerenbroek, Deventer, Almelo en Enschede (1.4.4). Tot slot faciliteren en stimuleren wij de regionale samenwerking op ruimtelijke, sociaalmaatschappelijke en economische opgaven langs de corridor Zwolle-Twente-Münster (1.4.5).

Prestaties

1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050

Acties 2025

1. De acties uit het provinciale programma klimaatadaptatie worden ondergebracht in het Regionaal Water Programma (RWP) (zie prestatie 1.2.1).
2. Wij zijn trekker voor de uitvoering van bovenregionale stresstesten met onze partners. Wij verwachten deze stresstesten in 2025 te kunnen afronden.
3. Wij werken aan een gezamenlijke subsidieregeling met het programma natuur voor elkaar. Vergroeningsmaatregelen dragen bij aan het verminderen van hitte, droogte en wateroverlast. Omgekeerd bieden de maatregelen zoals het aanleggen van een wadi, ook kansen voor vergroening. Vanwege deze natuurlijke samenhang is besloten om de subsidieregeling klimaatadaptatie samen te voegen met het programma

Natuur voor Elkaar (zie prestatie 3.2.2) om vervolgens de middelen in te zetten voor o.a. initiatieven die hitte, droogte en wateroverlast aanpakken. Door deze middelen te integreren in de subsidieregeling van de programmalijs "Natuur in de buurt", bundelen we onze krachten en verminderen we het aantal verschillende subsidieregelingen.

4. We werken 3 projectvoorstellen uit die integraal bijdragen aan onze doelstellingen op klimaatadaptatie, natuurinclusiviteit en circulariteit en waarbij sprake is van cofinanciering.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Motie Huizenga c.s. - Meer drinkwaterpunten in Overijssel
- Statenvoorstel - Hitte, Droogte en Wateroverlast 2021/0016746 (bijbehorend besluit)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail

Acties 2025

1. Wij handelen een aantal langlopende subsidieverplichtingen af uit het Investeringsprogramma Ruimte Wonen en Retail (2019-2023)

Investeringsvoorstel Retail 2024-2027

2. Samen met onze partners investeren wij in minimaal 4 initiatieven, die de centra versterken van Overijsselse kleinere steden en dorpen (10.000 tot 50.000 inwoners). In de uitwerking wordt nauw samengewerkt met het programma leefbaar platteland en de verstedelijkingsagenda.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Ruimte, Wonen, (Binnen)steden en Retail Fase 1 2019/1101901 (bijbehorend besluit).
- Motie Brinkhuis c.s.- Groen bouwen.
- Motie Veltmeijer c.s. - Retail II.
- Motie Courtz c.s. - Retail en centra in en na Corona.
- Statenvoorstel - Crisisarrangementen voor de Retail 2020/1102359 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Ruimte Wonen Retail fase 2 2020/1103074 (bijbehorend besluit).
- Amendement Duitman - Monitoring investeringsprogramma Ruimte Wonen en Retail.
- Amendement Wissink - Sleutelprojecten compacte centra en wonen.
- Motie Wissink c.s. - Aanvullende ambities deel 1
- Statenvoorstel - Aanvullende ambities begroting 2022 PS/2021/110451 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel onderzoeksrapport Rekenkamer Oost-Nederland 'Meer vitaliteit, minder leegstand? - De inzet van de provincie Overijssel bij leegstand' 2022/1102301
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Retail 2024-2027 PS24-000402

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Liesbeth Grijsen, Erwin Hoogland

1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen

Acties 2025

1. De fysieke werkzaamheden voor de verkabeling van hoogspanningsleidingen in 's Heerenbroek worden in 2025 uitgevoerd. Wij maken in 2025 het resterende deel van onze financiële bijdrage over.
2. Voor de verkabeling in de gemeenten Deventer, Almelo en Enschede wordt uitvoering pas voorzien na 2025. Hier wordt in 2025 nog geen bijdrage uitgekeerd maar wel contacten onderhouden.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Uitvoering motie ondergronds verkabelen 's Heerenbroek PS/2019/1100082 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Financiering ondergrondse verkabeling 2020/1100066 (bijbehorend besluit)
- Motie Wissink c.s. - Aanvullende ambities deel 1
- Statenvoorstel - Aanvullende ambities begroting 2022 PS/2021/110451 (bijbehorend besluit).

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

1.4.5 Versterken corridor Zwolle-Twente-Munster

Acties 2025

1. Wij faciliteren en stimuleren regionale samenwerking op ruimtelijke, sociaalmaatschappelijke en economische opgaven langs de corridor Zwolle-Twente-Münster.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Inzet projecten Nationaal Groeifonds PS/2021/1103334 (bijbehorend besluit).

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

Dit is wat wij doen

1.5 Effectieve inzet grondbeleid voor provinciale doelen, projecten en programma's

Met de inzet van grondbeleid en grondeigendom ondersteunen we de doelen en opgaven van de provincie. We zorgen voor actueel en adequaat grondbeleid en leggen dat periodiek vast in de Nota Grondbeleid. We leggen met Provinciale Staten expliciet vast voor welke doelen en met welke financiële consequenties we het grondinstrumentarium inzetten. We werken marktconform, openbaar en transparant. Het gaat o.a. om aankoop en verkoop van gronden en opstallen, het beheer van het provinciaal eigendom, het maken van afspraken met eigenaren op basis van volledige schadeloosstelling ter voorkoming van onteigening daar waar dat aan de orde is, en afspraken over zelfbeheer (1.5.1).

Prestaties

1.5.1 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium

Acties 2025

1. Wij zorgen voor een actueel en adequaat grondbeleid om voor de doelen en projecten van de provincie in te zetten, met de juiste instrumenten voor de verschillende opgaven. Ons beleid ligt vast in de nota grondbeleid.

2. Wij kopen, verkopen en beheren gronden en opstellen ten behoeve van provinciale doelen en projecten, binnen de kaders van de Nota Grondbeleid 2022.
3. Wij beheren het Anticiperend Grondfonds (AGF) en het Revolving Fund (RF).
4. Wij informeren u met de Meerjaren Investeringsprognose Grond (MIG) bij de jaarrekening over de ontwikkelingen in ons grondeigendom.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel - Kaderstelling Grondbeleid/Nota Grondbeleid PS/2022/1107804 (bijbehorend besluit)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak voor zover er een bedrag in de begroting is opgenomen. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten. Enkel wanneer

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Begroting 2025
Lasten	
1.1 Een goede ruimtelijke ordening op en onder de grond	
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	365
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	1.421
Totaal 1.1 Een goede ruimtelijke ordening op en onder de grond	1.785
1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen	
1.2.1 Werken aan een klimaatrobuust en veilig water- en bodemsysteem	1.054
1.2.2 Samen werken aan klimaatadaptatie en waterbeheer	10.267
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	2.763
1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	99
Totaal 1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen	14.184
1.3 Woningbouwontwikkelingen die aansluiten bij de regionale vraag	
1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's	555
1.3.2 Financieel beheer startersleningen	22
1.3.3 Investeren in de woningmarkt	1.817
Totaal 1.3 Woningbouwontwikkelingen die aansluiten bij de regionale vraag	2.394
1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving	
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	1.081
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	1.901
1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen	1.100
Totaal 1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving	4.082
1.5 Effectieve inzet grondbeleid voor provinciale doelen, projecten en programma's	
1.5.1 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	1.400
Totaal 1.5 Effectieve inzet grondbeleid voor provinciale doelen, projecten en programma's	1.400
1.66 Totaal personeelsgebonden kosten	
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	10.836
Totaal 1.66 Totaal personeelsgebonden kosten	10.836
Totaal Lasten	34.681
Baten	
1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen	

Saldo baten en lasten	Begroting 2025
1.2.2 Samen werken aan klimaatadaptatie en waterbeheer	9.579
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	1.107
1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	38
Totaal 1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen	10.724
1.3 Woningbouwontwikkelingen die aansluiten bij de regionale vraag	
1.3.2 Financieel beheer startersleningen	169
Totaal 1.3 Woningbouwontwikkelingen die aansluiten bij de regionale vraag	169
1.5 Effectieve inzet grondbeleid voor provinciale doelen, projecten en programma's	
1.5.1 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	3.181
Totaal 1.5 Effectieve inzet grondbeleid voor provinciale doelen, projecten en programma's	3.181
Totaal Baten	14.075
Saldo baten en lasten	-20.607

Kerntaak 2: Milieu en energie

Dit is hoe wij denken

Een schoon milieu

Onze inwoners hebben recht op een gezonde leefomgeving in de volle breedte: lucht, water, ondergrond, licht, geluid, welzijn en veiligheid. We werken continu aan een leefomgeving waarin de milieucondities op orde zijn en blijven. Daarnaast richten we ons ook op andere factoren die van belang zijn voor de gezondheid van onze inwoners, zoals de aanwezigheid van voldoende groen (kerntaak 3).

We borgen de basiskwaliteit van het milieu. Niet alleen voor de huidige generatie, maar ook om toekomstige generaties een gezonde en veilige leefomgeving te bieden. Daarom hebben we bij onze projecten oog voor (gezondheid)risico's voor mens, dier en milieu. We benutten de in de samenleving aanwezige kennis bij het bereiken van onze doelen.

Een toekomstgericht energiesysteem

We werken toe naar een klimaatbestendig en CO2-neutraal Overijssel in 2050. Daarvoor zijn besparing van energie, ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen en aanpassing van de energie-infrastructuur nodig. Onbeperkte toegang tot elektriciteit is door de huidige netcongestie niet langer vanzelfsprekend. Dit vraagt om visie op het toekomstige energiesysteem. We houden ons aan de afgesproken doelen voor duurzame energie voor 2030. De energietransitie biedt ook economische kansen op het gebied van innovatie en werkgelegenheid.

Terwijl we gericht werken aan het behalen van onze energiedoelen, vinden we participatie van betrokkenen belangrijk. We zien de zorgen die deze grote transitie met zich meebrengt. Daarom vinden we het belangrijk om bij onze projecten de meest actuele wetenschappelijke inzichten te betrekken ten aanzien van de gevolgen voor mens, dier en milieu. Ook betrekken we daar onze inwoners bij.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen

2.1 Wij borgen en verbeteren de milieukwaliteit van de leefomgeving.

Wij werken cyclisch aan de kwaliteit van bodem, lucht, geluid en milieu(veiligheid) door beleid te maken en kaders te stellen. Met monitoring en evaluatie kijken we of de basiskwaliteit van lucht, geluid en bodem blijft voldoen aan de wettelijke normen (2.1.1). De gezondheid van onze inwoners staat centraal in ons milieu- en omgevingsbeleid. Iedere vier jaar herzien we ons beleid ten aanzien van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Wij maken jaarlijks een uitvoeringsplan, waarin we de prioriteiten vastleggen. Wij stemmen vergunningverlening, toezicht en handhaving door verschillende bestuursorganen op elkaar af. Door vergunningverlening en toezicht zorgen de Omgevingsdiensten er namens ons en gemeenten voor dat de basiskwaliteit van de leefomgeving voldoet aan de wettelijke eisen (2.1.2). Indien geconstateerd wordt dat er niet aan de wettelijke eisen wordt voldaan, dan zullen wij handhavend optreden. We voeren milieueffectrapportages uit voor onze plannen, programma's en projecten (2.1.3).

Prestaties

2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid

Acties 2025

1. Wij ontwikkelen samen met gemeenten, GGD en andere partners provinciaal milieubeleid waarbij gezondheid van inwoners centraal staat en verankeren dit in de Provinciale Omgevingsvisie. We dragen zorg voor integratie in andere provinciale programma's.
2. Wij bevorderen een gezonde leefomgeving door projecten en activiteiten te initiëren en te ondersteunen. Die zijn (ook) gericht op beter bewustzijn, betrokkenheid en gedrag van inwoners op de thema's lucht, geluid en (zwerf)afval. We zetten in op kennisdeling en kennisontwikkeling door bijeenkomsten te organiseren voor en met diverse partners als GGD en gemeenten.
3. Wij werken samen met andere provincies aan (inter)nationale en interprovinciale beleid- en kennistrjecten.
4. Wij voeren de wettelijke coördinatietaak uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
5. Wij stellen het jaarprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving voor 31 december vast. Daarbij zetten we ook in op het toekomstbestendig maken van ons vergunning, toezicht en handhaving beleid (VTH-beleid) en de uitvoering daarvan op complexe dossiers als zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) en circulaire economie.
6. Wij willen hinder van vliegtuiglawaai daar waar mogelijk beperken.
7. Wij monitoren de luchtkwaliteit in Overijssel en wisselen relevante data uit ten behoeve van milieu en gezondheid met onze partners waaronder de GGD.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu

Acties 2025

1. Wij verlenen vergunningen en ontheffingen en handelen meldingen af binnen de wettelijke termijn. In overleg met de aanvrager kunnen wij van de wettelijke termijn afwijken.
2. Wij voeren het toezicht op de naleving uit overeenkomstig het jaarprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving. Wij rapporteren hierover in het VTH jaarverslag.

3. Wij geven opdrachten aan de omgevingsdiensten voor uitvoering van de ingebrachte taken.
4. Wij beoordelen bij risicovolle bedrijven de vergunningen jaarlijks op actualiteit, bij overige bedrijven doen wij dit eenmaal in de vijf jaar.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher, Tijs de Bree

2.1.3 Ondersteunen en (laten) uitvoeren van milieueffectrapportages / duurzaamheidsrapportages (plan MER)

Acties 2025

1. Wij ondersteunen en adviseren bij het in beeld brengen van milieu- en omgevingseffecten van (eigen) plannen, programma's en projecten, zoals de provinciale Omgevingsvisie, een nieuwe drinkwaterwinning, inrichtingsplannen voor Natura 2000 gebieden, plannen rondom nieuwe energie, plannen en projecten die grensoverschrijdende invloed kunnen hebben en projecten rondom provinciale wegen.
2. Wij adviseren over en toetsen op het gebied van milieu- en omgevingseffecten van voorgenomen plannen en projecten van derden waar wij een rol als bevoegd gezag hebben.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Dit is wat wij doen

2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerd

De milieusituatie in Overijssel is overwegend op orde. Voor de sanering van vervuilde bodems voeren we programma's uit voor met asbest verontreinigde bodems en voor het beheersen van andere bodemvervuilingen (2.2.1). Verwerende asbestdaken blijft een vraagstuk als het gaat om het creëren van een gezonde leefomgeving. Wij blijven stimuleren dat eigenaren hun asbestdak saneren (2.2.2). Goed beheer van stortplaatsen voorkomt dat de basiskwaliteit van bodem, lucht en leefmilieu wordt aangetast. Vanuit onze wettelijk taak verzorgen wij het financiële beheer voor de nazorg van stortplaatsen (2.2.3).

Prestaties

2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties

Acties 2025

1. Wij voeren de tweede fase (grondwatersanering) van de Blekerijweg, IJsselmuiden uit.
2. Wij beheersen bestaande spoedeisende bodemsaneringen.
3. Wij monitoren conform het programma 2025 Bureau Asbestbodem Sanering.
4. Wij stellen samen met de zeven gemeenten het programma 2026 Bureau Asbest bodemsanering vast.
5. Wij voeren de maatregelen uit die voortvloeien uit de toegekende specifieke uitkering bodemsanering.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken

Acties 2025

1. Wij zorgen er door middel van leningen voor dat ook niet draagkrachtige eigenaren de sanering van hun asbestdak kunnen financieren.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel nr.PS/2021/ 1101552
- Besluit2021/1101

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

2.2.3 Beheer nazorgfonds

Acties 2025

1. Wij stellen het jaarverslag 2024 en de begroting 2026 op voor het Nazorgfonds gesloten stortplaatsen in Overijssel.
2. Wij hebben één á twee keer per jaar een bestuurlijk overleg met de exploitanten van de stortlocaties.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Dit is wat wij doen

2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem

Wij voeren het Statenvoorstel Nieuwe Energie Overijssel 2024-2027 en het energiebeleid uit die in 2024 zijn vastgesteld. Wij stimuleren duurzame energiebronnen, helpen energienetwerken aan te passen en te ontwikkelen en ondersteunen bij energiebesparing en het overstappen op andere vormen van energie door inwoners en bedrijven. Daarnaast ondernemen we acties die de energietransitie in de volle breedte helpen. Zoals ondersteuning van energie coöperaties, organisatie van werkplaatsen en stimuleren van innovaties.

Prestaties

2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie

Acties 2025

1. Wij ondersteunen de verdere ontwikkeling van duurzame energiebronnen, zoals zonne-energie op bedrijfsdaken, geothermie en mestvergisting. Wij concretiseren wat Small Modular Reactors (SMRs) en andere nieuwe duurzame energiebronnen na 2030 voor Overijssel kunnen gaan betekenen.

2. Wij voeren het vastgesteld windbeleid uit en nemen de regie op de realisatie van de windopgave - door uitvoering te geven aan de programmeringsafspraken.
3. Wij leveren de energievisie en provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMiek) op. De energievisie schetst een beeld van het Overijsselse energiesysteem in 2050 en is richtinggevend is voor het pMiek. Het pMiek bevat de prioritaire energie-infraprojecten voor de middellang termijn en is de basis voor de investeringsprogramma's van de netbeheerders.
4. Samen met medeoverheden en netbeheerders werken we aan het sneller bouwen van uitbreidingen van het energienetwerk en het beter benutten van het bestaande en nieuwe energienetwerk (bijvoorbeeld door het helpen realiseren van smart energy hubs). Wij zetten in op aansluiting op het landelijke transportnetwerk voor waterstof. Wij werken aan voldoende publieke realisatiekracht voor warmtenetten.
5. Wij ondersteunen bedrijven op diverse manieren bij het verduurzamen: grote industrie met uitvoering van hun transitieplannen, we jagen een collectieve aanpak op bedrijventerreinen aan en kleine MKB-ers ondersteunen we bij het concreet starten van de verduurzaming van hun pand.
6. We ondersteunen gemeenten met kennis en kunde via het Expertiseteam Gebouwde Omgeving. We stimuleren natuurvriendelijk isoleren. We stimuleren de industrialisatie en opschaling van verduurzaming van woningen.
7. De provincie streeft naar 50% lokaal eigendom. Daarom helpen we energiecoöperaties om te professionaliseren en projecten te realiseren, bijvoorbeeld met coaches en kennissessies.
8. Wij organiseren maandelijks twee werkplaatsen en in het voorjaar een Overijsselse Energie Innovatie conferentie.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Nieuwe Energie Overijssel 2024 - 2027
- Statenvoorstel definitief windbeleid

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

2.3.2 Financien van projecten door Energiefonds Overijssel

Acties 2025

1. Vaststellen van het Jaarplan en Begroting 2026 waarbij wij zullen letten op efficiënte en doelmatige inzet van de verruimde randvoorwaarden en extra fondsmiddelen, ten behoeve van de provinciale doelen voor nieuwe energie.
2. Toe zien op de uitvoering van het Jaarplan 2025 van Energiefonds Overijssel.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Scopeverbreding Energiefonds Overijssel (2021/1104719)
- Statenbesluit Scopeverbreding Energiefonds Overijssel (2021/1104724)
- Jaarbericht Overijsselse fondsen 2023 Jaaroverzicht 2023 Overijsselse fondsen (2024/019776)
- Statenbrief Onderzoek Rekenkamer Oost-Nederland naar effectiviteit revolverende fondsen
- Statenvoorstel Onderzoek Rekenkamer Oost Nederland (RON) naar Effectiviteit fondsen provincie Overijssel (PS23-000036)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

2.3.3 Realiseren van een betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam regionaal energienetwerk (deelneming Enexis)

Acties 2025

Wij oefenen het aandeelhouderschap van Enexis uit door:

1. Actieve betrokkenheid in het vinden van oplossingen voor - en het omgaan met - de capaciteitsschaarste op het provinciale elektriciteitsnet;
2. Actief bij te dragen aan voorstellen van Enexis aan de aandeelhoudersvergadering 2025 voor de versterking van het eigen vermogen van Enexis;
3. Toe te zien op de bedrijfsmatige en financiële ontwikkeling van Enexis;
4. De uitvoering van het Strategisch plan van Enexis te monitoren;
5. De jaarrekening over 2024 met winstbestemming vast te stellen en uitoefening van de aandeelhoudersbevoegdheden inzake wijzigingen in de governance van de onderneming;
6. Toe te zien op en u te rapporteren over de door Enexis voorgenomen en gerealiseerde investeringen in Overijssel.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Afwegingskader provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (PS22-000199)
- Statenvoorstel Nieuwe Energie Overijssel 2024-2027
- Uitkomsten Aandeelhoudersvergadering Enexis 25 april 2024

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak voor zover er een bedrag in de begroting is opgenomen. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Begroting 2025
Lasten	
2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen	
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	73
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	4.287
Totaal 2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen	4.360
2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst	
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	7.311
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	6
2.2.3 Beheer nazorgfonds	55
Totaal 2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst	7.372
2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem	
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	1.433
2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel	69
Totaal 2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem	1.502
2.66 Totaal personeelsgebonden kosten	
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	2.362
Totaal 2.66 Totaal personeelsgebonden kosten	2.362
Totaal Lasten	15.596

Saldo baten en lasten	Begroting 2025
Baten	
2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen	
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	875
Totaal 2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen	875
2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst	
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	6.759
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	17
2.2.3 Beheer nazorgfonds	55
Totaal 2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst	6.830
2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem	
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	76
2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel	44
Totaal 2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem	120
Totaal Baten	7.825
Saldo baten en lasten	-7.770

Kerntaak 3: Vitaal platteland

Dit is hoe wij denken

We zijn trots op ons landelijk gebied met zijn prachtige (cultuur) landschappen, vitale agrarische bedrijven en afwisselende natuur. Deze kwaliteiten willen we behouden en versterken. Tegelijkertijd zijn er veel wettelijke opgaven die om maatregelen vragen in het landelijk gebied. Die opgaven hebben betrekking op natuur, water en klimaat en hebben impact op de landbouw en leefbaarheid. Een krachtig landelijk gebied is belangrijk om die transitie te kunnen dragen. Deze kerntaak richt zich op het toekomstbestendig maken en houden van het landelijk gebied.

We denken dat we met een gebiedsgerichte aanpak, met betrokkenheid van inwoners, organisaties en bedrijven, het beste vorm kunnen geven aan de verschillende opgaven. Daarbij staan ons steeds drie doelen voor ogen: een toekomstbestendige landbouwsector, een goed sociaaleconomisch perspectief en herstel van natuur, watersysteem en klimaat. Ook met het vervallen van het NPLG en daarmee ook het PPLG, zullen we blijven werken vanuit de 3 x 3 aanpak waarbij we ons ervoor zullen inzetten dat onze inwoners prettig kunnen leven, dat de natuur robuust en divers is en dat mensen er hun geld kunnen verdienen.

Wij zijn trots op onze boeren. Onze innovatieve agrarische sector is en blijft belangrijk voor Overijssel. We hebben de boeren nodig voor ons voedsel, de leefbaarheid, de regionale economie, de natuur en andere maatschappelijke opgaven. We willen dat boeren een gezonde en duurzame bedrijfsvoering kunnen voeren. Vakmanschap en ondernemerschap geven wij de ruimte. We zoeken daarnaast effectieve oplossingen voor situaties waarin ondernemers worden getroffen door de effecten van overheidsbeleid, zoals bij de zogenaamde PAS-melders.

Sinds de decentralisatie zijn Provincies verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van het natuurbeleid. De natuur levert bouwstenen voor onze economie, welzijn en welvaart: voedselproductie dankzij bodemvruchtbaarheid, bestuiving van onze gewassen dankzij insecten, verkoeling en zuivere lucht dankzij bomen, schoon water uit de kraan en grondstoffen zoals hout.

We hebben in Overijssel 24 Natura 2000-gebieden. We streven naar een gunstige staat van instandhouding van de natuur in deze gebieden. We doen dit met ons programma Ontwikkelopgave Natura 2000. Binnen dit programma werken we met veel partners samen zoals met Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Landschap Overijssel, particuliere natuurbeheerders, Overijssels Landbouw Collectief, waterschappen en gemeenten. We willen meer met partijen in de gebieden gaan samenwerken, onder andere om gezamenlijk feitenonderzoek te doen.

De Natura-2000 gebieden zijn onderdeel van het Natuur Netwerk Nederland (NNN) dat we uitbreiden en beheren conform de afspraken in het Natuurpact. Voor het herstel van de Natura 2000-gebieden moeten we soms stukken bos kappen. We compenseren dit gekapte bos en we hebben afgesproken extra bos aan te leggen als onderdeel van het Klimaatakkoord.

We werken ook aan natuur buiten natuurgebieden, zoals de recent aangenomen Europese Natuurherstelwet van ons vraagt. We versterken de condities van Overijsselse aandachtsoorten en streven naar een basiskwaliteit van natuur om ervoor te zorgen dat algemene soorten ook algemeen blijven of weer kunnen worden. Dat gebeurt in het agrarisch gebied bijvoorbeeld door agrarisch natuurbeheer. We bevorderen dat bij andere functies, zoals wonen of bedrijventerreinen, ook natuur wordt meegenomen in de plannen. Dat doen we – geïnspireerd door de landelijke Agenda Natuurinclusief – door te werken aan een natuurpositief Overijssel.

Met ons programma Natuur voor Elkaar brengen we de natuur dichterbij mensen. We bevorderen de liefde voor natuur, betrekken mensen bij natuur in hun directe omgeving en gaan samen met inwoners aan de slag om hun leefomgeving groener te maken. Dat doen we door te helpen bij waardevolle initiatieven, zoals groene schoolpleinen, bomen planten, natuurinclusief bouwen, vergroening van tuinen en straten van sociale huurwoningen en groene sportlocaties.

In ons faunabeleid staat de balans tussen beschermen van soorten en het voorkomen van schade door soorten centraal. We zetten in op preventie en maken gebruik van onze bevoegdheid om diersoorten in aantallen te beperken wanneer dat noodzakelijk is om faunaschade te voorkomen.

We streven naar zo min mogelijk doorsnijding van leefgebieden van dieren door infrastructuur. Waar dat onvermijdelijk is, kijken we of we met maatregelen het faunaknelpunt kunnen oplossen.

We zijn verantwoordelijk voor het bestrijden invasieve exoten; niet inheemse planten en dieren die onze inheemse soorten bedreigen. We geven prioriteit aan het bestrijden van soorten die de gezondheid van mens of dier bedreigen en aan soorten die zich zeer snel kunnen verspreiden.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit

Met beleidsontwikkeling op het gebied van natuur en landschap spelen we in op en/of geven we invulling aan nieuwe ontwikkelingen of nieuwe regelgeving (3.1.1). Met de andere provincies en het Rijk beïnvloeden we waar mogelijk het Europese natuurbeleid. Door onderzoek te doen, verwerven we kennis om beleidsvragen adequaat te beantwoorden. Wij voeren de wettelijke regels voor natuurbescherming uit door vergunningen te verlenen onder de Omgevingswet en te controleren of regels worden nageleefd (3.1.2). Voor de Europees beschermde Natura2000-gebieden stellen we plannen op voor het noodzakelijk beheer en we houden deze plannen actueel (3.1.3). We werken aan behoud en herstel van de biodiversiteit door het subsidiëren van natuurbeheer (3.1.4), agrarisch natuurbeheer

(3.1.5) en projecten om de leefomgeving van bedreigde soorten - waarvoor Overijssel een belangrijk leefgebied is ("aandachtsoorten") - te verbeteren (3.1.6). Door te monitoren en te evalueren zien we hoe de natuur zich ontwikkelt en kunnen we bijsturen (3.1.7).

Prestaties

3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap

Acties 2025

1. Wij doen beleidsontwikkelen onderzoek gericht op provinciale opgaven en ambities voor natuur, landschap en klimaat; voor stedelijk en landelijk gebied.
2. Wij beoordelen of er aanleiding is voor bijstelling van ons natuurbeleid. Dit doen wij op basis van ervaringen bij de uitvoering en op basis van relevante ontwikkelingen, zoals nieuwe kennis, jurisprudentie of (inter-)nationale initiatieven zoals de Agenda Natuurinclusief en de EU-Natuurherstelwet.
3. Wij ontwikkelen producten en instrumenten waarmee we het voor initiatiefnemers gemakkelijker maken te voldoen aan de regels voor natuurbescherming.
4. Wij stellen het jaarprogramma 'Vergunningverlening, toezicht en handhaving vast voor 31 december.
5. Wij delen relevante beleidsontwikkelingen met onze partners, bijvoorbeeld via stakeholderbijeenkomsten, seminars, congressen of digitale media communicatievormen.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap

Acties 2025

1. Wij verlenen vergunningen en ontheffingen en handelen meldingen af binnen de wettelijke termijn. In overleg met de aanvrager kunnen wij van de wettelijke termijn afwijken.
2. Wij voeren het toezicht op de naleving uit overeenkomstig het jaarprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH). We rapporteren hierover in het VTH-jaarverslag.
3. Wij voeren onze wettelijke coördinatietaak uit met betrekking tot handhaving van de wet- en regelgeving met betrekking tot natuur en landschap.
4. Wij informeren inwoners, ondernemers en medeoverheden over de regelgeving om de bekendheid te vergroten.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher, Tijs de Bree

3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000

Acties 2025

1. Wij stellen het beheerplan (1.0) voor Wierdense Veld (in ontwerp) vast.
2. Wij stellen voor drie Natura 2000-gebieden een herzien beheerplan (in ontwerp) vast, inclusief een MilieuEffectRapport waar van toepassing.
3. Wij werken voor zes andere Natura-gebieden aan de herziening van het beheerplan.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

3.1.4 Beheer natuurterreinen

Acties 2025

1. Wij subsidiëren het beheer van natuur volgens het Natuurbeheerplan.
2. Wij actualiseren het Natuurbeheerplan.
3. Wij werken samen met de beheerders aan de verdere verbetering van de kwaliteit van het natuurbeheer.
4. Wij voeren op diverse manieren controles uit.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied

Acties 2025

1. Wij subsidiëren het agrarisch natuurbeheer volgens het Natuurbeheerplan.
2. Wij actualiseren het Natuurbeheerplan.
3. Wij stimuleren dat de agrarische collectieven beheerpakketten afsluiten voor behoud en inrichting van de leefgebieden voor weidevogels en andere boerenlandvogels.
4. Wij stimuleren dat de agrarische collectieven beheerpakketten afsluiten t.b.v. de opgaven in het landelijk gebied voor water, klimaat en groene en blauwe verbindingen.
5. Wij geven met het Actieplan weide- en akkervogels 2024-2028 verder invulling aan het nationale Aanvalsplan Grutto, onder meer met inzet van de instrumenten uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB).

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit

Acties 2025

1. Wij ontwikkelen, ondersteunen en stimuleren maatregelen om de condities voor Overijsselse aandachtsoorten te verbeteren.
2. Wij stimuleren gemeenten om deel te nemen aan de "pre-SMP methodiek" (SMP: soorten managementplannen) voor de bescherming van gebouwbewonende soorten bij de na-isolatie van woningen.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap

Acties 2025

1. Wij voeren de regie op de monitoring van het Natuur Netwerk Nederland, Natura 2000-gebieden en de agrarische natuur in Overijssel en beoordelen de ontwikkeling van de kwaliteit van de natuur.
2. Wij leveren de benodigde gegevens aan voor de landelijke Voortgangsrapportage Natuur.
3. Wij leveren een financiële bijdrage aan de Nationale Database Flora en Fauna die waarnemingen verzamelt, beheert en beschikbaar stelt.
4. Wij monitoren soorten die leven buiten het Natuur Netwerk Nederland.
5. Wij dragen bij aan het landelijk verbeterprogramma Vogel- en habitatrichtlijn natuurmonitoring
6. Wij verkennen de behoefte en mogelijkheden van monitoring van landschapselementen
7. We ontwikkelen een werkwijze om samen met gebiedspartners de feitelijke situatie in een gebied in kaart te brengen (gezamenlijk feitenonderzoek)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Staat van de biodiversiteit in Overijssel:

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

Dit is wat wij doen

3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur

De natuur toont zich in het landschap. Om ons mooie Overijsselse landschap te kunnen blijven beleven, moeten we dit beheren. Wij stimuleren dat lokale gemeenschappen zich eigenaar voelen van hun landschap en ondersteunen initiatieven voor herstel en het beheer (3.2.1). Het beleven van de natuur bevorderen we door projecten uit te voeren waarin natuur en mensen elkaar ontmoeten (3.2.2). Wij brengen kinderen in aanraking met de natuur door het vergroenen van schoolpleinen, en door speelnatuur en natuureducatie te stimuleren. We stimuleren het vergroenen van steden en dorpen, waarmee we ook negatieve effecten van klimaatverandering als hittestress en wateroverlast verminderen. We stimuleren dat mensen die weinig toegang hebben tot de natuur, bijvoorbeeld vanwege ziekte of gezondheidsproblemen, toch van de natuur kunnen genieten en zo hun herstel of welzijn kunnen bevorderen.

Prestaties

3.2.1 Beheer landschap

Acties 2025

1. Wij zorgen voor structurele basisondersteuning van vrijwilligers in natuur en landschap, onder andere door relevante cursussen en opleidingen, borging van veilig werken en door de onderlinge samenwerking tussen de organisaties die groene vrijwilligers ondersteunen te vergroten.
2. Wij verbreden samen met partners het vrijwilligerswerk in de natuur, waarbij we nieuwe vormen van vrijwilligerswerk verkennen die aansluiten bij de moderne vrijwilliger en actuele maatschappelijke ontwikkelingen.
3. Wij geven - samen met de beleidsthema's sociale kwaliteit, cultuur, cultureel erfgoed en mobiliteit - uitvoering aan de motie Vrijwilligers cruciaal voor Overijssel.
4. Wij blijven initiatieven voor streekeigen landschapsbeheer die in de vorige coalitieperiode zijn ontstaan voor een periode van minimaal 5 jaar ondersteunen.

5. Binnen het programma Natuur voor Elkaar ondersteunen we kleinschalige initiatieven voor (streekeigen) landschapsbeheer.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Vrijwilligers in Overijssel en besluit

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

3.2.2 Projecten die een natuurinclusieve samenleving bevorderen

Acties 2025

1. Natuur in de Buurt - We inspireren, stimuleren en ondersteunen inwoners, organisaties, ondernemers en medeoverheden om daadwerkelijk natuurpositieve maatregelen in de directe omgeving te nemen.
2. Natuur voor mensen, mensen voor Natuur - We vergroten en versterken de betrokkenheid van Overijsselaren bij natuur en landschap.
3. Liefde voor de natuur - We vergroten onder Overijsselaars de liefde voor natuur.
4. We ondersteunen initiatieven via de subsidieregeling Natuur voor Elkaar
5. Wij meten en monitoren waar mogelijk de impact van het programma Natuur voor Elkaar.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Investeringsvoorstel Programma Natuur voor Elkaar

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

Dit is wat wij doen

3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van mensen met natuur

Uit de Natuurdoelanalyses (NDA) van 2023 blijkt dat de huidige staat van de natuur in de Natura 2000-gebieden onvoldoende is. De stikstofbelasting wordt beschouwd als één van de belangrijkste oorzaken. Om deze belasting (sterk) te verminderen zijn bronmaatregelen nodig, bij voorkeur op landsniveau. Momenteel zijn er geen aanwijzingen dat het Rijk bronmaatregelen wil nemen. We ondersteunen rijksregelingen voor mogelijkheden om stikstof te reduceren (denk onder andere aan de Aanpak piekbelasting) en zijn betrokken bij aanvullende regelingen. De overgang van depositiebeleid naar emissiebeleid is belangrijk en zullen wij ondersteunen. (3.3.1). Onze Nationale Parken richten zich op de bescherming en ontwikkeling van natuur en landschap en op het versterken van natuurgerichte recreatie. Wij ondersteunen deze ontwikkeling (3.3.2). We bevorderen natuurinclusief denken en werken, onder andere in de bouw en infrastructuur (3.3.3). Soms staan natuur en economische belangen op gespannen voet. Door preventieve maatregelen kan faunaschade zoveel mogelijk worden voorkomen. Zo nodig zetten wij in op het beheren van in het wild levende dieren, om faunaschade te voorkomen (3.3.4). Ook bieden wij, onder voorwaarden, een tegemoetkoming in de schade. Wij bestrijden niet-inheemse planten en dieren (invasieve exoten) die onze Overijsselse natuur bedreigen (3.3.5).

Prestaties

3.3.1 Beleidsontwikkeling stikstofoxide en ammoniak

Acties 2025

1. Wij dragen bij aan de gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie van provincies voor het stikstofbeleid, waaronder een bijdrage voor het programma Aerius.
2. Wij werken nationale wetgeving en interprovinciale afspraken uit tot een passend Overijssels beleid op het gebied van stikstofoxide en ammoniak.
3. Wij ontwikkelen een beleidskader met duidelijke criteria voor een evenwichtige beoordeling van vergunningen.
4. We onderzoeken de mogelijkheden om vergunningen te verlenen voor innovatieve (stal)systemen.
5. Wij monitoren projecten die een natuurvergunning nodig hebben in andere sectoren (dan de landbouw) en bepalen waar belemmeringen (kunnen) ontstaan.
6. Wij stimuleren innovatieve oplossingen/maatregelen om onder andere stikstof te reduceren (zie ook Agro&Food-programma).

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

3.3.2 Nationale parken

Acties 2025

1. Wij ondersteunen de beide Nationale Parken Sallandse Heuvelrug en Weerribben-Wieden.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel ondersteuning Nationale Parken Weerribben-Wieden en Sallandse Heuvelrug

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Erwin Hoogland

3.3.4 Faunabeheer

Acties 2025

1. Wij verlenen een meerjarensubsidie 2025-2029 aan de Faunabeheereenheid (FBE) om uitvoering te geven aan het faunabeheerplan.
2. Wij verlenen subsidie(s) aan de FBE voor het laten uitvoeren van onderzoeken naar populaties van specifieke soorten die faunaschades veroorzaken en naar de invloed van faunabeheer op natuurwaarden.
3. Wij betalen tegemoetkomingen in faunaschade conform beleidsregels.
4. Wij verstrekken subsidie voor preventieve maatregelen om vee te beschermen tegen wolven.
5. Wij monitoren faunaschades en populaties van wilde dieren met het oog op een goede balans tussen natuurwaarden en faunaschade (vraatschade, ecologische schade, verkeersveiligheid).
6. Wij actualiseren indien nodig het beleid voor schadeveroorzakende diersoorten, in overleg met de FBE en de stakeholders in het faunabeheer.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Verkenning ganzenrustgebieden in Overijssel

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

3.3.5 Bestrijding invasieve exoten

Acties 2025

1. Wij bestrijden of beheersen schadelijke plant- en diersoorten die van nature niet in Nederland voorkomen.
2. Wij verstrekken subsidie voor de bestrijding of beheersing van invasieve exoten op basis van de prioritering uit het plan van aanpak Invasieve exoten Overijssel.
3. Wij adviseren de Overijsselse gemeenten hoe om te gaan met invasieve exoten.
4. Wij werken samen met partners aan uitvoering van het LIFE project PeatProtect IAAS, gericht op bestrijding van exotische waterplanten, preventie en communicatie omtrent dit thema in De Wieden en Weerribben.
5. Wij voeren onderzoek uit of monitoren exoten waar weinig over bekend is en dragen nieuwe inzichten uit voor bestrijding of beheersing.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Aanpak invasieve exoten Overijssel

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

Dit is wat wij doen

3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem

We streven als provincie naar een goede balans tussen voedselproductie en een gezonde leefomgeving, waarbij we uitgaan van vakmanschap en ondernemerschap van agrarische ondernemers. Zij krijgen de ruimte en het vertrouwen om hun bedrijfsvoering toekomstbestendig te maken. Een gezonde bodem zien we als de basis voor een duurzame landbouw en een vitaal platteland.

De overgang naar een toekomstbestendige landbouwsector vraagt om investeringen in kennis en beleidsontwikkeling (3.4.1). Met het Agro & Food programma (3.4.2) ondersteunen we verduurzaming in de sector door het stimuleren van innovaties en concrete initiatieven gericht op een toekomstbestendige landbouw. Via de door het ministerie van LVVN geaccordeerde (en gefinancierde) maatregelpakketten werken we de komende jaren samen met de agrarische sector aan het concreet toepassen van erf gerichte maatregelen die bijdragen aan het realiseren van natuur-, water- en klimaatdoelen.

Door het ondersteunen van herverkavelingsprojecten (3.4.3) helpen wij de landbouwsector te optimaliseren en bevorderen we de verwezenlijking van andere opgaven in het landelijk gebied.

Prestaties

3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw

Acties 2025

1. Wij werken de Overijsselse Landbouwvisie op onderdelen verder uit in beleid en concretisering van uitvoeringsinstrumenten om zo de omschakeling naar een duurzame en toekomstbestendige bedrijfsvoering te bevorderen.
2. Wij werken het Nationaal Strategisch Plan (NSP) als uitwerking van het huidige Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) uit in diverse regelingen en openstellingen.
3. Wij doen beleidsondersteunend onderzoek in relatie tot provinciale landbouwopgaven en praktijken. Een voorbeeld is onderzoek naar de effectiviteit van biologisch bodembeheer.

4. Wij volgen relevante nationale, Europese en mondiale ontwikkelingen op de voet. Voorbeelden zijn het GLB 2028-2034 en de nieuwe landbouw- en voedselstrategie van de Europese Commissie. Waar mogelijk leveren we een actieve bijdrage aan nationale en internationale beleidsontwikkeling.
5. Wij delen belangrijke beleidsontwikkelingen met onze beleidspartners.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food

Acties 2025

1. We geven uitvoering aan het investeringsvoorstel van het Agro & Food-programma 2024-2027 en het bijbehorende uitvoeringsprogramma.
2. We werken in de lerende omgeving samen met andere provinciale programma, aan het uitbreiden en versterken van het netwerk in het landelijk gebied en het verbinden van betrokken partners.
3. We zorgen voor een optimale verbinding tussen het Agro & Food programma en het maatregelpakket PPLG.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Investeringsvoorstel Agro&Food Overijssel 2024-2027

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

3.4.3 Landbouwstructuurversterking

Acties 2025

1. Wij voeren het lopende landinrichtingsproject Blokzijl-Vollenhove uit en ronden het landinrichtingsproject Staphorst af.
2. Wij ondersteunen de lopende vrijwillige planmatige kavelruilprojecten via subsidie en het Revolving Fund.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

Dit is wat wij doen

3.5 Ontwikkelen: Transitie naar een toekomstbestendig landelijk gebied

In het programma Ontwikkelopgave Natura 2000 werken we aan het herstel van de biodiversiteit door de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (3.5.1). We nemen in 24 Natura 2000-gebieden maatregelen om de natuur te herstellen en versterken. Elk gebied is uniek en heeft specifieke maatregelen nodig voor behoud en herstel van biodiversiteit. Dit doen we samen met onze partners: natuurorganisaties, landbouworganisaties, waterschappen en gemeenten. Met aanvullende Rijksmiddelen uit het Programma Natuur nemen we extra maatregelen om het natuurherstel te versnellen en zo eerder weer (economische) ontwikkelingen mogelijk te maken.

Om de klimaatverandering tegen te gaan, moet de uitstoot van broeikasgassen in het Veenweidegebied worden teruggedrongen. Dat heeft gevolgen voor de hier gevestigde

agrarische bedrijven. Voor het Veenweidegebied maken we met de huidige gebruikers een gebiedsprogramma waarin de opgaven voor dit gebied in onderlinge samenhang worden uitgewerkt (3.5.2).

PAS-melders zijn buiten hun schuld om in grote onzekerheid gebracht. In Overijssel zijn we geconfronteerd met handhavings- en intrekingsverzoeken tegen PAS-melders en andere ondernemers. Wij blijven ons in 2025 onverminderd inzetten voor oplossingen voor de PAS-melders (3.5.4).

Eind 2020 is door het ministerie LNV en de provincies een landelijke bossenstrategie opgesteld. Deze hebben wij uitgewerkt in een provinciale bossenstrategie. Daarin richten we ons op klimaatdoelen (vastlegging CO₂) en op biodiversiteitsdoelen. We geven prioriteit aan "boscompensatie", het realiseren van nieuwe bossen om de bomenkap die nodig is in het kader van het herstel van onze Natura 2000 gebieden te compenseren (3.5.5). De andere onderdelen van de bossenstrategie (revitalisering en uitbreiding van bos) willen we vormgeven in het PPLG. Voor deze onderdelen zijn we afhankelijk van middelen die hiervoor beschikbaar moeten worden gesteld door het Rijk.

In 2023 hebben we een concept Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) opgesteld waarin de aanpak van natuurherstel, de uitvoering van de Kader Richtlijn Water, klimaatmaatregelen en de reductie van stikstof centraal staan en in samenhang worden opgepakt (3.5.6). Leefbaarheid van het landelijk gebied en toekomstperspectief voor de agrarische sector zijn overkoepelende doelstellingen van dit programma. In het Hoofdlijnenakkoord en het Regeerakkoord van het nieuwe Kabinet is het NPLG en het transitiebudget geschrapt en daarmee is ook de basis voor het PPLG komen te vervallen. Wij richten ons voor de komende 2 jaar op de uitvoering van de maatregelpakketten zoals die zijn ingediend (en toegekend). Daarbij gaan wij uit van vrijwillige processen die een bijdrage leveren aan de doelen voor herstel van natuur, water en klimaat.

Prestaties

3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland

Acties 2025

1. Wij hebben voor 27 (deel)gebieden binnen onze Natura2000-gebieden de (voor)ontwerp ruimtelijke plannen voor de externe maatregelen afgerond. Voor 3 deelgebieden zijn de ruimtelijke plannen definitief afgerond.
2. Wij werken voor 10 Natura 2000-gebieden aan de uitvoering van de externe maatregelen en hebben voor 16 (deel)gebieden de externe maatregelen afgerond.
3. Wij werken in 15 (deel)gebieden binnen onze Natura 2000-gebieden aan de uitvoering van de interne maatregelen en hebben voor 21 (deel)gebieden de interne maatregelen afgerond.
4. Wij voeren in alle gebieden gesprekken over schadeloosstelling met de grondeigenaren die geraakt worden door de uitvoering van de herstelmaatregelen, zodat overeenkomsten kunnen worden gesloten om de maatregelen uit te voeren.
5. Wij realiseren de aanvullende natuurherstelmaatregelen die met het Rijk zijn afgesproken in het kader van het Programma Natuur.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenbesluiten over EHS/Ontwikkelopgave Natura 2000:

- Samen verder aan de slag met de EHS
- Besluit decentralisatie natuurbeleid - Natuurpact ontwikkeling en beheer van natuur in Nederland - Advies Commissie-Jansen 2 - Bestuursovereenkomst grond
- Besluit addendum kerntakenbegroting 2014
- Besluit uitvoeringsreserve EHS

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

3.5.2 Veenweidestrategie Noordwest Overijssel

Acties 2025

1. Wij werken, samen met de andere overheden en maatschappelijke partners, aan een integraal toekomstperspectief voor het gebied. De doelen uit het Programma Landelijk Gebied (PPLG Overijssel) en de Regionale Veenweidestrategie (Klimaatakkoord) zijn hier onderdeel van.
2. Wij herijken de opgaven en het gebiedsproces op basis van de doelen en kaders van het Nationaal Programma voor het Landelijke Gebied en de doorvertaling daarvan in het Provinciaal Programma voor het landelijk gebied en het bijbehorende Gebiedsprogramma Noordwest Overijssel. We houden tevens rekening met afspraken uit het Regeerakkoord 2024.
3. Wij investeren in kennis, onderzoek en pilots voor de reductie van CO2 uitstoot en het remmen van de bodemdaling. Wij maken samen met de andere overheden en maatschappelijke partners een Regionale Veenweidestrategie 2.0.
4. Wij besteden de rijksmiddelen van de specifieke uitkering Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland (IBP-VP) aan de met het Rijk afgesproken projecten van onszelf en de andere gebiedspartners. Het gaat om projecten voor het tegengaan van bodemdaling, het vasthouden van CO2 en het versterken van landbouw, natuur en toerisme.
5. Wij besteden de rijksmiddelen uit de specifieke uitkering Impuls Veenweiden conform de afspraak met het Rijk voor de aankoop en vernatting van landbouwgronden binnen de bestaande plannen voor de uitwerkingsgebieden N2000. Aanvullend kunnen we (op vrijwillige basis) grond of bedrijven in het veenweidegebied aankopen als stimulans voor de start van een gebiedsproces.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel investeringsvoorstel Gebiedsgerichte aanpak Noordwest Overijssel PS 2022/0015017 en besluit

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

3.5.3 Afronding natuuropg pMJP-projecten

Acties 2025

1. Wij handelen de jaarbijdrage Groenfondsleningen (via het Nationaal Groenfonds en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) ten behoeve van particuliere natuurrealisatie administratief af.
2. Wij handelen de subsidieregeling Tender Particuliere Natuurrealisatie, gericht op het realiseren van 70 ha nieuwe natuur, administratief af.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

3.5.4 Aanpak PAS melders

Acties 2025

1. Wij werken aan oplossingen voor de PAS-melders

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Werken aan een oplossing voor de PAS-melders

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher, Maurits von Martels

3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie

Acties 2025

1. Wij realiseren 35 hectare bos op eigen gronden en 230 hectare bos op particuliere gronden van de in totaal 1.400 hectare te compenseren bos uit de Ontwikkelopgave.
2. Wij leveren een bijdrage aan de overige opgaven van de Bossenstrategie (uitbreidingsopgave en revitalisering) afhankelijk van de financiering van het Rijk.
3. Wij leveren de Overijsselse inbreng in de landelijke uitwerking en uitvoering van de bossenstrategie.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenbrief Actieplan 1,1 miljoen bomen
- Gezamenlijke bossenstrategie Rijk en provincies

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied

Acties 2025

1. Wij werken vanuit de Overijsselse 3*3 aanpak aan het uitvoeren van de maatregelpakketten conform de regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (Rpml). Hiermee versterken we onze inzet op een toekomstbestendige landbouwsector en een leefbaar, economisch sterk en natuurrijk platteland.
2. Wij verkennen samen met onze gebiedspartners en vanuit de 3*3 aanpak hoe voor de langere termijn de toekomst voor ons platteland vorm kan krijgen zonder een overkoepelend Rijksprogramma.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Investeringsvoorstel PPLG 2024 PS24-000040 en besluit

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Maurits von Martels

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak voor zover er een bedrag in de begroting is opgenomen. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Begroting 2025
Lasten	
3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	
3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap	515
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	1.949
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	627
3.1.4 Beheer natuurterreinen	22.225
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	3.546

Saldo baten en lasten	Begroting 2025
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	584
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap	934
Totaal 3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	30.381
3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur	
3.2.1 Beheer landschap	499
3.2.2 Projecten die een natuurinclusieve samenleving bevorderen	706
Totaal 3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur	1.205
3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van mensen met natuur	
3.3.1 Beleidsontwikkeling stikstofoxide en ammoniak	2.059
3.3.4 Faunabeheer	3.468
3.3.5 Bestrijding invasieve exoten	1.033
Totaal 3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van mensen met natuur	6.560
3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem	
3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw	220
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	1.500
Totaal 3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem	1.720
3.5 Ontwikkelen: transitie naar een toekomstbestendig landelijk gebied	
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	67.393
3.5.2 Veenweidestrategie Noordwest Overijssel	608
3.5.3 Afronding natuuropg pMJP-projecten	3.864
3.5.4 Aanpak PAS melders	3.000
Totaal 3.5 Ontwikkelen: transitie naar een toekomstbestendig landelijk gebied	74.865
3.66 Totaal personeelsgebonden kosten	
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	14.832
Totaal 3.66 Totaal personeelsgebonden kosten	14.832
Totaal Lasten	129.563
Baten	
3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	726
Totaal 3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	726
3.5 Ontwikkelen: transitie naar een toekomstbestendig landelijk gebied	
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	9.924
3.5.2 Veenweidestrategie Noordwest Overijssel	608
Totaal 3.5 Ontwikkelen: transitie naar een toekomstbestendig landelijk gebied	10.532
Totaal Baten	11.258
Saldo baten en lasten	-118.305

Kerntaak 4: Mobiliteit

Dit is hoe wij denken

Deze kerntaak richt zich op het optimaal bereikbaar houden van onze provincie. Overijssel moet goed en veilig bereikbaar zijn voor haar inwoners, ondernemers en bezoekers. Mobiliteit brengt mensen bij elkaar en is nodig voor een sterke economie en een aantrekkelijk leefklimaat. Daarom werken we aan een veilig en toekomstbestendig mobiliteitsnetwerk. We staan voor grote veranderingen. Een slimme inrichting van onze mobiliteit kan deze opgaven ondersteunen en versterken.

In onze visie op mobiliteit staan een veilige, duurzame en snelle verplaatsing in en door Overijssel centraal. We leggen de nadruk op het STOMP-principe (Stappen, Trappen, OV,

Mobiliteitsservices en deelmobiliteit, Privéauto) en op zero emissie vervoer, zowel voor personen- als goederenvervoer. Via het landelijk Strategisch Plan Verkeersveiligheid werken we aan een veilige weginrichting en stimuleren we veilig (rij)gedrag bij verkeersdeelnemers. Daarnaast streven we naar betaalbaar regionaal OV dat dorpen en steden goed verbindt. We voeren de wettelijke regie en coördineren de inbreng van alle betrokken partijen binnen het beleidsveld mobiliteit. We zijn concessieverlener voor het regionaal openbaar vervoer en werken hiermee aan het verbeteren van onze bereikbaarheid, bijvoorbeeld door de introductie van mobiliteitshubs, elektrificatie van treindiensten en flexibel openbaar vervoersoplossingen. Als beheerder van provinciale (vaar)wegen werken we aan de instandhouding van een veilig en goed functionerend (vaar)wegennet.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken

We optimaliseren de (benutting van) vervoerssystemen en netwerken. Op basis van de omgevingsvisie en het daaruit voortvloeiende RMP maken we keuzes ten aanzien van de kwaliteit van ons vervoerssysteem (4.1.1). In onze mobiliteitsaanpak zetten we met gemeenten en partners in op gedragsbeïnvloeding en een betere bereikbaarheid en onderlinge aansluiting van verschillende vervoerswijzen voor personen en goederen (4.1.2). Voor een betere bereikbaarheid stimuleren we het bewust kiezen of, hoe, en op welk tijdstip men zich verplaatst. Ook het slim combineren van systemen en netwerken draagt bij aan optimale bereikbaarheid (4.1.3). Dit gebeurt onder andere via de ontwikkeling van mobiliteitshubs (4.1.5)

Prestaties

4.1.1 Beleidsontwikkeling mobiliteit

Acties 2025

1. Wij stellen een Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) op als mobiliteitslijn voor, en tevens uitwerking van, de Nieuwe Omgevingsvisie Overijssel. Dit RMP vervangt in 2025 uiteindelijk de bestaande Koersdocumenten.
2. Wij werken een Streefnorm Bereikbaarheid uit om de bereikbaarheidskwaliteit in Overijssel te kunnen vergelijken en beoordelen.
3. Wij voeren studies en pilots uit ter onderbouwing en uitwerking van mobiliteitsvraagstukken en/of lobbydossiers zoals bijvoorbeeld de versterking van onze infrastructuur.
4. Wij werken mee aan de nut- en noodzaakstudie spoorgoederenvervoer GNOE (Goederenvervoer Noordoost Europa) die door het Rijk wordt uitgevoerd.

Statenvoorstellen en -besluiten

Informatiebrief actuele ontwikkelingen goederenvervoer spoor Oost Nederland 2023

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.1.2 Regionale Mobiliteitsaanpak

Acties 2025

1. Wij actualiseren samen met onze partners ons meerjarig investeringsprogramma Mobiliteit op basis van het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) en Strategische programma's. Hierbij zetten we in op de brede mobiliteitsaanpak om de mobiliteitstransitie te faciliteren.
2. Wij stellen vanuit onze gebiedsgerichte aanpak samen met onze partners de bestedingsplannen Mobiliteit 2025 voor Twente en West-Overijssel op en verwerken dit in onze begroting.
3. Wij stellen samen met de gemeenten het uitvoeringsprogramma (UVP) voor 2025 op van waaruit gemeentelijke en provinciale projecten en/of maatregelen worden gesubsidieerd/gefinancierd. Hierbij stimuleren wij projecten die bijdragen aan de ambitie rondom verstedelijking.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Informatiebrief verdelingsvoorstel UVP Mobiliteit 2024
- Integrale Netwerkvisie Overijssel
- Statenvoorstel Koersdocument Fiets
- Uitwerking Koersdocument Fiets Overijssel
- Koersdocument Openbaar Vervoer
- Rapport Referentiekader bereikbaarheid Kernnet auto Overijssel en rapport
- Aanpak knelpunten economische bereikbaarheid Kernnet auto Overijssel
- Koersdocument Goederenvervoer en Logistiek
- Werken aan logistiek Overijssel
- Beleidsimpuls Verkeersveiligheid
- Uitvoeringsagenda Verkeersveiligheid Overijssel 2021-2024

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken

Acties 2025

1. Wij werken aan het programma Veilige, Slimme en Duurzame mobiliteit en zetten ons in om afspraken met het Rijk te maken over een vervolprogramma.
2. Wij blijven invulling geven aan de uitwerking van het Klimaatakkoord om onze systemen te verduurzamen. Dit doen we onder andere door de aanleg van openbare laadinfrastructuur te stimuleren via de GO-RAL (Regionale Aanpak Laadinfrastructuur Gelderland Overijssel). Hierbij hebben wij oog voor de huidige uitdagingen rondom netcongestie.
3. Vanuit onze taken, rollen en verantwoordelijkheden zetten we in op bewezen innovatieve slimme mobiliteitsprojecten die bijdragen aan de bestaande mobiliteitsthema's en programma's zoals slimme verkeerslichten, innovaties rond fiets (zoals Bike Intelligente Transport Systemen) en mobiliteitsdiensten. We werken samen met de wegbeheerders aan de digitaliseringsopgave mobiliteit zoals vastgelegd in de nieuwe Europese richtlijnen.
4. Wij zetten met de werkgeversnetwerken van vervoerders en verladers in op minder, ander en schoner vervoer. Samen met de netwerkpartners wordt vanuit advies, kennisdeling en inzet van gedragsinterventies een verandering in mobiliteitsgedrag geregisseerd.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.1.5 Mobiliteitshubs

Acties 2025

1. Wij evalueren de door gemeenten gerealiseerde pilothubs uit de eerste tranche.
2. Wij begeleiden de doorontwikkeling van de eerste tranche en de ontwikkeling en realisatie van de tweede tranche pilothubs door gemeenten. Met een arrangementenregeling stimuleren we participatie door derden.
3. Wij bieden gemeenten en regio's hulp bij de ontwikkeling van hublocaties en stimuleren de kennisverwerving en -deling rondom hubontwikkeling.
4. Wij regisseren de analyse en verbetering van bestaande OV-knooppunten samen met gemeenten, vervoerders en de spoorsector.
5. Wij nemen de uitkomsten van het onderzoek naar de streefnorm bereikbaarheid mee in de verdere ontwikkeling van het hubprogramma.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel en besluit investeringsvoorstel hubs

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

Dit is wat wij doen

4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer

Als opdrachtgever voor het regionale openbaar vervoer verlenen wij OV-concessies voor bus en trein. Wij zetten in op kwaliteitsverbetering en stemmen het vervoersaanbod af op de vraag. We versterken het kernnet en vinden oplossingen voor de kleinere vervoersstromen. Met een omvorming van openbaar vervoer naar publieke mobiliteit krijgt de vraag naar mobiliteit een passender en meer toekomstbestendig aanbod.

We zetten ons in om de treintrajecten Zutphen – Hengelo – Oldenzaal , Almelo – Hardenberg en Enschede – Gronau (Münster) te elektrificeren om robuuste en duurzame treindiensten te realiseren. We werken door aan zero emissie busvervoer.

Openbaar vervoer moet veilig en toegankelijk zijn. De provincies Flevoland, Gelderland en Overijssel hebben samen met de vervoerders en politie een convenant om sociale veiligheid zo goed mogelijk te garanderen binnen de kaders van budget, wet en beleid. Uitvoering gebeurt volgens gezamenlijke jaarplannen. Ons OV moet toegankelijk en vanzelfsprekend zijn, zodat iedereen er goed gebruik van kan maken (4.2.3 t/m 4.2.6).

We werken mee aan het Rijksprogramma 'Toekomstbeeld OV 2040' en behartigen daarin de belangen van Overijssel. We werken aan gezamenlijke kennisontwikkeling (4.2.1).

Prestaties

4.2.1 Transitie Openbaar Vervoer

Acties 2025

1. Wij werken mee aan de uitwerking van het Rijksprogramma 'Toekomstbeeld OV 2040' en vertalen de concrete betekenis hiervan voor Overijssel onder ander in het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP).
2. Wij verkennen, samen met onze bestuurlijk partners, belangengroeperingen en mobiliteitsaanbieders, oplossingen die de mobiliteitstransitie verder helpen te realiseren mede in het licht van de verstedelijkingsopgaven.
3. Wij verkennen en realiseren samen met de bestuurlijke partners in Overijssel het vormgeven van passende publieke mobiliteit. Publieke mobiliteit is een slimme combinatie van regulier OV, middels Hubs, met de aansluiting tussen lopen, fietsen

en autogebruik. Ook de deelauto vormt hier een wezenlijk onderdeel van. De vervoersvraag en het vervoersaanbod laten we verder op elkaar aansluiten om de bereikbaarheid van heel Overijssel te borgen.

4. Wij verbeteren de fysieke en mentale toegankelijkheid en bruikbaarheid van het OV door de informatie, het materieel, de haltes en de bejegening aan te passen aan diverse doelgroepen waaronder minder-validen en laaggeletterden.
5. Wij begeleiden de vervoerders bij de uitrol van nieuwe betaalwijzen (OV-Pay) in het openbaar vervoer.

Statenvoorstellen en -besluiten

Koersdocument Openbaar Vervoer PS/2016/171
Rapportage voortgang OV-concessies

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein

Acties 2025

1. Wij beheren de concessies en contracten van het regionale openbaar vervoer met speciale aandacht voor rituitval, punctualiteit en sociale veiligheid.
2. Wij begeleiden de implementatie van de nieuwe concessies voor de treindiensten Zutphen-Hengelo-Oldenzaal (ZHO), Zwolle-Emmen en Almelo-Hardenberg (Vechtdallijnen).
3. Wij bereiden de aanbesteding van de OV concessie Twente voor en betrekken daarbij onder andere de reizigers en chauffeurs.
4. Wij begeleiden de wervingsacties van vervoerders voor nieuwe reizigers.
5. Wij vernieuwen met Flevoland en Gelderland de dynamische reisinformatiepanelen (DRIS) bij bushaltes en -stations.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Ontwerp PvE kortlopende concessie Twente - ZHO
Besluit Ontwerp PvE kortlopende concessie Twente - ZHO
Statenbrief Publicatie aanbestedingsstukken OV concessie Twente - ZHO
Website ervaarhetov.nl
Website RRReis.nl
Brief van GS over voortgang vervanging digitale informatieborden bij bushaltes

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.2.4 Verbeteren infrastructuur openbaar vervoer

Acties 2025

1. Wij zetten de elektrificatie van de spoorlijnen Almelo-Mariënberg en Zutphen-Hengelo-Oldenzaal voort. Wij zetten de voorbereidende studies voor de lijn Almelo-Mariënberg voort. Het Rijk heeft een financiële bijdrage toegezegd voor de elektrificatie van voornoemde spoorlijnen, uw Staten zijn daarover in 2024 per brief geïnformeerd. We zijn met het Rijk in gesprek om afspraken te maken over de jaarlijkse beheer- en onderhoudskosten hierbij. Voor de elektrificatie van de lijn Zutphen-Hengelo-Oldenzaal blijven wij met partners in gesprek om de elektrificatie ook hier mogelijk te maken.
2. Wij zetten de (voorbereidingen op) elektrificatie van het spoor Enschede-grens(Gronau) voort. Tegelijk onderzoeken we de mogelijkheden om de treinverbinding Enschede-Gronau door te trekken richting Hengelo. De lobby voor

een optimale verbinding tussen Zwolle en Münster wordt gecontinueerd. Samen met onze Duitse projectpartners kijken we naar de mogelijkheden om het spoor te verbeteren en de treindiensten verder te ontwikkelen. In dit proces werken we samen met de betrokken regio's in Nederland en Duitsland, ProRail en het Rijk.

3. Wij zetten samen met projectpartners de verkenning naar de verbetering van het traject Zwolle-Meppel voort. Daarin betrekken we de mogelijkheden voor een eventueel station in Staphorst.
4. Wij blijven met de NS in gesprek om de rechtstreekse verbindingen vanuit Twente naar de Randstad zo snel mogelijk weer in de dienstregeling opgenomen te krijgen.
5. Wij blijven actief betrokken bij de ontwikkelingen rondom de Nedersaksenlijn. De elektrificatie van de spoorlijn Almelo-Mariëberg is onderdeel van de Overijsselse inzet om deze nieuwe verbinding mogelijk te maken.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Planuitwerking elektrificatie Almelo-Hardenberg

Statenvoorstel Verkenning elektrificatie en doorkoppeling Enschede-Gronau

Informatiebrief PS voortgang elektrificatie spoorlijnen

Informatiebrief inzake Schiphol - Twente

SV Verkenningfase elektrificatie spoorlijnen

Besluit Verkenningfase elektrificatie spoorlijnen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede

Acties 2025

1. Wij begeleiden de verdere uitvoering van de kwaliteitsverbeteringen van de treinverbinding Zwolle-Enschede (versnellen intercity en verbeteren perronveiligheid en bereikbaarheid stations Heino en Raalte). In 2025 zal de uitvoering lopen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenbrief investeringen in de spoorlijn Zwolle -Wierden (Blauwnet Zwolle-Enschede)
- Financiering fietstunnel bij station Raalte (besluit GS, inzicht via de openbare besluitenlijst)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

Dit is wat wij doen

4.3 Vaker op de fiets

We zetten, vanuit het STOMP principe, sterk in op actieve mobiliteit: lopen en fietsen. Wij stimuleren het gebruik van de (elektrische) fiets op afstanden tot ongeveer vijftien kilometer. De fiets is belangrijk als vervoermiddel van en naar stations, mobiliteitshubs, bushaltes en carpoolplaatsen. Het belang van actieve mobiliteit is de bijdrage aan onze maatschappelijke opgaven zoals leefbare steden en dorpen, de bereikbaarheid van voorzieningen en economische kernen, minder CO2 uitstoot, gezonde en vitale bewoners. Een kwalitatief goed en veilig fietsnetwerk is een randvoorwaarde voor het stimuleren van fietsen. We blijven daarom gezamenlijk investeren in ons Kernnet fiets.

Daarnaast zetten we samen met onze partners in op gedragsinterventies, via o.a. de landelijke campagnes, werkgeversaanpak en verkeersveiligheidsacties (4.3.1).

Prestaties

4.3.1 Stimuleren fietsgebruik

Acties 2025

1. Wij stimuleren het fietsgebruik door infrastructurele projecten te ontwikkelen en uit te voeren in samenhang met gedragsbeïnvloeding en techniek. De middelen uit het door uw Staten vastgestelde Investeringsvoorstel Fiets maken versnelling mogelijk. Dit doen wij samen met onze partners.
2. Wij werken samen met gemeenten, buurprovincies en het Rijk aan realisatie van de 10 vastgestelde regionale snelle fietsroutes en de F35, waaronder de routes Lonneker-Oldenzaal, Wijhe-Zwolle, Ommen-Hardenberg en Deventer-Raalte.
3. Wij stimuleren goede fietsvoorzieningen bij regionale hubs en goede fietsroutes van/naar regionale hubs.
4. Wij (mede)financieren gemeentelijke en provinciale fietsinfrastructuur om te komen tot een kwalitatief goed en veilig fietsnetwerk volgens de afspraken uit het gezamenlijk opgestelde uitvoeringsprogramma. Uw Staten worden in het eerste kwartaal per brief geïnformeerd over het uitvoeringsprogramma (UVP) 2025.
5. Wij voeren samen met gemeenten gedragsinterventies uit om onze inwoners te stimuleren vaker de fiets te pakken. Hierbij sluiten we aan op de landelijke campagnes zoals 'Da's zo gefietst'. Ook leggen we een directe relatie met de verbeteringen van de gemeentelijke en provinciale fietsinfrastructuur.

Statenvoorstellen en -besluiten

Besluit Investeringsvoorstel Fiets
Statenvoorstel Investeringsvoorstel Fiets 2024
Atlas van Overijssel (Kernnet Fiets Overijssel)
Verdelingsvoorstel UVP Mobiliteit 2024
Website Da's zo gefietst

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

Dit is wat wij doen

4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek

Onder de vlag van Logistics Overijssel werken we aan een toekomstbestendige sector (4.4.1). We hebben goed bereikbare werklocaties op strategische knooppunten aan (inter)nationale routes. Deze sterke logistieke positie willen we nog beter benutten. Samen werken we aan een efficiënt en duurzame transitie van het goederenvervoer (4.4.2). Dat vergroot de bereikbaarheid, de werkgelegenheid en de toegevoegde waarde van de logistieke sector.

Prestaties

4.4.1 Logistics Overijssel

Acties 2025

1. Wij werken samen met onze partners onder de vlag van Logistics Overijssel aan een toekomstbestendige logistieke sector. Wij voeren onze opgaven, ambities en projecten uit die door uw Staten zijn vastgesteld in het werkplan Werken aan Logistics Overijssel 2024-2027.

2. Wij ondersteunen Logistics Overijssel (secretariaat, aanjager kernteam en werktafels) en de logistieke netwerkorganisaties bij cluster- en netwerkactiviteiten.
3. Wij geven via de thema's Bereikbaarheid en ruimte, International business, Kennis, Onderwijs en Arbeidsmarkt en Duurzaamheid en Circulaire economie uitvoering aan de gezamenlijke opgaven.

Statenvoorstellen en -besluiten

- SV Werken aan Logistics Overijssel 2024-2027
- Ontwerpbesluit SV Werken aan Logistics Overijssel 2024-2027

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Erwin Hoogland

4.4.2 Slimme, vitale en innovatieve logistiek en goederenvervoer

Acties 2025

1. Wij voeren samen met partners projecten uit voor het bereikbaar houden en verder optimaliseren van Overijssel voor de binnenvaart, voor het optimaal benutten van de capaciteit van de weginfrastructuur en voor het verder optimaliseren van het goederenvervoer per spoor.
2. Wij vergroten de zichtbaarheid van Logistics Overijssel in het (inter)nationale netwerk en bevorderen de netwerksamenwerking op de North Sea Baltic corridor. Daarvoor voeren we een actieve (inter)nationale lobby en organiseren we handelsmissies en nemen we deel aan (inter)nationale congressen en beurzen.
3. Wij werken samen met onze partners aan het realiseren van duurzame supply chains. Dit doen we door gemeenten en ondernemers te ondersteunen bij de energietransitie in transport en logistiek. We ondersteunen bij de aanpak van passende laadinfrastructuur (NAL ON) en bij het verduurzamen van de binnenstedelijke logistiek. Wij stimuleren het verduurzamen van het wegtransport en de binnenvaart (CEH) .
4. Wij realiseren slimme infrastructuur en corridors door het uitvoeren van projecten als Connecting Transport corridors , het slim ontsluiten en toepassen van data en door innovatieve projecten aan te jagen (zoals autonoom rijden).

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Investerings Goederenvervoer en Logistiek
- Besluit Investerings Goederenvervoer en Logistiek

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Erwin Hoogland

Dit is wat wij doen

4.5 Iedereen elke dag veilig thuis

Verkeersveiligheid is fundamenteel voor de leefbaarheid in Overijssel. De ongevallencijfers en de maatschappelijke kosten onderstrepen de noodzaak dat we ons blijven inzetten op het veiliger maken van het verkeer. Op basis van het landelijke Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) 2030 werken we aan onze uitvoeringsprogramma's en dragen wij bij aan de ambities om het aantal verkeersslachtoffers te verlagen. Dat doen we door het veiliger maken van het wegennetwerk in onze provincie (4.5.1.) en door gedragsbeïnvloeding (4.5.2.)

Prestaties

4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid

Acties 2025

1. Wij (mede) financieren gemeentelijke en provinciale infrastructurele projecten om de verkeersveiligheid te verbeteren volgens de afspraken uit het gezamenlijk opgestelde uitvoeringsprogramma. We dragen op deze wijze bij aan de uitvoering van het landelijk Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030, gezamenlijk met het Rijk.
2. Wij werken samen met de gemeenten aan Uitvoeringsprogramma's Verkeersveiligheid gebaseerd op de risico gestuurde aanpak.
3. Wij stellen een actieplan voor het verbeteren van de verkeersveiligheid voor onze provinciale wegen op en starten met de uitvoering.
4. Wij voeren lobby richting Rijk voor realisatie van alle maatregelen die nodig zijn om de hele N36 verkeersveilig te maken, nu gebleken is dat het rijksbudget voor de aanleg van een fysieke rijbaanscheiding op de N36 niet toereikend is. Wij adviseren over de door Rijkswaterstaat op te stellen planuitwerking voor de benodigde maatregelen op de deze weg, brengen hierbij mogelijke meekoppelkansen in en stimuleren daar waar mogelijk de voortgang.
5. Wij ontwikkelen een visie op rijnsnelheden en werken een beleidslijn landbouwverkeer op provinciale wegen uit.

Statenvoorstellen en -besluiten

Investeringsvoorstel Statenvoorstel Verkeersveiligheid
Besluit Investeringsvoorstel Statenvoorstel Verkeersveiligheid

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid

Acties 2025

1. Wij werken samen met onze partners aan het ontwikkelen en uitvoeren van de gedragsbeïnvloedende aanpak op basis van het Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid Overijssel voor de regionale samenwerking en provinciale wegen . We werken daarbij aan de belangrijkste risicothema's en geven daarmee uitvoering aan het landelijk Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) 2030.
2. Wij voeren jaarlijks het Werkplan Verkeersveiligheid en Gedragsbeïnvloeding voor Overijssel uit. Dit werkplan is gebaseerd op de belangrijkste risicothema's in het verkeer voor de regionale samenwerking en onze provinciale wegen.
3. Wij verlenen subsidie aan gemeentelijke verkeersveiligheidsprojecten en - programma's op het gebied van gedragsbeïnvloeding. Uw Staten worden hier jaarlijks over geïnformeerd via een informatiebrief over het vastgestelde Uitvoeringsprogramma (UVP) Mobiliteit.

Statenvoorstellen en -besluiten

Informatiebrief Uitvoeringsprogramma UVP 2024
Investeringsvoorstel Statenvoorstel Verkeersveiligheid
Besluit Statenvoorstel Verkeersveiligheid

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

Dit is wat wij doen

4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer

Een goed en veilig wegennet in de provincie is en blijft noodzakelijk voor de bereikbaarheid van woningen, werklocaties en voorzieningen in Overijssel. Hierbij hechten we veel waarde aan goede (inter)nationale verbindingen. Samen met onze regiopartners maken wij er ons hard voor dat het Rijk blijft investeren in de verbetering van Rijkswegen in Overijssel. De opgaven voor woningbouw, duurzame mobiliteit met het STOMP principe (Stappen, Trappen, OV, Mobiliteitsdiensten, Prive-auto), en ruimtelijke keuzes vragen om een integrale afweging voor nieuwe investeringen in het wegennet. Vanuit de Wegenvisie in de Integrale Netwerkvisie Overijssel (INO) werken wij dit uit in een Meerjarenprogramma Wegen (4.6.2 t/m 4.6.13).

Prestaties

4.6.2 A28

Acties 2025

1. Het in 2022 uitgevoerde gebiedsgericht MIRT-onderzoek 'Bereikbaarheid Zwolle en omgeving' en de opgestelde 'Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle' zetten in op een Regionale Mobiliteitsstrategie om de bereikbaarheid van de regio op peil te houden en zo de doorstroming op de A28 in stand te houden en de regionale woningbouwopgave te faciliteren. Wij werken samen met de betrokken gemeenten aan deze mobiliteitstransitie. We bewaken de voortgang van de gemaakte afspraken in het BO-MIRT 2022 en nog te maken vervolgsafspraken met het Rijk.
2. Wij zetten de gezamenlijke werkgeversaanpak uit de Nationale Omgevingsvisie Extra (NOVEX)-afspraken langs de A28 van de provincies Drenthe, Gelderland en Overijssel voort. Rijkswaterstaat gaat verder met de voorbereiding van de uitvoering van inframaatregelen op de A28 die in 2026 gepland staan. Wij houden hierbij een vinger aan de pols.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Informatiebrief over Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle /MIRT Onderzoek Bereikbaarheid Zwolle e.o.
- Vervolg Ruimtelijk voorstel Overijssel voor het Rijksprogramma NOVEX

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.6.3 N35 lobby, onderzoek en realisatie

Acties 2025

1. Rijkspoliceerproject opwaardering Nijverdal-Wierden autoweg 2x2 100 km per uur
Wij bewaken het proces richting een onherroepelijk projectbesluit door Minister I&W en de voorbereiding van de realisatie van een autoweg met gescheiden rijbanen; 2x2 rijstroken met een maximum snelheid van 100 km/uur met ongelijkvloerse kruisingen.
2. Rijkspoliceerproject Meer Veilig 3 Wijthmen-Nijverdal
Wij bewaken en stimuleren (de voorbereiding van) de realisatie van de maatregelen voor de verbetering van de verkeersveiligheid waaronder een circulair viaduct bij Haarle en een pakket aan maatregelen bij Mariënheem en twee bajonetten bij Heino.
3. Wij participeren in de MIRT-verkenning N35 Wijthmen - Nijverdal naar een autoweg 2x1 100 km per uur inclusief rondweg Mariënheem. Deze wordt naar verwachting in 2025 afgerond.
4. Wij blijven samen met onze regionale partners de meest passende lobbystrategie bepalen voor de Marsroute N35.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Provinciale bijdrage aan de opwaardering van de N35 Zwolle-Twente [PS/2013/793]
- Investeringsvoorstel N35 Nijverdal - Wierden [PS/2014/439]
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Knooppunt Raalte
- Principebesluit Gedeputeerde Staten stikstof ruimte N35 Nijverdal - Wierden
- Statenvoorstel cofinanciering N35 MIRT afspraak Wijthmen – Raalte, Mariënheem en kruispunten
- Besluit Statenvoorstel cofinanciering N35 MIRT afspraak Wijthmen - Raalte, Mariënheem en kruispunten
- Toezegging Statenvoorstel cofinanciering N35 MIRT afspraak Wijthmen - Raalte, Mariënheem
- Verdiepend onderzoek N35 - informatiebrief

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.6.5 N50

Acties 2025

1. Wegvak Ramspol - Kampen
Wij bewaken de voortgang van de planvorming door Rijkswaterstaat voor de aanleg van een fysieke rijbaanscheiding en voeren samen met de regio gesprekken met het Rijk.
2. Wegvak Kampen - Kampen-Zuid
Wij stimuleren het Rijk om de uitvoering van de permanente uitbreiding naar 2x2 rijstroken voortvarend op te pakken.
3. Wegvak Kampen-Zuid - Hattemerbroek
Wij bepalen samen met onze regionale partners de meest passende lobbystrategie voor de opwaardering van dit wegvak.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cofinanciering opwaardering N50 tussen Kampen en Kampen-Zuid
- Perspectiefnota 2023 (extra 1,9 miljoen)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.6.6 N307

Acties 2025

1. Wij ronden het project N307 Roggebot-Kampen, onderdeel van IJsseldelta Programma fase 2, financieel af en wij vragen het Rijk de opleveringsbeslissing te nemen om ons daarmee decharge te verlenen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Investeringsvoorstel Ombouw provinciale weg N307 Roggebot-Kampen
- Plan in Hoofdlijnen en Reactienota N307 Roggebot - Kampen

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten

Acties 2025

1. Wij werken aan een (tijdelijke) alternatief voor de rotonde De Meente Olst (N337) omdat een omgevingsvergunning voor aanleg i.v.m. een te hoge stikstofdepositie niet verleend kan worden.
2. Wij bereiden de realisatie van de rondweg Weerselo (N343) voor.
3. Wij ronden de werkzaamheden aan de rotonde N315/N768 Danspaleis af.
4. Wij realiseren diverse faunavoorzieningen langs provinciale wegen.
5. Wij treffen de voorbereidingen voor de aanleg van een bedienentrale voor vijf bruggen in Noordwest Overijssel.
6. Wij bereiden de maatregelen voor bij N764 – N331 Zwolseweg (bij Zwolle extra linksaf strook), N764 – Mr. Niersallee (bij Kampen extra linksaf strook) en N377 – aansluiting A28 (bij De Lichtmis bypass rechtsaf naar Nieuwleusen) en onderzoeken de rotonde N348-N332.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid

Acties 2025

1. Wij (mede-) financieren gemeentelijke en provinciale projecten ter verbetering van de wegbereikbaarheid volgens de afspraken uit het gezamenlijk opstelde uitvoeringsprogramma.

Statenvoorstellen en -besluiten

Informatiebrief verdelingsvoorstel UVP Mobiliteit 2024

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.6.12 Vloedbeltverbinding

Acties 2025

1. Wij verwerken de uitkomsten van de toekomstige uitspraak van de Raad van State over de ingediende beroepen op het Provinciaal Inpassingsplan.
2. Wij zetten de minnelijke verwerving van gronden en voorbereiding van de realisatie verder voort.

Statenvoorstellen en -besluiten

- SV en IV Start ruimtelijke procedure aanleg Vloedbeltverbinding middels Provinciaal Inpassingsplan
- Besluit en Investeringsvoorstel start ruimtelijke procedure aanleg Vloedbeltverbinding middels Provinciaal Inpassingsplan
- Webpagina Vloedbeltverbinding
- Statenvoorstel Vaststellen PIP Vloedbeltverbinding en investeringsvoorstel

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.6.13 N35 Knooppunt Raalte

Acties 2025

1. Met een gewijzigde bestuursovereenkomst tussen Rijk, gemeente en provincie wordt de planstudie vervolgd en zullen de scope en budgetten worden vastgesteld

2. Wij contracteren een ingenieursbureau voor de planologische uitwerking.
3. Wij starten het participatieproces met de omgeving op.
4. In samenhang met andere projecten langs en op de N35 wordt het ontwerp verder uitgewerkt.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Bezuinigingsmaatregelen voor N35 Knooppunt Raalte (2022/0108862)
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Knooppunt Raalte (PS/2017/168)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

Dit is wat wij doen

4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur

Wij werken aan de instandhouding van onze provinciale infrastructuur (4.7.1). Wij houden daarbij rekening met verkeersveiligheid, doorstroming, leefbaarheid en het milieu (4.7.2, 4.7.3, 4.7.5 en 4.7.6). Daarnaast voeren wij de Schaderegeling Kanaal Almelo de Haandrik (4.7.4) uit.

Prestaties

4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur

Acties 2025

1. Wij voeren metingen, inspecties en onderzoeken uit om de kwaliteit van de infrastructuur vast te stellen. De gemeten kwaliteit gebruiken wij om te bepalen welke maatregelen nodig zijn om duurzaam te voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen.
2. Wij bevorderen een verkeersveilige doorstroming door het zo goed mogelijk benutten van de bestaande infrastructuur. Dit doen wij door samen met de andere wegbeheerders in Overijssel verkeersmanagement uit te voeren. Daarnaast handelen wij incidenten op onze infrastructuur af.
3. Wij zien er op toe dat (vaar)wegen niet anders gebruikt worden dan vanuit wet- en regelgeving c.q. vergunning bepaald is. Wij verlenen vergunningen en ontheffingen en handelen meldingen af binnen de wettelijke termijn. Waar nodig wordt handhavend opgetreden.
4. Wij bedienen bruggen en sluizen om doorgang te verlenen aan beroeps- en pleziervaart op de gepubliceerde tijden.
5. Wij voeren gladheidsbestrijding uit om ook in winterse omstandigheden de provinciale wegen begaanbaar te houden.
6. Wij voeren dagelijks onderhoud uit op de provinciale infrastructuur conform het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen.
7. Wij herijken het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen 2024-2027 en informeren u hierover.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Beheerplan Infrastructurele kapitaalgoederen 2024-2027

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur

Acties 2025

1. Wij voeren het geprogrammeerde onderhoud aan de provinciale infrastructuur uit op basis van het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen en conform de tabel welke is opgenomen in de paragraaf Kapitaalgoederen.
2. Wij beperken geluidbelasting van onze wegen op locaties waar al werkzaamheden zullen plaatsvinden in de jaren 2024-2029. Dit op basis van het actieplan geluid 2024-2029.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Beheerplan Infrastructurele kapitaalgoederen 2024-2027
- Perspectiefnota 2025

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur

Acties 2025

1. Wij vervangen provinciale infrastructuur conform het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen, zoals vastgesteld door PS voor de jaren 2020-2023 en 2024-2027. Voor een overzicht wordt verwezen naar de paragraaf Investeringsen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel PS/2018/414 Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen 2020-2023
- Statenvoorstel Uitvoeringsprogramma vervangingsinvesteringen provinciale infrastructuur 2020-2023
- Statenvoorstel PS22-000124 Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen 2024 - 2027

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik

Acties 2025

1. Wij voeren de schaderegeling uit zoals die door Provinciale Staten is vastgesteld op 13 december 2023 naar aanleiding van het rapport 'Wat rechtmatig is, is niet altijd ook rechtvaardig' van mevrouw Keijzer.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik 1 juli 2020
- PS besluit (geammendeerd voorstel) 1 juli 2020
- Vaststelling regeling aanpak schades langs kanaal Almelo-De Haandrik 17 november 2021
- Aangepaste regeling vergoeden schade Kanaal Almelo - De Haandrik 26 oktober 2021
- Regeling aanpak schades kanaal Almelo-De Haandrik, 13 december 2023

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.7.5 Vervangen Zwartewaterbrug Hasselt

Acties 2025

1. Wij voeren een planstudie uit naar de vervanging van de Zwartewaterbrug in Hasselt.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Uitkomsten verkenning vervanging N331 Zwartewaterbrug Hasselt

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

4.7.6 Aanpak vervanging oeverconstructies Kanaal Almelo de Haandrik

Acties 2025

1. Wij ronden de voorbereidingsfase van deel 1 (geprogrammeerde aanpak) af.
2. Wij starten met de voorbereidingsfase van trajectdelen 2 en 3 (benodigde aanpak binnen en buiten het schadegebied) en nemen wanneer de toekomstige functie is bepaald deze als uitgangspunt mee.
3. Wij ronden het onderzoek naar de toekomstige functie voor het KAdH af.
4. Op basis van de keuzes over de toekomstige functie brengen wij in beeld wat het totaal aan benodigde structurele budget voor de opgave (vervanging, beheer en onderhoud en exploitatie) is en komen met een voorstel hoe dit te dekken.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Martijn Dadema

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak voor zover er een bedrag in de begroting is opgenomen. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Begroting 2025
Lasten	
4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken	
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	1.045
4.1.5 Mobiliteitshubs	3.000
Totaal 4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken	4.045
4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer	
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	125.154
4.2.4 Verbeteren infrastructuur openbaar vervoer	2.533
Totaal 4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer	127.687
4.3 Vaker op de fiets	
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	10.396
Totaal 4.3 Vaker op de fiets	10.396
4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek	
4.4.1 Logistics Overijssel	650
4.4.2 Slimme, vitale en innovatieve logistiek en goederenvervoer	673
Totaal 4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek	1.323
4.5 Iedereen elke dag veilig thuis	
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	5.093
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	4.890
Totaal 4.5 Iedereen elke dag veilig thuis	9.982
4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer	
4.6.6 N307	664

Saldo baten en lasten	Begroting 2025
4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten	10.371
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	2.192
4.6.13 N35 Knooppunt Raalte	3.523
Totaal 4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer	16.749
4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur	
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	16.987
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	27.632
4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	941
Totaal 4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur	45.559
4.66 Totaal personeelsgebonden kosten	
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	13.824
Totaal 4.66 Totaal personeelsgebonden kosten	13.824
Totaal Lasten	229.566
Baten	
4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer	
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	50.233
Totaal 4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer	50.233
4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur	
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	361
Totaal 4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur	361
Totaal Baten	50.595
Saldo baten en lasten	-178.971

Kerntaak 5: Regionale economie

Dit is hoe wij denken

Werken aan een toekomstbestendige regionale economie

Deze kerntaak heeft als ambitie onze regionale economie in Overijssel te behouden en verder te versterken richting een krachtige, weerbare en toekomstbestendige economie. Wij zien economie als een middel voor brede welvaart, dat bijdraagt aan maatschappelijke vraagstukken en waar het midden- en kleinbedrijf (mkb), met onze familiebedrijven het kloppend hart zijn. Als provincie, en samen met onze partners zoals Novel-T, Kennispoort Regio Zwolle, Ondernemershuis Stedendriehoek en Oost NL, stimuleren wij de ontwikkeling van een innovatieve economie. Daarmee zetten wij de toon en richting voor een economie die zich onderscheidt met haar bijdragen aan de maatschappelijke uitdagingen van onze tijd zoals gezondheid, energie, digitalisering, biodiversiteit, leefbaarheid van het landelijk gebied en circulariteit.

Om deze ambitie te realiseren zetten wij als provincie een breed palet aan beleidsinstrumenten in en doen wij dit in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven, overheden, onderwijs- en kennisinstututen en andere partners. Wij stimuleren innovatie, geven ruimte om te ondernemen en werken mee aan een arbeidsmarkt met voldoende vakmensen en kenniswerkers. Wij werken doorlopend aan het verstevigen van een aantrekkelijk vestigingsklimaat om hoogwaardige bedrijven voor de regio's in Overijssel aan te trekken en te behouden en hun internationale concurrentiepositie te bevorderen. Dit vereist goed bereikbare werkplekken op strategische knooppunten en samenwerking met kennisinstellingen en innovatielabs. Op bestaande en nieuwe werklocaties koppelen we mogelijkheden om te werken aan maatschappelijke opgaven als energietransitie, vergroening en klimaatadaptatie. We versterken de detailhandel in centra van Overijsselse kleine steden en dorpen en dragen bij aan een optimaal vervoer van goederen en diensten

in Overijssel. Detailhandel en vervoer zijn vanwege de relatie met de doelstellingen van kerntaak 1 Ruimtelijke ordening en waterbeheer, respectievelijk kerntaak 4 Mobiliteit, daar verder uitgewerkt. Tot slot versterken wij de vrijetijdseconomie, een sector die aanzienlijk bijdraagt aan de economie in Overijssel. We willen de potentie hiervan benutten, samen met beeldbepalende evenementen en onze culturele sector. Met deze gezamenlijke inzet dragen we bij aan een krachtige en toekomstbestendige economie en aan de brede welvaart van de inwoners van Overijssel.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

5.1 Krachtige Economie

In ons coalitieakkoord 'Schouder aan schouder 2023-2027' gaan wij uit van een regionale economie die bloeit, toekomstbestendig en betekenisvol is: 'Een economie die bijdraagt aan de welvaart en het welzijn van onze inwoners en samenleving. Een economie die positief bijdraagt aan én de kansen benut van maatschappelijke opgaven zoals energie, biodiversiteit, leefbaarheid en gezondheid'.

Wij zetten ons in om bij te dragen aan concurrentiekracht en verdienvermogen van ondernemers (prestatie 5.1.1 Bevorderen van de concurrentiekracht en verdienvermogen van ondernemers in Overijssel), een attractief Overijssels vestigingsklimaat voor ondernemers (prestaties 5.1.2 Bevorderen van een attractief Overijssels vestigingsklimaat voor ondernemers, 5.1.4 Werklocaties provinciale participaties) en door te werken aan een toekomstgerichte economie (prestatie 5.1.3 Ontwikkelen van een toekomstgerichte economie). Met ons programma Regionale Economie investeren wij in het realiseren van deze ambities.

Met het verstrekken van risicokapitaal aan Overijsselse ondernemers dragen wij bij aan het verbeteren van de toegang tot financiering (prestatie 5.1.5 Verstrekken risicokapitaal).

Prestaties

5.1.1 Bevorderen van de concurrentiekracht en verdienvermogen van ondernemers in Overijssel

Acties 2025

Het programma Regionale Economie 2024-2027 betreft prestaties 5.1.1., 5.1.2 en 5.1.3.

Prestatie 5.1.1 bestaat uit vier programmalijnen:

A. Het versterken van het regionale ecosysteem voor innovatieve startups en scale-ups

1. Wij ondersteunen startups en scale-ups met huisvesting, financiering, coaching, ondernemerschap en het bieden van een netwerk in de drie regio's van Overijssel. Zo dragen wij bij aan een nog betere ondersteuning voor Overijsselse startups, aan meer startups die doorgroeien naar de scale-up fase en aan een betere samenwerking tussen de regio's. In 2025 verstrekken wij subsidie aan organisaties die zich bezighouden met het ondersteunen van de startups en scale-ups: ZWINC in Regio Zwolle, Ondernemershuis Deventer in de Stedendriehoek en Novel-T in Twente.

B. Het toekomstbestendig houden van familiebedrijven

1. Wij voeren het programma Family Next 2.0 uit en stimuleren een netwerk van familiebedrijven en jonge potentiële bedrijfsopvolgers. Wij stimuleren de rol van familiebedrijven in het versterken van brede welvaart in de provincie in

samenwerking met het expertisecentrum Familiebedrijven van Hogeschool Windesheim.

C. Het stimuleren van export door het Midden- en Kleinbedrijf (MKB) en het aantrekken van buitenlandse bedrijfsinvesteringen

1. Wij stimuleren de acquisitie van bedrijven en de uitbreidingsinvesteringen van buitenlandse bedrijven samen met de regio's Twente en Zwolle. Hiervoor zetten wij Oost NL in, de regionale ontwikkelingsmaatschappij.
2. Wij ondersteunen met het programma GO4EXPORT het MKB met de voorbereiding voor het exporteren van producten en diensten. Het GO4EXPORT programma begeleidt 200 bedrijven bij het internationaliseren.

D. Het in stand houden en doorontwikkelen van de dienstverlening aan het Midden- en Kleinbedrijf (MKB)

1. We zorgen voor een efficiënte ondersteuning aan het brede MKB, waarbij de vraag en behoefte van de ondernemer over innovatie en transitie centraal staat. Wij bieden ondersteuning aan ondernemers via een bijdrage aan Oost NL, Novel-T, Ondernemershuis Deventer en Kennispoort regio Zwolle.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Investeringsvoorstel Regionale Economie 2024-2027; PS24-000099

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Erwin Hoogland

5.1.2 Bevorderen van een attractief Overijssels vestigingsklimaat voor ondernemers

Acties 2025

Het programma Regionale Economie 2024-2027 betreft prestaties 5.1.1., 5.1.2 en 5.1.3.

Prestatie 5.1.2 bestaat uit twee programmalijnen:

A. Het erkennen, waarderen en behouden van vakmanschap en talent door de aansluiting van beroepsonderwijs op de arbeidsmarkt

1. Wij dragen bij aan het waarderen van vakmanschap door initiatieven te ondersteunen van bedrijven en kennisinstellingen, waaronder het MBO, zoals bijvoorbeeld WorldSkills, op het gebied van techniek, zorg en onderwijs. Deze initiatieven vragen aandacht voor de waarde van vakmanschap en zetten in op het enthousiasmeren van jongeren en zij-instromers voor techniek.
2. Wij dragen bij aan het aantrekken en scholen van nationale en internationale kenniswerkers en vakmensen op het gebied van techniek, zorg en onderwijs in samenwerking met bestaande netwerken waarbij we gebruik maken van cofinanciering in de Regio Deals.
3. Wij stimuleren de ontwikkeling van een toekomstgerichte arbeidsmarkt door regionale leernetwerken in de provincie met elkaar te verbinden en door het stimuleren van initiatieven die mogelijkheden voor arbeidsbesparende maatregelen verkennen.

B. Het toekomstbestendig maken van bestaande werklocaties en invulling geven aan een optimaal vestigingsklimaat

1. Wij monitoren de uitvoering van de met de gemeenten gemaakte 'Programmeringsafspraken bedrijventerreinen 2023-2026' en werken in de regio's West-Overijssel en Twente samen aan de uitvoering van de kwantitatieve afspraken en kwalitatieve ambities.
2. Wij investeren mee in projecten van ondernemers en gemeenten die bijdragen aan toekomstbestendige werklocaties in Overijssel. Dit doen we onder meer door gebiedsgerichte investeringen door de Herstructureringsmaatschappij Overijssel.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Regionale Economie 2024-2027; PS24-000099
- Brief van GS over GS-nota regionale programmeringsafspraken bedrijventerreinen 2023 -2026 Provincie Overijssel

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Erwin Hoogland en Gert Harm ten Bolscher

5.1.3 Ontwikkelen van een toekomstgerichte economie

Acties 2025

Het programma Regionale Economie 2024-2027 betreft prestaties: 5.1.1., 5.1.2 en 5.1.3.

Prestatie 5.1.3 bestaat uit drie programmalijnen:

A. Het verduurzamen van het grondstoffengebruik door het circulair maken van productieprocessen en producten

1. Wij werken aan de doorontwikkeling van circulaire ketens met onze netwerken bestaande uit overheid, ondernemers en onderwijs rond textiel, kunststof, bouw&infra en maakindustrie.
2. Wij verkennen de mogelijkheden voor een revoluerend Overijssels Fonds voor Circulair MKB en maken een startnotitie voor ruimte voor circulaire economie.

B. Het bevorderen van digitalisering in de maakindustrie en het brede Midden- en Kleinbedrijf

1. Wij ondersteunen de digitalisering in de maakindustrie en het brede MKB. Dit gebeurt via de lopende programma's EDIH-Boost Robotics East-Netherlands en de AI-Hub Oost Nederland en via de digitaliseringsprojecten in de Regio Deals.

C. Het stimuleren van onderzoek, ontwikkeling en innovatie bij het Midden- en Kleinbedrijf

1. Wij stimuleren experimentele ontwikkeling en innovatie bij 50 tot 70 MKB ondernemers. Dit doen wij via haalbaarheidsprojecten en via R&D samenwerkingsprojecten van de Mkb-innovatiestimulering Regio en Topsectoren (MIT- regeling). Deze wordt gefinancierd door het Rijk.
2. Wij reserveren € 2 miljoen om bij te dragen aan Rijksinvesteringen voor onze provincie die gebruikt kunnen worden na uitwerking van het landelijke regeerakkoord.
3. Wij herijken de Medtech Twente Agenda 2030 op basis van het coalitieakkoord, waarbij het accent in deze periode vanuit de provincie ligt op zorginnovatie.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Regionale Economie 2024-2027; PS24-000099

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Erwin Hoogland, Gert Harm ten Bolscher

5.1.4 Werklocaties provinciale participaties

Acties 2025

1. Wij beheren de bestaande participaties Regionaal Bedrijventerrein Twente, Special Purpose Vehicle Stork en Technology Base.
2. We heffen de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijventerrein Twente op.

Statenvoorstellen en -besluiten

Investeringsvoorstel Technology Base Twente

Evaluatie Technology Base

Brief van GS over evaluatie Topwerklocaties Provincie Overijssel

Brief 24 juli 2024 opheffing gemeenschappelijke regeling RBT
Statenvoorstel Investeringsvoorstel economie (2024)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Erwin Hoogland

5.1.5 Verstrekken risicokapitaal

Acties 2025

1. Wij dragen financieel bij aan het Participatiefonds van Oost NL, monitoren de uitvoering en bewaken of dit past bij de provinciale maatschappelijke opgaven.
2. Wij dragen financieel bij aan het Innovatiefonds Overijssel, monitoren de uitvoering en bewaken of dit past bij de provinciale maatschappelijke opgaven.
3. Wij monitoren de uitvoering van de strategie van Wadinko en bewaken of dit past bij de provinciale maatschappelijke opgaven.
4. Wij houden toezicht op de governance van onze fondsen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel investeren met rendement en risico (2020/1101002)
- Statenvoorstel Aanpassing kaders Innovatiefonds Overijssel (2021/1104717)
- Jaaroverzicht Overijsselse fondsen 2023
- Statenvoorstel Voortgang harmonisatie Overijsselse fondsen
- Statenbrief Onderzoek Rekenkamer Oost-Nederland naar effectiviteit revolverende fondsen
- Statenvoorstel Onderzoek Rekenkamer Oost Nederland (RON) naar Effectiviteit fondsen provincie Overijssel (PS23-000036)
- Brief aan PS Ontbinding IFO II B.V (2024).

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Erwin Hoogland (Wadinko), Gert Harm ten Bolscher (Innovatiefonds Overijssel en Oost NL).

Dit is wat wij doen

5.2 Vrijetijdseconomie

De investeringsimpuls 2024-2027 'Overijssel, een gastvrije en aantrekkelijke bestemming voor bezoekers, bedrijven én bewoners' zet in op het bevorderen van de balans tussen lusten en lasten van recreatie en vrijetijdsbesteding. We bevorderen het toekomstig verdienvermogen van de toeristische sector en versterken daarmee onze regionale economie (prestatie 5.2.1 Recreatie en vrije tijd). Dit doen we door het stimuleren van bedrijven om te digitaliseren, te vergroenen en te verduurzamen en nieuwe arrangementen voor nieuwe gasten te ontwikkelen. Vrijetijdslandschappen bevorderen de spreiding van gasten en bewoners in ruimte en tijd. Het kenniscentrum Gastvrij Overijssel ondersteunt bedrijven, bezoekers en bewoners hierbij.

Evenementen dragen bij aan de levendigheid en aantrekkelijkheid van Overijssel voor inwoners, bedrijven en bezoekers. Dat vraagt om een evenementenbeleid met focus op de betekenis voor Overijssel, op toegankelijkheid voor een breed publiek en op de verbinding tussen landelijk en stedelijk gebied en tussen mensen.

In de periode 2025-2027 investeren wij in drie categorieën evenementen in Overijssel (prestatie 5.2.2 Festivals en evenementen):

1. Beeldbepalende cultuur- en sportevenementen;
2. Bijzondere Regionale cultuur- en sportevenementen;
3. Eenmalige en/of onvoorziene cultuur- en sportevenementen.

Prestaties

5.2.1 Recreatie en Vrije Tijd

Acties 2025

Met de investeringsimpuls 'Overijssel, een bewuste en gastvrije bestemming voor bezoekers, bedrijven én inwoners' van € 5 miljoen ondersteunen we de komende jaren de ontwikkeling van recreatie en vrije tijd binnen de provincie. We zetten daarbij in op vier pijlers:

1. We investeren in groene, duurzame, digitale en toegankelijke vrijetijdsbedrijven;
2. We ontwikkelen nieuw aanbod voor nieuwe gasten;
3. We zetten in op de (door)-ontwikkeling van vrijetijdslandschappen en route-infrastructuur;
4. We investeren in het kenniscentrum Gastvrij Overijssel.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel PS 2024-000381 https://overijssel.notubiz.nl/document/8664474/1/Statenvoorstel_Investering_svoorstel_Gastvrij_Overijssel_2020-2023
- Investeringsimpuls
- Geamendeerd besluit PS 2024-000381

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Erwin Hoogland

5.2.2 Festivals en evenementen

Acties 2025

1. Wij ondersteunen en dragen financieel bij aan de volgende cultuur- en sportevenementen in Overijssel:

- Ca. 15 beeldbepalende evenementen
- Ca. 12 bijzondere regionale evenementen
- En daarnaast eenmalige en/of onvoorziene incidentele evenementen

Statenvoorstellen en -besluiten

Investeringsvoorstel evenementenbeleid 2025-2027

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Dit is wat wij doen

5.3 Betrekken andere financiers bij onze opgaven

Via de Regiodeals (prestaties 5.3.1 Regiodeals Twente en Zuid- en Oost Drenthe en 5.3.2 Regiodeals Zwolle en Stedendriehoek) werken we samen met het Rijk en de regio's aan het versterken van de brede welvaart en pakken we gezamenlijk de opgaven in de regio's aan. Brede welvaart omvat alles wat mensen van waarde vinden en het leven de moeite waard maakt. In ons beleid nemen we de brede welvaart van onze inwoners als uitgangspunt en streven we naar een economische ontwikkeling die rechtvaardig en verantwoord is. Verder ondersteunen wij bij voorstellen die in het kader van het Nationaal Groeifonds (prestatie 5.3.3 Nationaal Groeifonds) zijn gehonoreerd en de lange termijn groei van de Overijsselse economie bevorderen.

Met onze provinciale cofinanciering Europese programma's 2021-2027 zetten wij in op het benutten van de financiële fondsen vanuit Europa (prestatie 5.3.4 Europese

programma's). Elke geïnvesteerde euro levert flink meer op voor Overijssel omdat naast de provincie ook EU, medeoverheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven bijdragen aan projecten. Wij leveren een bijdrage aan maatschappelijke opgaven, en specifiek de regionale concurrentiekracht, door het benutten van de Europese mogelijkheden. Wij voeren mede regie op de Europese programma's. In Europees verband werken Gelderland en Overijssel samen.

Prestaties

5.3.1 Regiodeals Twente en Zuid- en Oost Drenthe

Acties 2025

1. Wij monitoren en werken mee aan de uitvoering van de Regio Deals in Twente en Zuid- en Oost-Drenthe.
2. Wij beheren de lening van € 10 miljoen van het Nationale Fotonica Innovatieprogramma Photon Delta die wordt benut voor enerzijds productie-ontwikkeling en anderzijds de fabriek voor proefproductie van fotonische chips van New Origin. Daarnaast investeren wij via Oost NL met risicofinanciering in bedrijven die actief zijn in deze snel groeiende hightech markt.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Kansen in Overijssel Regio Deal Twente
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Regio Deals (vierde tranche)
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel fotonica
- Statenbrief Regio Deals vijfde tranche, d.d. oktober 2023

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Erwin Hoogland

5.3.2 Regiodeals Zwolle en Stedendriehoek

Acties 2025

1. Wij monitoren en werken mee aan de uitvoering van de Regio Deals in Zwolle en de Stedendriehoek.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Regio Deals 2018
- Informatiebrief Regio Deal Zwolle 2020
- Statenvoorstel Cleantech Regio Regiodeal, PS/2019/1101201
- Besluit Cleantech Regio Regiodeal, PS/2019/1101327
- Stand van zaken Regiodeals derde tranche Regio Zwolle en Cleantech Regio, PS/2020/1102303
- Statenbrief Regio Deals vijfde tranche, d.d. oktober 2023
- Statenbrief Uitwerking Regio Deals 5e tranche, d.d. april 2024

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Erwin Hoogland

5.3.3 Nationaal Groeifonds

Acties 2025

1. Wij ondersteunen in het kader van project Beethoven de versterking van de chiptechnologie activiteiten in Overijssel via provinciale cofinanciering.
2. Wij dragen bij aan de doorontwikkeling van Innovatiedistrict Zwolle door cofinanciering van regionale organisaties.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Nationaal Groeifonds
- Nationaal Groeifonds (NGF) - 2e ronde projecten en vooruitblik op vervolg
- Effectuering bijdragen uitvoering Nationaal Groeifonds
- Beantwoording Statenvragen juni 2024 operatie Beethoven en chiptechnologie Oost Nederland

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

5.3.4 Europese programma's

Acties 2025

1. Wij voeren het programmamanagement uit voor het Overijsselse deel van de Europese Programma's EFRO, Interreg en ELFPO/GLB-NSP 2014-2020 (afroding) en 2021-2027. Wij zien toe op tijdige realisatie van projecten en tijdige besteding van de Europese middelen via onze provincie. Via projecten wordt een bijdrage geleverd aan de ambities van Overijssel.
2. Wij bevorderen dat Overijssel, en in het bijzonder het MKB, de Europese (thematische) fondsen benut. Dit bereiken wij door te informeren, te stimuleren, te faciliteren en (mede) te ontwikkelen. Dit doen we onder meer via samenwerkingsverband Think East Netherlands, hét innovatieprofiel van Oost-Nederland, het participeren in Europese netwerken als Vanguard, directe contacten met (MKB) bedrijven en andere partners in de regio en het organiseren van leergangen Europa voor collega's, medeoverheden en kennisinstellingen.
3. We volgen de ontwikkelingen en publicaties m.b.t. de nieuwe Europese begroting- en programmaperiode 2028 -2034 op de voet. We informeren en adviseren de organisatie hierover waar relevant en borgen, in samenwerking met Public affairs (prestatie 7.3.1 Doelen bereiken met partners), zo goed mogelijk de belangen van Overijssel binnen de toekomstige Europese fondsen en programma's.
4. We informeren, enthousiasmeren en faciliteren de interne organisatie om meer gebruik te maken van de mogelijkheden van beschikbare EU-fondsen. We sluiten hierbij aan op de vastgestelde Europa agenda en prioriteiten. Wij realiseren dit onder meer door EU-advies- en begeleidingstrajecten voor beleidsprogramma's op het gebied van lobby, (waarbij wij onder andere gebruik maken van het Huis van de Nederlandse Provincies), fondsen en netwerken (het instrumentarium uit de Europa agenda) en het organiseren van de leergangen Europa. Cofinanciering vanuit Europese fondsen draagt bij aan de zogenaamde 'multiplier' van de provinciale investering: elke geïnvesteerde euro levert flink meer op voor Overijssel.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Overijssel en Europa 2023 - jaarlijkse update (PS23-001401)
- Statenvoorstel Provinciale cofinanciering Europese programma's 2021-2027 Provincie Overijssel (2021/1103304)
- Statenvoorstel Integrale Public Affairs Agenda en Europa/Duitsland Agenda Provincie Overijssel (2021/1101554)
- Oorspronkelijk besluit cofinanciering Europese programma's 2014 -2020 (PS/2016/7)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Erwin Hoogland

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak voor zover er een bedrag in de begroting is opgenomen. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Begroting 2025
Lasten	
5.1 Krachtige Economie	
5.1.1 Bevorderen van de concurrentiekracht en verdienvermogen van ondernemers in Overijssel	5.164
5.1.2 Bevorderen van een attractief Overijssels vestigingsklimaat voor ondernemers	300
5.1.4 Werklocaties provinciale participaties	345
5.1.5 Verstrekken risicokapitaal	122
Totaal 5.1 Krachtige Economie	5.931
5.2 Vrijetijdseconomie	
5.2.1 Recreatie en Vrije Tijd	1.727
5.2.2 Festivals en evenementen	1.213
Totaal 5.2 Vrijetijdseconomie	2.940
5.3 Betrekken andere financiers bij onze opgaven	
5.3.1 Regiodeals Twente en Zuid- en Oost Drenthe	286
5.3.2 Regiodeals Zwolle en Stedendriehoek	1.463
5.3.3 Nationaal Groeifonds	900
5.3.4 Europese programma's	13.739
Totaal 5.3 Betrekken andere financiers bij onze opgaven	16.387
5.66 Totaal personeelsgebonden kosten	
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	4.680
Totaal 5.66 Totaal personeelsgebonden kosten	4.680
Totaal Lasten	29.938
Baten	
5.3 Betrekken andere financiers bij onze opgaven	
5.3.2 Regiodeals Zwolle en Stedendriehoek	1.463
Totaal 5.3 Betrekken andere financiers bij onze opgaven	1.463
Totaal Baten	1.463
Saldo baten en lasten	-28.475

Kerntaak 6: Cultuur en sociale kwaliteit

Dit is hoe wij denken

Deze kerntaak richt zich op het behouden van een bruisend cultureel leven, een leefbaar platteland met sociale kwaliteit in Overijssel.

Een sterke sociale binding is een belangrijke basis voor een gezonde en vitale samenleving. De maatschappelijke en economische ontwikkeling van onze provincie wordt voor een groot deel bepaald door onze cultuur. Het verbindt ons en versterkt onze lokale en regionale identiteit. Denk aan onze streektaal, het historisch erfgoed en tradities. Culturele en sociale voorzieningen dragen bij aan beter onderwijs, hebben positieve effecten op de gezondheid en stimuleren actieve deelname aan de samenleving.

We zetten ons in voor een levendige provincie, die bol staat van initiatieven. Onze culturele basisinfrastructuur, cultuur educatie- en participatie, cultureel erfgoed en talentontwikkeling

zijn belangrijke pijlers voor ons cultuurbeleid. We hebben oog voor de behoeften per regio en willen dat iedereen kan genieten van cultuur, ongeacht leeftijd, achtergrond, inkomen of woonplaats. Als regenboogprovincie vinden wij het belangrijk dat iedereen in Overijssel zich veilig voelt om zichzelf te kunnen zijn.

Bibliotheken hebben een essentiële rol in onze samenleving. Hier ontmoeten lokale organisaties en initiatieven elkaar die zich bijvoorbeeld inzetten tegen bestrijding van laaggeletterdheid en het aanleren van (digitale) basisvaardigheden.

We investeren in kansrijke initiatieven die het zelforganiserend vermogen van inwoners versterken en bijdragen aan levendige gemeenschappen in de stad en op het platteland. We dragen actief bij aan een verbeterde sportinfrastructuur voor talentontwikkeling en -herkenning. Gezonde en energieke inwoners hebben de veerkracht om voor zichzelf te zorgen en initiatieven te ontplooiën die anderen ten goede komen. Sport speelt hierbij een verbindende rol.

We werken aan een platteland waar inwoners goed kunnen wonen, werken en leven in een gezonde en mooie omgeving. Dit doen we door bottom up te werken, samen met plattelandsbewoners, erfeigenaren, dorpsgemeenschappen, gemeenten en andere partners op het platteland.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

6.1. Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst

Op basis van de Erfgoedwet zijn wij eigenaar van archeologische vondsten in Overijssel en verplicht deze op te slaan, te conserveren en beschikbaar te stellen voor onderzoek. Ook bieden we de vondsten aan als bruiklenen aan collectiebeherende instellingen met een publieksfunctie. Wij zetten ons in voor de restauratie en doorontwikkeling van rijks- en gemeentelijke monumenten, met als doel het toekomstbestendig behoud van cultureel erfgoed. Met een provinciebreed programma voor immaterieel erfgoed en het Nedersaksisch willen we deze bijzondere vormen van erfgoed levend houden en doorgeven aan nieuwe generaties Overijsselaars. Met bijdragen aan initiatieven die het verhaal van Overijssel vertellen en borgen houden we het verleden levend. Dit verleden is een inspiratiebron bij de maatschappelijke en ruimtelijke opgaven van nu en de (nabije) toekomst. Om erfgoed als vertrek- en uitgangspunt te kunnen gebruiken voor deze opgaven, is in de basiskennis over dit erfgoed essentieel en het delen en mogelijk maken van voorbeeldprojecten middels een programma 'Erfgoed in transitie'.

Prestaties

6.1.1. Materieel, immaterieel erfgoed en erfgoed in transitie

Acties 2025

1. Wij bewaren en beheren onze archeologische vondsten in het provinciale depot voor bodemvondsten en presenteren de verhalen achter deze vondsten via een publieksprogramma 'De Vondst van Overijssel'.
2. Wij maken afspraken met de Monumentenwacht Overijssel-Flevoland over de inspecties van deze monumenten voor de instandhouding van de Overijsselse monumenten, wij voeren wij het Steunpunt Cultureel Erfgoed Overijssel uit voor het ondersteunen van de Overijsselse gemeenten bij de uitvoering van hun wettelijke taken op het gebied van monumentenzorg en wij spreken met de Stichting RIBO

- (Restauratie & Innovatie in de bouw in Overijssel) af dat ten minste 20 leerlingen worden begeleid naar een leerling-werkplek in de restauratiebouw.
3. Wij maken met de regeling 'Restauratie Rijksmonumenten' ten minste 10 restauratieprojecten (geen woonhuizen) mogelijk, met de subsidieregeling 'Verhaal van Overijssel' ten minste 20 projecten die het cultuurhistorische verhaal van onze provincie vertellen en met onze storting in het Fonds Kleine Culturele Initiatieven Overijssel (KCIPO) van het Cultuurfonds Overijssel (zie ook 6.3.1.) ten minste 65 kleinere erfgoedprojecten.
 4. Wij voeren acties uit gericht op het delen van kennis, het verbinden van mensen en organisaties en het bieden van inspiratie op het gebied van monumenten, zoals religieuze gebouwen. Dit doen we onder andere met het Steunpunt Cultureel Erfgoed Overijssel.
 5. Wij continueren onze inzet op religieus erfgoed onder andere door te blijven investeren in kennis door middel van de leerlijn *Behoud het kerkgebouw in Overijssel*. Daarnaast stellen wij middelen beschikbaar aan Overijsselse initiatiefnemers voor haalbaarheidsstudies op plannen om kerkgebouwen toekomstbestendig te maken.
 6. Wij maken afspraken met de Overijsselacademie over een actueel programma rond het Nedersaksisch, het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland over het ondersteunen van Overijsselse erfgoedgemeenschappen en met het Erfgoedplatform over de ondersteuning van kleine erfgoedorganisaties, zoals musea.
 7. Wij werken samen programma's, zoals Leefbaar Platteland, Sociale Kwaliteit, PPLG (Provinciaal Programma Landelijke Gebied), Natuur voor Elkaar, aan de opgaven van Overijssel en brengen in deze processen erfgoed in als integraal onderdeel van deze opgaven in de leefomgeving.
 8. We stimuleren en dragen uit om erfgoed vertrekpunt te laten zijn, met als doel: erfgoedinclusief ontwikkelen. Niet om alles in stand te houden, maar juist om gebiedseigen te ontwikkelen. En dat gaat hier niet over alle opgaven in de hele provincie, in dit geval gaat het over de projecten waarbij Landschap Overijssel bij betrokken is of zelf eigenaar is

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuur- en erfgoedbeleid 2025-2028

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Dit is wat wij doen

6.2. Breed en professioneel cultureel aanbod en talentontwikkeling

Wij investeren samen met het Rijk en de cultuurregio's in een levendig, gezond en ondernemend productieklimaat, met een sterke culturele infrastructuur en ruimte voor talent om zich te ontwikkelen .

Prestaties

6.2.1. Een basis voor cultureel aanbod en talentontwikkeling

Acties 2025

1. Wij maken cofinancieringsafspraken met culturele instellingen in Overijssel die voor 2025-2028 meerjarige subsidie van het Rijk (BIS/Cultuurfondsen) ontvangen. Dit geldt ook voor een aantal instellingen in Gelderland die van belang zijn voor heel Oost-Nederland.

2. Wij stellen met het ministerie van OCW en onze partners in Landsdeel-Oost (cultuurregio's en provincie Gelderland) een cultuurconvenant 2025-2028 op waarin onze samenwerkingsafspraken worden vastgelegd.
3. Wij maken prestatieafspraken met museum De Fundatie over het voeren van haar activiteiten, waaronder het beheer, onderhoud, exposeren en actualisatie van onze provinciale collectie.
4. Wij maken prestatieafspraken met het Filmkenniscentrum en Poppunt Overijssel, provinciale netwerkorganisaties op gebied van film en pop. Hiermee ondersteunen we talenten en startende ondernemers op het gebied van pop. en filmtheaters ondersteunen we op het gebied van kennis en netwerkvorming.
5. Wij bespreken met Stichting 4Oost (de vier schouwburgen in Overijssel) de voortgang van het Programmeringsfonds
6. Wij ondersteunen de Cultuurprijs Overijssel 2025 en maken hierover afspraken met de gelijknamige stichting.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuur- en erfgoedbeleid 2025-2028

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

6.2.2. Cultureel aanbod en talentontwikkeling vernieuwen en ontwikkelen

Acties 2025

1. Wij voeren samen met onze partners, waaronder de cultuurregio's en Cultuur+Ondernemen, activiteiten uit waarmee wij het ondernemerschap in de culturele sector helpen versterken;
2. Wij maken prestatieafspraken met het OKTO (Overleg Kleine Theaters Overijssel) over versterking van de deskundigheid van de aangesloten theaters;
3. Wij voeren een Productieregeling Overijssel uit waarmee wij ten minste 10 professionele culturele producties mogelijk maken;
4. Wij maken samen met de cultuurregio's afspraken over een vervolg van de drie regioprojecten Cross-TIC in Twente, De Werf in Stedendriehoek en VAKTOR in regio Zwolle;
5. Wij onderzoeken samen met de cultuurregio's hoe wij talentvolle makers kunnen helpen om zich creatief en zakelijk verder te ontwikkelen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuur- en erfgoedbeleid 2025-2028

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Dit is wat wij doen

6.3. Cultuur voor iedereen

Het is belangrijk dat iedereen in Overijssel kan meedoen aan cultuur. Daarom investeren wij samen met het Rijk en gemeenten in Cultuureducatie en Cultuurparticipatie 'dicht bij de mensen', met zowel lokaal als provinciaal kwalitatief cultuuronderwijs.

Prestaties

6.3.1. Cultuureducatie en cultuurparticipatie

Acties 2025

1. Wij maken afspraken met scholen en gemeenten over goed cultuuronderwijs en kansengelijkheid van kinderen op basis van het Bestuurlijk Kader Cultuuronderwijs Overijssel 2019-2026;
2. Wij maken prestatieafspraken met Rijnbrink op basis van het matchingsprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit en de bestuurlijke afspraken ten aanzien van Cultuurbeoefening;
3. Wij maken ten minste 15 projecten mogelijk met onze subsidieregeling 'Cultuurparticipatie';
4. Wij maken met onze subsidieregeling 'Overijssel Toont Talent' amateurkunst zichtbaar in ten minste 12 gemeenten;
5. Wij maken met onze regeling 'Cultuurmakelaars' met 15 gemeenten afspraken over de inzet van cultuurmakelaars om nieuwe culturele initiatieven te ondersteunen, deskundigheid te vergroten en slimme verbindingen te maken met andere sectoren;
6. Wij maken ten minste 65 kleinschalige projecten mogelijk met onze storting in het Fonds Kleine Culturele Initiatieven Overijssel (KCIPO) uitgevoerd door het Cultuurfonds Overijssel (zie ook 6.1.1.).

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuur- en erfgoedbeleid 2025-2028

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Dit is wat wij doen

6.4. Toekomstbestendige bibliotheken en basisvaardigheden voor iedereen

Op basis van de Wet Stelsel Openbare Bibliotheken ondersteunen wij het Overijsselse bibliotheeknetwerk, bevorderen wij het interbibliothecair leenverkeer en stimuleren wij bibliotheekinnovatie. Daarnaast bereiden wij ons voor op de zorgplicht voor gemeenten en provincies. De bibliotheek ontwikkelt zich steeds meer tot een ontmoetingsplaats in de lokale samenleving, een plek om te lezen en te leren, voor lokale organisaties en initiatieven. Bibliotheken worden met succes ingezet bij leesbevordering en bestrijding van laagletterdheid.

Prestaties

6.4.1. Een leven lang lezen en leren

Acties 2025

1. Wij maken prestatieafspraken met Rijnbrink over de uitvoering van onze wettelijke taken op het gebied van bibliotheken en over het beheer en uitlenen van bladmuziek aan Overijsselse amateurorkesten en -musici (Musidesk).
2. Wij stellen samen met onze partners Rijnbrink, gemeenten en bibliotheken, een ontwikkelingsagenda bibliotheekinnovatie op;
3. Wij ontwikkelen innovatieve crossover projecten met andere domeinen zoals Sociale kwaliteit en Leefbaar Platteland, waaronder het experiment Community Library vanuit het provinciaal programma landelijk gebied (PPLG); Een Community Library is een bibliotheek die mede wordt vormgegeven door een (deel van) de lokale gemeenschap. We willen hiermee de bibliotheek nog beter laten aansluiten op de behoeften van de lokale omgeving.

4. Wij stellen een investeringsprogramma 'Aanvalsplan Basisvaardigheden 2025-2027' op. Daarmee investeren we in het vergoten van de basisvaardigheden, zoals lezen, schrijven rekenen en digitale vaardigheden van onze inwoners.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Cultuur- en erfgoedbeleid 2025-2028

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Dit is wat wij doen

6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen

Inwoners van Overijssel zijn een leven lang gezond en vitaal, kunnen zichzelf zijn en meedoen in een inclusieve samenleving: een samenleving zonder fysieke of sociale beperkingen waarin iedereen mee kan doen en zich veilig voelt om zichzelf te zijn. We werken samen met partners aan een beweegvriendelijke, sportieve en gezonde provincie. We werken in verschillende netwerken en nemen daar onze provinciale rol als netwerkpartner en kennisdeler. Een inclusieve samenleving is de rode draad in ons beleid en we ondersteunen initiatieven die helpen om Overijssel vitaler, gezonder en inclusiever te maken. We helpen professionals en organisaties om te kunnen werken vanuit positieve gezondheid. Positieve gezondheid is veel meer dan niet ziek zijn. Het gaat om goed voor jezelf zorgen en plezier uit het leven kunnen halen. Denk aan goede voeding, bewegen in de buitenlucht en een fijn sociaal leven. Gewoon lekker in je vel zitten! We dragen bij aan gezondheid door mee te doen in de netwerken van 3 regio's, financieren projecten, helpen gemeenten bij het uitvoeren van preventiebeleid, we voeren een Overijssels sport- en bewegakkoord uit en delen kennis in het Sportnetwerk Overijssel. Dit doen we samen met onze netwerkpartners, zoals gemeenten, GGD, maatschappelijke partners en zorgverzekeraars. (6.5.1)

Prestaties

6.5.1 Overijsselaars zijn vitaal en kunnen deelnemen aan een inclusieve samenleving

Acties 2025

1. Wij faciliteren het Sportnetwerk in Overijssel om te komen tot een duurzame krachtige samenwerkings- en kennisinfrastructuur in Overijssel en werken mee aan de uitvoering van ten minste 10 (boven)lokale projecten.
2. Wij vergroten de bewustwording, verbeteren de kennisontwikkeling en netwerkvorming voor inclusieve samenleving in Overijssel als rode draad binnen ons beleid.
3. Wij verbeteren vitaliteit en positieve gezondheid door samen te werken met regionale partners, gezamenlijke ambities te formuleren, projecten te implementeren, terwijl wij al kennisverbinder/netwerkpartner naar nieuwe samenwerkingen blijven zoeken.
4. Wij geven invulling aan Sociale Kwaliteit als rode draad in de Omgevingsvisie en stellen onze expertise en netwerk beschikbaar voor de uitvoering van het sociaal economisch perspectief in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied.
5. Wij geven uitvoering aan het Academiehuis Sociale Kwaliteit waarbij we (academische) kennis kunnen koppelen aan vraagstukken op het gebied van onze speerpunten zoals positieve gezondheid, sport en bewegen, sociale ontmoetingsplekken en vrijwilligersbeleid.

6. Wij zetten in op de 4 regiodeals (Twente, Zwolle, Stedendriehoek, Hardenberg-Drenthe), met als doel om een multiplier effect te creëren te verwezenlijking van onze ambities.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Sociale Kwaliteit 2020-2024
- Statenvoorstel Provinciale inzet op het Overijssels Sport- en Beweegakkoord
- Statenvoorstel Beleid Sociale Kwaliteit vaststellen tot en met 2026

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Dit is wat wij doen

6.6 Een sterk zelforganiserend vermogen

We versterken het zelforganiserend vermogen van inwoners van Overijssel met duurzame voorzieningen en verbindingen. Een eigentijdse ontmoetingsplek in dorpen en wijken is de plek waar inwoners elkaar ontmoeten en waar goede ideeën ontstaan voor een aantrekkelijke leefomgeving. We ondersteunen deze sociale ontmoetingsplekken om te komen tot toekomstbestendige accommodaties. We geven hen de kans om nieuwe activiteiten te ontwikkelen en inkomsten te verhogen. Wij evalueren de subsidieregeling 'Sociale hypotheek' en op basis van de onderzoeksbevindingen gebruiken we verder uitvoering aan het instrument Sociale Hypotheek.

Vrijwilligers en initiatiefnemers zijn de basis voor een aantrekkelijke en vitale leefomgeving. Als provincie waarderen en stimuleren wij de Overijsselse vrijwilligers en initiatiefnemers door middel van kennisuitwisseling. Onze initiatievencoaches ondersteunen initiatiefnemers om te komen tot mooie projecten. (6.6.1).

Prestaties

6.6.1 Duurzame voorzieningen, waardevolle verbindingen, inzet van vrijwilligers en maatschappelijke initiatieven

Acties 2025

1. Wij faciliteren het netwerk rondom sociaal maatschappelijk vastgoed (kulturhusen en multifunctionele sportvoorzieningen) en stellen de inmiddels opgedane kennis en ervaringen over exploitatie van en programmering zo optimaal mogelijk beschikbaar.
2. We ondersteunen maatschappelijke initiatieven van onderop, door de inzet van initiatievencoaches, ons digitale platform 'Samen voor elkaar' (waaronder crowdfunding) en het organiseren van een Fondsenfestival.
3. Wij ondersteunen en waarderen vrijwilligerswerk door middel van netwerkvorming, (het delen van) kennisontwikkeling en het organiseren van een vrijwilligersprijs.
4. Wij geven uitvoering aan de motie 'Vrijwilligers, cruciaal voor Overijssel' en acties die zijn uitgewerkt in het plan (in samenwerking met de collega's van Natuur en Milieu, Mobiliteit en Cultuur).
5. Wij geven invulling aan Sociale Kwaliteit als rode draad in de Omgevingsvisie en stellen onze expertise en netwerk beschikbaar voor de uitvoering van het sociaal economisch perspectief in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied.
6. Wij geven uitvoering aan het Academiehuis Sociale Kwaliteit waarbij we (academische) kennis kunnen koppelen aan vraagstukken op het gebied van onze speerpunten zoals positieve gezondheid, sport en bewegen, sociale

ontmoetingsplekken en vrijwilligersbeleid. We stellen de opgedane kennis beschikbaar voor de Overijsselse samenleving.

7. Wij sluiten aan bij de projecten binnen de 4 regiodeals (Twente, Zwolle, Stedendriehoek, Hardenberg-Drenthe) die bijdragen aan onze thema's: positieve gezondheid en vitaliteit, sport en bewegen, sociale ontmoetingsplekken, inclusieve samenleving, maatschappelijke initiatieven en vrijwilligers.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Sociale Kwaliteit 2020-2024
- Statenvoorstel Beleid Sociale Kwaliteit vaststellen tot en met 2026
- Motie Vrijwilligers, cruciaal voor Overijssel
- Statenvoorstel Vrijwilligers in Overijssel

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Tijs de Bree

Dit is wat wij doen

6.7 Leefbaar platteland

We werken aan een leefbaar platteland, zodat inwoners hier ook in de toekomst goed kunnen wonen, werken en leven in een gezonde en mooie omgeving.

Dit doen we vanuit een gebiedseigen aanpak, samen met dorpsgemeenschappen en gemeenten, waarbij initiatieven van inwoners, organisaties en ondernemers uit de gebieden centraal staan.

Daarnaast zetten we in op lokaal leren door kennis en praktijk te verbinden in een lerend netwerk en werken we toe naar structureel plattelandsbeleid.

Prestaties

6.7.1 Een platteland waar inwoners goed kunnen wonen, werken en leven in een gezonde en mooie omgeving

Acties 2025

1. Wij voeren onze subsidieregeling "Dorpsplannen" UBS 7.21 uit die in 2024 zijn opengesteld. Hiermee investeren we in het opstellen van dorpsplannen en de uitvoering van lokale initiatieven en dorpsarrangementen. Met onze subsidies maken wij plannen en initiatieven van ten minste 20 dorpen mogelijk.
2. Wij bouwen verder aan een lerend netwerk waarin ervaringen vanuit de praktijk en kennis vanuit de wetenschap bij elkaar komen. Hiervoor organiseren wij ten minste vier 'Dorpsschool'-bijeenkomsten waarin inwoners, deskundigen en samenwerkingspartners zoals Rijksuniversiteit Groningen kennis, ideeën, inspiratie en ervaringen kunnen delen.
3. Op basis van praktijkervaring en opgedane kennis werken we toe naar een breed gedragen Plattelandsagenda met lange termijnvisie voor leefbaar platteland. Dit doen we samen met inwoners, ondernemers, organisaties, gemeenten en wetenschappers.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Investeringsvoorstel Leefbaar Platteland
Het investeringsvoorstel Leefbaar Platteland is in uitvoering. Middelen worden nog aan de begroting toegevoegd.

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

6.7.2 Erfcoaches

Acties 2025

1. Wij stellen samen met gemeenten in Overijssel Erfcoaches beschikbaar. Zij ondersteunen erfeigenaren om toekomstbestendige keuzes te maken bij actuele vraagstukken zoals stikstof, aanpassing in de bedrijfsvoering en leegstaande gebouwen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Vervolg Erfcoaches 2024 en 2025 en het besluit

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Gert Harm ten Bolscher

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak voor zover er een bedrag in de begroting is opgenomen. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Begroting 2025
Lasten	
6.1 Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst	
6.1.1. Materieel, immaterieel erfgoed en erfgoed in transitie	7.788
Totaal 6.1 Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst	7.788
6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod en talentontwikkeling	
6.2.1. Een basis voor cultureel aanbod en talentontwikkeling	5.166
6.2.2. Cultureel aanbod en talentontwikkeling vernieuwen en ontwikkelen	2.135
Totaal 6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod en talentontwikkeling	7.301
6.3 Cultuur voor iedereen	
6.3.1. Cultuureducatie en cultuurparticipatie	2.310
Totaal 6.3 Cultuur voor iedereen	2.310
6.4 Toekomstbestendige bibliotheken en basisvaardigheden voor iedereen	
6.4.1. Een leven lang lezen en leren	3.735
Totaal 6.4 Toekomstbestendige bibliotheken en basisvaardigheden voor iedereen	3.735
6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen	
6.5.1 Overijsselaars zijn vitaal en kunnen deelnemen aan een inclusieve samenleving	7.398
Totaal 6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen	7.398
6.6 Een sterk zelforganiserend vermogen	
6.6.1 Duurzame voorzieningen, waardevolle verbindingen, inzet van vrijwilligers en maatschappelijke initiatieven	2.145
Totaal 6.6 Een sterk zelforganiserend vermogen	2.145
6.7 Leefbaar platteland	
6.7.2 Erfcoaches	1.005
Totaal 6.7 Leefbaar platteland	1.005
6.66 Totaal personeelsgebonden kosten	
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	2.099
Totaal 6.66 Totaal personeelsgebonden kosten	2.099
Totaal Lasten	33.781
Saldo baten en lasten	-33.781

Kerntaak 7: Kwaliteit openbaar bestuur

Dit is hoe wij denken

Deze kerntaak richt zich op een sterk en betrokken openbaar bestuur in Overijssel, waarbij we luisteren en verbinding leggen met onze inwoners.

Voor een goed functionerende democratie is het belangrijk dat iedereen meedoet, zo komen we tot de beste oplossingen voor Overijssel. We nodigen daarom iedereen uit om mee te denken en te doen.

We betrekken inwoners en partners bij onze opgaven, zoals vormgegeven in onze Overijsselse Participatievisie en -werkwijze. Daarnaast zorgen we ervoor dat onze belangen goed vertegenwoordigd zijn in Europa en Den Haag.

We zien om naar onze medeoverheden en kijken waar we kunnen bijdragen, waar mogelijk en wenselijk dragen we bij aan oplossingen. Verder streven we naar doelmatige en toegankelijke subsidieregelingen waarbij gebruikers zo min mogelijk administratieve lasten ervaren.

Overijssel moet een veilige plek zijn en blijven voor iedereen. We zetten de strijd tegen ondermijnende activiteiten voort door onze eigen weerbaarheid op orde te hebben en samen met gemeenten, politie en veiligheidspartners alert te zijn op concrete signalen en ontwikkelingen, bijvoorbeeld in het buitengebied.

We willen de mogelijkheden van digitalisering en data nog beter benutten om ons beleid en de kwaliteit van ons bestuur te ondersteunen.

Bij vrijwel alles wat we doen hebben we inwoners, instellingen, bedrijven en medeoverheden nodig. We werken daarom continue aan het goed houden van bestaande relaties met hen.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn [hier](#) te vinden

Dit is wat wij doen

7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel

Voor een goed openbaar bestuur in Overijssel werken wij samen met Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen. We zien dat er veel op onze gemeenten afkomt. Wanneer nodig en wenselijk bekijken we per opgave of en op welke wijze we de gemeenten kunnen helpen en of het binnen onze mogelijkheden past. (7.1.1).

Als toezichthouder zien wij erop toe dat Overijsselse gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen hun taken zorgvuldig uitvoeren en dat zij financieel gezond zijn en blijven. In dit kader bereiden we ons onder meer voor op de nieuwe Archiefwet, die naar verwachting dit jaar in werking treedt. (7.1.2)

Wij ondersteunen onze partners in de strijd tegen ondermijning door de uitvoering van de beleidsnota ondermijning 2024-2027 en zetten in op verdere verbetering van de weerbaarheid en integriteit van de eigen organisatie (7.1.3)

De Commissaris van de Koning draagt als voorzitter van Provinciale en Gedeputeerde Staten bij aan een transparant en goed openbaar bestuur. Daarnaast geeft hij invulling aan zijn Rijkstaken, zoals de benoeming van burgemeesters en het voorzitterschap van de Provinciale Regietafel Asiel.

Dit jaar vieren wij dat we 80 jaar vrij zijn in de Provincie Overijssel(7.1.4).

Prestaties

7.1.1 Interbestuurlijke verhoudingen

Acties 2025

1. Wij voeren gesprekken met gemeenten en waterschappen over hun bestuurlijke en ambtelijke slagkracht in relatie tot de financiële context. Waar mogelijk en wenselijk dragen we bij aan oplossingen en bevorderen we mogelijkheden tot samenwerking om met minder middelen alsnog te doen wat nodig is.
2. De Commissaris van de Koning voert 3x per jaar overleg met een delegatie van het bestuur van de VNG Overijssel. Daarnaast nemen we, wanneer we daarvoor worden uitgenodigd, deel aan de bestuurlijke platforms van de VNG Overijssel (financieel, ruimtelijk, sociaal en infosamenleving).
3. Binnen het Interprovinciaal Overleg (IPO) brengen we de Overijsselse belangen voor het voetlicht en benutten we samen met relevante partners onze lobbykracht richting het rijk en de Europese Unie.
4. We versterken de informatievoorziening tussen GS en PS omtrent IPO-zaken, mede aan de hand van terugkoppeling in de Statencommissies.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema en Liesbeth Grijsen

7.1.2 Interbestuurlijk toezicht

Acties 2025

1. Wij stellen jaarlijks in april voor iedere gemeente een totaalbeeld interbestuurlijk toezicht (IBT) vast.
2. Bij een rode of oranje kleuring van het totaalbeeld, zien wij risico's waarop naar onze mening actie nodig is. We gaan daarover in gesprek met de betreffende gemeente.
3. Wij houden financieel toezicht op onze 25 gemeenten, 2 waterschappen en 17 gemeenschappelijke regelingen.
4. Wij begeleiden gemeenten die onder preventief toezicht staan, met als doel zo snel mogelijk terug te keren naar een financieel gezonde situatie waarbij repressief toezicht volstaat.
5. Wij stellen vanuit archief toezicht voor 25 gemeenten, 1 waterschap en een aantal gemeenschappelijke regelingen IBT-beoordelingen op en leggen in dat kader 10 tot 15 inspectiebezoeken af.
6. Wij investeren in capaciteit en kennis om uitvoering te kunnen geven aan nieuwe archief- en informatiewetgeving.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema (IBT/AT) en Tijs de Bree (FT)

7.1.3 Integere overheid en aanpak ondermijning

Acties 2025

1. We investeren op het vergroten van de bewustwording (en weerbaarheid) van onze ambtenaren en bestuurders door:

- Maandelijks bij de workshop integriteit voor nieuwe medewerkers aandacht te schenken aan het thema ondermijning;
- Jaarlijks een bijeenkomst te organiseren voor medewerkers in kwetsbare functies;
- Periodiek (6-wekelijks) een informerende nieuwsbrief uit te brengen voor ambtenaren en per kwartaal voor bestuurders (in Overijssel) over de (provinciale) aanpak van ondermijning in Overijssel;

- Jaarlijks een campagne MMA (Meld Misdaad Anoniem) te ondersteunen gericht op het vergroten van de meldingsbereidheid van signalen van ondermijning in Overijssel.
2. Wij passen conform onze BIBOB-beleidsregel 2024 de bevoegdheden uit de Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur (Wet Bibob) toe op vergunningen, subsidies, aanbestedingen en vastgoedtransacties.
 3. We bespreken maandelijks met de districten IJsselland en Twente:
 - De voortgang van het provinciaal uitvoeringsplan aanpak ondermijning gericht op de ondersteuning van gemeenten (bijvoorbeeld in het buitengebied en/of op bedrijventerreinen en ondersteuning van gemeenten bij aanpak ondermijning op vakantieparken;
 - De inzet van het provinciaal ondersteuningsteam met specialisten die gemeenten gaan ondersteunen bij de uitvoering van het uitvoeringsplan aanpak ondermijning.
 4. Wij nemen deel aan de reguliere overleggen met onze (veiligheids-)partners (politie, belastingdienst, gemeenten e.a.) binnen het samenwerkingsverband Regionaal Informatie- en Expertisecentrum Oost-Nederland (RIEC-ON) om signalen van ondermijning in kaart te brengen.
 5. We laten onderzoeken of en op welke wijze de provincie van meerwaarde kan zijn bij het voorkomen dat jongeren in het criminele circuit belanden.

Statenvoorstellen en -besluiten

statenvoorstel_PS24-000401 (notubiz.nl)

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

7.1.4 (Rijks)taken Commissaris van de Koning

Acties 2025

1. Wij behandelen de procedures voor (nieuwe) benoeming burgemeesters en de herbenoemingsprocedures voor zittende burgemeesters en bereiden de reguliere klankbordgesprekken met alle 25 burgemeesters voor.
2. Wij bereiden de ambtsbezoeken, gemiddeld 6 per jaar, aan de Overijsselse gemeenten voor.
3. Wij bereiden (werk)bezoeken van het Koninklijk Huis (mede) voor en adviseren over voorstellen voor Koninklijke onderscheidingen en Koninklijke predicaten.
4. Wij behandelen bemiddelingsverzoeken aan de Commissaris van de Koning (in het kader van de Ombudsfunctie).
5. Vanuit de rol van de Commissaris van de Koning bevorderen we de bestuurlijke weerbaarheid, integriteit en veiligheid van onze provinciale Overijsselse bestuurders en volksvertegenwoordigers. Dit bewaken we eveneens voor de bestuurders van de 25 Overijsselse gemeenten. Dat vindt zowel collectief als individueel plaats.
6. Wij verzorgen de reguliere inhoudelijke ondersteuning van de Provinciale Regietafel Asiel en de beleidsadvisering op de thema's asiel en vluchtelingen. Dit doen we omdat de Commissaris van de Koning als Rijksorgaan o.a. voorzitter is van de Provinciale Regietafel Asiel.
7. Wij bereiden een Overijssels programma voor inzake de herdenking en viering van 80 jaar vrijheid.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

Dit is wat wij doen

7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur

Om tijdig en adequaat in te spelen op ontwikkelingen die relevant zijn voor het openbaar bestuur, volgen wij de trends en ontwikkelingen in de maatschappij. We vinden het belangrijk dat de jongeren vroegtijdig in aanraking komen met de provinciale democratie en burgerschap. Daarom zijn we onder andere actief op de Overijsselse scholen en in de jongerenraad. (7.2.1).

We betrekken inwoners en partners bij onze opgaven, zoals vormgegeven in onze Overijsselse Participatievisie en -werkwijze (7.2.2). Wij verzamelen en analyseren data om de ontwikkeling van beleid te ondersteunen en de realisatie te monitoren; we zijn transparant over deze data en zorgen voor zover mogelijk dat ze beschikbaar zijn voor iedereen die daar belang bij heeft, bijvoorbeeld door onze Kennishub Overijssel (7.2.3).

Prestaties

7.2.1 Jongeren en democratie

Acties 2025

1. Wij verzorgen ongeveer 100 provinciespelen en 5 debat- en verkiezingsactiviteiten voor jongeren, met name gericht op mbo-studenten, onder de vlag Overijssel doet mee! (ODM). Als actieve regionale partner van Prodemos, Huis voor Democratie en Rechtsstaat, organiseren wij samen zo'n 300 gastlessen en activiteiten op scholen in Overijssel en bij de Overijsselse gemeenten.
2. Wij begeleiden de Jongerenraad Overijssel en verbinden deze met het provinciebestuur om samen te bepalen hoe jongeren betrokken kunnen worden bij politiek en democratie.
3. Wij werken samen met Overijsselse basisscholen en de twee grootste MBO scholenclusters (Deltion en ROC Twente) op het thema burgerschap, onder meer door gezamenlijke lesprogramma's te ontwikkelen.
4. Wij ondersteunen minimaal de helft van de gemeenten in Overijssel bij 'democratische activiteiten' en faciliteren en coördineren lokale activiteiten die voor alle gemeenten beschikbaar zijn, zoals de Democratiefabriek.
5. We vernieuwen en innoveren het activiteitenpalet van ODM, zodat we aan blijven sluiten bij de behoeften van jongeren.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

7.2.2 Participatie

Acties 2025

1. In voorstellen die we aan PS voorleggen en voorstellen waar we als GS over besluiten maken we bij de start van het proces via een participatieplan inzichtelijk hoe we participatie vormgeven. Via het participatieverslag geven we vervolgens inzicht in het doorlopen van het participatieproces en de manier waarop dit een plek heeft gekregen in beleid of uitvoering. We geven hiermee uitvoering aan de Overijsselse Participatievisie en -werkwijze (Statenvoorstel Participatievisie en -werkwijze)) en ook aan door de staten aangenomen motie Voor de inwoners en met de inwoners (november 2023) ;

2. Vanuit het Expertisecentrum Participatie voeren we een onderwijs- en trainingsprogramma uit binnen de provinciale organisatie;
3. In het kader van evalueren, leren en bijstellen zetten we een aantal steekproeven uit onder mensen die betrokken waren bij een participatieproces om van hen te horen wat goed ging en wat niet. We rapporteren hierover in de vorm van 'successen en lessen' in het kader van de jaarlijkse monitor.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Participatievisie en -werkwijze Provincie Overijssel

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Liesbeth Grijsen

7.2.3 Beleidsinformatie: kennis, onderzoek en data-science

Acties 2025

1. Wij faciliteren het datagedreven werken binnen de provincie door innovatieve projecten uit te voeren, een dataplatform in te richten en te zorgen voor een solide databasis door goed databeheer en gebruik van de wettelijk verplichte basisregistraties. In 2025 wordt de basisregistratie ondergrond (BRO) hieraan toegevoegd.
2. Wij werken open en transparant als het gaat om onze data en de door ons gebruikte methoden en technieken, als ook de resultaten die we behalen. In 2025 wordt de voor iedereen toegankelijke onderzoeksbibliotheek, onderdeel van de Kennishub, verder gevuld met onderzoeksrapporten.
3. We gaan ons geografische informatiesysteem toekomstbestendiger maken waardoor we nog effectiever informatie kunnen creëren en ontsluiten. We kunnen hierdoor ons toenemend aantal gebruikers en het datagedreven werken binnen de provincie beter faciliteren.
4. Op basis van de door PS vastgestelde onderwerpen en indicatoren maken we een Tussenbalans over de eerste helft van deze coalitieperiode.
5. Als provinciale kennismakelaar delen we actief onze kennis bijvoorbeeld door samen te werken met gemeenten en kennisinstellingen, de Kennishub Overijssel en het tweejaarlijkse beleidsinformatiecongres.
6. We zorgen voor voldoende kwalitatieve onderzoekscapaciteit (o.a. lerend evalueren) voor belangrijke provinciale programma's en projecten. Daarnaast blijven wij ons op dit vlak in 2025 verder ontwikkelen en innoveren.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

Dit is wat wij doen

7.3 Effectief eigen bestuur

Wij behartigen de Overijsselse belangen en werken aan maatschappelijke resultaten voor onze provincie. Dit doen wij door samenwerking in ons eigen bestuur en een goede samenwerking met overheden, en gezamenlijk met maatschappelijke organisaties, onderwijs en bedrijfsleven in onze regio's Stedendriehoek, Zwolle en Twente. Door relatiebeheer en lobby op Nederlands, Duitse en Europese schaal willen we de zichtbaarheid en betrouwbaarheid van Overijssel in onze netwerken vergroten. Hiermee bevorderen we de samenwerking en de realisatie van onze doelen (7.3.1). Wij voldoen aan de regelgeving uit de Wet open Overheid (WOO), zowel voor de actieve als passieve bekendmaking (7.3.2).

Daarnaast zorgen wij voor passend en transparant communicatiebeleid, open en uitlegbaar (7.3.3).

Bij de afhandeling van bezwaar en beroep richten wij ons op de dialoog en het oplossen van conflicten volgens de door ons vastgestelde 'Methode Overijssel' (7.3.4). De belangrijkste taak van Gedeputeerde Staten is het voorbereiden en uitvoeren van besluiten door Provinciale Staten. Daarnaast voeren GS een groot aantal regelingen van de rijksoverheid uit (7.3.5)

Prestaties

7.3.1 Doelen bereiken met partners

Acties 2025

1. In Regio Zwolle werken wij samen met partners aan de realisatie van de Meerjarenagenda (MJA) door invulling te geven aan de ruimtelijke opgaven (uitvoering NOVEX en Verstedelijkingsstrategie) in het Dagelijks Bestuur en afstemming van onze provinciale belangen in het Algemeen Bestuur. Wij zoeken aansluiting tussen onze programmafinanciering en de activiteiten van de MJA. In het verlengde hiervan verzorgen wij de kassierschappen Regio Deals en NOVEX;
2. In Regio Stedendriehoek werken wij samen met partners aan de realisatie van de Strategische Agenda door in te zetten op het opstellen van een Verstedelijkingsstrategie met het Rijk en afstemming van onze provinciale belangen met het Algemeen Bestuur. In het verlengde hiervan zoeken wij aansluiting tussen onze programmafinanciering en de projectvoorstellen van de Regio Deals;
3. In Twente werken wij samen met partners aan de realisatie van diverse regionale doelen, onder andere via gemeenten en de Twente Board, door in te zetten op het opstellen van een Verstedelijkingsstrategie met het Rijk en afstemming van onze provinciale belangen. In het verlengde hiervan participeren wij in de Regio Deals;
4. Wij lobbyen op Nederlandse-, Duitse- en Europese schaal op basis van geprioriteerde provinciale lobby-agenda's, met focus op de opgaven van Overijssel, zoals overeengekomen met onze partners en vastgelegd in het Coalitieakkoord.
5. Wij organiseren relatie- en netwerkbijeenkomsten en ontmoeten partners in Nederland, Duitsland en Europa, waaronder onder andere de jaarlijkse ontmoeting met Oost-Nederlandse Kamerleden, het Regiocongres, de Koningsdagreceptie in Düsseldorf en de European Week of Regions and Cities (EWRC) in Brussel.
6. We lobbyen samen met onze partners voor het beschikbaar komen van Europese fondsen voor Oost-Nederland/Overijssel in de periode 2021-2027, en in voorbereiding op de nieuwe programmaperiode 2027-2034. (Zie ook prestatie 5.3.4 Realisatie Europese programma's).

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema, Liesbeth Grijsen, Erwin Hoogland, Martijn Dadema

7.3.2 Wet open overheid

Acties 2025

De te behalen doelen uit de Wet open overheid (Woo) voor de actieve openbaarmaking zijn als volgt;

- de wettelijk verplichte informatie categorieën en de daarbinnen vallende stukken, worden gepubliceerd op een daarvoor centraal aangesteld portaal;

- de informatie stromen die betrekking hebben op de 11 vastgestelde informatie categorieën worden in kaart gebracht en er wordt gekeken naar de beste en snelste manier om deze informatie te publiceren.

De te behalen doelen uit de Wet open overheid (Woo) voor de passieve openbaarmaking zijn als volgt;

- Bij Woo-verzoeken zoeken wij altijd contact met de verzoeker om adequaat te voorzien in de behoefte aan informatie. Bij omvangrijke verzoeken kan de verzoeker worden uitgenodigd om gezamenlijk een selectie te maken uit de beschikbare documenten;
- De extern gedeelde documenten inzake een Woo-verzoek; ontvangstbevestiging, verzoek tot precisering, verdagingsbesluit, eventueel deelbesluit en eindbesluit zijn uniform door het gebruik van sjablonen. Daarmee beogen wij bij te dragen aan volledige, deugdelijke en zorgvuldig gemotiveerde besluitvorming.;
- Woo-besluiten worden inclusief de te openbaren documenten gepubliceerd op een daarvoor centraal aangesteld portaal, zodat herhaalverzoeken eenvoudig te doen zijn;
- Het publicatieportaal is goed vindbaar, zowel via de website als via de nationale centrale verwijzindex.
- Wij proberen zoveel mogelijk binnen de wettelijke termijn te besluiten op Woo-verzoeken. Redenen waarom het verzoek niet binnen de wettelijke termijn kan worden behandeld kunnen zijn onduidelijkheid over de gevraagde informatie of het aantal verzoeken in verhouding tot de beschikbare capaciteit.;
- Indien een voldoende gespecificeerd verzoek zodanig omvangrijk is dat niet binnen de wettelijke termijnen kan worden beslist, treden wij voor het einde van de termijn in overleg met de verzoeker over de prioritering.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

7.3.3 Communicatie

Acties 2025

1. We geven uitvoering aan acties die voortvloeien uit de 0-meting naar de digitale toegankelijkheid van de provinciale websites en applicatie.
2. Onderdeel van die acties (zie onder 1) is dat we "losse websites" over provinciale projecten en programma's in de provinciale websites of integreren in de provinciale websites of aanpassen zodat ze daarmee voldoen aan de wet- en regelgeving t.a.v. digitale toegankelijkheid.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

7.3.4 Bezwaar en beroep

Acties 2025

1. Wij handelen bezwaarschriften en klachten vanuit een open houding en gericht op een goede communicatie, in een begrijpelijke taal. Indien nodig schakelen wij een mediator of onafhankelijke deskundigen in om te komen tot een duurzame oplossing.
2. Wij benutten bezwaren, klachten en claims als leerpunten om het handelen van de provincie te verbeteren en adviseren intern over kansen voor verbeteringen.

3. We streven ernaar om minstens 75% van de bezwaarschriften binnen de wettelijke termijn af te handelen. Daarbij houden we rekening met wettelijke verdagingsmogelijkheden en opschorting van de termijn in overleg met belanghebbenden.
4. Wij voeren een onderzoek uit onder circa 100 bezwaarmakers over de tevredenheid over de gevolgde procedure en de genomen beslissing.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Procedurebesluit bezwaar, administratief beroep en klachten 2019

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

7.3.5 Gedeputeerde Staten

Acties 2025

1. De circulaires van het Rijk betreffende beloning politieke ambtsdragers provincies uitvoeren.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

Dit is wat wij doen

7.4 Provinciale Staten en advies

Provinciale Staten zijn in staat om hun kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol zo goed mogelijk uit te voeren. De Statengriffie ondersteunt, adviseert en informeert Provinciale Staten hierbij (7.4.1). Hierbij worden Provinciale Staten goed ondersteund in hun controlerende rol door de 'hulptroepen' Rekenkamer en accountant.

Via het Trendbureau Overijssel bevorderen we met trendverkenningen een meer toekomstgerichte (politieke) besluitvorming bij Overijsselse overheden (7.4.2). De SER Overijssel adviseert GS over sociaal-economische thema's in Overijssel (7.4.3).

Prestaties

7.4.1 Provinciale Staten

Acties 2025

1. Netwerken (Griffie) : binnen en buiten de organisatie zoeken we contact met professionals en collega's om de zichtbaarheid van zowel PS als de griffie te vergroten.
2. Communicatie: Onze communicatie is politiek neutraal en gericht op het vergroten van de zichtbaarheid van PS. Het uitgangspunt is laten zien wat PS doen, waar de Statenleden zijn en hoe besluitvorming verloopt. Bij communicatie aan PS valt te denken aan de Statensite, de nieuwsbrief en het activiteitenoverzicht. Communicatie over PS begint bij de webpagina van PS op overijssel.nl, NotuBox en berichten op social media om bijvoorbeeld vergaderingen aan te kondigen. Daarbij streven we naar begrijpelijk taalgebruik (niveau B1), een toegankelijke website en begeleiden we inwoners ook met hun verwachtingen van PS.

3. Ook vanuit het oogpunt van communicatie en participatie willen we inzetten op nieuwe kansen voor PS. Er zijn ideeën om meer te doen met video, te experimenteren met een podcast en we denken graag mee over een motiemarkt of andere invulling van infosessie- en commissiedagen, om zo de verbinding met de samenleving verder te versterken. In 2025 willen we dit verder doorontwikkelen.
4. Digitalisering en verbetering informatievoorziening richting PS. In 2025 krijgen we een nieuw Audio Visueel systeem bij PS.
5. Weerbaar bestuur: Met de werkgroep integriteit en integriteitsambassadeurs besteden we in 2025 aandacht aan integriteit, agressie en ongewenste omgangsvormen en ondermijning.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

7.4.2 Trendbureau Overijssel

Acties 2025

Trendbureau verantwoordt financieel in de provinciale begroting en inhoudelijk en qua programmering aan de programmaraad. Met de programmaraad zijn de volgende prestaties voor 2025 afgesproken:

1. Oplevering Trendweb 2025 in kader van gemeenteraadsverkiezingen 2026;
2. Verdieping /doorwerking verkenning Kunst en Cultuur;
3. Focus bepaling verkenning 'De Toekomst is er al';
4. Op verzoek bijdrage leveren aan activiteiten van derden, in vorm van presentaties, workshops, hulp bij vraagarticulatie, schriftelijke bijdragen/commentaar, deelname werksessies etc..

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Andries Heidema

7.4.3 Sociaal Economische Raad Overijssel

Acties 2025

De Sociaal Economische Raad (SER) Overijssel verantwoordt financieel aan haar raad, in de provinciale begroting en aan SER Nederland. Inhoudelijk verantwoordt de SER Overijssel aan haar raad en aan SER Nederland. Met GS vindt jaarlijks in het najaar overleg plaats over relevante thema's, ontwikkelingen en wensen. Voor 2025 zijn de volgende prestaties afgesproken:

1. Ten minste vier gevraagde en/of ongevraagde adviezen aan GS over sociaal-economische thema's in Overijssel (in kwartaal 4 van elk jaar zijn deze onderwerpen bekend).
2. Een platform bieden voor werkgevers- (VNO-NCW Midden en MKB Nederland) en werknemersorganisaties (FNV en CNV) in Overijssel, de arbeidsmarktregio's en LTO Noord.
3. Doorvertalen van landelijke ontwikkelingen vanuit SER Nederland en inbrengen van ontwikkelingen en adviezen vanuit SER Overijssel.
4. Contact onderhouden met de economic boards, Oost NL, kennis- en onderwijsinstellingen en andere sociaal-economische organisaties in Overijssel, deelnemen aan bijeenkomsten en input leveren voor beleid van derden.

Statenvoorstellen en -besluiten

Verantwoordelijk portefeuillehouder

Erwin Hoogland

Financiën

In onderstaande tabel staan de baten en lasten van deze kerntaak voor zover er een bedrag in de begroting is opgenomen. De tabel is uit te klappen voor meer details. Een meerjarig overzicht is te vinden in het onderdeel financiën - meerjarig overzicht baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten	Begroting 2025
Lasten	
7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel	
7.1.1 Interbestuurlijke verhoudingen	27
7.1.2 Interbestuurlijk toezicht	9
7.1.3 Integere overheid en aanpak ondermijning	1.779
7.1.4 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	255
Totaal 7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel	2.070
7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur	
7.2.1 Jongeren en democratie	162
7.2.2 Participatie	206
7.2.3 Beleidsinformatie: kennis, onderzoek en data-science	874
Totaal 7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur	1.241
7.3 Effectief eigen bestuur	
7.3.1 Doelen bereiken met partners	789
7.3.2 Wet open overheid	199
7.3.3 Communicatie	284
7.3.4 Bezwaar en beroep	62
7.3.5 Gedeputeerde Staten	2.182
Totaal 7.3 Effectief eigen bestuur	3.515
7.4 Provinciale Staten en advies	
7.4.1 Provinciale Staten	2.580
7.4.2 Trendbureau Overijssel	202
7.4.3 Sociaal Economische Raad Overijssel	74
Totaal 7.4 Provinciale Staten en advies	2.855
7.66 Totaal personeelsgebonden kosten	
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	6.069
Totaal 7.66 Totaal personeelsgebonden kosten	6.069
Totaal Lasten	15.751
Baten	
7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel	
7.1.3 Integere overheid en aanpak ondermijning	210
7.1.4 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	31
Totaal 7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel	241
7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur	
7.2.3 Beleidsinformatie: kennis, onderzoek en data-science	55
Totaal 7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur	55
7.3 Effectief eigen bestuur	
7.3.1 Doelen bereiken met partners	44
Totaal 7.3 Effectief eigen bestuur	44
7.4 Provinciale Staten en advies	

Saldo baten en lasten	Begroting 2025
7.4.3 Sociaal Economische Raad Overijssel	100
Totaal 7.4 Provinciale Staten en advies	100
Totaal Baten	440
Saldo baten en lasten	-15.311

Paragrafen

Provinciale heffingen

Dit is hoe wij denken

Het beleid provinciale heffingen staat in de Belastingverordening Overijssel. De wijzigingen in de Belastingverordening die ingaan per 1 januari 2025 leggen wij in dezelfde vergadering als deze Begroting ter vaststelling aan u voor.

We heffen de provinciale opcenten op de Motorrijtuigenbelasting (MRB) volgens artikel 222 van de Provinciewet. De grondslag voor deze heffing is de Wet Motorrijtuigenbelasting. De opbrengsten uit de opcenten MRB zijn afhankelijk van het opcententarief en de volumes (het aantal voertuigen, de categorie-indeling en het gewicht van de voertuigen).

Dit is wat wij doen

Wij leggen heffingen op in het kader van de opcenten motorrijtuigenbelasting, leges, precario, grondwateronttrekkingen en de nazorg van stortplaatsen. Het beleidskader daarvoor is opgenomen in de Belastingverordening Overijssel. Daar vindt u ook de vastgestelde tarieven.

Opcenten motorrijtuigenbelasting

We heffen de provinciale opcenten op de Motorrijtuigenbelasting volgens artikel 222 van de Provinciewet. De grondslag voor deze heffing is de Wet Motorrijtuigenbelasting. De opbrengsten uit de opcenten MRB zijn afhankelijk van het opcententarief en de volumes (het aantal voertuigen, de categorie-indeling en het gewicht van de voertuigen).

De opcenten motorrijtuigenbelasting worden geheven over het tarief van de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting. Het is een percentage van de hoofdsom zoals die in 1995 opgelegd zou worden. De basis voor de opcentenheffing verandert dus niet als het tarief voor de hoofdsom wordt verhoogd of verlaagd. De omvang van de hoofdsom is wel afhankelijk van het ledig gewicht van het voertuig (hoe zwaarder, hoe hoger de hoofdsom) en de brandstofsoort (benzine, diesel, LPG). De Belastingdienst int de opcenten voor de provincies.

Opcententarief Motorrijtuigenbelasting

Het Rijk stelt de maximale hoogte van de opcenten vast. Het maximale opcententarief voor 2025 is bepaald op 147,1 (2024: 138,3). In overeenstemming met het coalitieakkoord 2023-2027 is het tarief in 2024 geïndexeerd naar 82,2. Het tarief in 2025 blijft 82,2. Ook in de meerjarenbegroting is de inkomstenraming gebaseerd op een stabiel tarief.

Leges

Leges zijn een heffing voor een door de provincie geleverde administratieve dienst zoals het verstrekken van stukken en het afgeven van vergunningen. U actualiseert tegelijkertijd met het vaststellen van de begroting 2025 de Belastingverordening en de bijbehorende tarieventabel per 1 januari 2025. De tarieven voor 2025 zijn geïndexeerd met 2,7%. Daarnaast zijn er een aantal technische aanpassingen zonder financiële consequentie.

Precario

Precario is een heffing voor het hebben van voorwerpen in, op of boven provinciale grond of

provinciaal water. Overijssel heft vanaf 2010 alleen nog precario van benzinepompiinstallaties. De precario heffen we via een belastingaanslag.

Grondwaterheffing

Op basis van de Waterwet (artikel 7.4) zijn Provinciale Staten bevoegd om een heffing in te stellen op het onttrekken van grondwater. De heffingsopbrengst gebruiken we onder andere voor onderzoeken die voor het grondwaterbeheer noodzakelijk zijn en voor de vergoeding van schade. De heffing leggen we op naar de in het heffingsjaar onttrokken hoeveelheid grondwater, gemeten in kubieke meters per jaar.

Nazorgheffing stortplaatsen

De Wet Milieubeheer regelt dat gesloten stortplaatsen geen of zo weinig mogelijk gevolgen voor het milieu hebben (Leemtewet genoemd). De Leemtewet legt de financiële- en bestuurlijke verantwoordelijkheid bij de provincie voor de permanente nazorg van stortplaatsen waar na 1 september 1996 afvalstoffen zijn of worden gestort. Wij moeten erop toezien dat bij gesloten stortplaatsen zodanige maatregelen worden getroffen dat de stortplaatsen geen of een zo klein mogelijk negatief effect hebben op het milieu. Uw Staten kunnen een heffing instellen ter bestrijding van de kosten van de nazorgmaatregelen bij stortplaatsen waar na 1 september 1996 nog afval gestort is of wordt. Wij leggen de heffing, gebaseerd op een besluit van uw Staten van 30 maart 1999, op aan de exploitanten van de stortplaatsen in Overijssel. De hoogte van de heffing is gebaseerd op de berekening van het doelvermogen vanaf het moment dat de nazorg start en op de rendement- en inflatieprognoses.

Provinciale heffingen

Hieronder is weergegeven hoe de inkomsten uit de provinciale heffingen zijn opgebouwd. De opcenten op de Motorrijtuigenbelasting beslaan ongeveer 98% van onze inkomsten uit heffingen.

Inkomsten uit provinciale heffingen	(x € 1.000)					
	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Opcenten MRB	117.755	121.300	124.800	124.800	124.800	124.800
Leges, precario ov. heffingen	853	1.347	1.820	1.820	1.820	1.820
Grondwaterheffing	1.203	1.085	1.107	1.129	1.129	1.129
Nazorgheffing stortplaatsen	40	40	40	40	40	40
Totaal	119.851	123.772	127.767	127.789	127.789	127.789

Toelichting opbrengsten heffingen

Motorrijtuigenbelasting

Bij de Begroting 2025 hebben wij de opbrengsten voor 2025 geraamd op € 124,8 miljoen (2024: € 121,3 miljoen). Deze stijging van € 3,5 miljoen ontstaat door de verwachte extra structurele opbrengsten door de vrijstelling van elektrische voertuigen.

Leges

De leges laten in 2025 een stijging zien ten opzichte van 2024. Dit heeft te maken met de milieuleges die vanaf 2024 geheven mogen worden in het kader van de omgevingswet conform het besluit wat bij de perspectiefnota 2021 is genomen. Voor 2024 is uitgegaan van een half jaar voor de legesinkomsten, omdat er een doorlooptijd zit tussen de aanvraag en het versturen van de factuur. Vanaf 2025 gaan we uit van een volledig jaar. Daarnaast zijn de leges geraamd voor infrastructurele werken. Deze leges zijn in 2024 ingevoerd en worden nu voor het eerst geraamd.

Precario

Opbrengsten hebben betrekking op ongeveer de helft van de twintig benzinestations die geëxploiteerd worden op grond die in eigendom is van de provincie. De andere stations betalen huurpenningen. Zij zijn daardoor vrijgesteld van precario.

Nazorgheffingen

De nazorgplannen voor de drie Overijsselse stortlocaties zijn in 2016 herzien. Voor de locatie Elhorst Vloedbelt is het vereiste doelvermogen zodanig gewijzigd dat we voorzien dat het doelvermogen niet gerealiseerd zal worden op basis van het geprognosticeerde rendement. Voor de andere twee locaties is de verwachting dat het vereiste doelvermogen gerealiseerd gaat worden. Op basis van het verwachte langjarige fondsrendement en het nu aanwezige vermogen voor de locatie Elhorst Vloedbelt, zou in 2082 een tekort resteren van circa € 5,5 miljoen. Aan Twence (de beheerder) is daarom per 1 januari 2017 een jaarlijkse heffing opgelegd van € 40.000.

Kwijtscheldingsbeleid

In de Belastingverordening Overijssel staat het kwijtscheldingsbeleid als bedoeld in artikel 26 van de Invorderingswet 1990. In artikel 4.4 van deze verordening staat dat wij geen kwijtschelding verlenen bij de invordering van de nazorgheffing stortplaatsen. Verder kennen we geen innings- en kwijtscheldingsbeleid voor de opcenten MRB. De reden hiervan is dat niet wij, maar de Belastingdienst deze belasting int. De provincie heeft geen invloed op de wijze van inning of kwijtschelding.

Opcenten motorrijtuigenbelasting per provincie

Hieronder is een vergelijkingstabel opgenomen van de opcenten per provincie.

Opcenten per provincie			
		2024	2025
Zuid Holland	1	98,7	101,5
Gelderland	2	97,9	101,2
Groningen	3	95,7	95,7
Fryslân	4	89,6	92,1
Drenthe	5	92	92,0
Limburg	6	83,1	85,8
Noord Brabant	7	82,8	84,9
Zeeland	8	84,4	84,4
Utrecht	9	81,9	84,2
Flevoland	10	83	83,9
Overijssel	11	82,2	82,2
Noord Holland	12	77,4	77,4

Kostendekkenheid heffingen

De volgende tabellen geven de mate van kostendekkendheid van de heffingen weer.

Berekening kostendekkendheid leges Wet natuurbescherming		Berekening kostendekkendheid Ontgrondingenwet	
Kosten taakveld(en)	€ 585.211	Kosten taakveld(en)	€ 29.226
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen		Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	
Netto kosten taakveld(en)	€ 585.211	Netto kosten taakveld(en)	€ 29.226
Toe te rekenen kosten Overhead	€	Toe te rekenen kosten Overhead	€ 6.763

BTW	140.451	BTW	
Totale kosten	€ 725.661	Totale kosten	€ 35.989
Opbrengst heffingen	€ 725.661	Opbrengst heffingen	€ 35.989
Dekkingspercentage	100%	Dekkingspercentage	100%

Berekening kostendekkendheid leges WABO		Berekening kostendekkendheid leges Waterwet	
Kosten taakveld(en)	€ 134.626	Kosten taakveld(en)	€ 28.805
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen		Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	
Netto kosten taakveld(en)	€ 134.626	Netto kosten taakveld(en)	€ 28.805
Toe te rekenen kosten		Toe te rekenen kosten	
Overhead	€ 42.600	Overhead	€ 9.200
BTW		BTW	
Totale kosten	€ 177.226	Totale kosten	€ 38.005
Opbrengst heffingen	€ 177.226	Opbrengst heffingen	€ 38.005
Dekkingspercentage	100%	Dekkingspercentage	100%

Berekening kostendekkendheid leges Wet luchtvaart		Berekening kostendekkendheid grondwaterheffing	
Kosten taakveld(en)	€ 12.073	Kosten taakveld(en)	€ 1.279.900
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen		Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	€ 0
Netto kosten taakveld(en)	€ 12.073	Netto kosten taakveld(en)	€ 1.279.900
Toe te rekenen kosten		Toe te rekenen kosten	
Overhead	€ 2.898	Overhead	€ 101.400
BTW		BTW	
Totale kosten	€ 14.971	Totale kosten	€ 1.381.300
Opbrengst heffingen	€ 14.971	Opbrengst heffingen	€ 1.107.000
Dekkingspercentage	100%	Dekkingspercentage	80%

Berekening kostendekkendheid leges Milieubelastende activiteiten		Leges Infrastructuur	
Kosten taakveld(en)	€ 500.000	Kosten taakveld(en)	€ 108.886

Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen		Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	
Netto kosten taakveld(en)	€ 500.000	Netto kosten taakveld(en)	€ 108.886
Toe te rekenen kosten		Toe te rekenen kosten	
Overhead	€ 120.000	Overhead	€ 26.132
BTW		BTW	
Totale kosten	€ 620.000	Totale kosten	€ 135.018
Opbrengst heffingen	€ 620.000	Opbrengst heffingen	€ 135.018
Dekkingspercentage	100%	Dekkingspercentage	100%

Weerstandsvermogen

Dit is hoe wij denken

We voeren als provincie zelfstandig of met partners grote projecten van maatschappelijk belang uit. Dit brengt risico's met zich mee, deze gaan we niet uit de weg. Het tijdig signaleren en beheersen van risico's is essentieel, zodat we goed kunnen anticiperen op potentiële risico's en tegenslagen.

Provinciale Staten stellen het risicomanagementbeleid elke vier jaar vast. Dit is begin 2022 voor het laatst gebeurd via vaststelling van de Kadernota risicomanagement. Hierin staan de strategische kaders beschreven om de organisatie te sturen met betrekking tot alle typen risico's op alle niveaus binnen de organisatie. We zijn integraal verantwoordelijk voor alle provinciale risico's en de acties die we nemen om de risico's te beheersen. Met de Uitvoeringsnotitie risicomanagement geven we invulling aan integraal risicomanagement. Deze notitie vormt de leidraad voor het risicomanagement binnen de ambtelijke organisatie, waar het lijnmanagement verantwoordelijk is voor het beheersen van risico's.

Het weerstandsvermogen van de provincie verwijst naar het vermogen om (onverwachte) financiële tegenvallers op te vangen zonder dat dit de continuïteit van de kerntaken in gevaar brengt. Het is een indicator van de financiële veerkracht en stabiliteit van de provincie. De ratio weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. We houden voor wat betreft de ratio van het weerstandsvermogen 'ruim voldoende' aan, de ondergrens van deze waardering is 1,4. Het streven naar een gezonde financiële positie en het verantwoord omgaan met risico's dragen bij aan het versterken van het weerstandsvermogen van de provincie. Het weerstandsvermogen is op dit moment toereikend.

Dit is wat wij doen

Wij stellen periodiek het beschikbare en benodigde weerstandsvermogen vast. Onderstaand gaan wij in op deze items. Daaraan voorafgaand geven wij hier een toelichting op de gewijzigde berekening van het beschikbare en benodigde weerstandsvermogen.

Aanscherping methodiek

Door de inzet van meer risicovolle financiële instrumenten en de afnemende budgettaire ruimte is de aandacht voor het weerstandsvermogen gegroeid. Bij de bespreking van de P&C-documenten in Provinciale Staten is het weerstandsvermogen regelmatig onderwerp van gesprek. Voor een goede bespreking is het van belang dat de bepaling van de omvang

van het beschikbare en het benodigde weerstandsvermogen eenduidig, eenvoudig en uitlegbaar is. Wij hebben beoordeeld of onze werkwijze nog aan die eisen voldoet. Wij hebben geconstateerd dat de afbakening van de begrippen 'beschikbaar weerstandsvermogen' en 'benodigd weerstandsvermogen' meer scherpte behoeft. De werkwijze was in de loop van de jaren diffuus geworden. Daardoor namen wij bijvoorbeeld de risico's voor Europese programma's en de Openbaar vervoer en de daarvoor aanwezige risicobuffers in de betreffende bestemmingsreserves wel mee in de berekening van respectievelijk het benodigde en beschikbare weerstandsvermogen. De risico's van grondzaken en de daarvoor beschikbare risicobuffer in de Algemene reserve grondzaken namen wij niet mee in de berekening.

Gezien deze constatering hebben wij de begrippen beschikbaar en benodigd weerstandsvermogen opnieuw gedefinieerd. Daarbij is vooral van belang dat het bij het benodigd weerstandsvermogen alleen om die risico's gaat waarvoor in de begroting geen budget aanwezig is. Bij het beschikbaar weerstandsvermogen gaat het alleen om reserves die direct en vrij beschikbaar zijn voor het opvangen van risico's waarvoor geen specifieke risicobuffers zijn opgenomen in de begroting.

De definities luiden als volgt:

Beschikbaar weerstandsvermogen:

De middelen en mogelijkheden waarover de provincie direct en vrij beschikt om de risico's (niet begrote kosten die onverwachts optreden) op te kunnen vangen. Dit bestaat uit de som van:

- de Algemene risicoreserve, inclusief geormerkte bedragen, en de vrije ruimte in de Algemene reserve.
- Het gereserveerde bedrag voor onvoorziene uitgaven.

Benodigd weerstandsvermogen:

Alle risico's die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie en waarvoor, buiten de Algemene risicoreserve, geen dekking bestaat.

Daarnaast hanteren wij vanaf deze begroting een meer eenvoudige werkwijze voor de berekening van het benodigd weerstandsvermogen. In plaats van de Monte Carlo analyse werken wij met de "kans maal impact methode".

Onderstaand gaan wij nader in op de omvang van het benodigde en beschikbare weerstandsvermogen in de begroting 2025. Daarop vooruitlopend hebben wij in onderstaande tabel de uitkomsten van de berekening volgens de oude en de nieuwe methode opgenomen. Het verschil in die uitkomsten is beperkt.

Bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2023 (oude methode)	Begroting 2025 (oude methode)	Begroting 2025 (nieuwe methode)
Beschikbaar weerstandsvermogen	106,9	114,5	97,0
Benodigd weerstandsvermogen	45,8	44,6	37,9
Ratio weerstandsvermogen	2,3	2,6	2,6

Grootste risico's weerstandscapaciteit

Risico's met grootste invloed op de benodigde weerstandscapaciteit		
Omschrijving risico	Invloed op benodigde weerstandscapaciteit (x € 1,0 miljoen)	Kerntaak
<p>Informatieveiligheid</p> <p>Er bestaan risico's rondom de beschikbaarheid van kritische bedrijfsprocessen dan wel processen die de rol van de Provincie in het openbaar bestuur kunnen beïnvloeden. De informatievoorziening van de provincie Overijssel is essentieel om processen ongestoord te laten functioneren. Het voorzien in informatie aan inwoners, partners en medewerkers is een taak van alle eenheden. Inmiddels is nieuw beleid en een plan van aanpak opgesteld en vastgesteld. Het plan is inmiddels in uitvoering en dient zorg te dragen voor het correct beleggen van verantwoordelijkheden en taken met betrekking tot de informatieveiligheid en deze op een voldoende hoog niveau te borgen. Dit plan voorziet daarmee in het borgen van de informatiebeheersing zoals gesteld in BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) en Wet bescherming Netwerken en Informatiesystemen (Wbni). We werken hierbij nauw samen en delen we kennis met onder andere SSC-ONS, partnerorganisaties zoals de Gemeente Zwolle, de overige provinciën en het IPO.</p>	7M	Kwaliteit openbaar bestuur
<p>Tecbase</p> <p>De provincie neemt risicodragend deel in de gemeenschappelijke regeling Technology Base en dient de risico's in de onderliggende grond- en luchthavenexploitatie op te vangen via het weerstandsvermogen. De gebiedsontwikkeling Technology Base vindt plaats vanuit de Gemeenschappelijke Regeling Technology Base, waaraan de Provincie Overijssel voor 50% deelnemer is. Zowel de grondexploitatie voor de realisatie van het bedrijvenpark als de exploitatie van de luchthaven zijn verliesgevend. Ter afdekking van de verwachte verliezen is een verliesvoorziening gevormd en wordt het jaarlijkse exploitatietekort aangevuld door de deelnemers.</p>	4,2M	Regionale economie
<p>Omgevingswet</p> <p>Er zijn risico's gemoeid met het beperkte bereikte niveau van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het is een risico dat het DSO vanaf de invoering nog niet stabiel genoeg is, niet gebruikersvriendelijk en dat er (financiële) onzekerheid is over de doorontwikkeling van het systeem. De koepels zijn nog in gesprek met BZK over de financiering van de doorontwikkeling en de financiering van de beheerskosten. Gevolg is dat er mogelijk extra beheerskosten en/of ontwikkelkosten op ons afkomen als het Rijk niet of onvoldoende mee financiert. Een ander gevolg is dat er mogelijke claims komen van gebruikers van het systeem doordat bijvoorbeeld vergunningen niet goed zijn afgegeven als de dienstverlening niet voldoende is. Ook kan het intern extra herstelwerk opleveren. Bijvoorbeeld het maken van een Projectbesluit met de oude techniek voor inpassingsplannen (een van de Tijdelijke Alternatieve Maatregelen - TAM). Die zal dan later nog omgezet moeten worden in de nieuwe techniek.</p>	1,8M	Ruimtelijke ordening en waterbeheer
<p>Kanaal Almelo de Haandrik</p> <p>De kosten die nog gemaakt moeten worden voor de aanpak van schades langs kanaal Almelo de Haandrik kunnen hoger zijn dan voorzien. Voor de aanpak hebben Provinciale Staten een regeling vastgesteld om de schade die bewoners hebben gemeld aan te pakken. Door verschillende redenen kan de aanpak van schades langer duren en/of duurder</p>	2,2M	Mobiliteit

<p>worden dan gedacht. Enkele mogelijke oorzaken hiervan zijn dat er niet genoeg gespecialiseerde bedrijven beschikbaar zijn, dat juridische geschillen tijd in beslag nemen en dat prijzen stijgen door inflatie.</p> <p>Voor de schaderegeling heeft de provincie een afzonderlijk budget gereserveerd (financiële voorziening), waaruit de betaling van subsidies en schadevergoedingen kan plaatsvinden. Elk jaar wordt deze voorziening bijgewerkt op basis van de meest recente gegevens over het aantal gemelde woningen en de aard van de gemelde schade. Hierbij wordt ook rekening gehouden met extra kosten die we niet hadden voorzien. Toch kunnen we niet uitsluiten dat de voorziening misschien niet genoeg zal zijn.</p>		
<p>Kornwerderzand</p> <p>Het project Kornwerderzand bestaat uit vergroting van de Lorentzsluis in de Afsluitdijk (Friesland), vernieuwing van de verkeersbruggen en verdieping van de vaargeulen tot aan Urk, Lelystad en Kampen. De kosten van het project zijn geraamd op € 199,5 miljoen. In juni 2019 heeft de provincie Fryslân namens de regio overeenstemming met het Rijk bereikt over de financiering, risico's en de uitvoering van het project. Het Rijk neemt hierbij € 111 miljoen voor haar rekening. De regio € 88,5 miljoen. Onderdeel van de regiobijdrage is een bijdrage uit het Waddenfonds waarover nog geen zekerheid bestaat of deze bijdrage wel wordt toegekend. De Provincie Overijssel heeft de garantie aan de Provincie Friesland afgegeven indien de bijdrage uit het Waddenfonds niet of niet geheel wordt toegekend maximaal € 2 miljoen bij te dragen. Het definitieve investeringsbesluit tot fase 2 van het project wordt in 2025 verwacht. Van de 36 bedrijven uit de maritieme sector zijn 23 bedrijven een overeenkomst aangegaan voor het betalen van passagegelden, de regeling met de resterende 12 zal in 2025 afgerond zijn. Grote onzekerheid in dit project is de uitkomst van het onderzoek van het ministerie naar de verziltingsproblematiek in het IJsselmeer. In het najaar wordt de uitkomst verwacht en zal duidelijk worden of de vaargeulen verder uitgediept kunnen worden, zodat de grotere schepen ook de regionale havens zullen kunnen bereiken.</p>	2M	Ruimtelijke ordening en waterbeheer
<p>Pasmelders</p> <p>Op dit moment is er 19,2 miljoen gereserveerd voor de uitvoering Pas melders.</p>	19,2M	Vitaal platteland

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald aan de hand van de risico's die wij hebben geïnventariseerd. Niet alle risico's zijn te voorzien, het risicoprofiel is daardoor nooit 100% volledig. Periodiek actualiseren wij de risico's en beheersmaatregelen van de organisatie. Deze inventarisatie heeft geleid tot een actueel beeld van de benodigde weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt volgens dit laatste beeld € 37,9 miljoen.

Er kan onderscheid gemaakt worden tussen incidentele en structurele risico's. Bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit behandelen we alle risico's als incidenteel. Indien structurele risico's zich voordoen kunnen we hier namelijk binnen een jaar maatregelen voor treffen ter voorkoming van dergelijke risico's in de toekomst. In de risicotabel geven we weer welke activiteiten de grootste impact hebben op de benodigde weerstandscapaciteit. In de tabel hebben we een aantal risico's niet genoemd die wel aandacht verdienen.

Vermogensbeheer

De marktontwikkelingen zijn van invloed op de obligatieportefeuille. Dit heeft effect op de omvang van het vermogen. De onderliggende renterisico's en koersrisico's beschrijven we in de Paragraaf financiering. Het financiële gevolg van dit risico nemen we niet mee in de benodigde weerstandscapaciteit.

Grond

In de Paragraaf grondbeleid gaan we in op de risico's van ons grondbezit, waarvan de financiële gevolgen zijn afgedekt door de algemene reserve grond (ARG). Het financiële gevolg van deze risico's nemen we niet mee in de benodigde weerstandscapaciteit.

Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG)

Ten aanzien van het PPLG bestaat veel onzekerheid, zeker nu de minister heeft aangekondigd dat het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) gaat stoppen. De focus van de provincie zal zich nu vooral richten op de uitvoering van de maatregelpakketten. Tegelijk blijft de komende periode in het teken staan van goede afstemming met het Rijk. In de gebieden zullen we blijvend sturen op participatie van de verschillende belangengroepen.

Infrastructurele projecten

Op het gebied van provinciale infrastructuur lopen er op jaarbasis rond de 75 projecten. Deze projecten hebben afhankelijk van de fase en complexiteit een risicoreservering van 10-15% van het projectbudget. Deze reservering is bedoeld om beperkte afwijkingen in scope en uitvoering op te vangen. Wanneer er sectorbrede ontwikkelingen zich voordoen, bijvoorbeeld prijsstijgingen in specifieke materialen, die niet op te vangen zijn binnen de projectbudgetten en de buffer voor prijsindexatie, kan er een beroep worden gedaan op het weerstandsvermogen. Dit loopt via de lijn van dekking zoeken binnen project, programma, kerntaak en daarna de algemene middelen en vindt in de regel plaats bij de integrale afweging bij de perspectiefnota

Natura 2000 - Ontwikkelopgave

Binnen de ontwikkelopgave komen risico's rondom verwerving, inrichtingsmaatregelen en verbetervoorstellen naar voren. Het programma wordt uitgevoerd in een complexe omgeving die wordt veroorzaakt door verschillende factoren. Facetten zijn: Het Nationaal/ Provinciaal Plan Landelijk gebied, de Natuurdoelanalyses, meerdere uitkoopregelingen, het mestbeleid, handhavingsverzoeken en de verscherping van belangentegenstellingen tussen betrokken partijen. De kans is groter geworden dat er vertraging ontstaat in de gebiedsprocessen bij de besluitvorming en in de verwervingstrajecten. Deze vertraging leidt tot hogere kosten door een toename van proceskosten en indexatie. De gevolgen van de hogere inflatie zijn goed merkbaar en kunnen op termijn verder toenemen. De financiële gevolgen zijn afgedekt door de Uitvoeringsreserve NatuurNetwerk Nederland.

OV - Concessie en contractbeheer openbaar vervoer

Voor het gebruik van het spoor zijn vervoerders een gebruiksvergoeding aan ProRail

verschuldigd. Deze vergoeding subsidiëren wij volledig. De toerekeningssystematiek van de gebruiksvergoeding is aan wijzigingen onderhevig. De invoering van het European Rail Traffic Management System (2028) die eisen stelt aan het materieel leidt tot een risico voor een aantal van de Overijsselse treindiensten. Als gevolg van de coronacrisis en hoge rituitval door personeelstekorten is de verwachting dat opbrengsten van de OV-concessies minder snel stijgen dan de contractueel te vergoeden kostprijs. Door een veranderd gebruik bestaat er onzekerheid over de opbrengsten vanuit het Studenten OV contract. De financiële gevolgen zijn afgedekt door de Reserve Openbaar vervoer en worden niet meegerekend in de benodigde weerstandscapaciteit.

Europese Programma's

De financiële gevolgen zijn afgedekt door de reserve Europese programma's. Het financiële gevolg van deze risico's nemen we niet mee in de benodigde weerstandscapaciteit.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Voor het vaststellen van de beschikbare weerstandscapaciteit inventariseren wij de hoogte van de reserves die vrij en direct beschikbaar zijn voor het opvangen van risico's waarvoor in de begroting geen specifieke budgetten aanwezig zijn. De onbenutte belastingcapaciteit nemen wij niet mee in de berekening van de structureel beschikbare weerstandscapaciteit. In de begroting 2024 is uitgesproken dat wij er naar streven de opcenten op de motorrijtuigenbelasting, na de eenmalige verhoging in 2024, niet verder te verhogen in deze coalitieperiode.

De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 97,0 miljoen. Naast dit weerstandsvermogen zijn ook in de Uitvoeringsreserve NatuurNetwerk Nederland (€ 23,0 miljoen), de Reserve Europese programma's (€ 5,4 miljoen), de Algemene reserve grondzaken (€ 3,3 miljoen) en de Reserve Openbaar vervoer (€ 30,0 miljoen) buffers aanwezig voor het opvangen van risico's. Bovenstaand is bij het kopje 'Infrastructurele projecten' al aangegeven dat in de projectbudgetten voor deze projecten risicobuffers worden aangehouden.

De samenstelling van de weerstandscapaciteit is als volgt:

Beschikbare weerstandscapaciteit	
Reserve	Bedragen (x € 1 miljoen)
Algemene reserve	23,0
Algemene risicoreserve	73,7
Diverse bestemmingsreserves	0,0
Risicoreservering binnen projecten	0,0
Totaal incidenteel	96,7
Onvoorzien	0,3
Totaal structureel	0,3
Totaal beschikbare weerstandsvermogen	97
Ongebruikte belastingcapaciteit	98,5

Ratio weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is op dit moment toereikend. De confrontatie van de beschikbare weerstandscapaciteit van € 97,0 miljoen en de benodigde weerstandscapaciteit van € 37,9 miljoen levert een ratio op van 2,6. In de berekeningen is nog geen rekening gehouden met een beroep op de Algemene reserve voor de aangekondigde Motie gezamenlijke ambities.

Actueel weerstandsvermogen op concernniveau (x € 1 miljoen)		
Benodigde weerstandscapaciteit	Beschikbare weerstandscapaciteit	Ratio weerstandsvermogen
€ 37,9	€ 97,0	2,6

Financiële kengetallen

Financiële kengetallen	Realisatie	Begroting				
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Netto schuldquote	-112%	-78%	-80%	-67%	-77%	-87%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-185%	-170%	-164%	-159%	-150%	-157%
Solvabiliteitsratio	82%	83%	85%	85%	84%	84%
Kengetal grondexploitatie	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	10%	5%	7%	3%	2%	1%
Belastingcapaciteit: Opcenten	95%	97%	94%	94%	94%	94%

Definitie kengetallen

In bovenstaande tabel treft u zes verplichte kengetallen aan. Deze geven inzicht in onze financiële positie. De cijfers lichten we hieronder verder toe.

- De netto schuldquote drukt de netto schuld uit in een percentage van de totale baten. De netto schuld is het saldo van de uitstaande schulden enerzijds en de in het bezit zijnde liquide middelen en vorderingen anderzijds. Onze netto schuldquote is door het ontbreken van enige vaste schuld van betekenis uitstekend te noemen. De bezittingen overtreffen de schulden, waardoor het kengetal negatief wordt. Zolang de netto schuldquote negatief is, heeft dit kengetal een beperkte waarde. De netto schuldquote is ten opzichte van de jaarrekening 2023 fors minder negatief. Dit is vooral een gevolg van de voortgang van de uitvoering van de investeringsprogramma's en de daarmee samenhangende afname van onze liquiditeitspositie.
- In de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen zijn ook de leningen aan deelnemingen, openbare lichamen en overige verstrekte leningen opgenomen. Het kengetal wordt door het opnemen van de verstrekte leningen nog negatiever dan de netto schuldquote. Ook dit kengetal heeft een beperkte waarde.
- De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin wij in staat zijn om aan onze financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio geeft de omvang van het eigen vermogen (= reserves) weer als percentage van het balanstotaal. Onze solvabiliteit is uitstekend. In de literatuur wordt een minimum van tussen de 25 en 40% genoemd om een niet-financiële onderneming gezond te mogen noemen. Met een solvabiliteitspercentage van 85% komt de provincie uit op een zeer gezonde

vermogenspositie.

- Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Wij hebben geen grondexploitaties, waardoor dit kengetal 0% bedraagt en geen betekenis heeft.
- De structurele exploitatieruimte geeft aan welke structurele ruimte wij hebben om de eigen lasten te dragen. Het saldo van de structurele baten en lasten wordt daartoe uitgedrukt in een percentage van de totale baten. Onze structurele lasten worden geheel gedekt met structurele baten. Vanaf 2026 wordt dit kengetal lager door een verlaging van de opbrengsten uit het provinciefonds als gevolg van de korting van het rijk.
- De belastingcapaciteit geeft aan hoe de belastingdruk in Overijssel zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. De belastingcapaciteit wordt berekend door het aantal opcenten in het begrotingsjaar te vergelijken met het gemiddelde aantal opcenten van alle provincies in jaar in het voorgaande begrotingsjaar. Uit dit kengetal blijkt dat wij minder belasting heffen dan het gemiddelde in Nederland. Alleen de provincies Noord-Holland hanteert in 2025 een lager tarief. In de Paragraaf Heffingen vindt u een volledig overzicht.

Kapitaalgoederen

Dit is hoe wij denken

We zijn verantwoordelijk voor het in stand houden van de infrastructuur bestaande uit provinciale wegen, kunstwerken en waterwegen en de provinciale gebouwen, waaronder het provinciehuis. Dit omvat dagelijks beheer (exploitatie), onderhoud (jaarlijks en niet-jaarlijks) en vervanging.

Provinciale infrastructuur

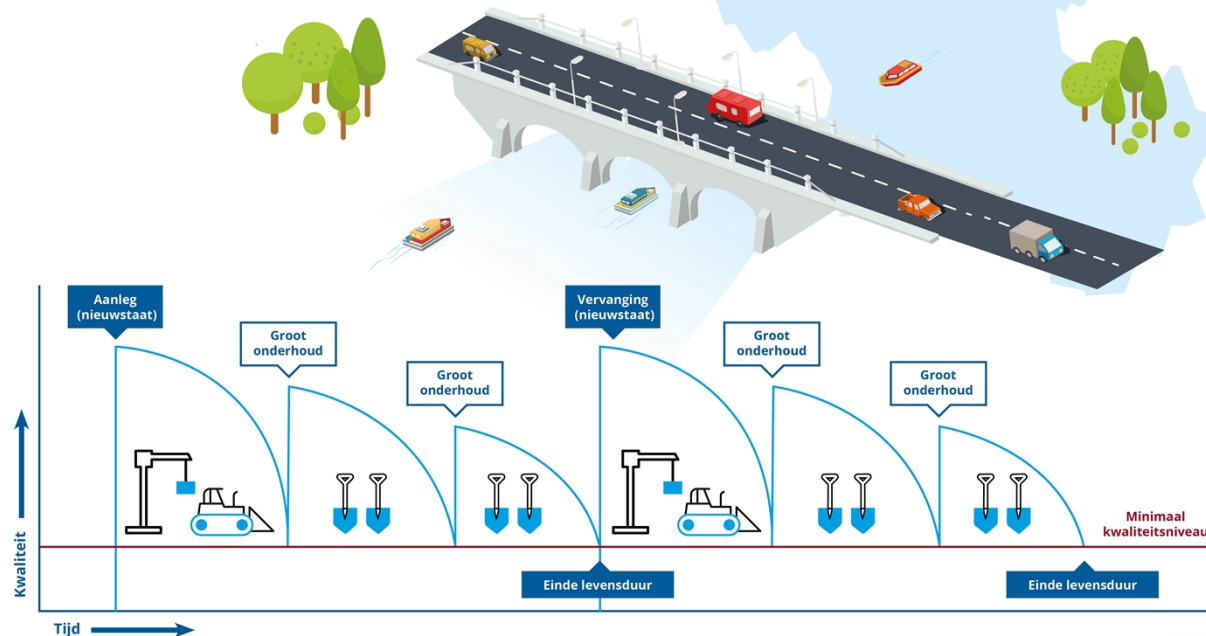
In het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen (2024 t/m 2027, PS22-000124) hebben we afgesproken dat we voor beheer en onderhoud van alle voorzieningen van de provinciale infrastructuur het kwaliteitsniveau 'basis' hanteren. De landelijke kennisinstelling CROW heeft dit kwaliteitsniveau gedefinieerd, dat staat voor efficiënt en effectief beheer op de langere termijn. De risico's op het niet bereiken van beleidsdoelstellingen of imagoschade zijn bij dit kwaliteitsniveau voor de provincie doorgaans beperkt en beheersbaar. U heeft de budgetten gebaseerd op dit kwaliteitsniveau. Het beleidskader wordt in de praktijk verder uitgewerkt in (strategische) beheerplannen en assetmanagementplannen. In onze projecten hebben we aandacht voor innovatie, circulariteit, klimaatverandering en verduurzaming.

Samenhang beheer, onderhoud en vervanging

Om de beschikbaarheid van de infrastructuur te garanderen, wordt de technische onderhoudsstaat in de gaten gehouden. Infrastructuur kent daarin een 'levenscyclus'. Na aanleg (nieuwstaat) vindt er dagelijks beheer plaats totdat de infrastructuur het kwaliteitsniveau bereikt dat er groot onderhoud nodig is. Het na te streven kwaliteitsniveau is door PS vastgesteld in het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen (BIK). Voor wegen (na ca. 60 jaar) en kunstwerken (na ca. 80 jaar) is in de regel complete vervanging nodig omdat de infrastructuur dan aan het einde van haar levensduur is. Voor een toelichting op de (vervangings-)investeringen verwijzen wij u naar de paragraaf investeringen. In onderstaande grafiek is de levenscyclus schematisch weergegeven.

Aanleg, onderhoud en vervanging van infrastructuur

Wegen, waterwegen en kunstwerken in Overijssel

Voorziening beheer en onderhoud

Bij het bepalen van toekomstige vervangingsinvesteringen is rekening gehouden met het benodigde beheer en onderhoud. Deze hangen immers ook nauw samen: goed en slim vormgegeven dagelijks en groot onderhoud zorgt voor optimale vervangingstermijnen. Daarmee is dus inzicht in de totale cyclus van beheer, onderhoud en vervanging van onze infrastructuur. Het budget voor groot onderhoud wordt in de voorziening beheer en onderhoud gestort. Dit geeft de flexibiliteit om de noodzakelijke beheermaatregelen op het juiste moment uit te voeren, in plaats van in de vooraf aangegeven jaarschijf.

Provinciale gebouwen

In 2023 is het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) geactualiseerd voor de provinciale gebouwen. Met het onderhoudsplan waarborgen we dat de gebouwen met de daarin aanwezige installaties en apparatuur op een deskundige wijze worden beheerd en onderhouden. In het onderhoudsplan zijn drie zaken opgenomen: het jaarlijks onderhoud, het niet-jaarlijks onderhoud en de vervanging. Met het jaarlijks onderhoud waarborgen we de bedrijfszekerheid van de gebouwen en de installaties, garanderen we de veiligheid en houden we de uitstraling van de gebouwen in stand. Met dit onderhoud voldoen we aan regelgeving en zijn we verzekerd van de ondersteuning van leveranciers (garanties). Het meerjarig onderhoud omvat het onderhoud aan verwarmings- en koelinstallaties, gevels, kozijnen, zonwering, vloeren, wanden, verlichting, liften, brandveiligheidsvoorzieningen, enzovoorts. De uitvoering vindt plaats in een periode van vijf tot dertig jaar. De gebruikte normering (NEN 2767 niveau 3) gaat uit van een redelijke tot goede conditie en wordt ook bij andere overheidsorganisaties als leidraad voor het meerjarig onderhoud gebruikt.

Dit is hoe wij doen - provinciale infrastructuur

Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur

Wij voeren de werkzaamheden conform het BIK uit. Dit betreft zowel de afwikkeling van het BIK 2019-2023 als de uitvoering van het BIK 2024-2027. De werkzaamheden uit het BIK worden verder uitgewerkt in het meerjarenuitvoeringsprogramma.

In tabel 1 is de meerjarenraming voor het beheer en onderhoud van wegen, vaarwegen en kunstwerken opgenomen.

Jaarlijks wordt er een actualisatie van de voorziening groot onderhoud gemaakt. Voor de prijsstijgingen en de baggeropgave zijn, als onderdeel van het coalitieakkoord, aanvullende middelen gereserveerd (zowel structureel als incidenteel). Bij de Perspectiefnota 2025 is € 3,5 miljoen beschikbaar gesteld uit de incidentele buffer voor infrastructuur aan de voorziening groot onderhoud vaarwegen. Daarnaast is € 750.000 structureel aan de voorziening groot onderhoud vaarwegen beschikbaar gesteld. Door het toevoegen van deze budgetten aan de begroting kunnen toekomstige baggeropgaven gerealiseerd worden.

Meerjarenraming Beheer en onderhoud		(x € 1 miljoen)				
		2025	2026	2027	2028	2029
<u>Structureel</u>						
- Uitgaven Beheer en dagelijks onderhoud		16,6	16,6	16,6	16,6	16,6
- Uitgaven groot onderhoud (tlv voorziening Beheer en Onderhoud)		34,3	28,0	19,5	27,6	22,2
Totaal		50,9	44,6	36,1	44,2	38,8

Areaalgegevens en kwaliteitsniveau provinciale infrastructuur

Provinciale infrastructuur			Peildatum 1 januari 2024	
Infrastructuur	Onderdeel	Areaal	Kwaliteitsniveau	
Wegen	Hoofdrijbaan	641 km	Basis Incl. in beheer bij derden 4 km Incl. in beheer bij derden 11 km	
	Rotondes	108 st.		
	Parallelweg	179 km		
	Fietspad	522 km		
	VRI	52 st.		
	Verlichtingspunten	5700 st.		
	Bermen	959 ha.		
	Bomen	37800 st.		
	Faunapassages	215 st.		Afgerond op 100-tallen
	Faunarasters	109 st.		203 kleinwildtunnels
Kunstwerken	Totaal	490 st.	Basis	
	Vaste bruggen	117 st.		
	Viaducten	38 st.		
	Tunnels	39 st.		
	Beweegbare bruggen	33 st.		
	Sluizen	10 st.		
	Overige objecten (o.a. duikers, onderdoorgangen, schutsluizen)	253 st.		
Waterwegen	Oeverbeschoeiing	241 km	Basis	
	Waarvan hout	86 km		
	Beton en staal	82 km		
	Natuurvriendelijk	73 km		

**Legenda
kwaliteitsniveau**

Kwaliteitsniveau's	Omschrijving	Indicatie kwaliteit	Relatie met wegbeheer
A+	Zeer hoog	Nagenoeg ongeschonden	Er is geen schade
A	Hoog	Mooi en comfortabel	Er is enige schade, maar de waarschuwingsgrens is nog niet overschreden
B	Basis	Functioneel	De waarschuwingsgrens is overschreden: er is klein onderhoud nodig of binnen vijf jaar is groot onderhoud nodig
C	Laag	Onrustig beeld, discomfort of enige vorm van hinder	De richtlijn is overschreden: er is binnen twee jaar groot onderhoud nodig
D	Zeer laag	Kapitaalvernietiging, uitlokking van vernieling of sociale onveiligheid	De richtlijn is meer dan één klasse overschreden: er is direct groot onderhoud nodig.

Meerjaren uitvoeringsprogramma groot onderhoud 2025-2028

Type infrastructuur	Jaartal (Vaar)	Wegnr. + wegvak	Benaming	Traject lengte	traject van km / Objectnr.	tot km
Hoofdrijbaan						
	2025	N337c	Wijhe (N 756) - Zwolle	12,2	16,2	28,4
	2025	N342e	Denekamp-grens Duitsland	1,2	70,2	71,4
	2025	N377e	N343 - grens Drenthe	7,8	31,9	39,7
	2025	N733a	Enschede - Oldenzaal	1,6	1,3	2,9
	2025	N736a	Oldenzaal-Rossum	3,2	1,1	4,3
	2025	N736b	Rossum-Ootmarsum	5,4	4,3	9,7
	2025	N761b	einde kom Oldemarkt - Willemsoord	4,1	7,4	11,5
	2025	N761c	Willemsoord-N334 (Steenwijk)	0,4	11,5	11,9
	2025	N762a	N331 (Vollenhove) - N334 (Blauwe Hand)	3,5	2,2	5,7
	2025	N763	Kampen - grens Gelderland	4	8,7	4,7
	2025	N764a	Zwolle -Ijsselmuiden	5,9	4,7	10,6
	2025	N764b	Ijsselmuiden - N 50 (Kampen)	1,1	10,6	11,7
	2025	N824a	gr. Gelderland - Diepenheim	2,4	10	12,4
	2025	N855a	grens Drenthe - Steenwijk (A 32)	3,7	26	29,7
	2026	N341c	Vroomshoop - Westerhaar	2,3	9,3	11,6
	2026	N341d	Traverse Westerhaar	1,8	11,6	13,4
	2026	N341e	Westerhaar - Kloosterhaar	3,2	13,4	16,6
	2026	N341f	Traverse Kloosterhaar	0,6	16,6	17,2
	2026	N342c	Zijtak N342 - N735 (Rondweg)	1,9	57,3	60,5
	2026	N342d	N735-Denekamp/N349	0,3	60,4	60,7
	2026	N731a	Glanerbrug-Losser	3,8	0,7	4,5
	2026	N731b	Losser - Overdinkel	1,9	4,5	6,3
	2026	N743c	Borne (Platenkamp)-Hengelo	2,7	55,4	58,1
	2026	N751a	Wierden - Daarle	7,2	1,1	8,3
	2026	N751b	Daarle - Den Ham	2,7	9,5	12,2
	2026	N766	Deventer - N348	0	3,5	3,5

	2027	N332b+c	Rondweg Heeten	1,6	3,8	5,4
	2027	N332d	Nieuw Heeten - N344	0,8	14,1	14,9
	2027	N332e	N344 - grens Gelderland	1,5	14,9	16,4
	2027	N337a	Deventer - Olst	5,9	3,8	9,7
	2027	N347c	N346 (De Posten) - A1	6,4	10,4	16,8
	2027	N347d	A1 - N350 (Rijssen)	4,3	17,3	21,6
	2027	N739a	Haaksbergen - Beckum	0,8	6	6,8
	2027	N739b	Beckum - Hengelo	0,8	9,3	10,1
	2028	N348d	N35-Lemelerveld	5,2	66,6	71,8
	2028	N743a	Almelo - N744 (Zenderen)	0,5	52,9	53,5
	2028	N743b	N744 (Zenderen)-Borne (Platenkamp)	0,4	53,4	53,8
Parallelweg						
	2025	N764a	Zwolle - IJsselmuiden	3,3	7,3	10,6
	2025	N764b	IJsselmuiden - N 50 (Kampen)	1,1	10,6	11,7
	2025	N764b	IJsselmuiden - N 50 (Kampen)	0,4	12,1	12,5
	2026	N334f	N333-N761	3,1	17,2	20,3
	2026	N761c	Willemsoord - N334 (Steenwijk)	0,4	12,5	12,9
Fietspad						
	2025	N342e	Denekamp - grens Duitsland	1,5	70,3	71,8
	2025	N761a	Oldemarkt-einde kom Oldemarkt	1,6	3,9	5,5
	2025	N761b	einde kom Oldemarkt-Willemsoord	6,1	5,4	11,5
	2025	N762a	N 331 (Vollenhove) - N 334 (Blauwe Hand)	2,2	5,6	7,8
	2025	N764a	Zwolle - IJsselmuiden	1,7	5,6	7,3
	2025	N855a	grens Drenthe-Steenwijk (A 32)	3,7	26	29,7
	2026	N731a	Glanerbrug-Losser	0,3	3,2	3,5
	2026	N731a	Glanerbrug-Losser	0,2	3,6	3,8
	2026	N766	Deventer - N348	0	3,5	3,5
Kunstwerken						
	2025	V8	Ronduitebrug	N.v.t.	V8-020	N.v.t.
	2025	N333	Heerenbrug	N.v.t.	333-040	N.v.t.
	2025	V77	Gouden Ploegdraaibrug	N.v.t.	V77-180	N.v.t.
	2025	N331	Zwartewaterbrug	N.v.t.	331-052	N.v.t.
	2025	V7	Blokkzijlsluis	N.v.t.	V7-010	N.v.t.
	2026	V77	Geerdijkbrug	N.v.t.	V77-120	N.v.t.
	2026	N332	Bloemendaalse brug	N.v.t.	332-110	N.v.t.
	2026	N347	Besthemertunnel	N.v.t.	347-130	N.v.t.
	2026	V4	Kuinresluis	N.v.t.	V4-010	N.v.t.

Dit is hoe wij doen - provinciale gebouwen

Financiële tabellen investeringen, onderhoud en afschrijvingen provinciaal vastgoed

De budgetten voor meerjarig onderhoud (inclusief afschrijvingen) zijn eerder door u geautoriseerd. Het meerjarenoverzicht van de beschikbare onderhoudsbudgetten vindt u in onderstaande tabel.

In de paragraaf investeringen gaan wij in op de voorgenomen investeringen.

Meerjarig onderhoud (incl. afschrijvingen): Provinciehuis en overige provinciale panden

x € 1000			
2025	2026	2027	2028
4.119	4.433	5.478	5.558

Investerings

Dit is hoe wij denken

In het kader van onze provinciale opgaven houden wij de provinciale infrastructuur en gebouwen (zie paragraaf kapitaalgoederen) en onze ICT voorzieningen (zie paragraaf bedrijfsvoering) in stand door tijdig vervangingsinvesteringen uit te voeren en eventueel nieuwe investeringen te doen. Hiervoor stellen Provinciale Staten de investeringskredieten vast. De bijbehorende kapitaallasten verwerken wij in deze Begroting conform de uitgangspunten in de financiële verordening, waaronder de daarin opgenomen afschrijvingstermijnen.

Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen (BIK)

Eens per vier jaar wordt aan Provinciale Staten een Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen (BIK) aangeboden. Hierin stelt u de kaders vast, zowel beleidsmatig (welke kwaliteit te leveren) als financieel (hoeveel mag het kosten), voor het beheer en onderhoud en de vervanging van de infrastructurele kapitaalgoederen: wegen, kunstwerken en vaarwegen. Het BIK 2024-2027 is op 25 januari 2023 vastgesteld door Provinciale Staten. Voor het beheer en onderhoud verwijzen we naar de paragraaf Kapitaalgoederen.

Reserve Dekking Kapitaallasten Activa

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moeten investeringen in provinciale infrastructuur (investeringen met maatschappelijk nut) geactiveerd en afgeschreven worden. Dit geldt voor zowel vervangings- als uitbreidingsinvesteringen. Provinciale Staten hebben besloten de bestemmingsreserve Reserve dekking kapitaallasten activa (RDKA) in te stellen voor dekking van de kapitaallasten (afschrijvingskosten) van de vervangingsinvesteringen (uitzonderingen zoals de vervanging van de Zwartewaterbrug daargelaten).

Op het moment van investeren reserveren wij een bedrag ter hoogte van de investering in de RDKA. Voor investeringen die via deze reserve lopen, wordt zodoende vooraf de volledige dekking van toekomstige kapitaallasten geregeld.

Uitbreidingsinvesteringen in eigen infrastructuur

Bij de Perspectiefnota 2022 heeft Provinciale Staten de uitgangspunten voor investeringen in provinciale infrastructuur vastgesteld. In de kern betekenen de uitgangspunten dat alle vervangingsinvesteringen (met een maatschappelijk nut) en lopende investeringen via de RDKA blijven lopen. Voor uitbreidingsinvesteringen (nieuwe eigen infrastructuur) hanteren we de 'directe afschrijvingsmethodiek'. De afschrijvingskosten komen na afronding van het project ten laste van de meerjarige structurele begroting. Er vindt vooraf geen storting in de reserve RDKA plaats om de kosten te dekken en er vindt dus ook geen onttrekking aan de reserve plaats.

Uiteraard worden deze afschrijvingskosten meegenomen in de begroting van het meerjarige budgettaire perspectief. In het budgettair perspectief willen we zicht houden op de structurele lasten die gepaard zullen gaan met toekomstige, geplande investeringen. Daarom nemen we bij nieuwe investeringen waarvan de afronding (en dus de structurele afschrijvingslasten) buiten de vierjarige scope van het budgettair perspectief liggen, een structurele reservering op in het laatste jaar van het budgettair perspectief. Daartegenover ramen we een incidentele vrijval zolang de afschrijving niet loopt. Zo kan op een realistisch structureel saldo worden gestuurd.

Dit is wat wij doen

In deze paragraaf geven wij een totaaloverzicht van de investeringen in de materiële vaste activa en de wijze waarop wij de bijbehorende kapitaallasten verwerken in onze begroting. Wij investeren in provinciale infrastructuur, provinciaal vastgoed en ICT.

Investerings	
Investering	Dekkingssystematiek
<i>Provinciale infrastructuur</i>	
Vervangingsinvesteringen	Via de bestemmingsreserve Dekking Kapitaallasten Activa
Uitbreidingsinvesteringen (gealloceerd voor Perspectiefnota 2022)	Via de bestemmingsreserve Dekking Kapitaallasten Activa
Uitbreidingsinvesteringen (vanaf Perspectiefnota 2022)	Direct ten laste van meerjarenbegroting
(Vervangings)investeringen in economisch nut	Direct ten laste van meerjarenbegroting
<i>Provinciale gebouwen</i>	
	Direct ten laste van meerjarenbegroting

Provinciale infrastructuur

Ten aanzien van provinciale infrastructuur is er sprake van twee type investeringen: uitbreidingsinvesteringen en vervangingsinvesteringen

Uitbreidingsinvesteringen

Uitbreidingsinvesteringen vergroten de omvang van onze infrastructuur. De kapitaallasten van deze uitbreidingsinvesteringen worden sinds de perspectiefnota 2022 direct ten laste gebracht van de meerjarenbegroting. Dat is hierboven toegelicht.

Vervangingsinvesteringen (activa met economisch nut)

We plegen voor onze taken als (vaar)wegbeheerder investeringen in activa met een economisch nut. Dit zijn materiële bezittingen die een economische waarde vertegenwoordigen. De vervanging van zoutstrooiers op einde levensduur is hier een voorbeeld van.

Vervangingsinvesteringen (activa met maatschappelijk nut)

Daarnaast worden er ook investeringen gedaan in activa die niet zozeer een economische waarde, maar wel een maatschappelijke waarde vertegenwoordigen. Dit betreft (vervangings)investeringen in onze infrastructuur. We voeren de vervangingsinvesteringen uit conform het Bebeerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen (BIK). We werken aan de voltooiing van het BIK 2020-2023 en we zijn gestart met de uitvoering van het BIK 2024-2027. Daartoe is het nodig om bestaande investeringskredieten te verhogen of nieuwe investeringskredieten beschikbaar te stellen. De dekking hiervoor is al in eerdere besluitvorming opgebouwd in de RDKA.

Vanaf 2024 storten we daarmee jaarlijks circa € 16,5 miljoen in de RDKA en wordt bij deze begroting geïndexeerd met de geharmoniseerde consumptie-index (HICP). Daarmee kan de komende BIK periode (2024-2027) in totaal € 67,2 miljoen aan vervangingsinvesteringen worden gepleegd (op basis van het prijspeil 2025). De timing van deze investeringen is niet gelijk verdeeld over de komende vier jaar en is afhankelijk van verschillende factoren. Van de € 67,2 miljoen is reeds € 46,6 miljoen beschikbaar gesteld via eerdere statenbesluiten. Bij deze begroting stellen we voor om € 6,5 miljoen uit het BIK beschikbaar te stellen voor de voorbereiding van de vervangingsopgave van de oeverconstructies van het Kanaal Almelo de Haandrik. Daarna resteert er nog € 14 miljoen in het BIK om als krediet aan investeringsprojecten toe te wijzen. Dit zal bij toekomstige besluitvorming aan u worden voorgelegd.

Aanpak vervanging oeverconstructies Kanaal Almelo de Haandrik

Het reguliere tempo binnen de geprogrammeerde vervanging en de daarvoor gereserveerde middelen zijn niet toereikend om veilig gebruik van het Kanaal Almelo – De Haandrik voor

een langere periode te kunnen garanderen. Het is daarom belangrijk om in een hoger tempo, meer constructies aan te pakken, om verlies van de functie te voorkomen, risico's te mitigeren en de kans op gevaarlijke situaties uit te sluiten. Op dit moment is duidelijk dat de beschikbare middelen uit het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen niet toereikend zijn om dit op te vangen. In het voorjaar van 2025 verwachten we ten tijde van de Perspectiefnota 2026 u een toekomstvisie aan te kunnen bieden voor de functie van het kanaal. Mede op basis daarvan kunnen we het verdere vervolg van de vervangingsopgave vaststellen. Daarnaast zullen we op dat moment het BIK in het geheel herijken.

Begrotingswijzigingsvoorstel

Bij deze begroting stellen wij voor om in verband met indexactie de reeds beschikbaar gestelde investeringskredieten voor de vervanging van kunstwerken in 2025 te verhogen met € 137.000. In de navolgende tabel is dit gespecificeerd.

Daarnaast stellen wij voor om een krediet van € 6,5 miljoen beschikbaar te stellen om de aanpak van oeverconstructies langs Kanaal Almelo - de Haandrik te kunnen voorbereiden. Deze middelen worden gedekt uit de reeds beschikbare middelen in het BIK 2024-2027. In de tabel "financieel totaaloverzicht investeringen" hieronder, zijn deze bedragen al verwerkt.

Bijstelling investeringskredieten	Bedragen x €	
	Begroting 2025	2025-2027
Kunstwerken machineveiligheid (indexering)	67	
Vervanging kunstwerken (indexering)	70	
	<hr/>	
	137	
Aanpak vervanging oeverconstructies Kanaal Almelo de Haandrik	6.500	

Pro memorie: de komende jaren nog beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het BIK 2024-2027 (€ 67,2 mln. -/- € 46,6 mln. -/- 0,137 -/- 6,5 mln.)

13.963

Provinciale gebouwen

(Vervangings)investeringen

Zoals beschreven in de paragraaf kapitaalgoederen hebben we een meerjarig onderhoudsplan en vervangingsplan (MJOP) voor zowel het provinciehuis als de overige provinciale gebouwen. De renovatie van het provinciehuis is eind 2024 gestart. Er is een groot aantal (vervangings)investeringen gepland in het kader van het tijd,- omgevings en plaatsbewust werken (TOP). De kantoorruimten worden in fasen en per etage verbouwd en functioneler ingedeeld, meubilair wordt gerefurbished en vloerbedekking wordt waar nodig vervangen. In het bestuurscentrum worden fractiekamers verbouwd en het meubilair in de Statenzaal wordt vervangen. Ook de Audio Visuele middelen worden in 2025 vervangen bij het bestuurscentrum. Zowel de kantooromgeving als het bestuurscentrum krijgen door deze aanpassingen een andere uitstraling. De verwachting is dat de verbouwing van het provinciehuis in 2026 wordt afgerond.

Verduurzaming provinciehuis

In 2025 worden verdere stappen gezet in de verduurzaming van het provinciehuis. Zo wordt de bestaande verlichting vervangen door LED-verlichting, worden slimme stopcontacten geïnstalleerd en nemen we maatregelen om regenwater op te vangen. Een deel van de werkzaamheden loopt gelijk op met de verbouwing van het provinciehuis. De investeringen worden voor een groot deel terugverdiend doordat ons energieverbruik wordt gereduceerd en doordat wij steeds meer energie (elektriciteit) zelf opwekken.

Steunpunten

De steunpunten worden conform ons TOP-werken concept verbouwd en verduurzaamd (o.a. gasloos). Ook dit loopt mee met de planning van de verbouwing van het provinciehuis.

Financieel totaaloverzicht investeringen

Onderstaand geven wij een totaaloverzicht van de reeds toegekende, lopende investeringen.

Investeringsprojecten (water)wegen en kunstwerken x € 1.000	Prestatie	Bijdrage provinci e	Bijdrag e derden	Totaal budget	Realisati e	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
					2017 t/m 2023	2024	2025	2026	2027	2028
1. Uitbreidingsinvesteringen (voor Pnota 2022)										
N307	4.6.6	17.545	-6.770	24.315	17.240	305	-	-	-	-
N348 fase 1 en 2	4.6.9	11.265	-2.704	13.969	11.265	-	-	-	-	-
N35 Knooppunt Raalte	4.6.13	22.842	-5	22.847	2.292	4.644	4.135	16.066	-4.295	-
N340 Vechtdalverbinding	4.6.7	131.669	-5.466	137.135	130.869	800	-	-	-	-
N343 Rondweg Weerselo	4.6.9	11.355	-1.500	12.855	3.099	2.436	804	4.432	584	-
N315-N768 Danspaleis (N18)	4.6.9	1.661	-	1.661	654	1.007	-	-	-	-
N737 Aanleg faunapassage	4.6.9	1.746	-	1.746	220	1.526	-	-	-	-
N351 Kuinre - Grens Flevoland verbreding	4.6.9	1.335	-	1.335	1.427	-92	-	-	-	-
Provinciale fietspaden	4.3.1	1.880	-	1.880	158	1.722	-	-	-	-
Overige lopende investeringen in afronding	4.6.9	2.267	-89	2.356	1.040	1.227	-	-	-	-
<i>Totaal lopende investeringen</i>		<i>203.565</i>	<i>-16.534</i>	<i>220.099</i>	<i>168.264</i>	<i>13.575</i>	<i>4.939</i>	<i>20.498</i>	<i>-3.711</i>	<i>-</i>
2. Vervanginvesteringen maatschappelijk nut*										
Kunstwerken (BIK)	4.7.3	38.561	-	38.561	7.758	13.989	16.814	-	-	-
Waterwegen (Kanaal Almelo de Haandrik) (BIK)	4.7.6	20.548	-9	20.557	3.362	8.186	3.000	3.000	3.000	-
Wegen (BIK)	4.7.3	46.558	-499	47.057	13.221	23.254	4.868	4.405	405	405
DRIS	4.2.3	8.900	-2.209	11.109	2.661	6.240	-	-	-	-
<i>Totaal vervangingsinvesteringen maatschappelijk nut</i>		<i>114.567</i>	<i>-2.717</i>	<i>117.284</i>	<i>27.002</i>	<i>51.669</i>	<i>24.682</i>	<i>7.405</i>	<i>3.405</i>	<i>405</i>
3. Vervangingsinvesteringe n met economisch nut										
Ploegen rijbaan en fietspad	4.7.1	542	-	542	110	84	87	87	87	87
Zoutstrooiers rijbaan en fietspad	4.7.1	2.023	-1	2.024	646	269	277	277	277	277
Patrouilleboot De Buffel	4.7.1	807	-363	1.170	7	800	-	-	-	-
<i>Totaal Vervangingsinvesteringen economisch nut</i>		<i>3.372</i>	<i>-364</i>	<i>3.736</i>	<i>763</i>	<i>1.153</i>	<i>364</i>	<i>364</i>	<i>364</i>	<i>364</i>
4. Uitbreidingsinvesteringen (na Pnota 2022)										
10 faunaknelpunten	4.6.9	3.500	-	3.500	257	3.243	-	-	-	-
Bediencentrale bruggen	4.6.9	1.900	-	1.900	73	1.827	-	-	-	-
Nieuwe provinciale fietspaden	4.3.1	1.128	-	1.128	60	1.068	-	-	-	-
Vervanging Zwartewaterbrug	4.7.5	1.200	-	1.200	469	731	-	-	-	-
Vloedbeltverbinding	4.6.12	65.300	-11.650	76.950	599	2.776	2.625	23.850	35.450	-
<i>Totaal nieuwe investeringen</i>		<i>73.028</i>	<i>-11.650</i>	<i>84.678</i>	<i>1.458</i>	<i>9.645</i>	<i>2.625</i>	<i>23.850</i>	<i>35.450</i>	<i>-</i>
Totaal investeringsprojecten		394.532	-31.265	425.797	197.487	76.042	32.610	52.117	35.508	769

(water)wegen en kunstwerken

5. Provinciale gebouwen

Provinciehuis	10.0	26.121	-	26.121	6.284	16.728	698	1.057	1.301	53
Overige gebouwen	10.0	5.599	-	5.599	1.896	1.175	1.074	296	574	583
<i>Totaal provinciale gebouwen</i>		<i>31.720</i>	<i>-</i>	<i>31.720</i>	<i>8.180</i>	<i>17.903</i>	<i>1.772</i>	<i>1.353</i>	<i>1.875</i>	<i>636</i>
Totaal investeringen	426.252		-	205.667	93.945	34.382				
			31.265	457.517				53.470	37.383	1.405

* Dit is exclusief de nog toe te kennen middelen van: € 137 indexering kunstwerken, € 6.500 voorbereidingsbudget oeverconstructies KadH en de overige nog toe te wijzen

€ 14 miljoen uit het BIK 2024-2027.

Financiering

Dit is hoe wij denken

Deze paragraaf Financiering beschrijft het beleid en beheer van onze financiële middelen. Onder financiering ("Treasury") verstaan we het sturen op en beheersen van, het verantwoord en het toezicht houden op de financiële bezittingen en geldstromen en de daaraan gekoppelde risico's.

De eerste pijler is tijdige toegang tot voldoende financiële middelen zodat we altijd aan onze betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Hiervoor gebruiken we een meerjarige liquiditeitsprognose.

De tweede pijler betreft het beheer van tijdelijk overtollige middelen. Sinds de verkoop van Essent-aandelen in 2009 hebben we een aanzienlijke liquide positie. We zijn wettelijk verplicht om onze liquide middelen te stallen op een rekening-courant bij het Rijk, het 'schatkistbankieren'. Hierop zijn uitzonderingen. Zo is een deel van de middelen in het verleden geïnvesteerd in obligaties met een laag risicoprofiel. Ook het uitlenen van geld aan decentrale overheden is toegestaan, mits die niet onder het toezicht van de Provincie Overijssel staan en dus buiten de provinciegrenzen liggen.

De derde pijler betreft het beheersen van gelduitzettingen vanuit de publieke taak. Het gaat dan om aandelenkapitaal en leningen die zijn ondergebracht in fondsen en om verstrekte leningen met een maatschappelijk doel. We sturen hierbij vooral op maatschappelijk rendement ("publiek belang"). Het financieel rendement is relevant, maar ondergeschikt aan het maatschappelijk rendement.

Vanzelfsprekend zijn we gehouden aan wettelijke richtlijnen en onze eigen kaders. Het gaat dan om de Provinciewet (art 216 2c), de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido), ministeriële regelingen zoals de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de Regeling Schatkistbankieren (Skb) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, artikel 13).

De provinciale regels liggen vast in de Financiële Verordening (artikel 8) en het daaraan gerelateerde Treasurystatuut. Dit Treasurystatuut gaat met name in op:

- het aantrekken van voldoende middelen en uitzetten van tijdelijk overtollige middelen,
- het beheersen van financiële risico's zoals het renterisico,
- het optimaliseren van het rendement op de liquiditeitspositie.

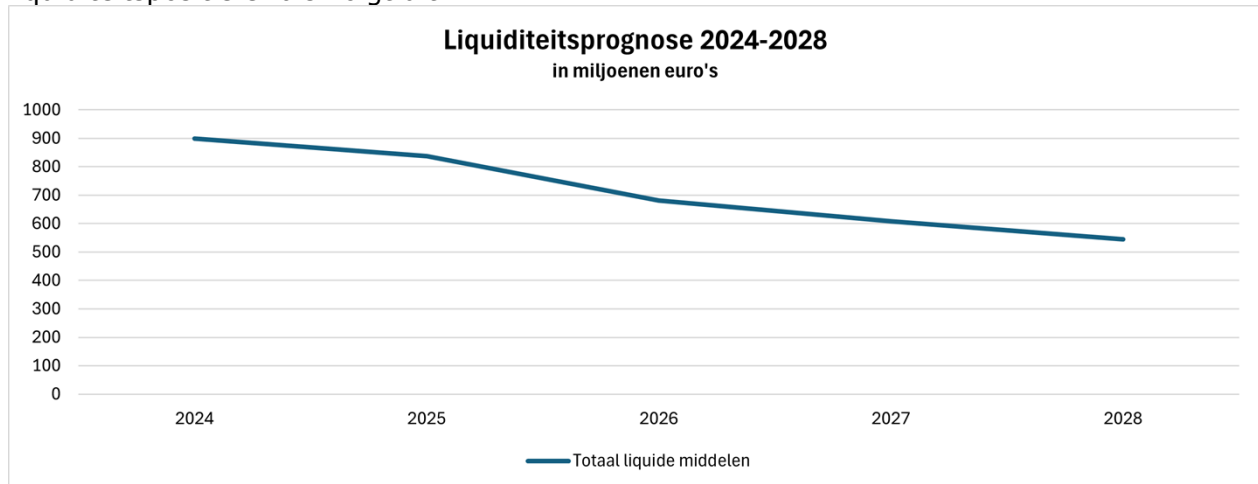
Liquiditeitspositie

Waarde

Onze liquiditeitspositie bedroeg op 1 januari 2024 € 821 miljoen. Deze direct beschikbare middelen waren gestald bij het Rijk op de schatkistrekening-courant. Dit zijn we als decentrale overheid verplicht. We ontvangen rente over het saldo bij de schatkist.

Liquiditeitsprognose

Op basis van de gegevens op 1 augustus 2024 ziet het verwachte verloop van onze liquiditeitspositie er als volgt uit:

Analyse liquiditeitsprognose

Voor de jaren 2024 tot en met 2028 staan de volgende grote (incidentele) bedragen in de liquiditeitsprognose:

- Uitgaven uit de reserves Kwaliteit van Overijssel, waaronder de investeringsimpulsen uit het coalitieakkoord. De totale geraamde uitgaven bedragen € 173 miljoen.
- Uitgaven uit de uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland. Ingeschat is dat we vanuit deze reserve nog € 169 miljoen gaan uitgeven, met name voor de inrichtingskosten vanuit de ontwikkelopgave.
- Uitgaven uit de reserve Sporen en Wegen. Betreft reserveringen voor elektrificatie van het spoor en voor de verbreding van de N35. In totaal gaat het om € 148 miljoen.
- Grondaankopen. In de liquiditeitsprognose is opgenomen dat de provincie voor in totaal € 160 miljoen meer grond aankoopt dan verkoopt.
- Investeringsuitgaven in materiële vaste activa. Voor de komende jaren staan diverse grote investeringsuitgaven gepland, zoals de Vloedbeltverbinding, knooppunt Raalte (N35) en diverse vervangingsinvesteringen. In totaal is hiervoor € 242 miljoen aan uitgaven geraamd.
- Ontvangsten uit onze financiële vaste activa (o.a. fondsen). We ontvangen € 106 miljoen meer dan we uitgeven. De grootste post hierbij is de aflossing door het Energiefonds Overijssel van de lening van € 80 miljoen.

Disclaimer

De liquiditeitsprognose kijkt een aantal jaren vooruit. Consequentie daarvan is dat de prognose van nature onzeker is. Onzekerheden zitten in de omvang van de ontvangsten en uitgaven en het tijdstip waarop deze gelden ontvangen en uitgegeven worden. De grootste onzekerheden in de liquiditeitsprognose, met een potentieel forse impact, zijn:

- Specifieke uitkeringen. We ontvangen omvangrijke bedragen via specifieke uitkeringen (spuks) van het Rijk. Het is lastig inschatten voor de komende jaren hoeveel spuks we gaan ontvangen, om hoeveel geld dit gaat en in welke jaarschijven de uitgaven op deze spuks gaan lopen. Bij de spuks is sprake van een gesloten geldsysteem: alle ontvangsten leiden uiteindelijk tot uitgaven of moeten (indien niet

uitgegeven) terugbetaald worden aan het Rijk. De geldontvangsten zijn dus altijd gelijk aan de gelduitgaven. Wel kunnen de verschillen tussen de jaarschijven aanzienlijk zijn. Dat geldt in het bijzonder voor de spuiks Programma Natuur en PPLG

- Grondaankopen. De (omvang en tijdstip van) grondaankopen zijn lastig te ramen. De provincie is hierbij afhankelijk van veel verschillende variabelen die niet altijd te beïnvloeden zijn. Er is nog geen rekening gehouden met een eventuele verruiming van het Grondfonds.
- Elektrificatie spoorlijnen. Het is nog niet exact duidelijk wanneer en hoeveel geld ingezet gaat worden voor de elektrificatie van de twee dieselsporen in Overijssel.
- Lening BNG Bank. We hebben in 2016 een lening van € 25 miljoen verstrekt aan de BNG Bank. De BNG Bank heeft het recht, maar niet de plicht, om de lening jaarlijks ineens af te lossen. We gaan er in de prognose van uit dat de BNG Bank de lening de komende jaren niet aflost.
- Herijking verdeelmodel provinciefonds. Het Rijk werkt aan een nieuw model om de gelden vanuit het Provinciefonds te verdelen over de Provincies. Dit zal gevolgen hebben voor de inkomsten uit het Provinciefonds.

Drempelbedrag schatkistbankieren

Het drempelbedrag schatkistbankieren is het maximale bedrag dat een decentrale overheid buiten de schatkist mag aanhouden. Het drempelbedrag is bedoeld om te voorkomen dat een provincie of gemeente elke dag de laatste euro naar de schatkist moet overboeken. De berekening van het drempelbedrag bestaat uit het begrotingstotaal vermenigvuldigd met 2%, voor zover het begrotingstotaal minder dan € 500 miljoen bedraagt. Voor een begrotingstotaal van € 500 miljoen of meer wordt het drempelbedrag verder verhoogd met 0,2% van het bedrag boven € 500 miljoen. Voor onze provincie bedraagt het begrotingstotaal in 2025 € 688,1 miljoen. Het drempelbedrag wordt dan berekend als 2 % van € 500 miljoen (€ 10 miljoen), vermeerderd met 0,2% van € 188,1 miljoen (€ 0,4 miljoen). Het drempelbedrag voor 2025 bedraagt daarmee € 10,4 miljoen.

Obligatieportefeuille

Waarde

Op 1 januari 2024 bedroeg de nominale waarde van onze obligatieportefeuille € 47 miljoen. In 2024 bedraagt de aflossing op de portefeuille € 4 miljoen. Dat betekent dat er eind 2024 nog € 43 miljoen resteert. De vrijkomende middelen uit de obligatieportefeuille mogen we niet meer herbeleggen vanwege het verplichte Schatkistbankieren. Onze portefeuille loopt op termijn dan ook terug naar nihil.

Verloopoverzicht rente en aflossing

Nog te ontvangen bedragen uit onze obligatieportefeuille:

- Rente: € 0,9 miljoen in 2025. Over de jaren 2026 tot en met 2037 jaarlijks € 0,3 miljoen.
- Aflossing: € 14,8 miljoen in 2025 (Finlandobligaties), € 8,6 miljoen in 2030 (NIBC Bankobligaties) en € 19,8 miljoen in 2037 (obligaties ABN AMRO Bank en Europese Investeringsbank).

Risicobeheersing

We hebben onze obligatieportefeuille ondergebracht bij de bewaarbank Caceis. ASR-Vermogensbeheer beheert onze obligatieportefeuille en is onze intermediair naar de Caceisbank.

De mate waarin we risico lopen op onze obligatieportefeuille maken we inzichtelijk via toegekende ratings op onze obligaties door externe ratingbureaus. Ratings geven inzicht in de kredietwaardigheid van een uitgevende instelling of instrument. Bij een rating van AAA (de hoogste rating) is de kans zeer klein dat de hoofdsom of rentebetalingen niet ontvangen zullen worden. Een lagere rating dan BBB is risicovol. Deze zijn voor ons niet toegestaan. Onze obligatieportefeuille heeft een sterk risicomijdend profiel: de Finlandobligaties zijn AA+

en de overige obligaties zijn AAA. Alle obligaties in de beheerportefeuille luiden in euro's zodat er geen valutakoersrisico is.

Optie vervroegde verkoop

Voor onze obligatieportefeuille hanteren wij een "niet verkopen" strategie, wat betekent dat we de obligaties in principe aanhouden tot de aflossingsdatum. Gezien de sterk aflopende obligatieportefeuille onderzoeken we in 2025 of we de gehele obligatieportefeuille vervroegd willen verkopen. Dit kan financieel gunstig zijn als de meerjarige renteopbrengsten niet meer opwegen tegen de beheer- en bewaarkosten van de obligatieportefeuille.

Uitgezette middelen vanuit de publieke taak

Naast het gestalde geld bij de schatkist en de middelen die zijn ondergebracht in de obligatieportefeuille, zijn er ook substantiële bedragen uitgezet bij fondsen, nutsbedrijven en andere partijen. Het gaat hierbij om kapitaalverstrekkingen en leningen vanuit de publieke taak van de provincie.

Een totaaloverzicht van deze verstrekte middelen is opgenomen in het overzicht Financiële vaste activa, in het financieel bijlagenboek bij deze begroting.

Samenvattend, naar de verwachte stand per 31-12-2025: aan kapitaalverstrekkingen is € 199 miljoen uitgezet, met name bij onze fondsen Herstructureringsmaatschappij Overijssel (€ 56 miljoen) en Innovatiefonds Overijssel (€ 28 miljoen) en bij de nutsbedrijven Enexis (€ 46 miljoen) en Vitens (€ 35 miljoen). Aan leningen is eind 2025 naar verwachting € 426 miljoen uitgezet. Grote posten hierbij zijn de leningen aan Energiefonds Overijssel (€ 264 miljoen) en Enexis (€ 102 miljoen).

Jaarlijks ontvangen we over een aantal aandelenparticipaties dividend. De grootste hiervan is Enexis. Voor 2025 is (over de jaarschijf 2024) € 10 miljoen begroot. Op basis van de halfjaarcijfers Enexis 2024 ontvangen we (in 2025) mogelijk het dubbele aan dividend Enexis. Wanneer de definitieve dividenduitkering Enexis over 2024 bekend is zullen we, zoals gebruikelijk, via de reguliere P&C cyclus voorstellen om de begrotingsraming 2025 hierop aan te passen.

In de paragraaf Verbonden Partijen bij deze Begroting is meer informatie opgenomen over de organisaties waarin wij een publiek en financieel belang hebben.

Beheersing renterisico's

De wet Financiering decentrale overheden (FIDO) benadrukt het belang van financiële risicobeheersing. Dit vanuit de gedachte dat een overheid voorzichtig hoort om te gaan met publieke middelen. Om de renterisico's te beheersen en forse rentelasten te voorkomen hanteert de wet FIDO twee normen: de kasgeldlimiet (beperken risico's bij kortlopende schulden) en de renterisiconorm (beperken risico's bij langlopende schulden). Aangezien de provincie Overijssel geen leningen heeft aangetrokken en dus ook geen rente hierover betaalt, zijn deze normen voor de Provincie Overijssel niet van toepassing.

De provincie heeft geen derivaten.

Renteresultaat

De provincie ontvangt rente over haar uitstaande saldo bij de schatkist, over eventuele deposito's bij de schatkist, over haar obligatieportefeuille, over eventuele uitgezette leningen bij andere decentrale overheden en over verstrekte leningen vanuit haar publieke taak (Enexis, BNG Bank).

De provincie heeft geen opgenomen geldleningen. Het toerekenen van rentekosten aan taakvelden is daarmee niet nodig.

Het begrote renteresultaat voor 2025 geeft het volgende beeld:

Renteschema 2025	x € 1.000
Rentebaten uit r/c schatkist en leningen aan decentrale overheden	20.000

Rentebaten uit lening aan Enexis	2.194
Rentebaten uit obligatieportefeuille	623
Rentebaten uit lening aan Energiefonds Overijssel	750
Rentebaten uit lening aan BNG Bank	438
Rentebaten uit leningen aan SVn	262
Renteresultaat 2025	24.267

EMU-saldo

De Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) vertaalt de Europese begrotingsdoelstellingen naar de Nederlandse context. De financiën van provincies en gemeenten dragen bij aan het bepalen van het EMU-saldo van Nederland. Elke provincie (en gemeente) heeft een eigen EMU-referentiewaarde, oftewel een doorvertaling van de macronorm voor Nederland naar het individueel niveau van een provincie. Deze waarde is gebaseerd op het aandeel van de provinciale begroting in het totaal van alle provinciale begrotingen. De berekening is te vinden in het financiële bijlagenboek bij deze begroting.

Bedrijfsvoering

Dit is hoe wij denken

Onze organisatie staat midden in de samenleving en beweegt en verandert mee met de uitdagingen en eisen die de maatschappij en de huidige tijd met zich meebrengen. Dit doen wij met als doel dat Overijssel een fijne plek is en blijft om te wonen, te werken, te ondernemen en te ontspannen. Dit doen wij niet alleen maar samen met onze partners. De Bedrijfsvoering draagt hier aan bij.

Hoe dat er uit ziet, leest u bij 'Dit is wat wij doen.'

Dit is wat wij doen

Bedrijfsvoeren gaat over veel verschillende aspecten en ieder aspect kent zijn eigen opgaven en uitdagingen. Wat bindt is de opgave om het bestaande steeds beter te doen en om steeds in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Dit onder de noemer 'continu verbeteren'.

Actualiteiten

Domein Facilitair

Project huisvesting en verdere verduurzaming

In 2025 is de herinrichting van ons Provinciehuis in volle gang. Het accent ligt daarbij op het doorvoeren van wettelijk verplichte duurzaamheidsmaatregelen en op het aanpassen van het huisvestingsconcept aan de veranderde wensen van onze medewerkers. Bij de herinrichting maken we maximaal gebruik van de beschikbare materialen. Zo wordt al het meubilair hergebruikt door het te reviseren en te voorzien van circulaire bekleding. In 2025 worden de steunpunten verbouwd. De steunpunten Tubbergen en Beukers worden gasloos gemaakt.

Als de omstandigheden het toelaten zullen we de herinrichting van het bedrijfsrestaurant een jaar naar voren halen. De uitvoering hiervan zal dan in de zomer van 2025 plaats vinden.

In het kader van duurzaamheid doen we in 2025 onderzoek naar ons restafval en nemen we maatregelen om dit te verkleinen. Ook nemen we de volgende stappen in het verder verduurzamen van ons cateringconcept.

In 2025 starten we met de planvorming groot onderhoud Nijenhuis waarin we verdere verduurzaming meenemen.

Project AV-middelen Statenzaal en Commissiekamers 0.4 en 1.8

Provinciale Staten en daaraan ondersteunende Statengriffie ervaren in steeds grotere mate

(ver)storingen bij het gebruik van de AV-installatie in de Statenzaal en in de commissiekamers. Om continuïteit van open en transparante besluitvorming te kunnen waarborgen, is het nodig om de hardware en software te vervangen. Na het zomerreces van 2025 is de audio- en video-installatie van de Statenzaal + Commissiekamers 0.4 en 1.8 vervangen door stabiele en hedendaagse hard- en software.

Aanpassing dienstverleningsconcept

In 2024 hebben we het dienstverleningsconcept "wendbaar en gastvrij" geëvalueerd en op basis hiervan besloten een aantal wijzigingen door te voeren waardoor we overgaan naar het concept "veilig en gastvrij". In het kader hiervan zal in 2025 de aanbesteding beveiliging worden afgerond en zullen we het begrip gastvrij meer laden en terug laten komen in onze dienstverlening.

Domein Informatievoorziening en Digitalisering

Digitaal Transformatieve Provincie

In 2023 en 2024 is vanuit de I&D-organisatie een inhaalslag gemaakt in het bestendigen van de (strategische) koers en het vormgeven van de rol als business partner in de organisatie. De eerste stappen zijn gezet in het fundament om op operationeel, tactisch en strategisch niveau voldoende basis te hebben om ook toekomstige vraagstukken vorm te geven. In 2025 verstevigen we de informatieorganisatie verder.

Nieuwe technologieën bieden nieuwe kansen en nieuwe bedreigingen en vragen meer kennis en vaardigheden van onze medewerkers. In 2025 richten we ons op de ondersteuning van de medewerkers bij bewustwording van hoe te werken met informatie, hoe dit te organiseren, de eigen bijdrage hierin en het kunnen toepassen van de middelen.

Participatie en datademocratie

De publieke sector heeft meer en meer te maken met de invloed van digitalisering. In alle complexe maatschappelijke opgaven speelt data een voorname rol. Door de opkomst en het gebruik van Artificial Intelligence (AI) en big data kunnen wij ook steeds beter datagedreven besluitvorming organiseren.

Dit is niet alleen een technisch vraagstuk, het toepassen van deze technologieën vraagt ook een ethische afweging. Hier geven we invulling aan.

We werken aan een digitale omgeving waarin we inzetten op het delen van data met partners, bedrijven en burgers. Dit gaat ons helpen in de beleids- en besluitvorming voor onze opgaven.

Informatieveiligheid

Informatiebeveiliging is en blijft een belangrijk thema in de digitalisering die de provincie als informatieorganisatie meemaakt. We hebben hierin een opgave, we voldoen nog niet aan alle wettelijke eisen (aankomende Cyberveiligheidswet). Er is een programma opgezet om te bereiken dat we voldoen aan de wettelijke vereisten. Wij werken hierbij intensief samen met onze leveranciers, partners en andere overheidsinstellingen. Eind 2025 zijn we nog niet klaar met de uitvoering van het programma, maar zullen we voldoen aan de meest kritieke eisen uit de wet.

Actief met ons Archief

In 2026 zal de nieuwe Archiefwet van toepassing zijn. De overheid moet regelen dat blijvend bewaren van archieven ouder dan 10 jaar wordt overgebracht naar een archiefbewaarplaats. Hierin voorzien wij door het inrichten van een e-depot. Met deze oplossing weten we dat de provincie Overijssel digitale informatie, technisch kan overhevelen naar een bewaaromgeving die voldoet aan de eisen van de Archiefwet. In 2025 zal gestart worden met de implementatie van het e-depot.

Samen met Shared Service Centrum Ons (SSC Ons)

Het SSC Ons verzorgt voor provincie Overijssel de ICT-middelen. SSC Ons is daarin onze opdrachtnemer. Met de partners van SSC Ons verkennen we vanuit een gezamenlijke visie de mogelijkheden voor meer onderlinge samenwerking.

De samenwerking met SSC Ons verloopt binnen het I&C-domein constructief, degelijk en daarmee steeds robuuster. Binnen de kaders van de geldende contractafspraken, zoals de

producten- en dienstencatalogus, zoeken we continu naar kansen om de processen te verbeteren. We kijken daarbij vooral naar het goed laten aansluiten van het proces van SSC Ons op dat van de provincie.

Domein HR

Strategisch HR-beleid

In 2024 is voor de gehele organisatie een strategische personeelsplanning opgesteld. De keuzes die daarin gemaakt zijn (zoals de werkgeversbelofte) en de opgaven die hieruit naar voren komen zullen in 2025 (samen met de uitkomsten van het medewerkersonderzoek) leiden tot het opstellen van integrale plannen van aanpak om het strategisch HR-beleid voor de komende 4 jaar vorm te geven. De plannen van aanpak worden samen met medewerkers en management opgesteld.

Sociale weerbaarheid en leiderschapstraject

In 2025 wordt, mede op basis van de uitkomsten van het onderzoek naar het Bestuurs- en Management Concept, gestart met het aanbieden van een teamleidersopleidingstraject voor alle nieuwe leidinggevendenden. Daarnaast zal met behulp van de uitkomsten van het medewerkersonderzoek (oktober/november 2024) nadere invulling worden gegeven aan programma's die bijdragen aan het vergroten van de (sociale) weerbaarheid en het (persoonlijk) leiderschap van medewerkers en teams.

Diversiteit en inclusie (inclusief banenafsprak)

Het diversiteitsbeleid wordt verder aangescherpt. Op basis hiervan gaan wij ons wervings- en selectiebeleid aanpassen. Wij gaan een nieuwe invulling geven aan ons inhuurbeleid door duidelijke kaders en spelregels op te stellen. Wij kijken continu naar de balans tussen de geplande werkzaamheden, de begroting en de personeelsbezetting. Door onze wervingsstrategieën en wervingsplannen te verbeteren, kunnen we niet alleen nieuwe collega's aantrekken maar ook beter inzicht krijgen in het behouden en ontwikkelen van onze interne collega's.

Vanuit het principe gelijkheid in verscheidenheid is in 2024 een startfoto opgesteld die voornamelijk kijkt naar brede diversiteit en inclusie binnen de provinciale organisatie. Aanvullend is een brede verkenning uitgevoerd en is een uitvoeringsprogramma opgesteld. In 2025 zal invulling gegeven worden aan het uitvoeringsprogramma waarbij nadrukkelijk invulling wordt gegeven aan het behalen van de doelstellingen van de banenafsprak (het quotum percentage voor de overheid bedraagt 2,76%).

Domein Financiën

Onze financiële teams (Financiën (FIN) en Financiële Rapportage en Administratie (FRA)), staan aan de basis van een up-to-date financiële administratie en betrouwbare financiële verslaggeving.

In 2025 kijken we met PS hoe we de Planning en Control Cyclus beter kunnen laten aansluiten bij de behoeften van statenleden.

Gezonde financiële positie: duurzaam, wendbaar en weerbaar

We staan voor een gezond financieel beleid, dat bijdraagt aan de mogelijkheden om nu, maar ook in de toekomst de opgaven in Overijssel te kunnen oppakken. Daartoe hebben we onder andere een plan van aanpak opgesteld om met PS te werken aan een structurele begroting die nu en in de toekomst passend is bij onze structurele taken. Daarnaast vormt het analyserapport rondom de reserves en de gesprekken met PS daarover een belangrijke basis voor de nieuwe nota reserves, voorzieningen en doeluitkeringen.

Stevige inbreng landelijke dossiers

De financiën van de provincie Overijssel zijn onlosmakelijk verbonden met de landelijke ontwikkelingen. Keuzes van het Rijk over bijvoorbeeld het Provinciefonds, de belasting op mobiliteit en 'Elke regio telt' hebben een directe impact op onze begroting.

Op het moment van schrijven werkt de Raad voor het Openbaar Bestuur aan een advies over het nieuwe verdeelmodel van het Provinciefonds. Dit najaar zal het advies worden

gepubliceerd. Wij houden vast aan onze uitgangspunten dat er een reële en uitlegbare verdeling van het Provinciefonds moet komen. Dit raakt óók aan ons standpunt dat er een zichtbaar rechtvaardige regionale verdeling moet zijn van rijksmiddelen (Elke regio telt). In de Voorjaarsnota 2024 zijn afspraken gemaakt met het Rijk over onderzoeken naar de balans tussen taken en middelen op het gebied van natuur, OV en infrastructuur. Deze onderzoeken zijn van belang in het licht van de forse terugval van de middelen in het Provinciefonds per 2026 en de nieuwe accessystematiek die gebaseerd is op het Bruto Binnenlands Product. Het moet inzicht opleveren in hoeverre de taken en middelen in balans zijn en wat de verwachting is naar de toekomst toe. Wij zullen de komende periode een actieve inbreng leveren op de onderzoeken.

Faciliteren van PS bij vervullen sturende en controlerende taak

In 2024 (bij de Perspectiefnota 2025) zijn we samen met de Audit Commissie gestart met de 'pilot P&C', waarbij we gedurende één jaar één onderwerp uitdiepen. Deze cyclus staat het onderwerp OV centraal. Per P&C-document gaan we aan de hand van dat onderwerp dieper in op de inhoud en de rol en functie van elk P&C-document. Aanvullend daarop gaan we met de Audit Commissie in gesprek over de rol en functie van de Monitor.

Domein Juridische Zaken

De maatschappelijke dynamiek rond onder meer windenergie, natuur en stikstof of bij het schadeherstel bij woningen langs kanaal Almelo-de Haandrik, maakt dat er een fors beroep wordt gedaan op de juristen van team Juridische Zaken. Het draait daarbij om advies aan de voorkant en het behandelen van bezwaar en beroep na besluitvorming. In hun advisering en in procedures is rechtmatigheid vanzelfsprekend het vertrekpunt. De inzet is daarnaast altijd oplossingsgericht en met oog voor de menselijke maat.

Naast de werkzaamheden in concrete dossiers heeft het team een taak in het bevorderen en waarborgen van de juridische kwaliteit in brede zin. Dat omvat onder meer control op de inhoud en bekendmaking van provinciale regelingen, de verantwoordelijkheid voor het bevoegdheidsbesluit, het accountmanagement van huisadvocaat Pels Rijcken en interne juridische scholing en kennisdeling.

Concern control

Rechtmatigheidsverantwoording door Gedeputeerde Staten

Wij zijn staatsrechtelijk en bestuurlijk verantwoordelijk voor de rechtmatigheid.

Wij stellen als Gedeputeerde Staten zelf een verantwoording op, die opgenomen wordt in de jaarstukken. Daarnaast geven wij in de Paragraaf bedrijfsvoering een nadere toelichting op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen, om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken

Jaarlijks voeren wij een onderzoek uit naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in het kader van artikel 217a PW. Wij hebben twee onderzoeksplannen vastgesteld met als onderwerpen 'subsidies' en 'beheer en onderhoud infrastructuur'. De doelstelling van dit onderzoek is om inzichten te geven in de doeltreffendheid en doelmatigheid van de provincie Overijssel in relatie tot bovengenoemde thema's.

Communicatie

Onze communicatieprofessionals werken aan het versterken van de relaties van de provincie met burgers, bedrijven, andere overheden, belangengroepen en overige partners. Zij stellen kaders en geven uitvoering aan de (digitale) communicatiestrategie, nieuws- en informatievoorziening. Daarnaast organiseren zij de representatie van GS.

Verbonden Partijen

Dit is hoe wij denken

Beleid verbonden partijen

Ons beleid voor verbonden partijen en de uitgangspunten voor het beheer van verbonden

partijen zijn vastgelegd in de Kadernota verbonden partijen Overijssel (2022).

Er is sprake van een 'verbonden partij' als wij een bestuurlijk én financieel belang hebben in een organisatie. Dit kan een privaatrechtelijke organisatie zijn (vennootschap, stichting of vereniging) of een publiekrechtelijke organisatie (bedrijfsvoeringsorganisatie of openbaar lichaam).

Er is een 'bestuurlijk belang' als wij een zetel hebben in het bestuur van de verbonden partij of stemrecht kunnen uitoefenen.

Er is een 'financieel belang' als wij middelen ter beschikking stellen die we kwijt zijn in geval van faillissement van de organisatie, of wanneer financiële problemen bij de organisatie op de provincie kunnen worden verhaald.

We maken gebruik van een verbonden partij als dat bijdraagt aan ons publieke belang. Bij de keuze voor een verbonden partij gaan wij ervan uit dat deze partij dezelfde activiteiten uit kan voeren met een grotere doelmatigheid en/of doeltreffendheid en met meer kwaliteit en continuïteit dan wij zelf zouden kunnen. Ook kan een externe partij beschikken over specifieke expertise, die wij niet in huis hebben en ook niet in huis kunnen of willen halen. Door met externe partijen samen te werken, kunnen we ons volledig richten op onze eigen taken en doelen, terwijl deze externe partijen zich specialiseren in hun specifieke taken.

Periodieke evaluatie

Iedere Statenperiode evalueren wij de portefeuille verbonden partijen aan de hand van de volgende instrumentele vragen:

- is het instrument verbonden partij (nog steeds) het meest geschikte instrument om het onderliggende provinciale belang te behartigen?
- is een ander instrument (subsidie, opdracht) intussen wellicht passender?
- (of) kunnen we het inmiddels geheel aan de markt over laten?

De meeste recente evaluatie van de Overijsselse portefeuille heeft u in 2022 ontvangen. De eerstvolgende instrumentele evaluatie is voorzien in 2026.

Dit is wat wij doen

Het instrument verbonden partij

Om te bepalen of het publieke belang behartigd zou moeten worden in de vorm van een verbonden partij, gebruiken wij het afwegingskader op pag. 43 van de Kadernota verbonden partijen Overijssel. Provinciale Staten worden nadrukkelijk betrokken bij het besluitvormingsproces en de motivering voor de keuze van een verbonden partij. Iedere algemene (bestuurs)vergadering wordt voorbereid in ons College. Bij de besluitvorming houden wij rekening met de verschillende rollen die de provincie heeft ten aanzien van de verbonden partij (eigenaar, opdrachtgever en toezichthouder).

Overijsselse fondsen

De provincie Overijssel is (mede)aandeelhouder van vijf fondsen: Innovatiefonds Overijssel (IFO), Energiefonds Overijssel (EFO), Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO), regionale ontwikkelingsmaatschappij Oost NL (Oost NL) en participatiemaatschappij Wadinko. Deze fondsen ondersteunen de Overijsselse bedrijven in verschillende levensfasen.

De fondsen verschillen in omvang, instrumentarium en doelstelling. Ze hebben met elkaar gemeen dat ze ieder op hun eigen manier bijdragen aan een toekomstbestendige Overijsselse economie: ze versterken de innovatiekracht, de energietransitie, circulariteit en dragen bij aan het vestigingsklimaat en (behoud van) werkgelegenheid. Ze investeren daar waar reguliere financiers dat nog niet (volledig) doen, waar sprake is van 'marktfalen'. De betrokkenheid van een publiek fonds kan andere partijen vertrouwen geven en mede-investeerdere over de streep trekken.

Eens per jaar informeren wij u in het Jaaroverzicht Overijsselse fondsen over de fondsresultaten over het afgelopen jaar. In het Coalitieakkoord 'Schouder aan schouder' staat dat we de inzet van onze fondsen willen voortzetten. Ook hebben wij aangegeven de

kaders van de fondsen de komende periode te herijken. Wij gaan daarover uiteraard met u in gesprek.

Risico's

Bij verbonden partijen is sprake van een getrappt risico. De verbonden partijen nemen beleids- en beheersmaatregelen om risico's te voorkomen. Op onze beurt stellen wij per verbonden partij een risicoprofiel op. In een aantal gevallen leidt dat tot een risicovoorziening. Het deel dat niet is opgenomen in een risicovoorziening wordt gedekt vanuit de Algemene financieringsreserve (AFR).

Voor onderstaande verbonden partijen is een risicovoorziening gevormd:

Innovatiefonds Overijssel I (IFO I)

IFO I heeft in 2023 een positief resultaat behaald van € 1,8 miljoen. Het eigen vermogen van IFO I bedraagt ultimo 2023 € 23,3 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 25,0 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 1,7 miljoen (voorziening Innovatiefonds I).

Innovatiefonds Overijssel II (IFO II)

IFO II heeft in 2023 een negatief resultaat behaald van € 0,1 miljoen. Het eigen vermogen van IFO II bedraagt ultimo 2023 € 0,3 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 2,9 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 2,6 miljoen (voorziening Innovatiefonds II).

Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO)

HMO heeft in 2023 een negatief resultaat behaald van € 2,0 miljoen. Het eigen vermogen van HMO bedraagt ultimo 2023 € 50,4 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 55,9 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 5,5 miljoen (voorziening Participatie HMO).

Energiefonds Overijssel (EFO)

EFO heeft in 2023 een positief resultaat behaald van € 0,6 miljoen. Het eigen vermogen van EFO bedraagt ultimo 2023 € 2,3 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 15,8 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 13,5 miljoen (voorziening Energiefonds Overijssel).

De voorziening en het saldo in de Algemene Financieringsreserve voor EFO samen bedragen eind 2023 € 198,3 miljoen. Het oorspronkelijk maximaal door de provincie gestelde fondsvermogen, exclusief het tijdelijke overbruggingskrediet van € 80 miljoen, was € 200 miljoen. Na verrekening met de direct op de EFO-lening afgeboekte verliezen uit 2022 en 2023 van respectievelijk € 0,9 miljoen en € 0,8 miljoen bedraagt de resterende leningfaciliteit € 198,3 miljoen.

Technology Base (TB)

De jaarrekening 2023 van Technology Base gaat uit van een grondexploitatie van € 19,9 miljoen negatief (netto contante waarde) per 1 januari 2024. Ons aandeel (50%) in het tekort op deze grondexploitatie - zijnde € 9,96 miljoen - is afgedekt in de voorziening Resultaten gebiedsexploitaties.

Gemeenschappelijke regelingen

Verbonden partijen

Bedrijfsvoeringsorganisatie Shared Service Centrum ONS (SSC ONS) (Zwolle)

Hoort bij prestatie

Overhead, Financiering en dekkingsmiddelen

Provinciaal publiek belang

SSC ONS richt zich op de bedrijfsvoeringstaken inkoop & contractmanagement, ICT en personeels- en salarisadministratie.

De samenwerking in SSC ONS beoogt het volgende resultaat:

- continuïteit door beperking van organisatorische kwetsbaarheid;
- verhoging van de (erkenning van) professionaliteit en deskundigheid van medewerkers;
- verhoging van de kwaliteit van de werkprocessen;
- efficiency ten aanzien van de inzet van beschikbare medewerkers;
- een gebundeld investeringsvermogen;
- realisatie van besparingen door schaalvoordelen.

Juridische vorm

Publiekrechtelijke rechtspersoon (Bedrijfsvoeringsorganisatie, Wet Gemeenschappelijke Regelingen).

In 2024 is de gemeenschappelijke regeling aangepast vanwege de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen en de toetreding van de gemeente Ommen.

De aangepaste regeling is 27 maart 2024 goedgekeurd door uw Staten, op 22 april 2024 gepubliceerd (gemeenschappelijke regeling) en per 1 mei 2024 in werking getreden.

Partijen

Provincie Overijssel en gemeenten Zwolle, Kampen, Dalfsen, Westerveld, Zwartewaterland en Ommen. Het aandeel van Overijssel in het resultaat is steeds meer afhankelijk van het aantal producten en diensten dat wordt afgenomen. Het aandeel fluctueert daarmee gedurende de jaren.

Bestuurlijke betrokkenheid

Bestuurslid is gedeputeerde G.H. ten Bolscher (in rol van eigenaar). Het hoofd eenheid bedrijfsvoering neemt zitting in het bedrijfsvoeringberaad (in rol van opdrachtgever).

Financieel belang

De laatst vastgestelde jaarrekening is over 2023. SSC ONS behaalde over 2023 een voordelig resultaat van € 3,3 miljoen. Hiervan is € 1,4 miljoen gereserveerd in een reserve. Het netto resultaat na resultaatbestemming bedraagt € 1,9 miljoen. Dit bedrag is in 2024 verdeeld onder de deelnemende partijen. Ons aandeel in het nettoresultaat 2023 bedraagt € 0,6 miljoen. Dit resultaat is verwerkt in het jaarrekeningresultaat 2023 van de provincie Overijssel.

Het positieve resultaat van SSC ONS over 2023 wordt mede veroorzaakt doordat projecten langzamer gaan dan verwacht. Door de krapte op de arbeidsmarkt blijft het lastig om formatie in te vullen, waardoor projecten een langere doorlooptijd krijgen of worden uitgesteld.

Bijzonderheden

De bijdrage van de provincie voor 2025 is € 10.175.000. Ten opzichte van 2024 is dit een stijging van 1,4% (€ 141.000). Deze stijging laat zich verklaren door indexatie, doorontwikkeling, wijziging van prijzen (waaronder stijging van kosten van bedrijfsbrede software), wijziging van vraag en door toetreding van de gemeente Ommen (en dus meer gebruikers).

De missie van het programmaplan van SSC ONS is de beste bedrijfsvoeringsoplossing bieden voor overheidsorganisaties in de regio Zwolle zodat zij zich kunnen focussen op een goede dienstverlening richting de samenleving. Dit doen zij met drie pijlers: hoge kwaliteit en continuïteit van dienstverlening, sterk partnerschap en professionele en aantrekkelijke organisatie.

Er is veel aandacht voor de doorontwikkeling van de moderne digitale werkplek en datagedreven werken.

Meer informatie

Website SSC ONS

Openbaar lichaam Technology Base (Enschede)

Hoort bij prestatie

5.1.4 Werklocaties provinciale participaties

Provinciaal publiek belang

Deze verbonden partij draagt bij aan de ontwikkeling van de voormalige vliegbasis Twente tot Technology Base. De gemeenschappelijke regeling Technology Base omschrijft de opgave als een integrale gebiedsontwikkeling voor toekomstbestendige bestemmingen die een belangrijke bijdrage leveren aan de economie, ecologie, natuur, woningbouw en leefbaarheid van de regio. Het oorspronkelijke plangebied van in totaal 500 hectare bevindt zich ten noorden van de stad Enschede, grenzend aan Hengelo en Oldenzaal en dichtbij de Duitse grens.

Juridische vorm

Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, Wet gemeenschappelijke regelingen), in werking getreden op 23 november 2010. De laatste wijziging van de gemeenschappelijke regeling was in 2020, waarbij de regeling is omgezet naar een collegeregeling. Daarbij is ook de naam gewijzigd van Area Development Twente (ADT) naar Technology Base (TB). De gewijzigde regeling is op 17 juli 2020 gepubliceerd (Staatscourant 2020, 38979).

Partijen

Provincie Overijssel (50%) en gemeente Enschede (50%).

Bestuurlijke betrokkenheid

Algemeen Bestuur: G.H. ten Bolscher (lid), E.G. Grijzen (lid), E.N.W. Hoogland (lid) en M.R.H.M. von Martels (lid). Dagelijks Bestuur: E.N.W. Hoogland (lid) en E.G. Grijzen (lid). In 2022 is de gebiedsontwikkeling Technology Base geëvalueerd. De gebiedsontwikkeling is voor een belangrijk deel afgerond. Er is een resterende opgave voor de luchthaven Twente Airport en de werkgebieden. Volgens het coalitieakkoord 'Schouder aan schouder 2023-2027' gebruiken we de periode tot 2025 om tot een zorgvuldig besluit over Technology Base te komen. Voor een positief besluit over blijvende betrokkenheid van de provincie is het noodzakelijk dat er een sluitende businesscase ligt, waarbij structurele financiering van de provincie niet nodig is.

Financieel belang

De jaarrekening 2023 van Technology Base gaat uit van een grondexploitatie van € 19,9 miljoen negatief (netto contante waarde) per 1 januari 2024. Ons aandeel (50%) in het tekort op deze grondexploitatie - zijnde € 9,96 miljoen - is afgedekt in de voorziening Resultaten gebiedsexploitaties.

In de toetsing van het provinciale weerstandsvermogen houden wij rekening met een kans van 50% op een negatiever resultaat dan begroot voor de grondexploitatie (impact € 3,4 miljoen) en de luchthaven- en vastgoedexploitatie (impact € 0,8 miljoen).

Bijzonderheden

Rondom de luchthaven(exploitatie) zijn in 2023 en 2024 publiek-private vormen van samenwerking met het regionale bedrijfsleven verkend. Daarvoor is een intentieovereenkomst gesloten. Besluitvorming door Provinciale Staten over de uitkomsten

van deze verkenning volgt in 2025. Samen met het bedrijfsleven zetten wij ons in voor het verbeteren van de faciliteiten op de luchthaven en het ontwikkelen van marktkansen. Op basis van de motie van Provinciale Staten van 28 februari 2024 richten wij ons daarbij ook op activiteiten van het ministerie van Defensie.

Per 1 juli 2022 trad de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in werking. Een aantal wijzigingen is 1 juli 2022 van rechtswege van kracht geworden. De overige wijzigingen vroegen om een vertaling in de gemeenschappelijke regeling voor 1 juli 2024. Gelet op de verkenning met marktpartijen over publiek-private samenwerking en de afspraak in het coalitieakkoord om in 2025 tot een zorgvuldig besluit over blijvende betrokkenheid van de provincie bij Technology Base te komen, heeft het Dagelijks Bestuur van Technology Base op 30 juni 2023 besloten de regeling nu niet te wijzigen. Een van de grootste aanpassingen van de regeling zou de instelling van een adviescommissie zijn. Berenschot heeft in de evaluatie over Technology Base Provinciale Staten aanbevolen daarover het gesprek te voeren. In de Statenvergadering van 7 december 2022 is vervolgens niet gebleken dat Provinciale Staten op dat moment een adviescommissie wenselijk vinden.

Voor 2025 houdt Technology Base rekening met een lage uitgifteprognose van bedrijfskavels op het bedrijvenpark. Door de nabijheid van overbelast Natura 2000-gebied Lonnekermeer is er geen ruimte voor de stikstofdepositie van grotere bedrijfsvestigingen op Technology Base. Mede daarom heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State het bestemmingsplan voor de evenementenlocatie op 6 december 2023 (ECLI:NL:RVS:2023:4540) niet in stand gelaten. Ook netcongestie belemmert de uitgifte van bedrijfskavels.

Voor de werkgebieden hebben wij met de gemeente Enschede een routekaart over het toekomstig beheer en onderhoud van de buitenruimte op het bedrijvenpark afgesproken.

Meer informatie

Website Technology Base

Statenvoorstel Evaluatie Technology Base

Statenbrief over (o.a.) 'Routekaart toekomstig beheer en onderhoud'

Meerjarenbegroting 2025-2028 Technology Base en brief over wijziging van

Meerjarenbegroting 2025-2028

Statenbrief over intentieovereenkomst Twente Airport

Statenbrief over Nationale Veiligheid en Twente Airport

Openbaar lichaam Omgevingsdienst IJsselland (OD-IJ) (Zwolle)

Hoort bij prestatie

2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu

Provinciaal publiek belang

Omgevingsdienst IJsselland (OD-IJ) heeft als doel om de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van milieutaken in IJsselland kwalitatief beter en efficiënter uit te voeren, door de samenwerking van de IJssellandse gemeenten en de provincie in een afzonderlijke dienst vorm te geven. Dit belang is ook verankerd in de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJsselland.

Juridische vorm

Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, Wet gemeenschappelijke regelingen).

De gemeenschappelijke regeling is in 2017 in werking getreden en voor het laatst in 2024 gewijzigd op grond van evaluatie van de regeling en wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

De deelnemers zijn en blijven bevoegd gezag. Bevoegdheden zijn niet gedelegeerd, maar in mandaat overgedragen.

Partijen

Deelnemers in de OD-IJ zijn de provincie Overijssel en elf gemeenten uit de regio IJsselland: Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle. Het aandeel van de Provincie Overijssel in de begroting van 2025 bedraagt 7,3%.

Bestuurlijke betrokkenheid

Algemeen Bestuur: Gedeputeerde T.A. de Bree (lid/vicevoorzitter). Dagelijks bestuur: Gedeputeerde T.A. de Bree, (lid/vicevoorzitter).

In 2025 zal namens de provincie vanuit de rol van opdrachtgever aandacht zijn voor het doorontwikkelen van de kwaliteit van de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving en daarnaast op een efficiënte uitvoering. Vanuit de eigenaarsrol ligt de focus op de continuïteit van de organisatie, risicobeheer, de noodzakelijke versterking van de planning- en controlfunctie en een evenredige verdeling van kosten tussen de deelnemende partijen.

Financieel belang

OD-IJ heeft voor 2025 een begroting opgesteld van in totaal € 16,5 miljoen. De bijdrage van de provincie Overijssel aan de OD-IJ bedraagt € 1,2 miljoen, welke gedekt is in de provinciale begroting.

De deelnemers zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor eventuele financiële risico's/tekorten van de OD-IJ, naar rato van hun inbreng. Uit de resultaten die jaarlijks behaald worden, mag de OD-IJ een eigen weerstandscapaciteit opbouwen om tegenvallers op te vangen. Voor 2024 heeft het Algemeen Bestuur deze weerstandscapaciteit vastgesteld op maximaal € 311.000.

Bijzonderheden

In het Interbestuurlijk programma ter verbetering van het VTH stelsel worden de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen in zes pijlers uitgewerkt. Onderdeel van deze aanbevelingen is om naar de 'robuustheid' van de omgevingsdiensten te kijken. De OD-IJ zal moeten bekijken hoe ze aan deze criteria gaan voldoen in 2026. Hier is een gezamenlijk traject opgestart om te komen tot een robuuste omgevingsdienst.

Meer informatie

Website Omgevingsdienst IJsselland
Ontwerpbegroting 2025 Omgevingsdienst IJsselland

Openbaar lichaam Omgevingsdienst Twente (ODT) (Almelo)

Hoort bij prestatie

2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu

Provinciaal publiek belang

Omgevingsdienst Twente (ODT) heeft als doel om de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van milieutaken in Twente kwalitatief beter en efficiënter uit te voeren, door de samenwerking van de Twentse gemeenten en de provincie in een afzonderlijke dienst vorm te geven. Dit belang is verankerd in de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Twente.

Juridische vorm

Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, Wet gemeenschappelijke regelingen). De gemeenschappelijke regeling is in 2017 in werking getreden en voor het laatst in 2024 gewijzigd op grond van wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De deelnemers zijn en blijven bevoegd gezag. Bevoegdheden zijn niet gedelegeerd, maar in mandaat overgedragen.

Partijen

Deelnemers in de ODT zijn de provincie Overijssel en veertien gemeenten uit de regio Twente: Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden. Het aandeel van de provincie Overijssel in het resultaat bedraagt 6,6%.

Bestuurlijke betrokkenheid

Algemeen Bestuur: Gedeputeerde T.A. de Bree (lid/vicevoorzitter). Dagelijks bestuur: Gedeputeerde T.A. de Bree, (lid/vicevoorzitter).

Financieel belang

In het jaar 2022 en 2023 is met alle partners gezamenlijk een traject in gang gezet om de financiering van de ODT te herijken. Hierover heeft u een informatiebrief ontvangen. Middels objectieve criteria is toegewerkt naar een duurzame begroting 2024. De begroting 2025 is een voortvloeisel hiervan. Partners betalen hun bijdragen op basis van werkelijk gemaakte uren. ODT heeft voor 2025 een begroting opgesteld van in totaal € 18,5 miljoen. In de begroting is per partner een ureninschatting gemaakt voor 2025. De bijdrage van de provincie Overijssel aan ODT voor 2025 bedraagt € 1,2 miljoen, welke gedekt is in de provinciale begroting.

De deelnemers zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor eventuele financiële risico's/tekorten van ODT, naar rato van hun inbreng. Uit de resultaten die jaarlijks behaald worden mag ODT een eigen weerstandscapaciteit (reserves en post onvoorzien) opbouwen. Voor 2025 heeft het Algemeen Bestuur deze weerstandscapaciteit vastgesteld op maximaal € 902.000.

Bijzonderheden

In het Interbestuurlijk programma ter verbetering van het VTH stelsel worden de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen in zes pijlers uitgewerkt. Onderdeel van deze aanbevelingen is om naar de 'robuustheid' van de omgevingsdiensten te kijken. ODT geeft aan dat ze aan deze criteria voldoet. Hiervoor loopt een traject waarbij de ODT beschrijft hoe ze in 2026 een robuuste omgevingsdienst zijn.

Meer informatie

Website Omgevingsdienst Twente
Ontwerpbegroting Omgevingsdienst Twente

Openbaar lichaam Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT) (Almelo)

Hoort bij prestatie

5.1.4 Werklocaties provinciale participaties

Provinciaal publiek belang

Het Regionaal Bedrijventerrein Twente richt zich op vestiging van grootschalige bedrijven die actief zijn in de logistieke sector of in de industrie, uitgaande van 20 tot 50

arbeidsplaatsen per hectare en een ruimtebehoefte vanaf 2 hectare. Dit belang is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijventerrein Twente, die de taak van de verbonden partij omschrijft als 'het (duurzaam) ontwikkelen, realiseren, exploiteren en beheren van het bedrijventerrein'.

Het Regionaal Bedrijventerrein Twente (ook wel XL Businesspark) behoort samen met Technology Base, Kennispark Twente en Hightech Systems Park (HTSP) tot de vier economische topwerklocaties in Twente.

Juridische vorm

Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, Wet gemeenschappelijke regelingen).

Partijen

De provincie Overijssel (23%) en de gemeenten Almelo (23%), Hengelo (23%), Enschede (23%) en Borne (8%).

Bestuurlijke betrokkenheid

Algemeen bestuur: E. G. Grijsen (lid) en E.N.W. Hoogland (lid). Dagelijks bestuur: E.N.W. Hoogland (lid).

Vanuit de opdrachtgeversrol stuurt de provincie op het realiseren van grondverkoop en daarmee op regionale werkgelegenheid.

Vanuit de eigenaarsrol ligt de focus op het bewaken van de kaders, het beheersen van de risico's en borging van de kwaliteit van besluitvorming door RBT.

Financieel belang

Wij zijn als deelnemer naar rato van de omvang van onze deelneming (23%) risicodragend voor de exploitatie. Vanwege de gunstige financiële resultaten in 2022 en 2023 verantwoordden wij in 2023 en 2024 een eenmalige baat ter hoogte van respectievelijk € 1,1 miljoen en € 0,5 miljoen. Op dit bedrag maken wij bij opheffing van het RBT aanspraak.

Bijzonderheden

De kavels op het regionaal bedrijventerrein zijn bijna geheel uitgegeven. Daarom heeft het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijventerrein Twente in december 2023 besloten om de regeling op te heffen en daarvoor de noodzakelijke stappen te zetten. Naar verwachting kan de opheffing in 2025 worden voltooid.

Meer informatie

Website XL Business Park

Ontwerpbegroting 2025 en meerjarenraming RBT

Brief DB RBT 31 juli 2024 over het opheffingsproces

Overige verbonden partijen

Verbonden partijen

Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Overijssel (Nazorgfonds) (Zwolle)

Hoort bij prestatie

2.2.3 Beheer nazorgfonds

Provinciaal publiek belang

De Leemtewet (aanvulling op Wet Milieubeheer) waarborgt dat gesloten stortplaatsen geen of zo weinig mogelijk gevolgen voor het milieu hebben. Op grond van deze wet zijn wij

bestuurlijk en financieel verantwoordelijk voor de nazorg van stortplaatsen waar na 1 september 1996 afvalstoffen zijn of worden gestort.

Juridische vorm

Het nazorgfonds is opgericht door Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel (art. 15.47, lid 1 Wet Milieubeheer) en is een rechtspersoon bij wet (art. 15.47, lid 3 Wet Milieubeheer). De rechtspersoon is in 2014 ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel.

Partijen

Provincie Overijssel, N.V. ROVA en Twence B.V..

Bestuurlijke betrokkenheid

Algemeen bestuur: het voltallige college van Gedeputeerde Staten.

Dagelijks bestuur: T.A. de Bree en G.H. ten Bolscher.

Bestuurlijk Overleg Nazorgfonds: T.A. de Bree en G.H. ten Bolscher, een vertegenwoordiger van N.V. ROVA en een vertegenwoordiger van Twence B.V.. ROVA en Twence hebben in dit orgaan recht van inspraak, maar geen beslissingsbevoegdheid.

Financieel belang

De Leemtewet bepaalt (art. 15.44 Wet Milieubeheer) dat de provincie een heffing instelt voor de bestrijding van de kosten van de nazorgmaatregelen bij stortplaatsen waar na 1 september 1996 nog afval gestort wordt. Deze heffing wordt bij belastingverordening opgelegd aan de exploitanten van de stortplaatsen in Overijssel. Deze belastingverordening op is 30 maart 1999 vastgesteld.

Wij zijn verplicht de opbrengsten van de heffing af te dragen aan het 'Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Overijssel'. Voor de locatie Elhorst Vloedbelt brengen we een jaarlijkse heffing van € 40.000 in rekening aan de stortplaatsexploitant.

De laatst vastgestelde jaarrekening is die van 2023. Het eigen vermogen van het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Overijssel bedraagt ultimo 2023 ruim € 13,8 miljoen. Dit vermogen is ondergebracht bij vermogensbeheerder Rabobank. Door de Rabobank is circa € 3,8 miljoen belegd in aandelen en € 8,3 miljoen in obligaties. Daarnaast wordt € 1,6 miljoen beheerd op een spaarrekening.

Bijzonderheden

Voor het berekenen van het benodigde doelvermogen bij sluiting van de stortplaatsen is het relevant welke rekenrente gehanteerd wordt (voor het contant maken van de toekomstige kosten en opbrengsten). Tot nu toe werd uitgegaan van een percentage van 5,06% zoals in IPO-verband afgesproken. Omdat dit percentage niet meer realistisch is (want te hoog), heeft het IPO geadviseerd om de rekenrentesystematiek te wijzigen en uit te gaan van de rente van de Autoriteit Europese pensioenverzekeraars (UFR-EIOPA).

De exploitanten Rova en Twence zijn bezig om hun afvalplannen te actualiseren. Hierbij hoort ook een berekening van de benodigde doelvermogens. Dat is het vermogen dat op sluitingsdatum van de stortplaats beschikbaar moet zijn om "eeuwigdurend" de stortplaats te kunnen onderhouden. Het is de verwachting dat dit, in combinatie met de hiervoor genoemde nieuwe rekenrentesystematiek, zal leiden tot een verhoging van de jaarlijkse bijstortverplichting voor de beide exploitanten. In 2025 leggen we besluitvorming hierover voor aan Provinciale Staten.

Meer informatie

Stichtingen en verenigingen

Verbonden partijen

Interprovinciaal Overleg (IPO) ('s-Gravenhage)

Hoort bij prestatie

De IPO budgetten zijn verspreid opgenomen in de begroting van de provincie, afhankelijk van het onderwerp.

Provinciaal publiek belang

Het lidmaatschap van IPO is van belang voor de bestuurlijke betrokkenheid bij de kerntaken die de provincies gezamenlijk uitvoeren. De vereniging IPO heeft tot doel:

- de belangen van provincies te behartigen;
- een platform te bieden voor uitwisseling van kennis en ervaringen;
- vernieuwingsprocessen binnen de provincies te initiëren en te stimuleren.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (vereniging, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

De twaalf provincies zijn deelnemer in het IPO. De provincie Overijssel heeft een aandeel van 9,43% in het resultaat van de vereniging.

Bestuurlijke betrokkenheid

Bestuurslid is E.G. Grijsen. Provinciale Staten van iedere provincie wijzen uit hun midden twee personen aan ter vertegenwoordiging van hun provincie in de Algemene Leden Vergadering. Voor de provincie Overijssel zijn dit mevrouw I. Hoogveld en mevrouw A. Nijhuis.

Financieel belang

In het geval dat formeel juridisch geen sprake is van een verbonden partij door het ontbreken van een financieel belang zoals gedefinieerd in het BBV, maar er wel sprake is van een structurele bekostiging van (de activiteiten van) een organisatie én er sprake is van een bestuurlijk belang, beveelt de Commissie BBV aan om deze organisaties gezien het maatschappelijke of algemene belang toch op te nemen in de paragraaf verbonden partijen. Bovenstaande is van toepassing op het IPO. De bijdrage van de Provincie Overijssel voor het jaar 2025 bedraagt € 9,4 miljoen.

Bijzonderheden

Meer informatie

Website IPO

Vennootschappen en coöperaties

Verbonden partijen

BNG Bank N.V. ('s-Gravenhage)

Hoort bij prestatie

Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.

Provinciaal publiek belang

De BNG Bank is een bank voor overheden en instellingen met een maatschappelijk belang. Bij de BNG Bank staat niet de winst voorop, maar de maatschappelijke impact.

De BNG Bank is opgericht om bij te dragen aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen, zowel op sociaal gebied als in duurzaamheid. Gemeenten, woningcorporaties, en zorg- en onderwijsinstellingen benutten de kredieten en financiële expertise van de BNG Bank om belangrijke maatschappelijke doelstellingen te bereiken. Dit omvat projecten gericht op energietransitie, het bewoonbaar houden van wijken, het verbeteren van sociale huurwoningen, en het versterken van onderwijs- en zorginstellingen.

Doordat de BNG Bank eigendom is van gemeenten, provincies en de staat, en door het statutair beperkte werkterrein, geniet de bank het vertrouwen van financiers dat het risico op kredietverlening minimaal is. BNG Bank consolideert de diverse klantvragen tot een aanbod op de financiële markten dat tegemoetkomt aan de behoeften van beleggers qua volume, liquiditeit en looptijd. Deze combinatie verschaft de bank uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen concurrerende tarieven, die ten goede komen aan lokale overheden en maatschappelijke instellingen, resulterend in lagere kosten voor de samenleving voor diverse voorzieningen.

Aangezien de bank uitsluitend publieke aandeelhouders heeft, maakt zij deel uit van de publieke sector. De provincie Overijssel vervult haar publieke rol door aandeelhouder te zijn van BNG Bank.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Volgens de statuten mogen alleen publieke entiteiten aandeelhouder zijn van BNG Bank. De Staat bezit vijftig procent van de aandelen, terwijl de rest in handen is van gemeenten, elf provincies en een waterschap. De provincie Overijssel bezit een belang van 0,16% in BNG Bank.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering wordt vertegenwoordigd door de eerste gemachtigde voor de provincie Overijssel, T.A. de Bree. De bestuurlijke betrokkenheid blijft beperkt, mede door de geringe financiële participatie.

Financieel belang

De provincie Overijssel heeft 87.750 aandelen met een boekwaarde van afgerond € 0,2 miljoen. Afhankelijk van de resultaten van BNG Bank, krijgt de provincie jaarlijks dividend. In de afgelopen jaren was dit een stabiele uitkering van ongeveer € 0,2 miljoen per jaar.

Bijzonderheden

In 2015 en 2016 heeft de provincie Overijssel voor een totaalbedrag van € 75 miljoen deelgenomen aan door BNG Bank uitgegeven hybride leningen, met een totale omvang van het leningspakket van € 424 miljoen. Deze hybride leningen, met een looptijd van 60 jaar, stelden BNG Bank in staat haar solvabiliteit en weerstandsvermogen te versterken. Vanaf mei 2022 heeft BNG Bank jaarlijks de optie, maar niet de verplichting, om de leningen vervroegd af te lossen. Daarom ramen we de renteopbrengsten van deze leningen slechts voor één jaar. In mei 2022 loste de bank de eerste tranche van de leningen af voor een

bedrag van € 50 miljoen. In mei 2023 en mei 2024 heeft BNG Bank geen aflossingen gedaan, waardoor aan het einde van 2024 nog een bedrag van € 25 miljoen openstaat.

Meer informatie

www.bngbank.nl

Hier is ook het jaarverslag 2023 opgenomen en het halfjaarbericht 2024.

Coöperatie Samenwerkingsverband DOVA U.A. (Utrecht)

Hoort bij prestatie

4.2.1 Transitie openbaar vervoer

Provinciaal publiek belang

De provincie Overijssel werkt in verschillende verbanden samen met het Rijk, de provincies en vervoersregio's aan efficiënt en doeltreffend openbaar vervoer voor reizigers. Het doel is te komen tot een beter mobiliteitsbeleid van de leden en het realiseren van een doeltreffend en efficiënt vervoer voor de reiziger.

Dit belang is ook verankerd in de statuten van de coöperatie Dova (Decentrale ov autoriteiten), waarin het doel omschreven is als 'het faciliteren en ondersteunen van de leden bij collectieve vraagstukken op het gebied van de exploitatie, infrastructuur en services voor reizigers, zoals informatievoorziening over het openbaar vervoer en andere vormen van collectief vervoer of individueel vervoer, om zo in de stoffelijke behoeften van haar leden te voorzien krachtens overeenkomsten met hen te sluiten in het bedrijf dat zij te dien einde ten behoeve van haar leden uitoefent of dat één of meer van haar dochtervennootschappen/deelnemingen uitoefent of doet uitoefenen.'

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (coöperatieve vereniging, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

De twaalf provincies, Vervoerregio Amsterdam, Metropoolregio Rotterdam-Den Haag en OV Bureau Groningen-Drenthe. Het aandeel van de provincie Overijssel in het resultaat bedraagt 5,7%.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Ledenvergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin is M. Dadema).

Financieel belang

De jaarlijkse reguliere bijdrage aan DOVA bedraagt € 276.00. Deze bijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd.

Bijzonderheden

Mede door inspanningen van DOVA zijn in 2023 in de Tweede Kamer de moties Krul c.s. en Bikker c.s. aangenomen. Deze moties dragen bij aan de mogelijkheden tot instandhouding en doorontwikkeling van het openbaar vervoer in 2024 en verder. Ook is hiermee een sterke prijsstijging van 11,72% voor de reizigers voorkomen.

Overigens zijn niet alle actuele vraagstukken opgelost. De OV-bedrijven hebben nog steeds te weinig personeel en de sociale onveiligheid in het OV groeit helaas nog.

Meer informatie

Website DOVA

CSV Amsterdam B.V. ('s Hertogenbosch)

Hoort bij prestatie

Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.

Provinciaal publiek belang

Deze verbonden partij draagt niet bij aan een provinciaal beleidsdoel. Het betreft een tijdelijke verbonden partij voor de afwikkeling van de verkoop van Essent. De vennootschap heeft tot doel:

- namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON);
- namens de verkopende aandeelhouders van Essent eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. ("Waterland");
- het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (besloten vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Provincie Groningen (6,0%), provincie Drenthe (2,3%), provincie Overijssel (18,7%), provincie Flevoland (0,02%), provincie Noord-Brabant (30,8%), provincie Limburg (16,1%) en gemeenten in deze provincies en in de provincie Friesland.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin is T.A. de Bree). Verder heeft de provincie Overijssel een vaste zetel in de Aandeelhouderscommissie. De bestuurlijke betrokkenheid bij deze verbonden partij is, gezien de aard van de verbonden partij, minimaal.

Financieel belang

Het aandelenbezit van de provincie Overijssel vertegenwoordigt een boekwaarde van € 47.000.

Bijzonderheden

Het streven is CSV Amsterdam op te heffen. De opheffing is uitgesteld vanwege een claim bij de Belastingdienst. CSV Amsterdam bestrijdt namens Deponie Zuid namelijk de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting 2014 van 29 november 2019 voor een bedrag van € 8,5 miljoen exclusief belastingrente. De Belastingdienst heeft het bezwaar van CSV Amsterdam hierover in 2023 ongegrond verklaard. Met instemming van de overige deelnemers in de Aandeelhouderscommissie is besloten in beroep te gaan bij de rechtbank. Ook de beroepsprocedure wordt op naam van Deponie Zuid BV gevoerd. Het financieel belang ligt echter bij CSV en haar aandeelhouders.

Meer informatie

Energiefonds Overijssel B.V. (Zwolle)

Hoort bij prestatie

2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie

2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel

Provinciaal publiek belang

Energiefonds Overijssel verstrekt leningen, participaties en garanties aan projecten op het gebied van energiebesparing en productie van hernieuwbare energie en draagt zo bij aan de provinciale doelen voor nieuwe energie. Dit belang is verankerd in de statuten van het fonds waarin het doel van de verbonden partij omschreven is als: 'het versterken van de ontwikkeling en toepassing van hernieuwbare energie, energiebesparing, CO₂-emissiereductie en de energietransitie in (met name) de provincie Overijssel'.

Juridische vorm

Energiefonds Overijssel bestaat uit:

- Energiefonds Overijssel I B.V. voor het verstrekken van risicofinanciering en het beheren van Energiefonds II B.V.;
- Energiefonds Overijssel II B.V. voor het verstrekken van leningen en garanties.

Beide vennootschappen zijn privaatrechtelijke organisaties (besloten vennootschappen, Burgerlijk wetboek, boek 2). Het fonds wordt beheerd door CL Venture Partners B.V. en heeft een Raad van Commissarissen van drie leden en een Adviescommissie van vijf leden.

Partijen

De provincie Overijssel is 100% eigenaar van Energiefonds Overijssel I B.V. Energiefonds Overijssel I B.V. is op haar beurt 100% eigenaar van Energiefonds Overijssel II B.V..

Bestuurlijke betrokkenheid

Er zijn jaarlijks drie Algemene Vergaderingen. De provincie heeft als enig aandeelhouder stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin is T.A. de Bree). Daarnaast zijn er regelmatig overleggen met de portefeuillehouder, Raad van Commissarissen en directie van EFO.

Aan het einde van ieder jaar wordt namens GS een beleidsbrief opgesteld en gedeeld met de fondsbeheerder. Hierin worden vanuit de provincie aandachtspunten voor het komende jaar meegegeven.

Financieel belang

Energiefonds Overijssel heeft een revolverend fondsvermogen van € 200 miljoen. Daarnaast beschikt het fonds tot eind 2027 over een overbruggingskrediet van € 80 miljoen. In 2022 heeft EFO een lening van maximaal € 50 miljoen aangetrokken bij de Europese Investeringsbank (EIB). De provincie staat garant voor de lening vanuit de EIB. Daarmee komt de totale financieringsruimte op € 330 miljoen.

Voor het door de provincie beschikbaar gestelde fondsvermogen van € 200 miljoen, geldt ultimo 2027 een vermogensbehoud van minimaal 90% (zijnde € 180 miljoen) als randvoorwaarde. Ultimo 2023 zat de fondsbeheerder boven deze grens.

Bijzonderheden

In 2023 en naar verwachting ook in 2024 is sprake van een hoger dan gemiddeld uitzettingsniveau. Op basis van de nu bekende gegevens zorgt dit eind 2025 voor een grotere vraag naar financiering dan wat er aan middelen beschikbaar is.

De markt vraagt meer inzet op lokale windprojecten dan wat de fondsbeheerder nu kan bieden. Hier wordt naar een oplossing gezocht. Hiervoor heeft u een Statenvoorstel ontvangen.

Het maatschappelijk rendement van de portefeuille moet eind 2027 cumulatief 2 miljoen ton CO₂ besparing zijn. Dit streefgetal is in 2024 al gehaald.

Meer informatie

Website Energiefonds Overijssel

Jaarverslag 2023 Energiefonds Overijssel

Presentatieverslag 2023 Energiefonds Overijssel

Statenvoorstel Scopeverbreding Energiefonds Overijssel

Statenvoorstel Onderzoek Rekenkamer Oost Nederland (RON) naar Effectiviteit fondsen provincie Overijssel

Enexis Holding N.V. ('s-Hertogenbosch)

Hoort bij prestatie

2.3.3 Realiseren van een betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam regionaal energienetwerk (deelneming Enexis)

Provinciaal publiek belang

Enexis Netbeheer B.V. (één van de vier bedrijven van Enexis Holding N.V.) beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor ca. 2,5 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. Deze verbonden partij draagt bij aan het realiseren van een betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam regionaal energienetwerk. In de statuten staat dit als volgt:

- Het (doen) distribueren en het (doen) transporteren van energie;
- Het in stand houden, (doen) beheren, (doen) exploiteren en (doen) uitbreiden van distributie en transportnetten met annexen voor energie;
- Het doen uitvoeren van alle taken die als gevolg van de Elektriciteitswet en de Gaswet zijn toebedeeld aan de netbeheerder.

De energie-infrastructuur is een belangrijk fundament voor de energietransitie en daarmee cruciaal in het realiseren van de klimaatdoelen.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Provincie Groningen (6,57%), provincie Drenthe (2,37%), provincie Overijssel (19,68%), provincie Noord-Brabant (30,83%), provincie Limburg (16,13%) en gemeenten in deze provincies en in de provincie Flevoland. Wettelijk is bepaald dat alleen publieke lichamen aandeelhouder van een netwerkbedrijf kunnen zijn.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering is toegewezen aan T.A. de Bree als eerste gemachtigde voor de provincie. Ook bezitten wij een permanente zetel in de Aandeelhouderscommissie (AHC).

Als aandeelhouder bewaken we de realisatie van de doelstellingen in het Strategisch Plan van Enexis. De strategie is gericht op het mogelijk maken voor mensen en bedrijven om maximaal gebruik te maken van duurzame energie en deze terug te leveren. Enexis streeft ernaar om bij te dragen aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem voor de toekomst. De strategische koers van Enexis sluit grotendeels aan bij onze ambities. Tijdens de aandeelhoudersvergadering van 2024 is de nieuwe warmtestrategie van Enexis goedgekeurd, waarbij we nauw betrokken waren bij de voorbereiding.

Wij zijn op strategisch niveau betrokken in de bedrijfsmatige ontwikkelingen en de grote financieringsbehoefte van Enexis om met investeringen de energietransitie te faciliteren. In

2024 en 2025 ligt de focus op het formuleren van maatregelen om het eigen vermogen van Enexis de komende jaren te versterken. Het versterken van het eigen vermogen is nodig om de onderneming financieel gezond te houden. Enexis zal in nauwe samenwerking met de AHC hierover voorstellen aan de aandeelhoudersvergadering 2025 voorleggen.

Financieel belang

De provincie Overijssel bezit 29.465.662 aandelen, met een boekwaarde van € 46,3 miljoen. In 2020 verstrekten 5 provinciale en 66 gemeentelijke aandeelhouders een converteerbare hybride aandeelhouderslening van € 500 miljoen aan Enexis Holding. De provincie Overijssel nam € 102 miljoen voor haar rekening.

Het in 2024 ontvangen dividend over de winst Enexis 2023 bedroeg € 7,1 miljoen.

Bijzonderheden

Met een statenbrief bent u geïnformeerd over de uitkomsten van de aandeelhoudersvergadering in 2024. Deze statenbrief bevat tevens een terugblik op de prestaties van Enexis over 2023.

De wachttijden voor nieuwe of zwaardere aansluitingen op het elektriciteitsnet nemen nog steeds toe geeft Enexis in haar halfjaarbericht 2024 aan. Investerings in de infrastructuur alléén zijn niet genoeg. Het is noodzakelijk om het netwerk (kosten)efficiënter te gebruiken en de beschikbare middelen te investeren waar deze de meeste maatschappelijke waarde opleveren.

De provincie zet zich in om Enexis te helpen om tot efficiënte en geprioriteerde inzet van schaarse middelen te komen en tegelijkertijd de energietransitie verder te brengen. Initiatieven op dit vlak zijn o.a. het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat, het stimuleren van Smart Energy Hubs en de samenwerking met de netbeheerders en RES-regio's in het platform "Samen Naar Integraal Programmeren (SNIP)".

Meer informatie

Website Enexis Holding

Strategisch plan 2022-2026 Enexis Holding

Investeringsplan 2024 Enexis Netbeheer

Jaarverslag 2023 Enexis Holding

Herstructureringsmaatschappij Overijssel N.V. (Zwolle)

Hoort bij prestatie

1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail

5.3.1 Werklocaties: basis op orde

Provinciaal publiek belang

De Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO) draagt bij aan de kwantiteit en kwaliteit van alle typen werklocaties. HMO draagt zorg voor een goede basiskwaliteit van de werklocaties, zodat bedrijven goed kunnen functioneren en werkgelegenheid behouden blijft of kan groeien.

Dit belang is verankerd in de statuten van HMO waar het (hoofd)doel omschreven is als: Samen met publieke en private partijen bijdragen aan het op een duurzame wijze realiseren van herstructurering en bestrijding van leegstand van werklocaties en overige registergoederen in Overijssel, met als doel zorgvuldig ruimtegebruik te bewerkstelligen en een goed economisch vestigingsklimaat voor ondernemers te (doen) waarborgen.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Provincie Overijssel (100%).

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin is E.N.W. Hoogland). Als aandeelhouder zien wij toe op de uitvoering van het Actieplan 'Versneld investeren in coronatijd'.

Financieel belang

De stand van het eigen vermogen van HMO bedraagt ultimo 2023 € 50,4 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 55,9 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 5,5 miljoen (voorziening Participatie HMO).

HMO heeft een actieplan "Versneld investeren in coronatijd" ontwikkeld ter verzachting van de economische gevolgen van de coronacrisis in Overijssel. In het najaar van 2020 hebben wij, met uw kennisneming, besloten om HMO voor dit actieplan een lening te verstrekken van € 10 miljoen in 2020 en € 7,2 miljoen in 2021. De looptijd bedraagt in beide gevallen 5 jaar.

Bijzonderheden

HMO werkt in 2025 verder aan de uitvoering van het Actieplan Versneld investeren in coronatijd uit 2020. Daarin zijn 22 concrete projecten opgenomen waarin HMO investeert. Het actieplan sluit aan bij de doelen zoals opgenomen in het strategisch beleidsplan. Daarin zijn de volgende doelen opgenomen:

- De basis op orde houden van alle type werklocaties;
- Behoud en versterking van werkgelegenheid;
- Versterking ruimtelijke kwaliteit;
- Behoud van waarde van werklocaties;
- Revolverende inzet van provinciale middelen.

Daarnaast zal 2025 in het teken staan van het Strategisch beleidsplan 2025-2028. Dit plan wordt einde najaar 2024 gepresenteerd.

Meer informatie

Website HMO

Actieplan Versneld investeren in coronatijd

Jaaroverzicht 2022 Overijsselse Fondsen (met jaarverslag HMO)

Ontwikkelingsmaatschappij Oost NL (Apeldoorn)

Hoort bij prestatie

5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie

5.5.4 Verstrekken risicokapitaal

Provinciaal publiek belang

Oost NL versterkt de economie en werkgelegenheid van Oost-Nederland en draagt bij aan het Overijsselse vestigingsklimaat voor innovatieve ondernemers. De inspanningen op het gebied van innoveren, internationaliseren (acquisitie en handelsbevordering) en investeren (verstrekken van risicofinanciering), zijn gericht op HTSM (High Tech Systems en Materials) en haar belangrijkste toepassingsgebieden. Dit belang is verankerd in de statuten van Oost

NL waar het doel van de verbonden partij omschreven is als het versterken van de economische structuur en de werkgelegenheid in Gelderland en Overijssel door:

- het economisch ontwikkelingsproces te bevorderen;
- (gericht op bedrijfsinnovatie) bedrijven aan te trekken/te versterken;
- deel te nemen in/financieren van ondernemingen die bijdragen aan de economische ontwikkeling of overige diensten te verlenen voor uitvoering en ontwikkeling van projecten op economisch terrein.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

In december 2023 heeft de Regio Twente haar enige aandeel aan Oost NL verkocht.

Daarmee is de aandelenverhouding nu:

- Staat der Nederlanden 52,91%
- Provincie Gelderland 31,60%
- Provincie Overijssel 13,97%
- Universiteit Twente 1,51%
- Oost NL 1 aandeel.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin is G.H. ten Bolscher). Op verzoek van de provincie Overijssel wordt jaarlijks een tweede algemene vergadering georganiseerd die in het teken staat van de strategische oriëntatie van de vennootschap.

Financieel belang

De historische aanschafwaarde van het Overijsselse deel in het aandelenkapitaal bedraagt € 10,2 miljoen. In 2021 heeft de provincie Overijssel een kapitaalstorting gedaan van € 7,2 miljoen. Het totaal door de provincie gestorte kapitaal per 31 december 2023 bedraagt daarmee € 17,4 miljoen.

Het resultaat van Oost NL over 2023 was € 5,9 miljoen negatief. Over 2022 was het resultaat € 1,1 miljoen positief.

Bijzonderheden

In 2025 loopt het huidige meerjarenbeleidsplan af. De provinciale beleidsdoelstellingen zullen worden weerspiegeld in het nieuwe meerjarenbeleidsplan.

Meer informatie

Website Oost NL

Jaaroverzicht Overijsselse fondsen metjaarverslag Oost NL

Activiteitenplan Oost NL 2024

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. ('s-Hertogenbosch)

Hoort bij prestatie

Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.

Provinciaal publiek belang

Deze verbonden partij draagt niet bij aan een provinciaal beleidsdoel. De vennootschap is indertijd opgericht om namens de verkopende aandeelhouders van Essent te bemiddelen in het geschil met EPZ (de exploitant van onder meer kerncentrale Borssele).

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (besloten vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Provincie Groningen (6,0%), provincie Drenthe (2,3%), provincie Overijssel (18,7%), provincie Flevoland (0,02 %), provincie Noord-Brabant (30,8%), provincie Limburg (16,1%) en gemeenten in deze provincies en de provincie Friesland.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin is T.A. de Bree). Verder heeft de provincie Overijssel een vaste zetel in de Aandeelhouderscommissie. Het betreft een tijdelijke verbonden partij voor de afwikkeling van de verkoop van Essent. De bestuurlijke betrokkenheid bij deze verbonden partij is minimaal.

Financieel belang

Het aandelenbezit van de provincie Overijssel vertegenwoordigt een boekwaarde van € 19.000.

Bijzonderheden

Het streven is om de vennootschap per 31 december 2024 te liquideren. Bij het opmaken van deze begroting is nog niet zeker of dit daadwerkelijk wordt gerealiseerd.

Meer informatie

--/--

*Vitens N.V. (Zwolle)***Hoort bij prestatie**

1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst

Provinciaal publiek belang

Met ons aandeelhouderschap borgen wij onze verantwoordelijkheid voor een goede en veilige drinkwatervoorziening in Overijssel. Dit belang is verankerd in de statuten van Vitens waar het doel van de vennootschap omschreven is als: "De uitoefening van een publiek (drink)waterbedrijf, daaronder begrepen: de winning, productie, transport, verkoop en distributie van water, alsmede het verrichten van alles wat met de publieke watervoorziening verband houdt."

Wettelijk is vastgesteld dat de aandelen van de drinkwaterbedrijven in publieke handen blijven. Het belang van de provincie Overijssel als aandeelhouder in Vitens is historisch gegroeid.

In het omgevingsbeleid worden de omgevingsfactoren vastgelegd waarbinnen Vitens haar primaire taak kan uitvoeren. Via ruimtelijke ordening, milieubeleid en waterbeleid geven wij invulling aan de zorgplicht voor het duurzaam veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

De aandelen van Vitens N.V. zijn in handen van 97 aandeelhouders waaronder de provincie Friesland, provincie Gelderland, provincie Overijssel (13,399%), provincie Flevoland en provincie Utrecht en 92 van de in deze provincies liggende gemeenten.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering, 1e gemachtigde voor de provincie hierin is T.A. de Bree. Verder heeft de provincie Overijssel een vaste zetel in de Commissie van Aandeelhouders, die adviseert aan de Algemene Vergadering over de te nemen besluiten. De portefeuillehouder ziet namens de provincie toe op uitvoering van het strategisch plan en daarmee samenhangend, het financieel beleid van de onderneming.

Financieel belang

De provincie Overijssel bezit 774.096 aandelen. De boekwaarde daarvan bedraagt € 34.990.000. Zoals al in eerdere P&C documenten aangegeven, hebben we in ook 2023 geen dividend ontvangen en zal dit in ieder geval tot 2027 ook niet aan de orde zijn.

Bijzonderheden

Vitens staat voor een grote investeringsopgave om haar drinkwatervoorziening robuuster te maken. Dit vraagt nieuwe investeringen in personeel, infrastructuur en winlocaties. Bovendien is het moment aangebroken waarop aanzienlijke investeringen in de vervanging van bestaande infrastructuur, inclusief leidingen en productiefaciliteiten, essentieel zijn om de continuïteit van de drinkwatervoorziening te garanderen.

Het is van belang om bestaande waterreserves kwantitatief en kwalitatief veilig te stellen en waar nodig nieuwe te ontwikkelen. Daarin wordt samengewerkt met provincie, waterschappen, gemeenten en andere relevante partijen. Vitens zet in op bewustwording van de waarde van (drink)water. En daarmee op het gebruik van drinkwater. Vitens is actief op het bevorderen van waterbewustzijn. Niet als losse campagne, maar als structurele boodschap. Uit klantonderzoek door Vitens is naar voren gekomen dat klanten bereid zijn hun gedrag aan te passen. We zien dit de afgelopen jaren terug in een lichte daling van het verbruik per aansluiting kleinverbruik (2023: 101 m3).

In de veranderende omgeving staat Vitens voor een zeer grote opgave. Nieuw drinkwateraanbod is moeilijk te realiseren en er is sprake van klimaatverandering, drukte in de ondergrond, nieuwe wensen van klanten en verdergaande digitalisering. Dit alles vraagt om toekomstbestendige bronnen en drinkwaterinfrastructuur om ook met toenemende onzekerheden de drinkwatervoorziening op langere termijn te borgen.

Meer informatie

Website Vitens

Jaarverslag 2023 Vitens

Wadinko N.V. (Zwolle)

Hoort bij prestatie

5.5.4 Verstrekken risicokapitaal

Provinciaal publiek belang

Wadinko versterkt de economische bedrijvigheid en daarmee behoud en groei van de werkgelegenheid in Overijssel, de Noord-Oostpolder en Zuidwest Drenthe. Zij stuurt actief op maatschappelijk rendement en ontwikkelthema's zoals innovatie, digitalisering, health & safety, diversiteit, circulariteit en duurzaamheid. Dit sluit aan op de maatschappelijke agenda en opgaven van de provincie Overijssel. Wadinko is een partner van de provincie in de uitvoering van het economisch beleid, vastgelegd in de Nota Regionale Economie 2024 - 2027.

In de statuten van Wadinko is het doel van de verbonden partij omschreven als:

- het deelnemen in andere ondernemingen die bij voorkeur werkzaam zijn in het gebied dat door de aandeelhouders van de vennootschap wordt vertegenwoordigd;

- het versterken van de economische bedrijvigheid en daarmee het behoud en groei van de werkgelegenheid in het gebied dat door de aandeelhouders van de vennootschap wordt vertegenwoordigd.

Wadinko neemt rechtstreeks deel in het aandelenkapitaal van ondernemingen. De vennootschap financiert bedrijven die willen groeien of innoveren, willen verzelfstandigen of opvolgingsvraagstukken hebben. Wadinko participeert bij voorkeur in bedrijven die behoren tot de maakindustrie, de zakelijke dienstverlening en logistiek. Daarnaast zet Wadinko kennis, managementondersteuning en netwerken in om haar doelen te bereiken.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Provincie Overijssel (25,12%) en de gemeenten Borne, Dalfsen, Deventer, Dinkelland, Hardenberg, Hellendoorn, Hof van Twente, Kampen, Losser, Meppel, Noordoostpolder, Olst – Wijhe, Ommen, Raalte, Rijssen – Holten, Staphorst, Steenwijkerland, Tubbergen, Twenterand, Urk, Westerveld, Wierden, Zwartewaterland en Zwolle.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin is E.N.W. Hoogland). Vanuit de provincie vragen we in de aandeelhoudersvergaderingen en de periodieke overleggen aandacht voor investeringen/participaties door Wadinko die een bijdrage leveren aan onze provinciale doelen.

Financieel belang

De provincie Overijssel bezit 600 van de 2.389 aandelen welke een boekwaarde van nihil vertegenwoordigen.

Bijzonderheden

In het strategisch beleidsplan van Wadinko voor de periode 2021 – 2026 zijn de volgende doelstellingen opgenomen:

- Werkgelegenheid groeit van 4.336 fte naar 6.000 fte;
- De actuele waarde van bezittingen stijgt van € 95 miljoen naar € 120 miljoen;
- De komende 6 jaar handhaving uitkeren dividend;
- Het jaarlijks gemiddelde rendement is tenminste 5% op geïnvesteerd vermogen.

Wadinko keert jaarlijks € 1,5 miljoen dividend uit. Voor de provincie betekent dit een dividend van € 375.000 per jaar. Deze baat is structureel in de provinciale begroting opgenomen. Voorwaarde voor uitkering van dit dividend is een liquiditeit van Wadinko van meer dan € 10 miljoen, zodat er voldoende ruimte blijft voor (vervolg)investeringen in participaties.

Meer informatie

Website Wadinko

Jaarrekening 2023 Wadinko

Statenbrief Jaaroverzicht Overijsselse fondsen 2023

Jaaroverzicht Overijsselse fondsen 2023

Innovatiefonds Overijssel I (Zwolle)

Hoort bij prestatie

5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie

5.5.4 Verstrekken risicokapitaal

Provinciaal publiek belang

Innovatiefonds Overijssel I B.V. (IFO I BV) draagt bij aan de versterking van de regionale economie in Overijssel. Zij stimuleert andere vennootschappen die zich bezig houden met de bevordering of ontwikkeling van innovatieve kennis, toepassingen of technieken. Deze economische activiteiten liggen dicht tegen de markt aan en zijn relatief risicovol. De inzet van provinciale middelen stimuleert dat andere (private) investeerders mee investeren. IFO I BV richt zich op het verstrekken van risicofinanciering.

Dit belang is verankerd in de statuten van IFO I BV waar het (hoofd)doel omschreven is als: Het direct en indirect ondersteunen, versterken en verankeren van het economisch klimaat en economisch beleid voor en met name in de Provincie Overijssel door ondersteuning van ondernemingen die zich bezig houden met de bevordering of ontwikkeling van innovatieve kennis, toepassingen of technieken.

Juridische vorm

IFO I BV is een besloten vennootschap (Burgerlijk wetboek, boek 2). De vennootschap wordt beheerd door Oost NL en heeft een Raad van Commissarissen van drie leden.

Partijen

In 2021 is de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel (HFO) ontbonden en is de provincie Overijssel rechtstreeks (100%) aandeelhouder geworden van IFO I BV.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin is G.H. ten Bolscher).

De portefeuillehouder zet in op bewaking van een goede uitvoering van het jaarplan van Innovatiefonds Overijssel.

Financieel belang

Het eigen vermogen IFO I BV bedraagt per ultimo 2023 € 23,4 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 25,0 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 1,6 miljoen (voorziening Innovatiefonds I). Het door u vastgestelde maximale investeringsvolume van de vennootschap is € 51,5 miljoen. De middelen om te kunnen investeren worden - conform uw besluit uit 2016 - jaarlijks aangevuld met middelen die vrijvallen door aflossing op de lening aan SPV Hengelo. De middelen die resteren na ontbinding van Innovatiefonds Overijssel II B.V. zullen overgeheveld worden naar IFO I BV.

Bijzonderheden

In 2022 heeft Innovatiefonds Overijssel een meerjarenplan vastgesteld. Aan de hand hiervan gaat het fonds in 2025 verder aan de slag.

Meer informatie

Website Innovatiefonds Overijssel

Jaaroverzicht Overijsselse fondsen met jaarrekening IFO I.

Statenvoorstel Onderzoek Rekenkamer Oost Nederland (RON) naar Effectiviteit fondsen provincie Overijssel

Statenvoorstel Aanpassing kaders Innovatiefonds Overijssel

Statenvoorstel Samengaan Innovatiefonds Overijssel en Innovatiefonds Twente

SPV Hengelo B.V. (Enschede)

Hoort bij prestatie

5.3.2 Werklocaties provinciale participaties

Provinciaal publiek belang

SPV (Special Purpose Vehicle) Hengelo B.V. is in 2013 opgericht met als doel het verkrijgen, beheren, (ver)huren, exploiteren en vervreemden van onroerende zaken. In de praktijk zorgt SPV Hengelo voor de verhuur van een fabrieksgebouw aan Stork Thermeq in Hengelo. Het onroerend goed is in 2015 in gebruik genomen.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (besloten vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2). SPV Hengelo wordt beheerd door Oost NL.

Partijen

Met de ontbinding van de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel in 2021, is de provincie Overijssel rechtstreeks (100%) aandeelhouder geworden van SPV Hengelo B.V..

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin is E.N.W. Hoogland). De portefeuillehouder zal in 2025 namens de provincie inzetten op een goede uitvoering van het jaarplan van SPV Hengelo.

Financieel belang

Het aandelenkapitaal van SPV Hengelo bedraagt per ultimo 2023 € 100. Er zit geen verschil tussen het aandelenkapitaal van SPV Hengelo en het totale door de provincie gestorte vermogen. De boekwaarde bedraagt daarmee € 100.

Conform afspraak benutten wij de aflossing op de lening die wij aan SPV Hengelo hebben verstrekt voor de verplaatsing van Stork, voor twee doelen. Een deel benutten wij ter dekking van interne kosten die wij maken vanwege het wegvallen van de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel. Het overgrote deel benutten wij voor de versterking van Innovatiefonds Overijssel.

Bijzonderheden

Meer informatie

Innovatiefonds Overijssel II (Zwolle)

Hoort bij prestatie

5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie

5.5.4 Verstrekken risicokapitaal

Provinciaal publiek belang

Innovatiefonds Overijssel II B.V. (IFO II BV) draagt bij aan de versterking van de regionale economie in Overijssel. Zij stimuleert andere vennootschappen die zich bezig houden met de bevordering of ontwikkeling van innovatieve kennis, toepassingen of technieken. Deze economische activiteiten liggen dicht tegen de markt aan en zijn relatief risicovol. De inzet van provinciale middelen stimuleert dat andere (private) investeerders mee investeren. IFO II BV richt zich op het beheer van nog uitstaande leningen en innovatiekredieten. Dit belang is verankerd in de statuten van IFO II BV waar het (hoofd)doel van de vennootschap omschreven is als: "Het direct en indirect ondersteunen, versterken en verankeren van het economisch klimaat en economisch beleid voor en met name in de Provincie Overijssel door ondersteuning van ondernemingen die zich bezig houden met de bevordering of ontwikkeling van innovatieve kennis, toepassingen of technieken."

Juridische vorm

IFO II BV is een besloten vennootschap (Burgerlijk wetboek, boek 2). De vennootschap wordt beheerd door Oost NL en heeft een Raad van Commissarissen van drie leden.

Partijen

In 2021 is de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel (HFO) ontbonden en is de provincie Overijssel rechtstreeks (100%) aandeelhouder geworden van IFO II BV.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin is G.H. ten Bolscher). Naar verwachting zal IFO II BV eind 2024 ontbonden worden.

Financieel belang

IFO II BV heeft in 2023 een negatief resultaat behaald van € 0,1 miljoen. Het eigen vermogen van IFO II BV bedraagt ultimo 2023 € 0,3 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen in IFO II BV (€ 2,9 miljoen) houden wij een voorziening IFO II BV aan van € 2,6 miljoen.

Bijzonderheden

Vanuit IFO II BV wordt niet meer geïnvesteerd. De financiële producten die door het fonds geleverd kunnen worden, sluiten niet meer aan bij de behoeften van de markt. Vrijvallende middelen, door afgeloste financieringen, worden overgeheveld naar Innovatiefonds Overijssel I B.V. (IFO I BV). Vanuit daar worden de middelen opnieuw in ondernemingen geïnvesteerd. In 2023 is € 0,9 miljoen overgeheveld van IFO II BV naar IFO I BV. Na ontbinding van IFO II BV zullen de resterende middelen overgeheveld worden naar IFO I BV.

Meer informatie

Website Innovatiefonds Overijssel
Jaaroverzicht Overijsselse fondsen met jaarrekening IFO II
Statenvoorstel Aanpassing kaders Innovatiefonds Overijssel
Statenbrief wensen en bedenking ontbinding IFO II BV.

Financiële tabel

	Financiële betrokkenheid per 01.01.2025		Geraamde financiële kengetallen 2025 (x € 1 miljoen)					Geraamde opbrengsten 2025 (x € 1 miljoen)	
	Financiële betrokkenheid per 01.01.2025	% aandeel in resultaat	Eigen vermogen per 01.01	Eigen vermogen per 31.12	Vreemd vermogen per 01.01	Vreemd vermogen per 31.12	Resultaat	Dividenden / Rente winstuitkeringen	
Gemeenschappelijke regelingen									
Technology Base		50,00	0,0	0,0	42,6	45,1	-0,4	0,0	0,0
Regionaal Bedrijventerrein Twente*		23,00	16,0	-	56,0	-	-	1,5	0,0
Omgevingsdienst IJsselland		8,25	0,3	0,3	3,5	3,5	0,0	n.v.t.	n.v.t.
Omgevingsdienst Twente		6,60	0,9	0,9	2,3	2,3	0,0	n.v.t.	n.v.t.
Shared Service Center ONS		26,10	1,4	1,4	11,0	13,5	0,0	n.v.t.	n.v.t.
Vennootschappen en coöperaties									
Herstructureringsmaatschappij Overijssel	100,00		48,4	46,4	29,3	29,3	-2,0	0,0	0,0
Energiefonds Overijssel	100,00		2,4	3,2	332,6	365,0	0,8	0,0	0,8

Innovatiefonds Overijssel I	100,00	24,0	24,0	1,7	1,7	-1,4	0,0	0,0
Innovatiefonds Overijssel II**	100,00	-	-	-	-	-	-	-
SPV Hengelo B.V.	100,00	2,9	3,2	18,7	17,9	0,3	0,0	0,0
Wadinko	25,12	82,9	82,9	8,6	8,6	1,5	0,4	0,0
Oost NL	13,97	140,0	138,0	8,0	9,0	-1,5	0,0	0,0
Enexis***	19,68	5.500,0	5.600,0	5.750,0	5.850,0	200,0	9,8	2,2
Vitens	13,40	705,5	753,6	1.677,5	1.836,4	49,8	0,0	0,0
BNG Bank	0,16	4.721,0	4.721,0			250,0	0,2	0,4
				110.819,0	110.819,0			
CSV Amsterdam****	18,71	0,4	0,3	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0
PBE*****	18,71	-	-	-	-	-	0,0	-
Coöperatie DOVA		5,24	0,9	0,9	4,4	4,4	0,0	0,0
Verenigingen								
IPO		9,43	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	n.v.t. n.v.t.
Overig								
Nazorgfonds Overijssel		n.v.t.	14,1	14,2	0,0	0,0	0,1	n.v.t. n.v.t.

* Uitgegaan is van opheffing in 2025.

** Uitgegaan is van opheffing per eind 2024

*** Uitgegaan is van een inschatting op basis van de halfjaarcijfers 2024.

**** Uitgegaan is van een aanvullende kapitaalstorting uit de boedel van PBE om de liquide middelen aan te vullen.

***** Uitgegaan is van liquidatie van PBE per 31 december 2024.

Grondbeleid

Dit is hoe wij denken

Grondbeleid is een middel voor het realiseren van provinciale doelen. In het grondbeleid wordt aangegeven welke grondinstrumenten beschikbaar zijn en hoe die worden toegepast. Ook geeft het grondbeleid randvoorwaarden en spelregels voor de inzet van de grondinstrumenten.

Succesvolle toepassing van het grondbeleid vergt aansluiting bij ons ruimtelijk beleid en actief signaleren van ontwikkelingen en kansen. Op projectniveau wordt het grondbeleid beschreven in grondstrategieën en realisatieplannen grond.

Met de toepassing van het grondbeleid verkrijgen wij gebruiksrechten van gronden en opstallen om realisatie van provinciale doelen mogelijk te maken. Het verkrijgen van eigendom is niet altijd nodig. Voorbeelden van andere instrumenten die wij inzetten zijn:

- de bedrijfsverplaatsingsregeling;
- particuliere zelfrealisatie als onderdeel van de strategie "interventieladder" voor het verkrijgen van grondgebruik in de circa twintig Natura Netwerk Nederland/ Natura2000 gebieden;
- (tijdelijk) beheren en ontwikkelen van opstallen;
- incidenteel langjarig laten beheren van ingerichte natuurgronden.

Als wel gekozen wordt om het eigendom te verkrijgen, spreken we over project-, ruil- en restgronden.

- Projectgronden zijn nodig voor de realisatie van het provinciale doel en waarden we na verkrijging tegen de waarde van de nieuwe functie (bijvoorbeeld tegen natuurwaarde, of tegen € 0 als de grond is aangekocht voor infrastructuur).
- Ruilgronden verwerven wij om de aankoop (dan wel het beschikbaar krijgen) van projectgronden te kunnen compenseren.

- Zijn de gronden niet meer nodig dan worden het restgronden en zoeken we een alternatieve aanwending of de gronden worden verkocht. De ruil- en restgronden waarderen we tegen de waarde van de huidige bestemming (in de meeste gevallen agrarische marktwaarde).

Aan het bezit van gronden zijn risico's verbonden. Gronden en daarop aanwezige opstallen kunnen in waarde dalen. Ook is het mogelijk dat gronden langer in bezit moeten worden gehouden dan gedacht, waardoor de beheerkosten hoger uitvallen dan verwacht.

Voor de dekking van deze risico's houden wij de Algemene Reserve Grond (ARG) aan. Behalve als risicobuffer gebruiken we deze reserve ook voor de afwikkeling van positieve en negatieve transactieresultaten op de verkoop van gronden. Bovendien worden de kosten en opbrengsten van het tijdelijk beheer van gronden en opstallen verrekend met de ARG.

Dit is wat wij doen

In september 2022 is de Nota Grondbeleid 2022 "Grond voor Verbinding" door PS vastgesteld (statenvoorstel PS/2022/1107804). Deze nota sluit beter aan bij de praktijk en versterkt de realisatiekracht van ruimtelijke programma's en projecten met een grondopgave.

In de nota grondbeleid staat dat voor een ruimtelijke opgave met grondbehoefte een grondstrategie en een realisatieplan grond worden opgesteld. Hiermee reguleren wij de toepassing van het grondbeleid in een project. In grote lijnen wordt de toepassing van de grondinstrumenten in onderstaand figuur aangegeven.

Project / Programma	zelfrealisatie	verwerving en schadeloosstelling	vervreemding	kavelruil
Revolving Fund		x	x	x
Ontwikkelopgave Natura 2000	x	x	x	
Wegenprojecten		x	x	x
Grond voor Grond			x	x
Overtollig bezit			x	
Anticiperend Grondfonds (AGF)		x	x	

Jaarlijks stellen wij de Meerjaren Investeringsprognose Grond (MIG) op. Hierin geven wij de financiële effecten van de grondinstrumenten weer, gaan we in op de omvang van de grondvoorraad en de daarmee samenhangende risico's. Ook geeft de MIG inzicht in de gewenste en werkelijke hoogte van de Algemene reserve grond. De MIG vormt een bijlage bij de jaarrekening.

Verloopoverzicht grondbezit

Het verloop van het grondbezit in 2025 ziet er als volgt uit. In 2025 verwerven wij voor € 44,2 miljoen aan projectgronden voor het Natuurnetwerk Nederland. Voor hetzelfde project willen wij voor circa € 6,3 miljoen aan ruilgronden verwerven. De aan te kopen projectgronden worden afgewaardeerd naar natuurwaarde: 15% van de aankoopsom. Voor € 36,4 miljoen willen wij gronden vervreemden. Voor een groot deel (€ 33,2 miljoen) betreft dit gronden in het kader van Natuurnetwerk Nederland. De vervreemding vindt plaats door verkoop of ruiling. Ruiling zetten wij in om gronden binnen het Natuurnetwerk te verkrijgen.

Naast de verwerving en vervreemding van gronden, worden de gronden die tijdelijk in bezit van de provincie zijn zo goed mogelijk beheerd. Dit beheer brengt kosten en opbrengsten met zich mee. Deze zijn verantwoord op prestatie 1.5.1. Grondbeleidsinstrumentarium. Het saldo van de begrote kosten en opbrengsten wordt verrekend met de Algemene reserve grondzaken.

Project	Grondvoorraad per 1-1-2025		Vermeerderingen in 2025		Verminderingen in 2025		Grondvoorraad per 31-12-2025	
	ha	€ (x € 1.000)	ha	€ (x € 1.000)	ha	€ (x € 1.000)	ha	€ (x € 1.000)
Aanschafwaarde gronden in bezit								
Infrastructuur	153	2.230	124	1.800	-77	-1.115	201	2.915
Grond voor Grond	527	27.396			-31	-1.600	497	25.796
Anticiperend grondfonds	532	44.084	302	25.000			834	69.084
Opkoop veehouderijen								
Boscompensatie	114	2.493	69	1.525			183	4.018
Natuurnetwerk (inclusief programma natuur en veenweide)	2.284	181.237	637	50.552	-	-33.187	2.503	198.602
NNN geen ontwikkelopgave	132	1.249					132	1.249
Revolving Fund	124	7.257					124	7.257
Afstoten overtollig Bezit	39	2.499	77	1.115	-8	-500	108	3.114
Ruimte voor de Vecht	28	617					28	617
Opstallen Kanaal Almelo de Haandrik	4	4.200	3	1.500			7	5.700
Overige projecten WK	161	400					161	400
Structureel eigendom								
	2.746						2.746	
Totale aanschafwaarde in bezit zijnde gronden		273.663		81.492		-36.402		318.753
Afwaardering gronden								
Afwaardering ILG gronden		-15.952						-15.952
Afwaardering boscompensatie		-1.911		-1.325				-3.236
Afwaardering natuurgronden		-86.683		-37.609				-
								124.292
Voorziening grondbezit		-141						-141
Voorziening Waarderisico ILG gebouwen		-825						-825
Voorziening Waarderisico ILG/NNN gronden		-12.511						-12.511
Voorziening waarderisico gronden RF		-32						-32
Voorziening Kanaal Almelo de Haandrik opstallen		-923						-923
Totale afwaardering in bezit zijnde gronden		-118.979		-38.934		-		-
								157.913

Boekwaarde grondvoorraad	154.685	42.558	-36.402	160.840
---------------------------------	----------------	---------------	----------------	----------------

Openbaarheidsparagraaf

Openbaarheidsparagraaf

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid in werking getreden. De Wet open overheid (Woo) is de vervanger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De wet heeft tot doel een transparante overheid te bevorderen en de informatiehuishouding van de overheid op orde te brengen.

Een belangrijk verschil met de Wob is dat de Woo naast informatieverstrekking op verzoek (passief) overheidsorganisaties ook verplicht zelf informatie gefaseerd openbaar te maken (actief). De komende jaren is de inzet erop gericht om meer informatie actief openbaar te maken en daarmee de transparantie te vergroten. Transparantie is een belangrijk aandachtspunt voor de provincie Overijssel. Wij streven ernaar een transparante overheid te zijn die haar inwoners betreft bij het openbaar bestuur.

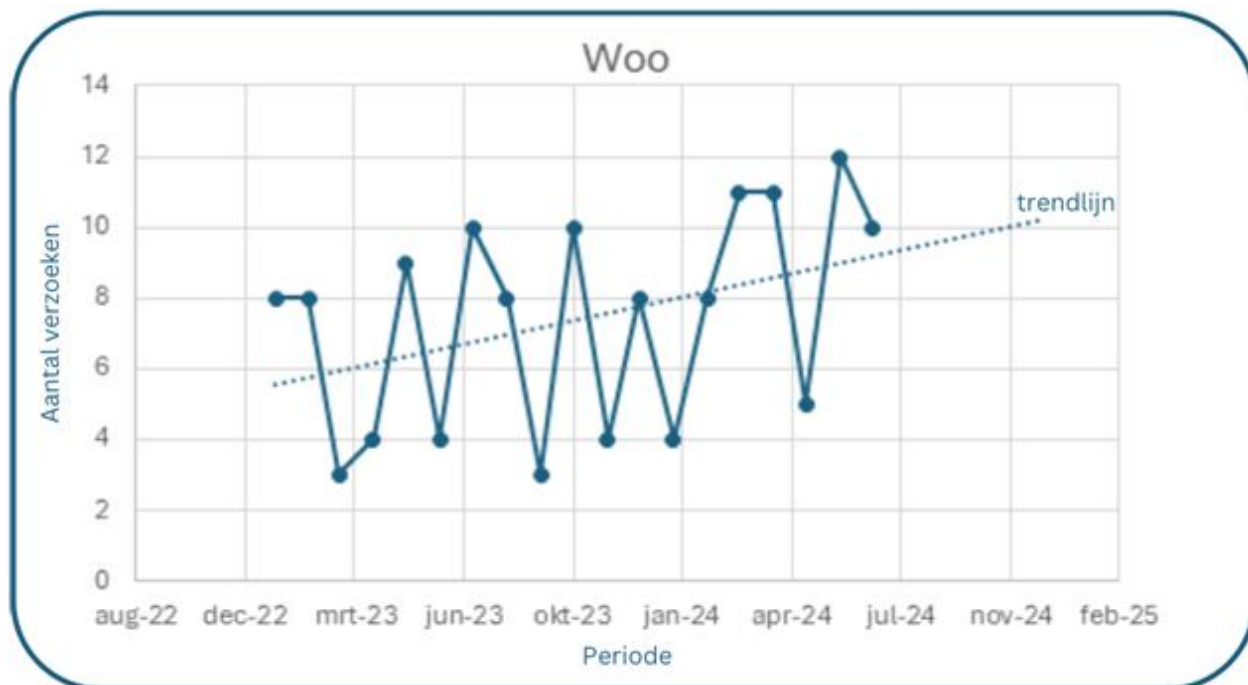
Actieve Openbaarmaking

In 2025 blijven we inzetten op de actieve openbaarmaking van informatie via ons tijdelijke publicatieplatform. Naast reeds beschikbare categorieën, onderzoeken we nieuwe informatiegebieden voor publicatie. Hierbij kijken we naar omliggende informatie die nog meer inzicht geeft in onze besluitvormingsprocessen en gemaakte afwegingen. Al onze gegevens hierover zijn beschreven op de nationale Woo-index: https://organisaties.overheid.nl/woo/16771/Provincie_Overijssel

We zijn gestart met een project om een geschikt eigen publicatieportaal te vinden. De eerste tranche aan actief openbaar te maken informatiecategorieën wordt nu door ons gelinkt naar de landelijke Woo-verwijsindex en is sinds november 2024 beschikbaar. Voor meer informatie over de eerste tranche bestaande uit vijf informatie categorieën zie ook: <https://www.open-overheid.nl/actueel/nieuws/2024/6/10/eerste-informatiecategorieen-vanaf-1-november-verplicht-openbaar>

Passieve Openbaarmaking

Het aantal ontvangen Woo-verzoeken wordt in 2024 rond de 120 geschat, maar lijkt volgens de huidige trends nog jaarlijks toe te gaan nemen (zie grafiek). De omvang en complexiteit van de verzoeken nemen ook toe, met gemiddeld 500 documenten per verzoek en uitschieters richting de 1500 documenten. We hebben in 2024 onze processen verbeterd en blijven in 2025 investeren in de centrale afhandeling van Woo-verzoeken, met aandacht voor uniformiteit en snelheid. We streven naar een klantgerichte aanpak en hebben extra personeel aangetrokken om de verwerkingstijd te verkorten, desondanks wordt nog niet voorkomen dat er soms bezwaar wordt gemaakt. Voor de uitvoering hiervan verwijzen wij u naar prestatie 7.3.4. Bezwaar en beroep.

Samenwerking

Samenwerking met andere overheidsorganisaties staat centraal in 2025. Veel verzoeken worden tegenwoordig bij meerdere provincies tegelijkertijd ingediend. Dit zorgt voor de behoefte om in toenemende mate samen te werken in IPO verband. De beantwoording van verzoeken is daardoor meer uniform en hoogwaardig. De thema's waar dit soort verzoeken vooral op toezien zijn natuur en milieu, denk hieraan onderwerpen zoals PAS melders en de wolf.

Financiën

Budgettair perspectief

Inleiding

Bij deze begroting 2025 presenteren we een geactualiseerd budgettair perspectief. Het betreft een saldo van alle baten en lasten. De doorgevoerde mutaties ten opzichte van de perspectiefnota 2025 lichten wij toe. In onderstaande "uitklaptabellen" doen we dat per individuele mutatie. De toelichting als geheel is opgenomen onder 'Toelichting budgettair perspectief'.

We maken onderscheid tussen beïnvloedbare en niet beïnvloedbare mutaties en hanteren de categorieën structureel en incidenteel. Niet beïnvloedbare mutaties zijn onder andere de autonome ontwikkelingen en tussentijds genomen statenbesluiten met een financieel effect. Beïnvloedbare mutaties, zijn voorgestelde mutaties waarover u nog moet besluiten.

Niet beïnvloedbare mutaties

Als onderdeel van de (autonome) ontwikkelingen is in het budgettair perspectief rekening gehouden met de korting die het Rijk doorvoert op het Provinciefonds met ingang van 2026 en de (onzekere) ontwikkeling van de inflatie. Om extra benodigde indexering van budgetten op te kunnen vangen houden we buffers aan. Voor een fors deel hebben deze buffers betrekking op investerings- en exploitatiebudgetten voor infrastructuur.

Beïnvloedbare mutaties

De beïnvloedbare mutatie voor 2025 heeft betrekking op de voorgestelde incidentele storting van € 3 miljoen voor de digitale transformatie in de reserve uKvO. Dit voorstel is toegelicht in het statenvoorstel bij deze begroting.

Vrije ruimte

Het geactualiseerde perspectief ten opzichte van de perspectiefnota 2025 geeft een aanvullend positief saldo van € 4,7 miljoen. Om de begroting om te laten sluiten wordt dit bedrag toegevoegd aan de algemene reserve. De vrije ruimte in de algemene reserve komt daarmee op € 23,1 miljoen. Daarnaast laat het budgettair perspectief voor de jaren 2026 tot en met 2028 ook positieve saldi zien van achtereenvolgens € 6,1 miljoen, € 2,2 miljoen en € 10,1 miljoen.

De vrije ruimte in de algemene reserve is in 2025 beschikbaar. De vrije ruimte in de jaren 2026 tot en met 2028 komt beschikbaar in de desbetreffende jaren.

Budgettair perspectief 2025 - 2028

(x € 1.000)					
Budgettair perspectief	Algemene reserve	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldi structureel + incidenteel perspectief					
Saldi perspectiefnota 2025	16.872	-	3.435	1.172	11.760
Actualisering begroting	1.480	4.697	2.637	1.061	-1.666
Beïnvloedbare mutaties	-	-3.000	-	-	-
Niet-beïnvloedbare mutaties	1.480	7.697	2.637	1.061	-1.666
Beschikbare budgettaire ruimte	18.352	4.697	6.072	2.233	10.094
Mutatie vrije ruimte Algemene Reserve	4.697	-4.697	-	-	-
Nieuw budgettair perspectief (beschikbare ruimte)	23.049	-	6.072	2.233	10.094
Waarvan structureel budgettair perspectief					
Saldi perspectiefnota 2025		22.945	3.431	1.187	1.778
Actualisering begroting		13.503	9.346	7.342	2.943
Beïnvloedbare mutaties		-	-	-	-
Niet-beïnvloedbare mutaties		13.503	9.346	7.342	2.943
Nieuw structureel saldo		36.448	12.777	8.529	4.721
Waarvan Incidenteel perspectief					
Saldi perspectiefnota 2025	16.872	-22.945	4	-15	9.982
Actualisering begroting	1.480	-8.806	-6.709	-6.281	-4.609
Beïnvloedbare mutaties	-	-3.000	-	-	-
Niet-beïnvloedbare mutaties	1.480	-5.806	-6.709	-6.281	-4.609
Nieuw incidenteel saldo exclusief Algemene reserve	18.352	-31.751	-6.705	-6.296	5.373
Mutatie vrije ruimte Algemene Reserve	4.697	-4.697			

Nieuw incidenteel saldo inclusief Algemene Reserve	23.049	-36.448	-6.705	-6.296	5.373
---	---------------	----------------	---------------	---------------	--------------

Mutaties budgettair perspectief

Bedragen x €1.000

Mutaties budgettair perspectief	AR	2025	2026	2027	2028
Structureel - Niet beïnvloedbaar					
Recente besluitvorming					
Monitor Overijssel 2024-I	0	822	2.203	-159	-191
Totaal Recente besluitvorming	0	822	2.203	-159	-191
Autonome ontwikkelingen					
Leges WK	0	135	135	135	135
Provinciefonds - meicirculaire	0	3.804	800	800	800
Toename hectares natuurbeheer	0	0	0	-400	-800
Totaal Autonome ontwikkelingen	0	3.939	935	535	135
Overige mutaties					
Actualiseren kapitaallasten	0	1.252	1.011	2.198	7
Administratieve mutaties perosneelslasten	0	1.234	1.191	1.163	891
Afronding	0	6	6	5	4
Kapitaallasten Zwartewaterbrug	0	0	1.000	1.000	0
Ontvlechting natuurbeheer	0	3.750	3.000	2.600	2.200
Toevoegen jaarschijf	0	0	0	0	-103
Vrijval agrarisch natuurbeheer	0	800	0	0	0
Vrijval beheerkosten natuurterreinen	0	1.700	0	0	0
Totaal Overige mutaties	0	8.742	6.208	6.966	2.999
Totaal Structureel - Niet beïnvloedbaar	0	13.503	9.346	7.342	2.943
Incidenteel - Niet beïnvloedbaar					

Mutaties budgettair perspectief	AR	2025	2026	2027	2028
Recente besluitvorming					
Correctie beklemming	1.370	0	0	0	0
Hasselt de Lichtmis	-4.200	0	0	0	0
Monitor Overijssel 2024-I	4.310	-822	-1.518	-1.518	-1.518
Totaal Recente besluitvorming	1.480	-822	-1.518	-1.518	-1.518
Overige mutaties					
Administratieve mutaties personeelslasten	0	-1.234	-1.191	-1.163	-891
Kapitaallasten Zwartewaterbrug	0	0	-1.000	-1.000	0
Ontvlechting natuurbeheer	0	-3.750	-3.000	-2.600	-2.200
Toevoegen jaarschijf	0	0	0	0	0
Totaal Overige mutaties	0	-4.984	-5.191	-4.763	-3.091
Totaal Incidenteel - Niet beïnvloedbaar	1.480	-5.806	-6.709	-6.281	-4.609
Incidenteel - Beïnvloedbaar					
Overige voorstellen					
Digitale transformatie	0	-3.000	0	0	0
Totaal Overige voorstellen	0	-3.000	0	0	0
Totaal Incidenteel - Beïnvloedbaar	0	-3.000	0	0	0
Totaal mutaties budgettair perspectief	1.480	4.697	2.637	1.061	-1.666

Meerjarig overzicht van baten en lasten

Inleiding

De onderstaande tabellen geven een meerjarig overzicht van alle inkomsten (baten) en uitgaven (lasten). Enkele tabellen zijn uit te klappen voor meer detailinformatie. De overzichten zijn een resultaat van alle besluitvorming tot en met deze begroting. Voor een overzicht van de financiële wijzigingen in deze begroting verwijzen we naar het budgettair perspectief.

- Met de tabellen 'Saldo baten en lasten kerntaken' en 'Saldo baten en lasten overig' presenteren we het meerjarige saldo van alle inkomsten en uitgaven.

- De toegerekende personeelsgebonden kosten hebben vanaf Begroting 2025 betrekking op structurele personeelsgebonden kosten. De incidentele personeelsgebonden kosten zijn vanaf Begroting 2025 opgenomen onder de programmalasten van de desbetreffende kerntaak.
- De tabel 'Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves' laat zien wat we de komende jaren per saldo toevoegen / onttrekken aan de reserves. In 2025 onttrekken we per saldo € 30,5 miljoen aan de reserves om het saldo van alle inkomsten en uitgaven te dekken. We benutten de komende jaren onze reserves om te kunnen investeren in de opgaven.
- Met de tabel 'Geraamd resultaat' laten we zien wat we met de huidige vooruitzichten elk jaar overhouden. Dit komt overeen met de saldi in het budgettair perspectief.
- Onderaan deze pagina staat tot slot een nadere uitsplitsing van en toelichting op de Algemene dekkingsmiddelen.

Gewijzigde presentatie kolommen jaarrekening 2023 en begroting 2024

De indeling in de tabellen in deze paragraaf wijkt af van de opzet in de P&C-documenten van de jaarrekening 2023 en begroting 2024. Dit komt door de wijzigingen in de kerntakenstructuur van 2025, met name in kerntaak 5 en 6. Daarom worden de kolommen voor de jaarrekening 2023 en begroting 2024 gepresenteerd volgens de kerntakenstructuur (prestatienummering) van 2025. Dit maakt het mogelijk om prestaties voor de periode 2023-2028 overzichtelijk te volgen.

Saldo baten en lasten kerntaken

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer						
1.1 Een goede ruimtelijke ordening op en onder de grond						
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	543	933	365	365	365	365
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	1.475	2.877	1.421	1.263	1.463	663
1.1.5 Implementatie Omgevingswet	294	486	0	0	0	0
Totaal 1.1 Een goede ruimtelijke ordening op en onder de grond	2.311	4.296	1.785	1.627	1.827	1.027
1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen						
1.2.1 Werken aan een klimaatrobuust en veilig water- en bodemsysteem	1.261	1.488	1.054	1.113	1.113	891
1.2.2 Samen werken aan klimaatadaptatie en waterbeheer	19.306	9.563	10.267	10.267	10.267	11
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	1.209	2.174	2.763	2.065	2.040	1.180
1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	72	96	99	99	99	99
Totaal 1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen	21.848	13.321	14.184	13.545	13.520	2.182

Exploitatie	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
1.3 Woningbouwontwikkelingen die aansluiten bij de regionale vraag						
1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's	2.360	3.278	555	281	281	281
1.3.2 Financieel beheer startersleningen	11	22	22	22	21	21
1.3.3 Investeren in de woningmarkt	0	1.050	1.817	1.817	1.817	0
Totaal 1.3 Woningbouwontwikkelingen die aansluiten bij de regionale vraag	2.371	4.350	2.394	2.119	2.118	302
1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving						
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	2.837	3.725	1.081	675	675	0
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	2.483	2.441	1.901	1.361	1.000	1.000
1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen	0	4.050	1.100	0	0	0
1.4.5 Versterken corridor Zwolle-Twente-Munster	75	327	0	0	0	0
Totaal 1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving	5.395	10.542	4.082	2.036	1.675	1.000
1.5 Effectieve inzet grondbeleid voor provinciale doelen, projecten en programma's						
1.5.1 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	1.943	1.400	1.400	1.400	1.400	1.400
Totaal 1.5 Effectieve inzet grondbeleid voor provinciale doelen, projecten en programma's	1.943	1.400	1.400	1.400	1.400	1.400
1.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	8.881	10.814	10.836	10.665	10.665	10.665
Totaal 1.66 Totaal personeelsgebonden kosten	8.881	10.814	10.836	10.665	10.665	10.665
Totaal 01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	42.749	44.723	34.681	31.392	31.205	16.576
02. Milieu en energie						
2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid en milieu (veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen						
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	86	333	73	73	73	73
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	3.968	4.277	4.287	4.287	4.287	4.267

Exploitatie	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Totaal 2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid en milieu (veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen	4.053	4.610	4.360	4.360	4.360	4.339
2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst						
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	10.278	13.859	7.311	1.061	561	561
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	435	451	6	5	5	5
2.2.3 Beheer nazorgfonds	55	55	55	55	55	55
Totaal 2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst	10.769	14.365	7.372	1.122	621	621
2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem						
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	8.340	7.477	1.433	928	923	917
2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel	259	67	69	69	69	69
Totaal 2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem	8.599	7.545	1.502	997	992	986
2.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	3.761	3.476	2.362	2.362	2.362	2.362
Totaal 2.66 Totaal personeelsgebonden kosten	3.761	3.476	2.362	2.362	2.362	2.362
Totaal 02. Milieu en energie	27.182	29.995	15.596	8.840	8.334	8.308
03. Vitaal platteland						
3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit						
3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap	436	501	515	515	515	515
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	873	2.313	1.949	986	986	986
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	243	606	627	627	267	267
3.1.4 Beheer natuurterreinen	22.128	24.762	22.225	24.742	25.142	25.542
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	3.039	4.321	3.546	4.082	4.082	4.082
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	1.404	5.462	584	584	584	584
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap	657	1.028	934	934	934	934
Totaal 3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	28.781	38.994	30.381	32.470	32.510	32.910
3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur						
3.2.1 Beheer landschap	1.728	2.003	499	474	474	449

Exploitatie	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
3.2.2 Projecten die een natuurinclusieve samenleving bevorderen	1.330	3.055	706	706	706	706
Totaal 3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur	3.057	5.059	1.205	1.180	1.180	1.155
3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van mensen met natuur						
3.3.1 Beleidsontwikkeling stikstofoxide en ammoniak	1.250	1.414	2.059	2.059	1.449	1.449
3.3.2 Nationale parken	165	250	0	0	0	0
3.3.4 Faunabeheer	4.059	3.797	3.468	3.468	3.468	3.468
3.3.5 Bestrijding invasieve exoten	545	957	1.033	1.033	1.033	733
Totaal 3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van mensen met natuur	6.019	6.418	6.560	6.560	5.950	5.650
3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem						
3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw	61	214	220	220	220	220
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	2.212	2.461	1.500	1.500	1.500	0
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	1.532	600	0	0	0	0
Totaal 3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem	3.805	3.275	1.720	1.720	1.720	220
3.5 Ontwikkelen: transitie naar een toekomstbestendig landelijk gebied						
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	45.994	62.033	67.393	60.241	46.179	32.855
3.5.2 Veenweidestrategie Noordwest Overijssel	4.606	4.680	608	0	0	0
3.5.3 Afronding natuuropg pMJP-projecten	5.581	4.895	3.864	3.864	3.864	3.864
3.5.4 Aanpak PAS melders	8.544	2.000	3.000	0	0	0
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	1.229	14.018	0	0	0	0
3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied	5.706	9.845	0	0	0	0
Totaal 3.5 Ontwikkelen: transitie naar een toekomstbestendig landelijk gebied	71.659	97.470	74.865	64.105	50.043	36.719
3.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	15.191	15.606	14.832	14.832	14.832	14.832
Totaal 3.66 Totaal personeelsgebonden kosten	15.191	15.606	14.832	14.832	14.832	14.832
Totaal 03. Vitaal platteland	128.513	166.821	129.563	120.867	106.235	91.485
04. Mobiliteit						
4.1 Slimme combinatie van						

Exploitatie	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
systemen en netwerken						
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	1.576	1.431	1.045	1.045	1.045	1.045
4.1.5 Mobiliteitshubs	0	0	3.000	750	250	0
Totaal 4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken	1.576	1.431	4.045	1.795	1.295	1.045
4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer						
4.2.1 Transitie Openbaar Vervoer	1.236	0	0	0	0	0
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	118.412	110.147	125.154	125.188	126.975	126.035
4.2.4 Verbeteren infrastructuur openbaar vervoer	89	1.650	2.533	0	0	0
4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	297	15.230	0	0	0	0
Totaal 4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer	120.034	127.026	127.687	125.188	126.975	126.035
4.3 Vaker op de fiets						
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	8.115	13.473	10.396	11.042	7.928	7.928
Totaal 4.3 Vaker op de fiets	8.115	13.473	10.396	11.042	7.928	7.928
4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek						
4.4.1 Logistics Overijssel	598	550	650	400	400	0
4.4.2 Slimme, vitale en innovatieve logistiek en goederenvervoer	485	1.099	673	673	673	673
Totaal 4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek	1.083	1.649	1.323	1.073	1.073	673
4.5 Iedereen elke dag veilig thuis						
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	4.313	5.797	5.093	4.952	4.952	2.536
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	4.429	5.090	4.890	4.840	4.840	4.740
Totaal 4.5 Iedereen elke dag veilig thuis	8.742	10.887	9.982	9.792	9.792	7.275
4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer						
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	893	1.991	2.192	2.060	2.060	2.060
4.6.12 Vloedbeltverbinding	0	0	0	0	0	2.177
4.6.13 N35 Knooppunt Raalte	-59	4.559	3.523	9.407	0	0
4.6.6 N307	83	83	664	664	664	664
4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten	5.078	6.389	10.371	10.300	10.338	10.498
Totaal 4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer	5.994	13.022	16.749	22.431	13.062	15.399
4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur						
4.7.1 Beheer provinciale	16.162	17.572	16.987	16.931	16.924	16.991

Exploitatie	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
infrastructuur						
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	24.829	26.927	27.632	25.701	25.639	25.353
4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	951	1.246	941	1.865	1.865	3.512
4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik	6.521	1.397	0	0	0	0
Totaal 4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur	48.462	47.142	45.559	44.497	44.428	45.856
4.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	12.945	15.391	13.824	13.824	13.824	13.824
Totaal 4.66 Totaal personeelsgebonden kosten	12.945	15.391	13.824	13.824	13.824	13.824
Totaal 04. Mobiliteit	206.951	230.021	229.566	229.642	218.377	218.035
05. Regionale economie						
5.1 Krachtige Economie						
5.1.1 Bevorderen van de concurrentiekracht en verdienvermogen van ondernemers in Overijssel	7.067	7.093	5.164	5.164	5.164	5.164
5.1.2 Bevorderen van een attractief Overijssels vestigingsklimaat voor ondernemers	5.673	4.838	300	300	300	0
5.1.3 Ontwikkelen van een toekomstgerichte economie	6.828	5.547	0	0	0	0
5.1.4 Werklocaties provinciale participaties	955	578	345	349	353	358
5.1.5 Verstrekken risicokapitaal	-746	0	122	122	122	122
Totaal 5.1 Krachtige Economie	19.777	18.056	5.931	5.935	5.939	5.644
5.2 Vrijetijdseconomie						
5.2.1 Recreatie en Vrije Tijd	3.223	2.570	1.727	1.727	1.727	477
5.2.2 Festivals en evenementen	1.330	1.522	1.213	1.213	1.213	0
Totaal 5.2 Vrijetijdseconomie	4.554	4.092	2.940	2.940	2.940	477
5.3 Betrekken andere financiers bij onze opgaven						
5.3.1 Regiodeals Twente en Zuid- en Oost Drenthe	631	940	286	0	0	0
5.3.2 Regiodeals Zwolle en Stedendriehoek	4.424	3.644	1.463	0	0	0
5.3.3 Nationaal Groeifonds	69	2.042	900	1.600	700	0
5.3.4 Europese programma's	6.822	5.521	13.739	11.481	9.394	6.143
Totaal 5.3 Betrekken andere financiers bij onze opgaven	11.946	12.147	16.387	13.081	10.094	6.143
5.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	5.068	5.464	4.680	4.680	4.678	4.678
Totaal 5.66 Totaal personeelsgebonden kosten	5.068	5.464	4.680	4.680	4.678	4.678
Totaal 05. Regionale economie	41.345	39.759	29.938	26.636	23.652	16.941

Exploitatie	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
06. Cultuur en sociale kwaliteit						
6.1 Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst						
6.1.1. Materieel, immaterieel erfgoed en erfgoed in transitie	7.051	10.065	7.788	7.788	7.788	7.788
Totaal 6.1 Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst	7.051	10.065	7.788	7.788	7.788	7.788
6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod en talentontwikkeling						
6.2.1. Een basis voor cultureel aanbod en talentontwikkeling	5.909	7.409	5.166	4.716	4.716	4.716
6.2.2. Cultureel aanbod en talentontwikkeling vernieuwen en ontwikkelen	515	2.161	2.135	2.135	2.135	2.135
Totaal 6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod en talentontwikkeling	6.424	9.569	7.301	6.851	6.851	6.851
6.3 Cultuur voor iedereen						
6.3.1. Cultuureducatie en cultuurparticipatie	2.461	3.006	2.310	2.310	2.310	2.310
Totaal 6.3 Cultuur voor iedereen	2.461	3.006	2.310	2.310	2.310	2.310
6.4 Toekomstbestendige bibliotheken en basisvaardigheden voor iedereen						
6.4.1. Een leven lang lezen en leren	4.307	5.313	3.735	3.735	3.735	3.735
Totaal 6.4 Toekomstbestendige bibliotheken en basisvaardigheden voor iedereen	4.307	5.313	3.735	3.735	3.735	3.735
6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen						
6.5.1 Overijsselaars zijn vitaal en kunnen deelnemen aan een inclusieve samenleving	2.643	4.861	7.398	1.998	1.998	1.998
Totaal 6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen	2.643	4.861	7.398	1.998	1.998	1.998
6.6 Een sterk zelforganiserend vermogen						
6.6.1 Duurzame voorzieningen, waardevolle verbindingen, inzet van vrijwilligers en maatschappelijke initiatieven	2.023	2.596	2.145	1.145	1.145	1.145
Totaal 6.6 Een sterk zelforganiserend vermogen	2.023	2.596	2.145	1.145	1.145	1.145
6.7 Leefbaar platteland						
6.7.1 Een platteland waar inwoners goed kunnen wonen, werken en leven in een gezonde en mooie omgeving	1.613	0	0	0	0	0
6.7.2 Erfcoaches	695	942	1.005	0	0	0

Exploitatie	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Totaal 6.7 Leefbaar platteland	2.307	942	1.005	0	0	0
6.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	2.178	2.153	2.099	2.099	2.099	2.099
Totaal 6.66 Totaal personeelsgebonden kosten	2.178	2.153	2.099	2.099	2.099	2.099
Totaal 06. Cultuur en sociale kwaliteit	29.394	38.506	33.781	25.926	25.926	25.926
07. Kwaliteit openbaar bestuur						
7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel						
7.1.1 Interbestuurlijke verhoudingen	72	26	27	27	27	27
7.1.2 Interbestuurlijk toezicht	21	9	9	9	9	60
7.1.3 Integere overheid en aanpak ondermijning	229	1.711	1.779	1.779	1.779	234
7.1.4 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	899	1.109	255	205	198	198
Totaal 7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel	1.221	2.855	2.070	2.020	2.013	519
7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur						
7.2.1 Jongeren en democratie	312	158	162	162	295	162
7.2.2 Participatie	303	123	206	206	206	0
7.2.3 Beleidsinformatie: kennis, onderzoek en data-science	711	851	874	874	874	874
Totaal 7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur	1.326	1.132	1.241	1.241	1.374	1.035
7.3 Effectief eigen bestuur						
7.3.1 Doelen bereiken met partners	518	768	789	789	789	789
7.3.2 Wet open overheid	33	574	199	256	463	463
7.3.3 Communicatie	401	340	284	284	284	284
7.3.4 Bezwaar en beroep	60	60	62	62	62	62
7.3.5 Gedeputeerde Staten	1.182	2.124	2.182	2.182	2.182	2.182
Totaal 7.3 Effectief eigen bestuur	2.194	3.867	3.515	3.572	3.779	3.779
7.4 Provinciale Staten en advies						
7.4.1 Provinciale Staten	2.397	2.513	2.580	2.580	2.712	2.580
7.4.2 Trendbureau Overijssel	207	196	202	202	202	202
7.4.3 Sociaal Economische Raad Overijssel	0	74	74	74	74	74
Totaal 7.4 Provinciale Staten en advies	2.604	2.783	2.855	2.855	2.987	2.855
7.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	6.819	6.866	6.069	6.069	6.076	6.078
Totaal 7.66 Totaal personeelsgebonden kosten	6.819	6.866	6.069	6.069	6.076	6.078
Totaal 07. Kwaliteit openbaar bestuur	14.163	17.503	15.751	15.758	16.229	14.267

Exploitatie	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Totaal Lasten	490.298	567.329	488.876	459.060	429.958	391.538
Baten						
01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer						
1.1 Een goede ruimtelijke ordening op en onder de grond						
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	156	300	0	0	0	0
1.1.5 Implementatie Omgevingswet	-6	0	0	0	0	0
Totaal 1.1 Een goede ruimtelijke ordening op en onder de grond	151	300	0	0	0	0
1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen						
1.2.1 Werken aan een klimaatrobuust en veilig water- en bodemsysteem	91	0	0	0	0	0
1.2.2 Samen werken aan klimaatadaptatie en waterbeheer	18.583	8.188	9.579	9.579	9.579	11
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	1.203	1.085	1.107	1.129	1.129	1.129
1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	74	37	38	38	38	38
Totaal 1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen	19.952	9.310	10.724	10.746	10.746	1.178
1.3 Woningbouwontwikkelingen die aansluiten bij de regionale vraag						
1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's	880	2.493	0	0	0	0
1.3.2 Financieel beheer startersleningen	198	175	169	164	158	158
Totaal 1.3 Woningbouwontwikkelingen die aansluiten bij de regionale vraag	1.078	2.667	169	164	158	158
1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving						
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	680	308	0	0	0	0
Totaal 1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving	680	308	0	0	0	0
1.5 Effectieve inzet grondbeleid voor provinciale doelen, projecten en programma's						
1.5.1 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	4.017	3.177	3.181	3.181	3.181	3.181
Totaal 1.5 Effectieve inzet	4.017	3.177	3.181	3.181	3.181	3.181

Exploitatie	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
grondbeleid voor provinciale doelen, projecten en programma's						
1.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	132	0	0	0	0	0
Totaal 1.66 Totaal personeelsgebonden kosten	132	0	0	0	0	0
Totaal 01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	26.009	15.761	14.075	14.092	14.085	4.516
02. Milieu en energie						
2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen						
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	27	0	0	0	0	0
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	459	558	875	875	875	875
Totaal 2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen	486	558	875	875	875	875
2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst						
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	9.978	13.542	6.759	0	0	0
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	21	17	17	16	16	16
2.2.3 Beheer nazorgfonds	55	55	55	55	55	55
Totaal 2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst	10.054	13.614	6.830	71	71	71
2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem						
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	1.014	107	76	52	32	25
2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel	39	43	44	44	44	44
Totaal 2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem	1.053	150	120	96	76	69
2.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	41	0	0	0	0	0
Totaal 2.66 Totaal personeelsgebonden kosten	41	0	0	0	0	0
Totaal 02. Milieu en energie	11.633	14.322	7.825	1.042	1.022	1.015
03. Vitaal platteland						
3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit						
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur	363	707	726	726	726	726

Exploitatie	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
en landschap						
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	44	0	0	0	0	0
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	0	3.206	0	0	0	0
Totaal 3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	407	3.912	726	726	726	726
3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem						
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	486	339	0	0	0	0
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	326	0	0	0	0	0
Totaal 3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem	811	339	0	0	0	0
3.5 Ontwikkelen: transitie naar een toekomstbestendig landelijk gebied						
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	30.613	21.485	9.924	0	0	0
3.5.2 Veenweidestrategie Noordwest Overijssel	4.275	4.200	608	0	0	0
3.5.3 Afronding natuuropg pMJP-projecten	0	0	0	0	0	0
3.5.4 Aanpak PAS melders	7.559	0	0	0	0	0
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	1.184	14.000	0	0	0	0
3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied	2.305	1.200	0	0	0	0
Totaal 3.5 Ontwikkelen: transitie naar een toekomstbestendig landelijk gebied	45.936	40.885	10.532	0	0	0
3.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	190	0	0	0	0	0
Totaal 3.66 Totaal personeelsgebonden kosten	190	0	0	0	0	0
Totaal 03. Vitaal platteland	47.344	45.136	11.258	726	726	726
04. Mobiliteit						
4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken						
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	961	24	0	0	0	0
Totaal 4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken	961	24	0	0	0	0
4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer						
4.2.1 Transities Openbaar Vervoer	118	0	0	0	0	0
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus	62.735	50.016	50.233	50.267	50.480	49.539

Exploitatie	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
en trein						
Totaal 4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer	62.853	50.016	50.233	50.267	50.480	49.539
4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek						
4.4.1 Logistics Overijssel	51	0	0	0	0	0
Totaal 4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek	51	0	0	0	0	0
4.5 Iedereen elke dag veilig thuis						
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	255	0	0	0	0	0
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	663	0	0	0	0	0
Totaal 4.5 Iedereen elke dag veilig thuis	918	0	0	0	0	0
4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur						
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	1.856	221	361	361	361	361
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	1.792	0	0	0	0	0
Totaal 4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur	3.648	221	361	361	361	361
4.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	205	0	0	0	0	0
Totaal 4.66 Totaal personeelsgebonden kosten	205	0	0	0	0	0
Totaal 04. Mobiliteit	68.636	50.260	50.595	50.629	50.841	49.901
05. Regionale economie						
5.1 Krachtige Economie						
5.1.1 Bevorderen van de concurrentiekracht en verdienvermogen van ondernemers in Overijssel	250	0	0	0	0	0
5.1.2 Bevorderen van een attractief Overijssels vestigingsklimaat voor ondernemers	192	0	0	0	0	0
5.1.3 Ontwikkelen van een toekomstgerichte economie	2.269	0	0	0	0	0
5.1.4 Werklocaties provinciale participaties	1.053	0	0	0	0	0
Totaal 5.1 Krachtige Economie	3.763	0	0	0	0	0
5.2 Vrijetijdseconomie						
5.2.1 Recreatie en Vrije Tijd	8	0	0	0	0	0
Totaal 5.2 Vrijetijdseconomie	8	0	0	0	0	0
5.3 Betrekken andere financiers bij onze opgaven						
5.3.2 Regiodeals Zwolle en Stedendriehoek	2.875	3.644	1.463	0	0	0

Exploitatie	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
5.3.4 Europese programma's	2.000	0	0	66	0	0
Totaal 5.3 Betrekken andere financiers bij onze opgaven	4.875	3.644	1.463	66	0	0
5.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	72	0	0	0	0	0
Totaal 5.66 Totaal personeelsgebonden kosten	72	0	0	0	0	0
Totaal 05. Regionale economie	8.718	3.644	1.463	66	0	0
06. Cultuur en sociale kwaliteit						
6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod en talentontwikkeling						
6.2.1. Een basis voor cultureel aanbod en talentontwikkeling	338	333	0	0	0	0
Totaal 6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod en talentontwikkeling	338	333	0	0	0	0
6.7 Leefbaar platteland						
6.7.1 Een platteland waar inwoners goed kunnen wonen, werken en leven in een gezonde en mooie omgeving	188	0	0	0	0	0
Totaal 6.7 Leefbaar platteland	188	0	0	0	0	0
6.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	32	0	0	0	0	0
Totaal 6.66 Totaal personeelsgebonden kosten	32	0	0	0	0	0
Totaal 06. Cultuur en sociale kwaliteit	557	333	0	0	0	0
07. Kwaliteit openbaar bestuur						
7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel						
7.1.2 Interbestuurlijk toezicht	12	0	0	0	0	0
7.1.3 Integere overheid en aanpak ondermijning	113	384	210	218	0	0
7.1.4 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	508	30	31	31	31	31
Totaal 7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel	633	415	241	249	31	31
7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur						
7.2.3 Beleidsinformatie: kennis, onderzoek en data-science	53	55	55	55	55	55
Totaal 7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur	53	55	55	55	55	55
7.3 Effectief eigen bestuur						
7.3.1 Doelen bereiken met partners	93	43	44	44	44	44
Totaal 7.3 Effectief eigen bestuur	93	43	44	44	44	44

Exploitatie	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
7.4 Provinciale Staten en advies						
7.4.1 Provinciale Staten	0	0	0	0	0	0
7.4.3 Sociaal Economische Raad Overijssel	0	100	100	100	100	100
Totaal 7.4 Provinciale Staten en advies	0	100	100	100	100	100
7.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	97	0	0	0	0	0
Totaal 7.66 Totaal personeelsgebonden kosten	97	0	0	0	0	0
Totaal 07. Kwaliteit openbaar bestuur	876	612	440	448	230	230
Totaal Baten	163.774	130.068	85.655	67.002	66.904	56.387
Gerealiseerd resultaat	-326.523	-437.261	-403.221	-392.058	-363.055	-335.152

Toelichting saldo baten en lasten

In de eerste tabel specificeren wij voor de Kerntaken 1 tot en met 7 de lasten (€ 488,9 miljoen) en de baten (€ 85,7 miljoen) in 2025 . De tweede tabel 'baten en lasten overig' bevat de lasten en baten voor Overhead (€ 65,2 resp. € 0,9 miljoen) en de lasten en baten voor de algemene dekkingsmiddelen (€ 1,8 resp. € 438,9 miljoen).

Onder de inkomsten voor de overige algemene dekkingsmiddelen vallen de baten uit het provinciefonds en de opcenten van de motorrijtuigenbelasting. Met deze twee tabellen zijn alle begrote kosten en opbrengsten in 2025 in beeld, met uitzondering van de stortingen in - en de onttrekkingen aan de reserves. Het saldo van de opbrengsten --/- de lasten is € 30,5 miljoen (negatief). Dat bedrag wordt onttrokken aan de reserves. De derde tabel:

'Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves' geeft dit weer.

De begrote baten en lasten voor de kerntaken 1 tot en met 7 zijn lager dan die voor het jaar 2024. Dit zit hem vooral in de incidentele uitgaven, buiten de structurele taken om. De nieuwe investeringsimpuls uit het coalitieakkoord heeft alleen al een omvang van € 307 miljoen. De projecten en programma's die hieruit gefinancierd worden bevinden zich nog in de opstartfase waardoor de uitgaven nog beperkt alsook de onttrekkingen aan de bestemmingsreserves. Een andere belangrijke factor in het grillige verloop van baten en lasten, hangt samen met de financiering van onze opgaven . Veel van onze (incidentele) uitgaven worden gedekt met specifieke rijksuitkeringen (spuks). Deze hebben vaak een korte looptijd en worden per stuk aan de provincie beschikt. Vanuit het voorzichtigheidsprincipe worden er geen uitgaven gebudgetteerd als de dekking daarvan nog onzeker is (geen beschikking). Wij verwachten nog een aantal beschikkingen te ontvangen en zullen dan de begroting bijstellen via de reguliere p&c cyclus.

De bestedingsritmes ten laste van reserves en specifieke uitkeringen variëren dus van jaar tot jaar. Een overzicht van deze financieringsbronnen en een toelichting op het verloop vindt u in de subrubriek "Reserves, voorzieningen en doeluitkeringen" onder het kopje 'Financiën' rechtsboven in de hoek van begrotingspagina.

Saldo baten en lasten overig

Bedragen x €1.000

Baten en lasten overig	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						

Baten en lasten overig	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
10. Overhead						
10.0 Overhead	26.526	31.999	30.332	30.494	31.533	31.556
10.66 Totaal personeelsgebonden kosten overhead	33.051	32.909	34.828	35.978	35.734	35.713
Totaal 10. Overhead	59.578	64.909	65.160	66.472	67.267	67.269
20. Algemene dekkingsmiddelen						
20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen	-1.448	-250	-1.166	-1.169	-1.169	-1.170
20.20 Onvoorzien	0	4.845	3.009	3.107	2.552	2.477
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	-1.448	4.594	1.842	1.938	1.383	1.307
Totaal Lasten	58.130	69.503	67.002	68.409	68.650	68.575
Baten						
10. Overhead						
10.0 Overhead	1.099	856	878	878	878	878
10.66 Totaal personeelsgebonden kosten overhead	1.544	0	0	0	0	0
Totaal 10. Overhead	2.643	856	878	878	878	878
20. Algemene dekkingsmiddelen						
20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen	439.821	426.201	438.852	399.068	396.711	396.355
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	439.821	426.201	438.852	399.068	396.711	396.355
Totaal Baten	442.464	427.057	439.730	399.946	397.589	397.233
Saldo baten en lasten overig	384.334	357.554	372.727	331.537	328.939	328.658

Saldo baten en lasten totaal

Bedragen x €1.000

Baten en lasten totaal	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten	771.798	1.214.899	688.052	587.866	558.701	512.428
Baten	810.506	1.214.899	688.052	593.937	560.934	522.522
Saldo baten en lasten totaal	38.708	0	0	6.071	2.233	10.094

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Bedragen x €1.000

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
20.30 Mutaties algemene reserves						
20.30.1 Mutaties algemene reserves I	124.797	332.497	57.756	13.723	13.673	6.056
Totaal 20.30 Mutaties algemene reserves	124.797	332.497	57.756	13.723	13.673	6.056
20.40 Mutaties bestemmingsreserves						
20.40.1 Mutaties bestemmingsreserves KT 1	750	100	100	125	125	0
20.40.2 Mutaties bestemmingsreserves KT 2	3.629	0	0	0	0	0
20.40.3 Mutaties bestemmingsreserves KT 3	15.395	15.647	10.098	10.098	10.051	10.027
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	44.569	72.621	33.969	32.119	31.919	31.919
20.40.5 Mutaties bestemmingsreserves KT 5	12.182	4.307	4.331	4.331	4.325	4.313
20.40.9 Mutaties reserve UKVO	22.047	152.896	25.920	0	0	0
Totaal 20.40 Mutaties bestemmingsreserves	98.573	245.570	74.418	46.673	46.419	46.259
Totaal Lasten	223.370	578.068	132.174	60.397	60.092	52.314
Baten						
20.30 Mutaties algemene reserves						
20.30.1 Mutaties algemene reserves I	87.697	454.737	37.992	11.194	11.144	11.026
Totaal 20.30 Mutaties algemene reserves	87.697	454.737	37.992	11.194	11.144	11.026
20.40 Mutaties bestemmingsreserves						
20.40.1 Mutaties bestemmingsreserves KT 1	145	809	1.176	326	326	0
20.40.2 Mutaties bestemmingsreserves KT 2	229	244	506	1.015	514	514
20.40.3 Mutaties bestemmingsreserves KT 3	22.460	47.700	57.469	60.241	46.179	32.855
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	19.296	33.076	12.993	12.620	10.279	12.257
20.40.5 Mutaties bestemmingsreserves KT 5	6.863	5.817	13.739	11.415	9.394	6.000
20.40.9 Mutaties reserve UKVO	67.578	115.392	38.792	30.178	18.605	6.250
Totaal 20.40 Mutaties bestemmingsreserves	116.571	203.037	124.674	115.795	85.298	57.876
Totaal Baten	204.268	657.774	162.667	126.989	96.441	68.902

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo onttrekkingen en toevoegingen aan reserves	-19.102	79.707	30.493	66.592	36.349	16.588

Geraamd resultaat

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
20.50.1 Resultaat	-38.708	0	0	-6.071	-2.233	-10.094
Gerealiseerd resultaat	-38.708	0	0	-6.071	-2.233	-10.094

Uitsplitsing algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit:

- **Lokale heffingen:** de inkomsten uit de door ons geheven opcenten op de motorrijtuigenbelasting.
- **Algemene uitkeringen:** de inkomsten die we conform de circulaire van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vanuit het Provinciefonds ontvangen.
- **Dividend:** dividend en winstuitkeringen van alle deelnemingen en daarnaast de rentebaten op de perpetuele obligaties van BNG Bank en de converteerbare lening aan Enexis.
- **Saldo financieringsfunctie:** de rentebaten op uitzettingen. Het gaat dan om rente op de rekeningcourant en deposito's bij de schatkist, rente op verstrekte leningen aan decentrale overheden en verbonden partijen en rente over de obligatieportefeuille. Voor een verdere toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf Financiering.
- **Overige algemene dekkingsmiddelen:** alle nog te verdelen baten en lasten, exclusief de post onvoorzien en mutaties op de reserves.

Bedragen x €1.000

Uitsplitsing algemene dekkingsmiddelen	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
20.00.3 Dividend	3	4	4	4	4	4
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	210	-167	-171	-174	-174	-175
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	-1.661	-88	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Totaal Lasten	-1.448	-250	-1.166	-1.169	-1.169	-1.170
Baten						
20.00.1 Lokale heffingen	117.755	121.300	124.800	124.800	124.800	124.800
20.00.2 Algemene uitkeringen	246.747	262.139	265.788	246.740	244.733	244.712
20.00.3 Dividend	42.016	11.079	13.047	12.609	12.609	12.609
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	33.105	31.683	21.373	1.075	725	390
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	198	0	13.844	13.844	13.844	13.844

Uitsplitsing algemene dekkingsmiddelen	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Totaal Baten	439.821	426.201	438.852	399.068	396.711	396.355
Saldo uitsplitsing algemene dekkingsmiddelen	441.269	426.452	440.018	400.238	397.881	397.526

Structurele en incidentele baten en lasten

Inleiding en spelregels

Het overzicht van structurele en incidentele baten en lasten toont per budget of dit een structureel of incidenteel karakter heeft. Uit dit overzicht blijkt of onze begroting een duurzaam financieel evenwicht kent. Duurzaam financieel evenwicht betekent dat de structurele lasten worden gedekt door de structurele baten; de structurele baten dienen daarbij gelijk of hoger te zijn dan de structurele lasten. Voor het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is een duurzaam financieel evenwicht van de Begroting en meerjarenramingen een van de toetspunten in haar toezicht op de provinciale financiën. Ons beleid voor structurele en incidentele baten en lasten bevat hoofdregels en uitzonderingen. Deze zijn vastgesteld bij de Kerntakenbegroting 2013 (PS/2012/759) en vervolgens bij elke Begroting geactualiseerd. Wij hanteren voor dit onderdeel de volgende spelregels.

Hoofdregels

- *Het karakter van baten en lasten bepalen we vooraf.*
Deze hoofdregel zorgt ervoor dat de gehele looptijd bij de bepaling van het karakter in ogenschouw wordt genomen.
- *Het karakter van baten en lasten wijzigt gedurende de looptijd niet.*
Deze hoofdregel voorkomt dat er ongewenste verschuivingen tussen incidentele en structurele lasten en baten optreden in de loop van de tijd.
- *Incidentele lasten en baten doen zich niet langer dan vier begrotingsjaren voor.*
Deze hoofdregel is de invulling van het begrip incidenteel. Afwijkend van de suggestie in de toelichting op het BBV is gekozen voor vier jaar. Hierdoor vallen lasten en baten die slechts voor één bestuursperiode worden toegekend binnen de definitie van incidenteel.
- *Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves en de met onttrekkingen samenhangende lasten zijn incidenteel.*
Deze hoofdregel is de invulling van het gestelde in het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader. Dit omdat Provinciale Staten op elk gewenst moment de bestemming van reserves kan wijzigen.
- *De opbrengsten van dividenden worden als incidenteel aangemerkt.*
Deze hoofdregel is bedoeld om recht te doen aan de onzekerheid over of en welke bedragen ontvangen worden.

Uitzonderingen

- *Kapitaallasten kunnen slechts als incidenteel aangemerkt worden als geen vervangingsinvesteringen voorzien zijn.*
Deze uitzondering op de hoofdregel zorgt ervoor dat kapitaallasten van investeringen die binnen de termijn van vier jaar worden afgeschreven maar wel vervangen worden, niet als incidenteel worden aangemerkt. Door de vervangingsinvesteringen blijven de lasten wel doorlopen.
- *Onttrekkingen aan reserves ter dekking van kapitaallasten worden als structureel aangemerkt als de bijbehorende kapitaallasten ook als structureel aangemerkt zijn.*

Deze uitzondering op de hoofdregel is de invulling van het gestelde in het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader.

- *Van gegarandeerde dividenden wordt 60% als structureel aangemerkt.*
Als er geen onduidelijkheid over de verwachte dividendstromen bestaat, dan wordt 60% van de verwachte dividendstroom als structureel opgenomen. De resterende 40% blijft de hoofdregel volgen en wordt als incidenteel gekenmerkt. Deze uitzondering geldt ook voor rentebaten op leningen die afhankelijk zijn van het behaalde resultaat door de uitgevende partij.
- *Bijdragen van derden en de bijbehorende lasten worden als incidenteel aangemerkt voor zover deze zich gedurende een bepaalde tijd voordoen.*
Deze uitzondering op de hoofdregel zorgt ervoor dat in de tijd beperkte bijdragen van derden en de bijbehorende lasten niet leiden tot structurele lasten en baten die voortvloeien uit de bedrijfsvoering van de provincie.
- *De jaarlijkse toevoegingen aan de Uitvoeringsreserve NNN worden als structureel aangemerkt.*
Gelet op de lange periode en het feit dat de jaarlijkse toevoegingen uit het structurele saldo zijn gefinancierd, worden deze als structureel aangemerkt.

Hierna volgt het overzicht van structurele en incidentele baten en lasten, gepresenteerd op sub totaal voor incidenteel en structureel. U kunt deze overzichten desgewenst uitklappen voor een groter detailniveau.

De toegerekende personeelsgebonden kosten hebben vanaf Begroting 2025 betrekking op structurele personeelsgebonden kosten. De incidentele personeelsgebonden kosten zijn vanaf Begroting 2025 opgenomen onder de programmalasten van de desbetreffende kerntaak.

Gewijzigde presentatie kolommen jaarrekening 2023 en begroting 2024

De indeling in de tabellen in deze paragraaf wijkt af van de opzet in de P&C-documenten van de jaarrekening 2023 en begroting 2024. Dit komt door de wijzigingen in de kerntakenstructuur van 2025, met name in kerntaak 5 en 6. Daarom worden de kolommen voor de jaarrekening 2023 en begroting 2024 gepresenteerd volgens de kerntakenstructuur (prestatienummering) van 2025. Dit maakt het mogelijk om prestaties voor de periode 2023-2028 overzichtelijk te volgen.

Structurele en incidentele lasten en baten

Bedragen x €1.000

Structureel - incidenteel	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Structureel						
Lasten						
01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer						
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	218	305	365	365	365	365
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	705	695	621	663	663	663
1.2.1 Werken aan een klimaatrobuust en veilig water- en bodemsysteem	722	686	704	763	763	891
1.2.2 Samen werken aan klimaatadaptatie en waterbeheer	1.978	11	11	11	11	11
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	830	1.174	1.158	1.180	1.180	1.180
1.2.5 Vergunningverlening,	72	96	99	99	99	99

Structureel - incidenteel	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
toezicht en handhaving water						
1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's	230	232	238	281	281	281
1.3.2 Financieel beheer startersleningen	11	22	22	22	21	21
1.5.1 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	1.898	1.400	1.400	1.400	1.400	1.400
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	8.294	10.517	10.836	10.665	10.665	10.665
Totaal 01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	14.958	15.139	15.455	15.448	15.447	15.576
02. Milieu en energie						
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	9	71	73	73	73	73
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	3.949	4.154	4.267	4.267	4.267	4.267
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	43	45	47	47	47	47
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	0	6	6	5	5	5
2.2.3 Beheer nazorgfonds	55	55	55	55	55	55
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	36	917	933	928	923	917
2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel	66	67	69	69	69	69
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	2.574	3.387	2.362	2.362	2.362	2.362
Totaal 02. Milieu en energie	6.733	8.703	7.810	7.805	7.799	7.794
03. Vitaal platteland						
3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap	436	501	515	515	515	515
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	271	900	986	986	986	986
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	242	379	267	267	267	267
3.1.4 Beheer natuurterreinen	22.128	24.642	22.225	24.742	25.142	25.542
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	2.677	4.321	3.546	4.082	4.082	4.082
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	553	569	584	584	584	584
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap	657	1.028	934	934	934	934
3.2.1 Beheer landschap	422	437	449	449	449	449
3.2.2 Projecten die een natuurinclusieve samenleving bevorderen	754	701	706	706	706	706
3.3.1 Beleidsontwikkeling stikstofoxiden en ammoniak	1.231	1.395	1.449	1.449	1.449	1.449
3.3.4 Faunabeheer	3.677	3.297	3.468	3.468	3.468	3.468

Structureel - incidenteel	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
3.3.5 Bestrijding invasieve exoten	545	257	333	333	333	333
3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw	61	214	220	220	220	220
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	372	0	0	0	0	0
3.5.3 Afronding natuuropg pMJP-projecten	5.313	3.763	3.864	3.864	3.864	3.864
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	11.988	13.195	14.832	14.832	14.832	14.832
Totaal 03. Vitaal platteland	51.328	55.601	54.379	57.431	57.831	58.231
04. Mobiliteit						
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	362	1.407	1.045	1.045	1.045	1.045
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	106.463	106.943	123.065	123.074	124.659	124.454
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	5.084	7.052	7.928	7.928	7.928	7.928
4.4.2 Slimme, vitale en innovatieve logistiek en goederenvervoer	485	1.099	673	673	673	673
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	2.091	2.747	2.536	2.536	2.536	2.536
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	4.142	4.619	4.740	4.740	4.740	4.740
4.6.6 N307	83	83	664	664	664	664
4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten	5.501	5.965	10.371	10.300	10.338	10.498
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	587	1.691	2.060	2.060	2.060	2.060
4.6.12 Vloedbeltverbinding	0	0	0	0	0	2.177
4.6.13 N35 Knooppunt Raalte	0	0	0	0	0	0
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	15.021	17.072	16.987	16.931	16.924	16.991
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	23.404	24.360	25.432	25.251	25.189	25.353
4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	598	674	941	1.865	1.865	3.512
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	12.532	15.068	13.824	13.824	13.824	13.824
Totaal 04. Mobiliteit	176.353	188.782	210.265	210.891	212.444	216.455
05. Regionale economie						
5.1.1 Bevorderen van de concurrentiekracht en verdienvermogen van ondernemers in Overijssel	4.876	5.020	5.164	5.164	5.164	5.164
5.1.4 Werklocaties provinciale participaties	307	338	345	349	353	358
5.2.1 Recreatie en Vrije Tijd	451	465	477	477	477	477
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	4.583	4.953	4.680	4.680	4.678	4.678
Totaal 05. Regionale economie	10.217	10.775	10.666	10.670	10.672	10.677
06. Cultuur en sociale kwaliteit						

Structureel - incidenteel	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
6.1.1. Materieel, immaterieel erfgoed en erfgoed in transitie	6.336	6.651	6.328	6.328	6.328	6.328
6.2.1. Een basis voor cultureel aanbod en talentontwikkeling	4.330	4.414	4.561	4.561	4.561	4.561
6.2.2. Cultureel aanbod en talentontwikkeling vernieuwen en ontwikkelen	520	1.053	860	860	860	860
6.4.1. Een leven lang lezen en leren	3.846	4.330	3.685	3.685	3.685	3.685
6.5.1 Overijsseleers zijn vitaal en kunnen deelnemen aan een inclusieve samenleving	1.780	1.878	1.998	1.998	1.998	1.998
6.6.1 Duurzame voorzieningen, waardevolle verbindingen, inzet van vrijwilligers en maatschappelijke initiatieven	708	1.412	1.145	1.145	1.145	1.145
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	2.024	2.075	2.099	2.099	2.099	2.099
Totaal 06. Cultuur en sociale kwaliteit	19.544	21.813	20.676	20.676	20.676	20.676
07. Kwaliteit openbaar bestuur						
7.1.1 Interbestuurlijke verhoudingen	0	26	27	27	27	27
7.1.2 Interbestuurlijk toezicht	15	9	9	9	9	60
7.1.3 Integere overheid en aanpak ondermijning	116	225	234	234	234	234
7.1.4 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	216	127	198	198	198	198
7.2.1 Jongeren en democratie	124	158	162	162	162	162
7.2.3 Beleidsinformatie: kennis, onderzoek en data-science	711	851	874	874	874	874
7.3.1 Doelen bereiken met partners	518	768	789	789	789	789
7.3.2 Wet open overheid	33	574	199	256	463	463
7.3.3 Communicatie	401	340	284	284	284	284
7.3.4 Bezwaar en beroep	60	60	62	62	62	62
7.3.5 Gedeputeerde Staten	1.182	2.124	2.182	2.182	2.182	2.182
7.4.1 Provinciale Staten	2.332	2.513	2.580	2.580	2.580	2.580
7.4.2 Trendbureau Overijssel	207	196	202	202	202	202
7.4.3 Sociaal Economische Raad Overijssel	0	74	74	74	74	74
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	6.394	6.204	6.069	6.069	6.076	6.078
Totaal 07. Kwaliteit openbaar bestuur	12.308	14.249	13.943	14.000	14.213	14.267
10. Overhead						
10.0.0 Overhead	26.118	30.441	30.125	30.437	31.476	31.556
10.66.66 Personeelsgebonden kosten overhead	33.154	32.533	34.828	35.978	35.734	35.713
Totaal 10. Overhead	59.272	62.973	64.953	66.414	67.210	67.269
20. Algemene dekkingsmiddelen						
20.00.3 Dividend	0	4	4	4	4	4

Structureel - incidenteel	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	201	-167	-171	-174	-174	-175
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	21.670	21.670	21.699	21.699	21.699	22.699
20.20.1 Onvoorzien	0	4.845	3.009	3.107	2.552	2.477
20.40.3 Mutaties bestemmingsreserves KT 3	5.250	4.500	0	0	0	0
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	8.405	16.474	16.919	16.919	16.919	16.919
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	35.525	47.326	41.460	41.555	41.001	41.924
Totaal Lasten	386.239	425.361	439.606	444.889	447.294	452.868
Baten						
01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer						
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	16	0	0	0	0	0
1.2.1 Werken aan een klimaatrobuust en veilig water- en bodemsysteem	15	0	0	0	0	0
1.2.2 Samen werken aan klimaatadaptatie en waterbeheer	1.978	10	11	11	11	11
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	1.203	1.085	1.107	1.129	1.129	1.129
1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	74	37	38	38	38	38
1.3.2 Financieel beheer startersleningen	198	175	169	164	158	158
1.5.1 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	2.282	1.577	1.581	1.581	1.581	1.581
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	132	0	0	0	0	0
Totaal 01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	5.898	2.884	2.906	2.923	2.916	2.916
02. Milieu en energie						
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	27	0	0	0	0	0
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	440	558	875	875	875	875
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	21	17	17	16	16	16
2.2.3 Beheer nazorgfonds	55	55	55	55	55	55
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	190	107	76	52	32	25
2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel	39	43	44	44	44	44
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	41	0	0	0	0	0
Totaal 02. Milieu en energie	813	780	1.067	1.042	1.022	1.015
03. Vitaal platteland						

Structureel - incidenteel	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	363	707	726	726	726	726
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	44	0	0	0	0	0
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	0	0	0	0	0	0
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	127	0	0	0	0	0
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	190	0	0	0	0	0
Totaal 03. Vitaal platteland	724	707	726	726	726	726
04. Mobiliteit						
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	59.238	49.455	49.653	49.662	49.671	49.466
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	663	0	0	0	0	0
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	715	221	361	361	361	361
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	205	0	0	0	0	0
Totaal 04. Mobiliteit	60.821	49.676	50.014	50.023	50.032	49.828
05. Regionale economie						
5.1.1 Bevorderen van de concurrentiekracht en verdienvermogen van ondernemers in Overijssel	100	0	0	0	0	0
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	72	0	0	0	0	0
Totaal 05. Regionale economie	172	0	0	0	0	0
06. Cultuur en sociale kwaliteit						
6.2.1. Een basis voor cultureel aanbod en talentontwikkeling	5	0	0	0	0	0
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	32	0	0	0	0	0
Totaal 06. Cultuur en sociale kwaliteit	36	0	0	0	0	0
07. Kwaliteit openbaar bestuur						
7.1.2 Interbestuurlijk toezicht	12	0	0	0	0	0
7.1.4 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	36	30	31	31	31	31
7.2.3 Beleidsinformatie: kennis, onderzoek en data-science	53	55	55	55	55	55
7.3.1 Doelen bereiken met partners	93	43	44	44	44	44
7.4.1 Provinciale Staten	0	0	0	0	0	0
7.4.3 Sociaal Economische Raad Overijssel	0	100	100	100	100	100
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	97	0	0	0	0	0
Totaal 07. Kwaliteit openbaar bestuur	292	228	230	230	230	230
10. Overhead						

Structureel - incidenteel	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
10.0.0 Overhead	1.099	856	878	878	878	878
10.66.66 Personeelsgebonden kosten overhead	1.536	0	0	0	0	0
Totaal 10. Overhead	2.635	856	878	878	878	878
20. Algemene dekkingsmiddelen						
20.00.1 Lokale heffingen	117.755	121.300	124.800	124.800	124.800	124.800
20.00.2 Algemene uitkeringen	244.129	262.041	265.760	246.712	244.712	244.712
20.00.3 Dividend	12.672	5.937	7.566	7.566	7.566	7.566
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	2.303	933	623	325	325	325
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	13.844	13.844	13.844	13.844
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	1.609	1.910	7.641	8.596	8.771	10.749
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	378.467	392.121	420.234	401.844	400.018	401.997
Totaal Baten	449.859	447.251	476.055	457.666	455.823	457.589
Totaal Structureel	63.620	21.889	36.448	12.777	8.529	4.721
Incidenteel						
Lasten						
01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer						
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	325	628	0	0	0	0
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	769	2.181	800	600	800	0
1.1.5 Implementatie Omgevingswet	294	486	0	0	0	0
1.2.1 Werken aan een klimaatrobuust en veilig water- en bodemsysteem	539	802	350	350	350	0
1.2.2 Samen werken aan klimaatadaptatie en waterbeheer	17.328	9.552	10.256	10.256	10.256	0
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	379	1.000	1.605	885	860	0
1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's	2.130	3.045	317	0	0	0
1.3.3 Investeren in de woningmarkt	0	1.050	1.817	1.817	1.817	0
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	2.837	3.725	1.081	675	675	0
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	2.483	2.441	1.901	1.361	1.000	1.000
1.4.4 Ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen	0	4.050	1.100	0	0	0
1.4.5 Versterken corridor Zwolle-Twente-Munster	75	327	0	0	0	0
1.5.1 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	45	0	0	0	0	0
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	587	298	0	0	0	0

Structureel - incidenteel	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Totaal 01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	27.792	29.585	19.226	15.944	15.758	1.000
02. Milieu en energie						
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	76	262	0	0	0	0
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	18	123	21	21	21	0
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	10.235	13.814	7.264	1.015	514	514
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	435	445	0	0	0	0
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	8.304	6.560	500	0	0	0
2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel	193	0	0	0	0	0
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	1.188	89	0	0	0	0
Totaal 02. Milieu en energie	20.449	21.292	7.785	1.035	535	514
03. Vitaal platteland						
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	602	1.413	963	0	0	0
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	0	226	360	360	0	0
3.1.4 Beheer natuurterreinen	0	120	0	0	0	0
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	362	0	0	0	0	0
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	851	4.893	0	0	0	0
3.2.1 Beheer landschap	1.306	1.566	50	25	25	0
3.2.2 Projecten die een natuurinclusieve samenleving bevorderen	576	2.354	0	0	0	0
3.3.1 Beleidsontwikkeling stikstofoxide en ammoniak	19	19	610	610	0	0
3.3.2 Nationale parken	165	250	0	0	0	0
3.3.4 Faunabeheer	382	500	0	0	0	0
3.3.5 Bestrijding invasieve exoten	0	700	700	700	700	400
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	2.212	2.461	1.500	1.500	1.500	0
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	1.160	600	0	0	0	0
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	45.994	62.033	67.393	60.241	46.179	32.855
3.5.2 Veenweidestrategie Noordwest Overijssel	4.606	4.680	608	0	0	0
3.5.3 Afronding natuuropg pMJP-projecten	268	1.132	0	0	0	0
3.5.4 Aanpak PAS melders	8.544	2.000	3.000	0	0	0
3.5.5 Bossenstrategie en	1.229	14.018	0	0	0	0

Structureel - incidenteel	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
boscompensatie						
3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied	5.706	9.845	0	0	0	0
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	3.203	2.411	0	0	0	0
Totaal 03. Vitaal platteland	77.184	111.220	75.184	63.436	48.404	33.255
04. Mobiliteit						
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	1.214	24	0	0	0	0
4.1.5 Mobiliteitshubs	0	0	3.000	750	250	0
4.2.1 Transitie Openbaar Vervoer	1.236	0	0	0	0	0
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	11.949	3.204	2.088	2.114	2.317	1.581
4.2.4 Verbeteren infrastructuur openbaar vervoer	89	1.650	2.533	0	0	0
4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	297	15.230	0	0	0	0
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	3.031	6.421	2.468	3.114	0	0
4.4.1 Logistics Overijssel	598	550	650	400	400	0
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	2.222	3.050	2.557	2.417	2.417	0
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	286	471	150	100	100	0
4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten	-424	424	0	0	0	0
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	305	300	132	0	0	0
4.6.13 N35 Knooppunt Raalte	-59	4.559	3.523	9.407	0	0
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	1.141	500	0	0	0	0
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	1.425	2.567	2.200	450	450	0
4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	353	572	0	0	0	0
4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik	6.521	1.397	0	0	0	0
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	413	322	0	0	0	0
Totaal 04. Mobiliteit	30.598	41.240	19.301	18.751	5.933	1.581
05. Regionale economie						
5.1.1 Bevorderen van de concurrentiekracht en verdienvermogen van ondernemers in Overijssel	2.191	2.073	0	0	0	0
5.1.2 Bevorderen van een attractief Overijssels vestigingsklimaat voor ondernemers	5.673	4.838	300	300	300	0
5.1.3 Ontwikkelen van een toekomstgerichte economie	6.828	5.547	0	0	0	0
5.1.4 Werklocaties provinciale participaties	649	240	0	0	0	0

Structureel - incidenteel	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
5.1.5 Verstrekken risicokapitaal	-746	0	122	122	122	122
5.2.1 Recreatie en Vrije Tijd	2.772	2.106	1.250	1.250	1.250	0
5.2.2 Festivals en evenementen	1.330	1.522	1.213	1.213	1.213	0
5.3.1 Regiodeals Twente en Zuid- en Oost Drenthe	631	940	286	0	0	0
5.3.2 Regiodeals Zwolle en Stedendriehoek	4.424	3.644	1.463	0	0	0
5.3.3 Nationaal Groeifonds	69	2.042	900	1.600	700	0
5.3.4 Europese programma's	6.822	5.521	13.739	11.481	9.394	6.143
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	486	511	0	0	0	0
Totaal 05. Regionale economie	31.128	28.984	19.273	15.966	12.979	6.265
06. Cultuur en sociale kwaliteit						
6.1.1. Materieel, immaterieel erfgoed en erfgoed in transitie	715	3.414	1.460	1.460	1.460	1.460
6.2.1. Een basis voor cultureel aanbod en talentontwikkeling	1.579	2.994	605	155	155	155
6.2.2. Cultureel aanbod en talentontwikkeling vernieuwen en ontwikkelen	-5	1.108	1.275	1.275	1.275	1.275
6.3.1. Cultuureducatie en cultuurparticipatie	2.461	3.006	2.310	2.310	2.310	2.310
6.4.1. Een leven lang lezen en leren	461	983	50	50	50	50
6.5.1 Overijsselaars zijn vitaal en kunnen deelnemen aan een inclusieve samenleving	862	2.983	5.400	0	0	0
6.6.1 Duurzame voorzieningen, waardevolle verbindingen, inzet van vrijwilligers en maatschappelijke initiatieven	1.316	1.184	1.000	0	0	0
6.7.1 Een platteland waar inwoners goed kunnen wonen, werken en leven in een gezonde en mooie omgeving	1.613	0	0	0	0	0
6.7.2 Erfcoaches	695	942	1.005	0	0	0
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	154	78	0	0	0	0
Totaal 06. Cultuur en sociale kwaliteit	9.850	16.692	13.105	5.250	5.250	5.250
07. Kwaliteit openbaar bestuur						
7.1.1 Interbestuurlijke verhoudingen	72	0	0	0	0	0
7.1.2 Interbestuurlijk toezicht	6	0	0	0	0	0
7.1.3 Integere overheid en aanpak ondermijning	113	1.486	1.545	1.545	1.545	0
7.1.4 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	683	982	57	7	0	0
7.2.1 Jongeren en democratie	188	0	0	0	133	0
7.2.2 Participatie	303	123	206	206	206	0
7.4.1 Provinciale Staten	65	0	0	0	131	0
7.66.66 Toegerekende	425	662	0	0	0	0

Structureel - incidenteel	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
personeelsgebonden kosten						
Totaal 07. Kwaliteit openbaar bestuur	1.855	3.254	1.808	1.758	2.016	0
10. Overhead						
10.0.0 Overhead	409	1.559	207	57	57	0
10.66.66 Personeelsgebonden kosten overhead	-103	377	0	0	0	0
Totaal 10. Overhead	306	1.935	207	57	57	0
20. Algemene dekkingsmiddelen						
20.00.3 Dividend	3	0	0	0	0	0
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	9	0	0	0	0	0
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	-23.331	-21.758	-22.699	-22.699	-22.699	-23.699
20.30.1 Mutaties algemene reserves I	124.797	332.497	57.756	13.723	13.673	6.056
20.40.1 Mutaties bestemmingsreserves KT 1	750	100	100	125	125	0
20.40.2 Mutaties bestemmingsreserves KT 2	3.629	0	0	0	0	0
20.40.3 Mutaties bestemmingsreserves KT 3	10.145	11.147	10.098	10.098	10.051	10.027
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	36.164	56.147	17.050	15.200	15.000	15.000
20.40.5 Mutaties bestemmingsreserves KT 5	12.182	4.307	4.331	4.331	4.325	4.313
20.40.9 Mutaties reserve UKVO	22.047	152.896	25.920	0	0	0
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	186.397	535.336	92.556	20.779	20.475	11.696
Totaal Lasten	385.559	789.538	248.445	142.977	111.407	59.560
Baten						
01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer						
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	140	300	0	0	0	0
1.1.5 Implementatie Omgevingswet	-6	0	0	0	0	0
1.2.1 Werken aan een klimaatrobuust en veilig water- en bodemsysteem	77	0	0	0	0	0
1.2.2 Samen werken aan klimaatadaptatie en waterbeheer	16.605	8.177	9.569	9.569	9.569	0
1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's	880	2.493	0	0	0	0
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	680	308	0	0	0	0
1.5.1 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	1.734	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600
Totaal 01. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	20.111	12.878	11.169	11.169	11.169	1.600
02. Milieu en energie						
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	18	0	0	0	0	0

Structureel - incidenteel	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	9.978	13.542	6.759	0	0	0
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	824	0	0	0	0	0
Totaal 02. Milieu en energie	10.821	13.542	6.759	0	0	0
03. Vitaal platteland						
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	0	0	0	0	0	0
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	0	3.206	0	0	0	0
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	486	339	0	0	0	0
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	198	0	0	0	0	0
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	30.613	21.485	9.924	0	0	0
3.5.2 Veenweidestrategie Noordwest Overijssel	4.275	4.200	608	0	0	0
3.5.3 Afronding natuuropg pMJP-projecten	0	0	0	0	0	0
3.5.4 Aanpak PAS melders	7.559	0	0	0	0	0
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	1.184	14.000	0	0	0	0
3.5.6 Provinciaal programma landelijk gebied	2.305	1.200	0	0	0	0
Totaal 03. Vitaal platteland	46.620	44.430	10.532	0	0	0
04. Mobiliteit						
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	961	24	0	0	0	0
4.2.1 Transitie Openbaar Vervoer	118	0	0	0	0	0
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	3.498	560	581	606	809	73
4.4.1 Logistics Overijssel	51	0	0	0	0	0
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	255	0	0	0	0	0
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	1.141	0	0	0	0	0
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	1.792	0	0	0	0	0
Totaal 04. Mobiliteit	7.815	584	581	606	809	73
05. Regionale economie						
5.1.1 Bevorderen van de concurrentiekracht en verdienvermogen van ondernemers in Overijssel	150	0	0	0	0	0
5.1.2 Bevorderen van een attractief Overijssels vestigingsklimaat voor ondernemers	192	0	0	0	0	0

Structureel - incidenteel	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
5.1.3 Ontwikkelen van een toekomstgerichte economie	2.269	0	0	0	0	0
5.1.4 Werklocaties provinciale participaties	1.053	0	0	0	0	0
5.2.1 Recreatie en Vrije Tijd	8	0	0	0	0	0
5.3.2 Regiodeals Zwolle en Stedendriehoek	2.875	3.644	1.463	0	0	0
5.3.4 Europese programma's	2.000	0	0	66	0	0
Totaal 05. Regionale economie	8.546	3.644	1.463	66	0	0
06. Cultuur en sociale kwaliteit						
6.2.1. Een basis voor cultureel aanbod en talentontwikkeling	333	333	0	0	0	0
6.7.1 Een platteland waar inwoners goed kunnen wonen, werken en leven in een gezonde en mooie omgeving	188	0	0	0	0	0
Totaal 06. Cultuur en sociale kwaliteit	521	333	0	0	0	0
07. Kwaliteit openbaar bestuur						
7.1.3 Integere overheid en aanpak ondermijning	113	384	210	218	0	0
7.1.4 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	472	0	0	0	0	0
Totaal 07. Kwaliteit openbaar bestuur	585	384	210	218	0	0
10. Overhead						
10.66.66 Personeelsgebonden kosten overhead	7	0	0	0	0	0
Totaal 10. Overhead	7	0	0	0	0	0
20. Algemene dekkingsmiddelen						
20.00.2 Algemene uitkeringen	2.618	98	28	28	21	0
20.00.3 Dividend	29.343	5.142	5.481	5.043	5.043	5.043
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	30.803	30.750	20.750	750	400	65
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	198	0	0	0	0	0
20.30.1 Mutaties algemene reserves I	87.697	454.737	37.992	11.194	11.144	11.026
20.40.1 Mutaties bestemmingsreserves KT 1	145	809	1.176	326	326	0
20.40.2 Mutaties bestemmingsreserves KT 2	229	244	506	1.015	514	514
20.40.3 Mutaties bestemmingsreserves KT 3	22.460	47.700	57.469	60.241	46.179	32.855
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	17.688	31.166	5.351	4.024	1.508	1.508
20.40.5 Mutaties bestemmingsreserves KT 5	6.863	5.817	13.739	11.415	9.394	6.000
20.40.9 Mutaties reserve UKVO	67.578	115.392	38.792	30.178	18.605	6.250
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	265.621	691.854	181.284	124.213	93.134	63.260
Totaal Baten	360.647	767.649	211.997	136.272	105.111	64.933

Structureel - incidenteel	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Totaal Incidenteel	-24.912	-21.889	-36.448	-6.705	-6.296	5.373
Saldo	38.708	0	0	6.071	2.233	10.094

Structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves

De lasten in onderstaande tabel representeren de toevoegingen aan reserves. De baten representeren de geraamde onttrekkingen aan de reserves.

Bedragen x €1.000

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Structureel						
Lasten						
20.40.3 Mutaties bestemmingsreserves KT 3	5.250	4.500	0	0	0	0
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	8.405	16.474	16.919	16.919	16.919	16.919
Totaal Lasten	13.655	20.974	16.919	16.919	16.919	16.919
Baten						
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	1.609	1.910	7.641	8.596	8.771	10.749
Totaal Baten	1.609	1.910	7.641	8.596	8.771	10.749
Totaal Structureel	-12.046	-19.064	-9.277	-8.323	-8.148	-6.169
Saldo structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-12.046	-19.064	-9.277	-8.323	-8.148	-6.169

Balans

Inleiding

De balans is het overzicht van onze bezittingen, vreemd vermogen en eigen vermogen op een bepaald moment. De balans bestaat uit activa en passiva, welke met elkaar in evenwicht zijn. Activa zijn de bezittingen en passiva zijn de middelen waarmee de activa gefinancierd worden (eigen vermogen en vreemd vermogen). Zoals voorgeschreven in wet- en regelgeving presenteren wij hier de geraamde standen van de balans per 2025 (begin- en eindstanden), 2026, 2027 en 2028 (eindstanden). Bij balansposten waarin grote mutaties plaatsvinden treft u een toelichting aan. Bij balansposten die moeilijk of niet te ramen zijn, zijn de standen van de Jaarrekening 2023 als uitgangspunt gehanteerd.

Overzicht balans - activa

Bedragen x €1.000

Activa	Beginsaldo 2025	Eindsaldo 2025	Eindsaldo 2026	Eindsaldo 2027	Eindsaldo 2028
Vaste activa					
01. Immateriële vaste activa					
Kosten verbonden aan	0	0	0	0	0

Activa	Beginsaldo 2025	Eindsaldo 2025	Eindsaldo 2026	Eindsaldo 2027	Eindsaldo 2028
het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio					
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	0	0	0	0	0
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	0	0	0	0
Totaal 01. Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0
02. Materiële vaste activa					
Woonruimten	78	63	48	33	18
Bedrijfsgebouwen	37.571	36.960	35.655	34.045	31.116
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	383.311	403.946	443.233	465.874	449.792
Vervoermiddelen	807	766	726	686	646
Machines, apparaten en installaties	10.157	10.244	10.376	9.625	8.859
Overig	3.215	3.197	3.176	2.944	2.711
Totaal 02. Materiële vaste activa	435.139	455.176	493.214	513.207	493.142
03. Financiële vaste activa					
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	175.391	175.325	178.825	182.325	185.825
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen	0	0	0	0	0
Kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen	0	0	0	0	0
Leningen aan woningbouwcorporaties	0	0	0	0	0
Leningen aan deelnemingen	425.327	414.727	406.927	316.327	301.327
Leningen aan overige verbonden partijen	0	0	0	0	0
Leningen aan openbare lichamen zoals bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	1.000	0	0	0	0
Overige langlopende leningen	21.072	25.392	24.321	23.479	17.731
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0	0	0	0
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0	0	0	0

Activa	Beginsaldo 2025	Eindsaldo 2025	Eindsaldo 2026	Eindsaldo 2027	Eindsaldo 2028
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	41.008	26.389	26.573	26.757	26.942
Totaal 03. Financiële vaste activa	663.798	641.833	636.646	548.888	531.825
Totaal Vaste activa	1.098.937	1.097.009	1.129.860	1.062.095	1.024.967
Vlottende activa					
04. Voorraden					
Grond- en hulpstoffen	0	0	0	0	0
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	0	0	0	0	0
Gereed product en handelsgoederen	154.165	160.321	174.797	171.242	162.989
Vooruitbetalingen	0	0	0	0	0
Totaal 04. Voorraden	154.165	160.321	174.797	171.242	162.989
05. Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar					
Vorderingen op openbare lichamen	46.472	46.472	46.472	46.472	46.472
Verstreckte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	0	0	0	0	0
Overige verstreckte kasgeldleningen	0	0	0	0	0
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	0	0	0	0	0
Rekening-courantverhouding met het Rijk	590.154	519.549	405.951	447.103	483.822
Overige vorderingen	7.037	7.037	7.037	7.037	7.037
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0	0	0	0	0
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0	0	0	0	0
Overige uitzettingen	690	396	396	396	396
Totaal 05. Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	644.353	573.454	459.856	501.008	537.727
06 Liquide middelen					
Kas- en banksaldi	128	128	128	128	128
Totaal 06 Liquide middelen	128	128	128	128	128
07. Overlopende					

Activa	Beginsaldo 2025	Eindsaldo 2025	Eindsaldo 2026	Eindsaldo 2027	Eindsaldo 2028
activa					
Van Europese overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	0	0	0	0	0
Van de Nederlandse Rijksoverheid nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingdoel	7.090	9.613	12.906	14.745	14.745
Van overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingdoel	0	0	0	0	0
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste komen van volgende begrotingsjaren komen	53.133	53.133	53.133	53.133	53.133
Totaal 07. Overlopende activa	60.223	62.746	66.039	67.878	67.878
Totaal Vlottende activa	858.869	796.649	700.820	740.256	768.722
Totaal activa	1.957.806	1.893.658	1.830.680	1.802.351	1.793.689

Toelichtingen mutaties activa 2025

- De per saldo toename van de materiële vaste activa (€ 20,0 miljoen) betreft de (vervangings)investeringen in grond-, weg- en waterbouwkundige werken (€ 33,7 miljoen) en reguliere vervangingsinvesteringen in de overige categorieën (€ 2,1 miljoen) verminderd met de reguliere afschrijvingen (€ 14,3 miljoen) en de bijdragen aan derden (€ 1,5 miljoen).
- De per saldo afname van de financiële vaste activa (€ 22,0 miljoen) bestaat uit verschillende onderdelen.
 - In de categorie 'kapitaalverstrekkingen' wordt € 2,9 miljoen overgeheveld van Innovatiefonds Overijssel II B.V aan Innovatiefonds Overijssel I. Dit zijn de middelen die resteren na ontbinding van Innovatiefonds Overijssel II B.V.
 - In de categorie 'leningen aan openbare lichamen' wordt lening Gemeente Kampen | Koekoekspolder afgelost voor € 1,0 miljoen.
 - In de categorie 'leningen aan deelnemingen' wordt de lening aan Herstructureringsmaatschappij Overijssel NV afgelost met € 10,0 miljoen en Lening SPV Hengelo neemt af met € 0,6 miljoen.
 - In de categorie 'overige langlopende leningen' wordt € 1,7 miljoen afgelost door SVn. Voor de lening Photondelta wordt € 6,0 miljoen verstrekt.

- In de categorie 'overige uitzettingen' wordt €14,6 miljoen ontvangen aan aflopende obligaties in portefeuille.
- De voorraad grond neemt in 2025 toe met € 6,2 miljoen. Dit is het gevolg van begrote mutaties in meerdere voorraadrubrieken. De voorraad grond voor het Natuurnetwerk Nederland daalt met € 20,2 miljoen. Dit is het saldo van grondaankopen (€ 50,6 miljoen) enerzijds en afwaardering van gronden (€ 37,6 miljoen) en verkopen (€ 33,1 miljoen) anderzijds. De voorraad grond voor het anticiperend grondfonds stijgt als gevolg van aankopen met € 25 miljoen. De voorraad grond voor boscompensatie stijgt met € 0,2 miljoen als gevolg van begrote aankopen van € 1,5 miljoen en de daarop toe te passen afwaardering van € 1,3 miljoen.
- De per saldo afname van de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar (€ 72,5 miljoen) betreft 2 componenten:
 - de afname van de categorie 'rekening-courantverhouding met het Rijk' (€ 72,2 miljoen). Dit betreft het effect van alle ramingen in deze begroting; uiteindelijk is dit zichtbaar in het tegoed dat wij in de schatkist van het Rijk moeten aanhouden;
 - de per saldo afname van de categorie 'overige uitzettingen' (€ 0,3 miljoen). Dit betreft de opgebouwde rente op obligaties in portefeuille (couponrente) en overige leningen die het volgende jaar worden ontvangen.

Voor meer details verwijzen wij u naar het bijlagenboek. Deze vindt u onder de 'Bijlagen'-knop rechtsboven.

Overzicht balans - passiva

Bedragen x €1.000

Passiva	Beginsaldo 2025	Eindsaldo 2025	Eindsaldo 2026	Eindsaldo 2027	Eindsaldo 2028
Vaste passiva					
01. Eigen vermogen					
Algemene reserves	686.164	705.927	708.456	710.985	706.014
Bestemmingsreserves	961.107	910.851	841.730	802.853	791.237
Resultaat	0	0	6.071	8.304	18.398
Totaal 01. Eigen vermogen	1.647.271	1.616.778	1.556.257	1.522.142	1.515.649
02. Voorzieningen					
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	38.650	29.662	29.848	30.038	30.265
Egalisatievoorzieningen	12.185	5.468	3.151	9.276	7.030
Van derden verkregen middelen	1.103	931	781	631	481
Totaal 02. Voorzieningen	51.938	36.061	33.780	39.945	37.776
03. Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar					
Obligatieleningen	0	0	0	0	0
Onderhandse leningen van binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0	0	0	0
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	0	0	0	0	0

Passiva	Beginsaldo 2025	Eindsaldo 2025	Eindsaldo 2026	Eindsaldo 2027	Eindsaldo 2028
Onderhandse leningen van binnenlandse bedrijven	0	0	0	0	0
Onderhandse leningen van openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	1.853	1.853	1.853	1.853	1.853
Onderhandse leningen van overige binnenlandse sectoren	0	0	0	0	0
Onderhandse leningen van buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	0	0	0	0	0
Door derden belegde gelden	0	0	0	0	0
Waarborgsommen	7	7	7	7	7
Totaal 03. Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	1.860	1.860	1.860	1.860	1.860
Totaal Vaste passiva	1.701.069	1.654.699	1.591.897	1.563.947	1.555.285
vlottende passiva					
04. Netto-vlottende schulden met een looptijd < 1 jaar					
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	0	0	0	0	0
Overige kasgeldleningen	0	0	0	0	0
Banksaldi	0	0	0	0	0
Overige schulden	32.687	32.687	32.687	32.687	32.687
Totaal 04. Netto-vlottende schulden met een looptijd < 1 jaar	32.687	32.687	32.687	32.687	32.687
05. Overlopende passiva					
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	137.046	137.046	137.046	137.046	137.046
Van Europese overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	488	488	488	488	488

Passiva	Beginsaldo 2025	Eindsaldo 2025	Eindsaldo 2026	Eindsaldo 2027	Eindsaldo 2028
Van de Nederlandse Rijksoverheid ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	84.096	66.318	66.142	65.763	65.763
Overige vooruitontvangen bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	2.420	2.420	2.420	2.420	2.420
Totaal 05. Overlopende passiva	224.050	206.272	206.096	205.717	205.717
Totaal Vlottende passiva	256.737	238.959	238.783	238.404	238.404
Totaal passiva	1.957.806	1.893.658	1.830.680	1.802.351	1.793.689

Toelichtingen mutaties passiva 2025

Voor de toelichting op de reserves, voorzieningen en doeluitkeringen verwijzen wij naar het afzonderlijk onderdeel daarvoor in deze begroting. Voor meer details verwijzen wij u naar het bijlagenboek, deze vindt u onder de '**Bijlagen**'-knop rechtsboven.

De bedragen op de post 'resultaat' betreffen de cumulatieve saldi in de respectievelijke jaarschijven 2025 en verder.

Reserves, voorzieningen en doeluitkeringen

Inleiding

Een belangrijk onderdeel van het provinciale vermogen wordt gevormd door reserves, voorzieningen en doeluitkeringen.

Reserves worden gevormd voor:

- Het opvangen van algemene risico's (bufferfunctie van de algemene reserves).
- Toekomstige besteding aan een van te voren bepaald doel (bestemmingsreserves).

Voorzieningen worden gevormd voor:

- Min of meer onzekere verplichtingen die te zijner tijd tot schulden kunnen worden.
- Schattingen van de lasten voortvloeiend uit risico's die samenhangen met de bedrijfsvoering (zoals rechtsgedingen en reorganisaties).
- Egalisatie van de in de tijd onregelmatig gespreide lasten (zoals groot onderhoud).

Doeluitkeringen worden gevormd door:

- Niet bestede middelen afkomstig van Europese en Nederlandse overheidslichamen, die krachtens het BBV niet meer als voorziening maar als overlopend passief op de balans worden opgenomen.

Spelregels

Het kader voor de reserves, voorzieningen en doeluitkeringen van de provincie Overijssel wordt gevormd door de Nota reserves, voorzieningen & doeluitkeringen provincie Overijssel 2021 (PS/2021/0127125, zie statenvoorstel). Dit kader bewerkstelligt een doelmatige en doeltreffende omgang met de betreffende onderdelen en zorgt ervoor dat de uitvoering van

het provinciaal beleid adequaat wordt ondersteund. Ook zorgt een eenduidig kader voor inzicht in de vermogensopbouw en het weerstandsvermogen.

Reserves

Bedragen x €1.000

Reserves	Beginsaldo 2025	Toevoeging	Onttrekking	Eindsaldo 2025	Eindsaldo 2026	Eindsaldo 2027	Eindsaldo 2028
Algemene reserves							
Algemene risicoreserve	76.685	0	-3.000	73.685	73.685	73.685	73.685
Algemene reserve	7.425	30.925	-291	38.059	45.559	53.059	53.059
Algemene reserve egalitatie plafond BCF	8.810	0	0	8.810	8.810	8.810	8.810
Algemene reserve Kwaliteit van Overijssel	125.658	20.000	-22.900	122.758	122.758	122.758	122.758
Algemene reserve grondzaken	54.161	1.848	-10.000	46.009	37.857	29.705	21.553
Algemene financieringsreserve	413.425	4.982	-1.801	416.606	419.787	422.968	426.149
Totaal Algemene reserves	686.164	57.755	-37.992	705.927	708.456	710.985	706.014
Bestemmingsreserves							
Reserve Europese programma's	44.968	4.331	-13.739	35.560	28.476	23.406	21.719
Reserve waterwegen	8.201	0	0	8.201	8.201	8.201	8.201
Reserve bodemsanering	17.920	0	-506	17.414	16.400	15.886	15.372
Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel	166.715	25.920	-38.792	153.843	123.665	105.060	98.810
Uitvoeringsreserve Natuur netwerk Nederland	211.837	10.098	-57.468	164.467	114.324	78.197	55.371
Reserve afrekening pMJP/ILG	1.293	0	0	1.293	1.293	1.293	1.293
Reserve dekking kapitaallasten activa	356.737	16.919	-7.641	366.015	374.538	382.686	388.855
Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer	44.475	0	-1.640	42.835	41.327	39.819	38.311
Reserve openbaar vervoer	30.000	0	0	30.000	30.000	30.000	30.000
Reserve drinkwater	572	0	-150	422	422	422	422
Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland	2.729	100	-326	2.503	2.302	2.101	2.101
Reserve Sporen en	67.516	17.050	-2.533	82.033	97.033	112.033	127.033

Reserves	Beginsaldo 2025	Toevoeging	Onttrekking	Eindsaldo 2025	Eindsaldo 2026	Eindsaldo 2027	Eindsaldo 2028
Wegen							
Reserve Verstrekte subsidies	8.144	0	-1.878	6.266	3.750	3.750	3.750
Totaal Bestemmingsreserves	961.107	74.418	-124.673	910.852	841.731	802.854	791.238
Resultaat							
Resultaat	0	0	0	0	6.071	8.304	18.398
Totaal Resultaat	0	0	0	0	6.071	8.304	18.398
Totaal reserves	1.647.271	132.173	-162.665	1.616.779	1.556.258	1.522.143	1.515.650

Voorzieningen

Bedragen x €1.000

Voorzieningen	Beginsaldo 2025	Toevoeging	Instandhouding	Aanwending	Vrijval	Eindsaldo 2025	Eindsaldo 2026	Eindsaldo 2027	Eindsaldo 2028
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's: Waarvan regulier									
Voorziening Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers	7.018	479	0	-420	0	7.077	7.136	7.195	7.254
Voorziening resultaten gebiedsexploitaties	10.157	0	203	0	0	10.360	10.567	10.778	10.994
Voorziening reorganisatie	405	0	0	-80	0	325	245	165	117
Voorziening Kanaal Almelo de Haandrik schadeloosstelling	21.069	0	0	-9.170	0	11.899	11.899	11.899	11.899
Totaal Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's: Waarvan regulier	38.649	479	203	-9.670	0	29.661	29.847	30.037	30.264
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's: Waarvan gesaldeerd									
Voorziening participatie HMO	5.461	0	0	0	0	5.461	5.461	5.461	5.461
Voorziening waarderisico ILG	13.336	0	0	0	0	13.336	13.336	13.336	13.336

Voorzieningen	Beginsaldo 2025	Toevoeging	Instandhouding	Aanwending	Vrijval	Eindsaldo 2025	Eindsaldo 2026	Eindsaldo 2027	Eindsaldo 2028
opstallen en gronden									
Voorziening grondbezit	141	0	0	0	0	141	141	141	141
Voorziening dubieuze vorderingen	2.390	0	0	0	0	2.390	2.390	2.390	2.390
Voorziening revolving fund grondvoorraad	32	0	0	0	0	32	32	32	32
Voorziening Energiefonds Overijssel	13.534	0	0	0	0	13.534	13.534	13.534	13.534
Voorziening lening A1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening Innovatiefonds I	1.691	0	0	0	0	1.691	1.691	1.691	1.691
Voorziening Innovatiefonds II	2.597	0	0	0	0	2.597	2.597	2.597	2.597
Voorziening waarderisico opstallen Kanaal Almelo de Haandrik	923	0	0	0	0	923	923	923	923
Totaal Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's: Waarvan gesaldeerd	40.105	0	0	0	0	40.105	40.105	40.105	40.105
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden									
Voorziening besteding grondwaterheffing	1.103	770	0	-942	0	931	781	631	481
Totaal Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	1.103	770	0	-942	0	931	781	631	481
Egalisatievoorziening									
Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur	12.185	27.304	328	-34.349	0	5.468	3.151	9.276	7.030
Totaal Egalisatievoorziening	12.185	27.304	328	-34.349	0	5.468	3.151	9.276	7.030
Totaal voorzieningen	92.042	28.553	531	-44.961	0	76.165	73.884	80.049	77.880

Doeluitkeringen

Bedragen x €1.000

Doeluitkeringen	Beginsaldo 2025	Ontvangst	Aanwending	Eindsaldo 2025	Eindsaldo 2026	Eindsaldo 2027	Eindsaldo 2028
Vooruitontvangen doeluitkeringen							
Doeluitkeringen Europese Unie							
Doeluitkering LIFE+ CrossBorderBog Aamsveen (NL) / Hundfelder (D)	122	0	0	122	122	122	122
Doeluitkering LIFE+ Engbertsdijkvenen	366	0	0	366	366	366	366
Totaal Doeluitkeringen Europese Unie	488	0	0	488	488	488	488
Doeluitkeringen Rijk							
Doeluitkering treindienst Zwolle Emmen	1.777	0	-508	1.269	736	0	0
BZK C13 Specifieke uitkering Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed	641	0	0	641	641	641	641
BZK C41/C201 Specifieke uitkering Flexpools	49	0	0	49	49	49	49
BZK C58 Specifieke uitkering Verkenning Grenslandagenda NL-NR	1	0	0	1	1	1	1
BZK C75/C75B Regio Deal Regio Zwolle	1.826	0	-1.463	363	363	363	363
BZK C86 Specifieke uitkering ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed tweede tranche	1.042	0	0	1.042	1.042	1.042	1.042
BZK C95 Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	510	0	0	510	510	510	510
BZK C96 Regio Deals Regio Deal Twente II	13.750	0	0	13.750	13.750	13.750	13.750
EZK F11 Specifieke uitkering MKB Deals	52	0	0	52	52	52	52
EZK F14 Specifieke uitkering MIT-regeling 2021	70	0	0	70	70	70	70
EZK F25 Specifieke uitkering MIT-regeling 2022	35	0	0	35	35	35	35

Doeluitkeringen	Beginsaldo 2025	Ontvangst	Aanwending	Eindsaldo 2025	Eindsaldo 2026	Eindsaldo 2027	Eindsaldo 2028
EZK F28 Specifieke uitkering tijdelijke regeling capaciteit klimaat+energie	1.491	0	0	1.491	1.491	1.491	1.491
IenW E1/52/86/105 Specifieke uitkering Beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven 2020-2023	2.526	1.026	0	3.552	3.552	3.552	3.552
IenW E12 Specifieke uitkeringen Bermmaatregelen N-Wegen	196	0	0	196	196	196	196
IenW E20/E84 Specifieke uitkering Stimulering verkeersmaatregelen 2020-2023	1.845	0	0	1.845	1.845	1.845	1.845
IenW E38 Specifieke uitkering Stimuleren veilig, doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2020	16	0	0	16	16	16	16
IenW E44 Impulsregeling Klimaatadaptatie	1.326	0	0	1.326	1.326	1.326	1.326
IenW E53 Specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	37	0	0	37	37	37	37
IenW E56 Specifieke uitkering Doelmatig & duurzaam gebruik Verkeersinfrastructuur '21 (E56)	195	0	0	195	195	195	195
IenW E57 Zero Emissie bussen	1.070	357	0	1.427	1.784	2.141	2.141
IenW E58 Specifieke uitkering tijdelijke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021	490	0	0	490	490	490	490
IenW E74 Tijdelijke regeling specifieke uitkeringen decentraal spoor	0	14.019	-14.019	0	0	0	0
IenW E75 Incidentele specifieke uitkering Realisatie werkzaamheden perceel recreatieterreinen in het kader van IJsseldelta fase 2	12	0	0	12	12	12	12

Doeluitkeringen	Beginsaldo 2025	Ontvangst	Aanwending	Eindsaldo 2025	Eindsaldo 2026	Eindsaldo 2027	Eindsaldo 2028
IenW E79 Specifieke uitkering bodemsanering Blekerijweg 4 en 4-1	2.984	0	-1.907	1.077	1.077	1.077	1.077
IenW E94 Bodemsanering 2022	4.852	0	-4.852	0	0	0	0
IenW E112 Regionale sponsstrategie	0	87	-87	0	0	0	0
LNV L7 Specifieke uitkering IBP Veenweide	74	0	0	74	74	74	74
LNV L8 Specifieke uitkering Opkoopregeling veehouderijen	9.457	0	0	9.457	9.457	9.457	9.457
LNV L10 Specifieke uitkering Impulsgelden Veenweide Klimaatakkoord	5.757	0	-608	5.149	5.149	5.149	5.149
LNV L16 Specifieke uitkering Programma Natuur	11.043	0	-9.924	1.119	1.119	1.119	1.119
LNV L24 Specifieke uitkering voorbereidingskosten landelijk gebied versnellingsvoorstellen en PAS melders	3.744	0	0	3.744	3.744	3.744	3.744
LNV L25 Specifieke uitkering provinciale versnellingsvoorstellen transitie landelijk gebied	11.129	0	0	11.129	11.129	11.129	11.129
LNV L29 Capaciteit natuurmonitoring	150	0	0	150	150	150	150
LNV L31 Uitvoering BO Nitraat	674	0	0	674	674	674	674
LNV L32 PPLG	0	101	0	101	101	101	101
LNV L34 Indirecte uitvoeringskosten PPLG 2024	5.275	0	0	5.275	5.275	5.275	5.275
Totaal Doeluitkeringen Rijk	84.096	15.590	-33.368	66.318	66.142	65.763	65.763
Totaal Vooruitontvangen doeluitkeringen	84.584	15.590	-33.368	66.806	66.630	66.251	66.251
Nog te ontvangen doeluitkeringen							
Doeluitkeringen Rijk							

Doeluitkeringen	Beginsaldo 2025	Ontvangst	Aanwending	Eindsaldo 2025	Eindsaldo 2026	Eindsaldo 2027	Eindsaldo 2028
EZK F25 Specifieke uitkering MIT-regeling 2023	-543	770	0	227	227	227	227
IenW E49 Specifieke uitkering Bodemsanering Asbest Overijssel	-1.265	0	0	-1.265	-1.265	-1.265	-1.265
IenW E87 Specifieke uitkering Deltaprogramma Zoetwater	-5.282	6.276	-9.569	-8.575	-11.868	-13.707	-13.707
Totaal Doeluitkeringen Rijk	-7.090	7.046	-9.569	-9.613	-12.906	-14.745	-14.745
Doeluitkering overige overheden							
Doeluitkering Veilige vakantieparken Overijssel	0	210	-210	0	0	0	0
Totaal Doeluitkering overige overheden	0	210	-210	0	0	0	0
Totaal Nog te ontvangen doeluitkeringen	-7.090	7.256	-9.779	-9.613	-12.906	-14.745	-14.745
Totaal doeluitkeringen	77.494	22.846	-43.147	57.193	53.724	51.506	51.506

Personeelsgebonden lasten

Salarissen en personeelsgebonden kosten

Wij werken op basis van een meerjarenraming en afspraken met PS om tot een goed evenwicht te komen tussen eigen personeel en inhuur.

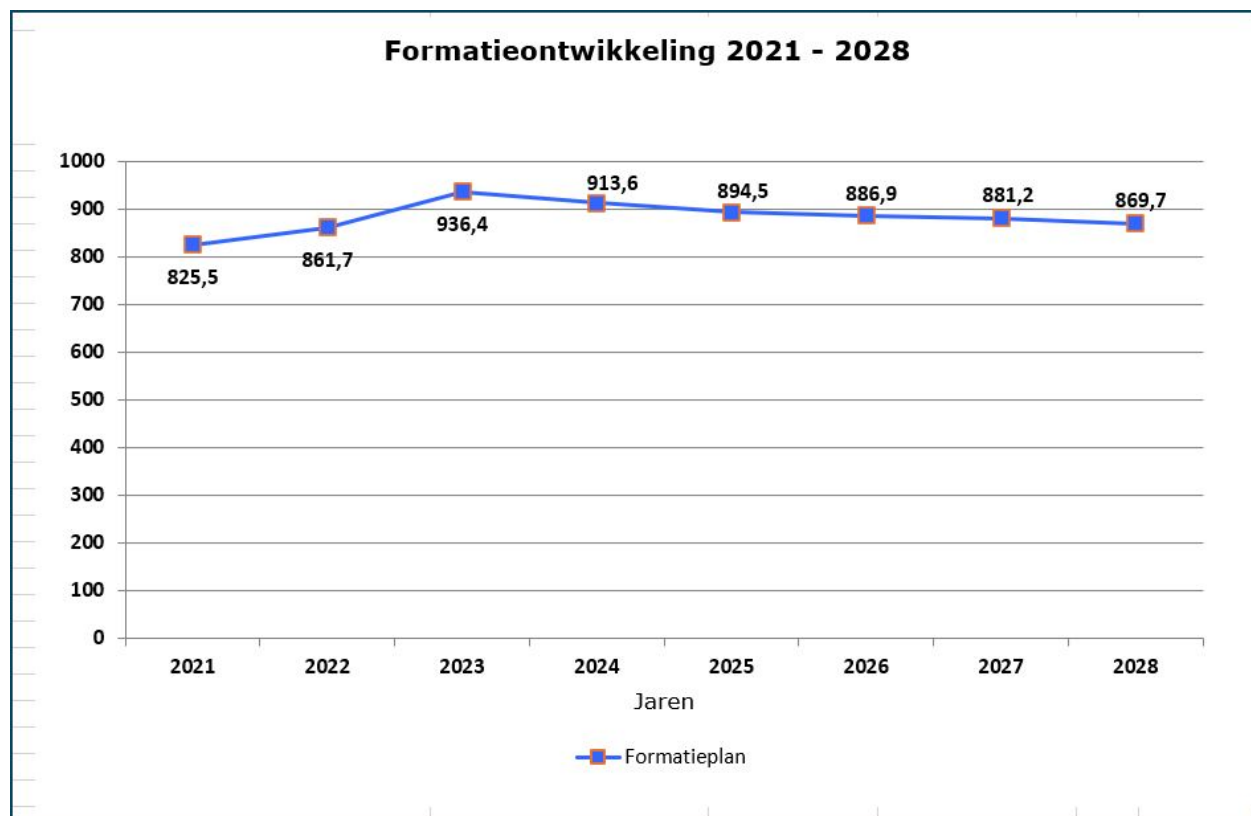
In het onderstaande overzicht zijn de begrote bedragen voor de salarissen en personeelsgebonden kosten opgenomen voor het begrotingsjaar 2025 en meerjarig 2026 tot en met 2028. Naast personeelsgebonden kosten kennen we ook vergoedingen voor bestuurders van de provincie, kosten van voormalig personeel en enkele overige kosten. Deze kosten maken geen deel uit van de personeelsgebonden kosten. De begrote kosten voor PS-leden zijn op grond van het kabinetsbeleid verhoogd en blijven verder in de begroting 2025 en meerjarenbegroting constant.

	Realisatie begroting	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Actuele begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
x €1.000	2023	2024	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Totaal	115.772	94.266	3.342	97.607	99.041	99.466	98.871	97.698
Personeel in loondienst	87.859	91.033	3.342	94.375	95.743	96.168	95.574	94.400
Salariskosten (inclusief sociale lasten)	85.973	87.411	3.359	90.770	91.763	92.188	91.594	90.420
Stagevergoedingen	50	52	-	52	120	120	120	120
Voormalig personeel / seniorenbeleid	65	53	-	53	54	54	54	54
Reis- en verblijfkosten	984	1.437	-58	1.379	1.393	1.393	1.393	1.393
Opleidingskosten	1.354	1.295	-	1.295	1.508	1.508	1.508	1.508
Overige kosten	1.746	886	-60	827	904	904	904	904
Inkomsten uit externe verrekeningen	-2.313	-100	100	-	-	-	-	-
Inhuur derden (uitzendkrachten en externe deskundigheid)*	25.733	n.n.b	n.n.b	n.n.b	n.n.b	n.n.b	n.n.b	n.n.b
Inhuur ten laste van exploitatie	22.438	n.n.b	n.n.b	n.n.b	n.n.b	n.n.b	n.n.b	n.n.b
Inhuur ten laste van investeringen	2.617	n.n.b	n.n.b	n.n.b	n.n.b	n.n.b	n.n.b	n.n.b
Inhuur ten laste van voorzieningen	678	n.n.b	n.n.b	n.n.b	n.n.b	n.n.b	n.n.b	n.n.b
Vergoedingen PS en GS	2.180	3.233	-	3.233	3.298	3.298	3.298	3.298
Vergoeding PS-leden	1.155	1.349	-	1.349	1.385	1.385	1.385	1.385
Vergoeding GS-leden	1.025	1.884	-	1.884	1.913	1.913	1.913	1.913

* Inhuur op prestatie- en projectbudgetten wordt niet separaat begroot.

Formatieontwikkeling

In onderstaande grafiek wordt de formatieontwikkeling weergegeven. In de vorige coalitieperiode is een transitie ingezet om minder afhankelijk te worden van inhuur en meer activiteiten te laten verrichten door eigen personeel. Dit is zichtbaar in de formatieontwikkeling zoals die heeft plaatsgevonden. Voor de jaren 2025 en verder is in de formatiegetallen ten dele rekening gehouden met de middelen die u in het coalitieakkoord Schouder aan Schouder beschikbaar heeft gesteld voor de personele gevolgen van autonome ontwikkelingen. De dalende trend zoals die nu zichtbaar is wordt verklaard door de tijdelijke inzet ten behoeve van projecten.

Overhead, financiering en dekkingsmiddelen

Financiën

In dit hoofdstuk maken wij alle overige baten en lasten inzichtelijk voor zover er een bedrag in de begroting is opgenomen. Het betreft hier de onderdelen 'overhead' waarin alle bedrijfsvoeringsbudgetten zijn opgenomen en de 'algemene dekkingsmiddelen', waarin met name de algemene inkomsten zijn opgenomen. Een nadere uitsplitsing van de algemene dekkingsmiddelen is te vinden onder financiën - meerjarig overzicht van baten en lasten.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten

Begroting 2025

Saldo baten en lasten	Begroting 2025
Lasten	
10.0 Overhead	
10.0.0 Overhead	30.332
Totaal 10.0 Overhead	30.332
10.66 Totaal personeelsgebonden kosten overhead	
10.66.66 Personeelsgebonden kosten overhead	34.828
Totaal 10.66 Totaal personeelsgebonden kosten overhead	34.828
20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen	
20.00.3 Dividend	4
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	-171
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	-1.000
Totaal 20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen	-1.166
20.20 Onvoorzien	
20.20.1 Onvoorzien	3.009
Totaal 20.20 Onvoorzien	3.009
Totaal Lasten	67.002
Baten	
10.0 Overhead	
10.0.0 Overhead	878
Totaal 10.0 Overhead	878
20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen	
20.00.1 Lokale heffingen	124.800
20.00.2 Algemene uitkeringen	265.788
20.00.3 Dividend	13.047
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	21.373
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	13.844
Totaal 20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen	438.852
Totaal Baten	439.730
Saldo baten en lasten	372.727

Organisatie

Organisatie

Provinciale staten

Provinciale Statenverkiezingen worden één keer in de vier jaar gehouden, waarbij leden rechtstreeks door de stemgerechtigde inwoners van de provincie worden gekozen. In maart 2023 hebben de meest recente Provinciale Statenverkiezingen plaatsgevonden. Het aantal Statenleden van een provincie is afhankelijk van het aantal inwoners. Voor Overijssel is het aantal zetels vastgesteld op 47. De samenstelling van Provinciale Staten is als volgt:

Partij	Aantal Zetels
BBB	15 zetels

CDA	4 zetels
VVD	4 zetels
Groen Links	4 zetels
PvdA	3 zetels
Christen Unie	3 zetels
PVV	2 zetels
SGP	2 zetels
D66	2 zetels
JA21	2 zetels
Overijssel Vooruit	2 zetels
Partij voor de Dieren	1 zetel
SP	1 zetel
Volt	1 zetel
Forum voor Democratie	1 zetel
Totaal	47 zetels

Statengriffie

De statengriffie heeft primair tot doel om de Provinciale Staten te ondersteunen in haar functioneren. De ondersteuning door de statengriffie behelst onder meer de secretariële ondersteuning van Provinciale Staten en Statencommissies. De taken zijn daarnaast aangevuld met taken op het gebied van communicatie, procesmatige advisering, voorlichting en controle. De griffier van de Provinciale Staten is mw. R. (Renée) Wiggers.

Gedeputeerde staten

BBB - E.G. (Liesbeth) Grijsen

- Wonen, inclusief woondeals Twente en West-Overijssel
- Ruimtelijke ordening, Omgevingsvisie en Omgevingswet
- IPO-bestuur
- Participatie en maatschappelijk draagvlak
- Regio Stedendriehoek
- 2e aanspreekpunt PPLG-gebiedsproces Vechtdal

- 1e loco

BBB – M.R.H.M. (Maurits) von Martels

- Landbouw
- Natuur
- Ontwikkelopgave Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland
- Coördinerend portefeuillehouder Provinciaal Programma Landelijk gebied
- 1e aanspreekpunt PPLG-gebiedsprocessen Noordwest-Overijssel, Noordoost-Twente, Salland, WestTwente, Zuidoost-Twente

- 6e loco

VVD – E.N.W. (Erwin) Hoogland

- Regionale economie
- Mkb
- Bedrijventerreinen
- Binnenstedelijk, detailhandel
- Logistiek, inclusief havens
- Circulaire economie
- Internationaal, Europa, grensoverschrijdende samenwerking
- Technology Base
- Toerisme en recreatie
- Regio Twente

- 2e loco

GL – M.P. (Martijn) Dadema

- Waterkwaliteit en -kwaliteit, Actieplan Water
- Coördinerend portefeuillehouder klimaatadaptatie
- Mobiliteit
- Kanaal Almelo-De Haandrik
- Natuur voor Elkaar
- Inclusiviteit en diversiteit
- Handhaving
- 1e aanspreekpunt PPLG-gebiedsproces Vechtdal en 2e aanspreekpunt PPLG-gebiedsprocessen

Noordwest-Overijssel, Noordoost-Twente, Salland, West-Twente, Zuidoost-Twente

- Regio Zwolle

- 3e loco

PvdA – T.A. (Tijs) de Bree

- Energietransitie
- Financiën
- Deelnemingenbeleid
- Sociaal
- Cultuur en evenementen
- Financieel toezicht
- Milieu, Omgevingsdiensten

- 4e loco

SGP – G.H. (Gert Harm) ten Bolscher

- Leefbaar platteland
- Sociaal-economisch perspectief landelijk gebied, plattelandsvisie

- Erfcoaches
- Innovatie, inclusief Agro&Food, sociale innovatie en energie-innovatie
- Digitalisering
- Arbeidsmarkt, inclusief vakmanschap en regionale scholingsfondsen
- Vergunningverlening
- Erfgoed, materieel en immaterieel
- Grondbeleid
- Facilitair en huisvesting
- 5e loco

CdK – A.P. (Andries) Heidema

- Voorzitterschap GS en PS
- Kwaliteit openbaar bestuur
- Rijkstaken
- Ondermijning en integriteit
- Externe betrekkingen, lobby
- Personeel en organisatie
- Interbestuurlijk toezicht

Ambtelijke organisatie

De provinciale organisatie wordt gevormd door een directie en acht eenheden. Elke eenheid bestaat uit meerdere teams.

Concern Management Team

In het Concern Managementteam vindt strategische sturing en besluitvorming plaats. Het Concern Managementteam vervult de voortrekkersrol in het voorbereiden van het strategisch beleid en de koersbepaling van de organisatie. Het heeft de verantwoordelijkheid voor provinciale opgaven en de concernresultaten. Het Concern Managementteam bestaat uit de directie en de hoofden van de eenheden. De directie is eindverantwoordelijk voor het functioneren van de hele ambtelijke organisatie en het realiseren van provinciale doelen.

De Directie bestaat uit:

- De heer N. (Nico) Versteeg, Provinciesecretaris / Algemeen Directeur
- De heer B.W.A.H. (Bart) Parmet, Directeur strategie

Project- en Programmamanagement

De eenheid Project- en Programmamanagement levert daadkrachtige programma- / projectorganisaties ten behoeve van de realisatie van de investeringsagenda, professionaliseert het ambtelijk opdrachtnemerschap en ambtelijk en bestuurlijk opdrachtgeverschap en levert daarbij procesexpertise. Hoofd van de eenheid is de heer C.J. (Cees) Timmer.

Ruimte en Bereikbaarheid

De eenheid Ruimte en Bereikbaarheid is verantwoordelijk voor de strategie, beleidsontwikkeling en beleidsrealisatie in het fysiek ruimtelijke domein met als structurerende elementen als water, ondergrond en infrastructuur. Hoofd van de eenheid is mevrouw M. (Marjolijn) Boot.

Economie en Cultuur

De eenheid Economie en Cultuur is verantwoordelijk voor de regionale economische strategie- en beleidsontwikkeling waaronder energie, innovatie, arbeidsmarkt, agro & food, biobased, vrijetijdseconomie, sociaal-cultureel vestigingsklimaat, expertisecentrum deelnemingen en expertisecentrum Europa (programma's en projecten). Hoofd van de eenheid is de heer C.J. (Cees) Timmer.

Natuur en Milieu

De eenheid Natuur en Milieu is verantwoordelijk voor de strategie- en beleidsontwikkeling op natuur- en landschapsbeleid en -beheer. Ook is de eenheid verantwoordelijk voor de milieu- en saneringsopgaven in de provincie. Hoofd van de eenheid is mevrouw N.F. (Nicole) Olland.

Wegen en Kanalen

De eenheid Wegen en Kanalen is verantwoordelijk voor de programmering en de uitvoering van beheer, onderhoud en nieuwbouwprojecten van de provinciale infrastructuur en verkeersmanagement (projecten). Hoofd van de eenheid is de mevrouw J. (Jolanda) van Zanen.

Publieke Dienstverlening

De eenheid Publieke Dienstverlening verstrekt vergunningen, subsidies, beleidsinformatie en GIS-bestanden en is verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving van de door haar afgegeven vergunningen. Hoofd van de eenheid is de heer R. (Rolf) Sloots.

Bedrijfsvoering

De eenheid Bedrijfsvoering levert diensten en kaders passend bij provinciale opgaven op het brede terrein van de bedrijfsvoering voor bezoekers, medewerkers, management en bestuur. De functie van hoofd eenheid wordt in 2025 op tijdelijke basis ingevuld.

Bestuurs- en concernzaken

De eenheid Bestuurs- en concernzaken opereert op het snijvlak van het bestuurambtelijke management en bestuurlijke verhoudingen, faciliteert / ondersteunt besluitvorming voor het College en concernbrede overleggen, is verantwoordelijk voor strategische advisering op het gebied van kwaliteit openbaar bestuur en voor concerncontrol, en ondersteunt de CdK in haar Rijkstaken. Hoofd van de eenheid is mevrouw J.M. (Josée) Woertman.